

Gárdonyi Géza Katolikus

Általános Iskola

és

Óvoda

Pedagógiai Programja

Miskolc, 2024. szeptember 01.

Készítette: Harasztiné Kádár Ágnes

TARTALOMJEGYZÉK

I. Bevezető	7
1. Az intézmény hivatalos neve és címe	7
2. Törvényi háttér	8
3. Küldetésnyilatkozat	9
II. Nevelési Program	11
1. Nevelési alapelvek, a katolikus nevelés	11
1.1. Erkölcsi elvárások	12
1.2. Az intézmény vallási élete, ünnepei	12
A. Szent Erzsébet Tagóvoda	15
1. Bevezető	15
1.1. Óvodánk helyzete, háttere	15
1.2. Az egyházi nevelés alapelvei	16
2. Katolikus gyermekkép, katolikus óvodakép	17
2.1. Katolikus gyermekkép	17
2.2. Katolikus óvodakép	18
3. Az óvodai nevelés feladatai	19
3.1. Hitre nevelés erősítése	19
3.2. Az egészséges életmód alakítása	21
3.3. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés	27
3.4. Az anyanyelvi, az értelmi nevelés megvalósítása	30
4. Kiemelt figyelmet, bánásmódot igénylő gyermekek fejlesztése	33
4.1. Sajátos nevelési igényű gyermekek integrált fejlesztése	33
4.2. Beilleszkedési, tanulási, magatartási zavarral küzdő gyermekek fejlesztése	36
4.3. A kiemelten tehetséges gyermekek fejlesztése	36
5. A szociális hátrányok enyhítését szolgáló tevékenység	37
6. Gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek, gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	39
6.1. Gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek	39
6.2. A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	42
7. Az óvodai élet megszervezésének elvei	43
7.1. Személyi feltétel	43
7.2. Tárgyi feltétel	44
7.3. Az óvodai élet megszervezése	44
7.3.1. Napirend, hetirend	45
7.3.2. Tervezés	45
7.4. A szülő, gyermek, pedagógus együttműködésének formái, az óvoda kapcsolatai	46
7.4.1. Belső kapcsolatok	46
7.4.2. Külső kapcsolatok	47
7.5. Ünnepeink	50
8. Óvodai életünk tevékenységi formái, és az óvodapedagógus feladatai	52
8.1. Hitre nevelés	52
8.2. Játék	54
8.3. Verselés, mesélés	58
8.4. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	59
8.5. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	62
8.6. Mozgás	64
8.7. A külső /teremtett/ világ tevékeny megismerése	67
8.7.1. Környezeti tartalmú tapasztalatszerzés	67
8.7.2. Matematikai tartalmú tapasztalatszerzés	69
8.8. Munka jellegű tevékenységek	71

8.9. A tevékenységekben megvalósuló tanulás	73
9. A fejlődés jellemzői az óvodás kor végére	76
10. Szolgáltatások	78
B Gárdonyi Géza Katolikus Általános Iskola	79
1. Az iskolában folyó nevelő és oktató munka alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárása	79
1.1. Pedagógiai alapelveink	79
1.2. Nevelő - oktató munkánk céljai	79
1.2.1 Általános nevelési célok	79
1.2.2. Konkrét céljaink	79
1.2.3. A két tanítási nyelvű oktatásból eredő célok	80
1.3. Nevelő-oktató munkánk feladatai	81
1.3.1. Nevelési feladataink	81
1.3.2. Kiemelt feladataink	81
1.4. Iskolánk nevelői által alkalmazott módszerek, eljárások	83
1.4.1. közvetett és közvetlen módszerek	83
1.4.2. Differenciált tanulásszervezés	84
2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	84
2.1. Az önismeret fejlesztéséhez kötődő célok és feladatok	84
2.1.1. Elvárásaink az önismeret fejlődésében	84
2.1.2. Pedagógiai feladataink	85
2.1.3. Módszerek és feladatok	85
2.2. A tanulási tevékenységhez, az értelmi képességek fejlesztéséhez kötődő feladatok	85
2.2.1. Az 1-4. évfolyamon	85
2.2.2. Az 5-8 évfolyamon	85
2.3. A szocializációhoz kapcsolódó célok és feladatok a tanulók személyiség fejlesztésében	86
2.3.1. Elvárásaink a szocializáció terén	86
2.3.2. A pedagógusok feladatai ennek érdekében	86
3. Egészségnevelési Program	87
3.1. Az iskola egészségnevelési célja, feladatai	88
3.2. Az egészségnevelés feladatai	88
3.3. Az iskola elhelyezkedéséből, tárgyi felszereltségéből adódó egészségjavító célok, feladatok	90
3.3.1. Környezetbiztonság	90
3.3.2. Környezet- Egészségügy	91
3.3.3. Hulladék elhelyezése	91
3.4. Az egészséges életmód fejlesztő programjai	91
3.5. Az egészséges életmódra nevelés keretei	92
3.5.1. egészségnevelés tanórán	92
3.5.2. Tanórán kívüli foglalkozások	93
3.6. Drog prevenció	93
3.7. Módszerek az egészségnevelésben	94
3.8. Összesített iskolai egészségnevelési program	94
3.9. Kapcsolatépítés, együttműködés az egészségvédő szervekkel	95
3.9.1. Helyi belső résztvevők	95
3.9.2. Külső kapcsolatok	96
3.10. Ellenőrzés, értékelés az egészségnevelés terén	96
3.11. Az elsősegély nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv	97
3.11.1. Célok	97
3.11.2. Feladatok	97
3.11.3. Tevékenységek	97
4. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	98
5. A pedagógusok helyi intézményi feladatai	99

5.1. A pedagógusok alapvető feladatai	99
5.1.1. A tanórai és a tanórán kívüli oktató-nevelő munka, tanulásirányítás	99
5.1.2. A tehetséges tanulók gondozása	99
5.1.3. A hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanuló, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók gondozása, eredményes fejlesztése	100
5.1.4. A tanulók tanórán kívüli foglalkoztatása	100
5.1.5. Az iskolai diákönkormányzat működtetésében való aktív részvétel	100
5.1.6. Munkafegyelem, a munkához való viszony	100
5.1.7. Folyamatos, aktív részvétel a nevelőtestület és a szakmai munkaközösség tevékenységében	100
5.1.8. Továbbtanulásban, továbbképzésekben való részvétel, önképzés	100
5.1.9. Az iskolai munka feltételeinek javítása	101
5.1.10. Részvétel a nevelőtestület szakmai életében, a döntések előkészítésében és a végrehajtásában	101
5.1.11. Aktív részvétel a tantestület életében	101
5.1.12. Az iskola képvisellete	101
5.1.13. A vezetői feladatok ellátása	101
5.1.14. Megfelelő kapcsolat kialakítása a tanulókkal, a szülőkkel és a pedagógus kollégákkal	101
5.2. Az osztályfőnöki munka lehetőségei	102
6. A személyiségfejlesztéssel és a közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok	103
6.1. A tanulói személyiség fejlesztésének legfontosabb színtere a hosszabb tanítási-tanulási folyamatba illeszkedő tanítási óra	103
6.2. Az iskolában a nevelési és oktatási célok megvalósulását segítő tevékenységek	104
7. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység	106
7.1. Sajátos nevelési igényű tanuló	107
7.2. Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló	108
7.3. Tehetség gondozás	109
7.3.1. Feladataink a tehetség gondozás területén	109
7.4. Az iskola és gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő tevékenysége	110
7.4.1. A hátrányos helyzet meghatározása	110
7.4.2. Gyermekvédelemmel kapcsolatos feladatok	111
7.5. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő programok	111
7.5.1. Előidéző okok	111
7.5.2. Sajátos nevelési igényű tanulók integrált oktatása	111
7.5.3. A fejlesztés lépései	112
7.6. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek	112
7.6.1. Tanulási esélyegyenlőség biztosítása	112
7.7. A roma tanulók felzárkóztatása	118
7.8. Szociális juttatások, kedvezmények biztosítása	118
8. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi joga, gyakorlásának rendje	119
9. A szülő, a tanuló és az iskolai pedagógusok együttműködésének formái	119
9.1. Kapcsolat a szülőkkel	120
9.1.1. A szülői szervezet	120
9.1.2. Kapcsolattartás a szülőkkel	120
9.2. Kapcsolat a tanulókkal	121
9.2.1. A diákönkormányzat tevékenysége	121
9.3. A szülő, a tanuló és az iskolai pedagógusok együttműködésének továbbfejlesztésének lehetőségei	122
9.4. Az iskola közösségeinek együttműködése	122
9.4.1. Az igazgatóság és a nevelőtestület együttműködése	122
9.4.2. A szakmai munkaközösségek együttműködése	123
9.4.3. A nevelők és a tanulók kapcsolattartása és együttműködése	123

9.4.4. A nevelők és a szülők kapcsolattartása és együttműködése	123
9.4.5. Az iskola vezetésének és közösségeinek külső kapcsolatai, együttműködése iskolán kívüli intézményekkel	125
10. Tanulmányok alatti vizsgák szabályai	126
11. Az iskolába jelentkező tanulók felvétele és átvétele	128
III. Helyi Tanterv	130
1. Az iskola által választott kerettanterv megnevezése	130
2. Tantárgyi rendszer és óraterv	130
2.1 Tantárgyi rendszer és óraterv a NAT 2012 alapján kiadott kerettanterv szerint	131
2.2. A 2020-as NAT bevezetése felmenő rendszerben 2020/21-es tanévtől	135
2.3. A tantárgyi rendszer és az óraterv tartalmi sajátosságai iskolánk helyi tantervében	142
2.4. A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai	142
2.5. A választható órák választásának szabályai	143
2.6. Egyéb foglalkozásokon való részvétel szabályai	143
2.7. A pedagógusválasztás szabályai	143
2.8. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei	144
2.9. A tankönyvek és a taneszközök kiválasztásának elvei	144
3. A tanulói teljesítmény ellenőrzésének, értékelésének, minősítésének módja, formája, területei	144
3.1. A tanulók ellenőrzése és értékelésének elvei	145
3.2. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei, korlátai	146
3.3. A tanulók tanulmányi munkájának értékelése, az iskola mérési rendszere	146
3.4. A magasabb évfolyamba lépés feltételei	150
3.4.1. Az első évfolyamon	150
3.4.2. A 2-8. évfolyamra vonatkozó előírások	150
4. Az iskola által alkalmazott sajátos pedagógiai módszerek	151
4.1 Projektmódszer	151
4.2. Erdei iskola	151
4.3. Kooperatív tanulás	151
5. A Nemzeti Alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása	152
5.1. A NAT, a kerettantervek és a helyi szintű szabályozás	152
5.2. A hit- és erkölcstanoktatásra vonatkozó szabályok	152
5.3. Egész napos iskola	152
5.3.1. Az egész napos iskola szervezési sajátosságai	152
5.3.2. Kiemelt feladatok az egész napos iskolai nevelés-oktatásban	153
5.4. Természettudományos nevelés	153
5.5. A mindennapos testnevelés	153
5.6. A mindennapos művészeti nevelés	154
5.7. Az idegennyelv-oktatás	154
5.8. Az emelt szintű képzési forma	155
5.9. A sajátos nevelési igényű tanulók nevelésének-oktatásának elvei	155
5.10. A nemzetiségi nevelés és oktatás elvei	155
5.11. Napközi otthonos oktatás és tanulószoba	155
6. A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek	156
6.1. A felmérés célja	156
7. Környezeti nevelési program	157
1. Belső személyi erőforrások	157
2. Külsőforrások	158
3. Jövőkép - alapelvek, célok	159
4. Az iskolai környezeti nevelés szemlélete	159
5. A környezeti nevelés szinterei	161
5.1. A környezeti nevelés a tantárgyi keretek közt	161
5.2. Tanórán kívüli foglalkozások	163

6. Módszerek	164
7. Taneszközök	164
8. Kommunikáció	164
9. Ellenőrzés, értékelés, minőségfejlesztés	165
10. Pedagógus-továbbképzés	165
11. Konkrét célok, feladatok	166
12. A környezeti nevelés tartalma az alsó tagozaton	168
13. A környezeti nevelés tartalma a felső tagozaton	172
8. Fogyasztóvédelem	181
1. A fogyasztóvédelmi oktatás célja	181
2. A fogyasztóvédelmi oktatás szinterei az oktatásban	182
IV. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK	184

I. BEVEZETŐ

Az iskola rövid története

Miskolc egyik legrégebbi intézménye. Iskolánk első alapítólevele 1770-ből származik. Ebbe az iskolába járt rövid ideig Gárdonyi Géza 1873-ban. Mai épületében 1920-tól van tanítás, bővítésére 1956-ban és 1969-ben került sor. 1999-ben a felújításnak köszönhetően megújult az épület. 2012-ben az Egri Főegyházmegye átvette az iskolát, majd 2014-ben egy nagy energetikai pályázatnak köszönhetően az épület ismét korszerűbb lett.

Az iskola helye és épülete

Iskolánk sajátos környezeti adottságú. Miskolc peremterületén, Hejőcsabán helyezkedik el, amely 1945-től kapcsolódik Miskolchoz. Azóta a település jellege megváltozott, mert a területén megépített cementgyárhoz lakótelep is épült, majd sorházak. A családi házak között megtaláljuk az új, modern épületeket és a leromlott házakat egyaránt.

1. AZ INTÉZMÉNY HIVATALOS NEVE ÉS CÍME

Az iskola neve:	Gárdonyi Géza Katolikus Általános Iskola és Óvoda
Óvoda neve:	Gárdonyi Géza Katolikus Általános Iskola és Óvoda Szent Erzsébet Tagóvodája
Székhelye:	3529 Miskolc Szeretet u.5.
Telephelye:	3529 Miskolc Mész u. 3.
Az iskola alapítója és fenntartója:	Egri Főegyházmegye
Az alapító neve, címe:	Főegyházmegyei Hatóság Eger
Címe:	3301 Eger, Széchenyi u. 1. sz.
Az intézmény alaptevékenysége a közoktatásról szóló többször módosított 1993. évi LXXIX. törvény szerint:	Többcélú intézmény: Óvodai alapozó szakasz, integrált óvodai fejlesztés Általános műveltséget megalapozó alapfokú nevelés-oktatás. Ennek keretén belül az angol nyelv tantárgyból emelt szintű oktatás.
Kiegészítő tevékenységek:	Két tanítási nyelvű oktatás. Egész napos oktatás. Napközi-otthonos ellátás. Tanulószoza.
Az intézmény gazdálkodási jogállása:	Önállóan gazdálkodó egyéb szervezet
Szakmai Felügyelet:	Magyar Katolikus Püspöki Kar Oktatási Bizottsága
Az iskola működési területe:	Miskolc város közigazgatási területe és vonzáskörzete

Alaptevékenysége: óvoda működtetése, katolikus fiatalok keresztény szellemű oktatása-nevelése, napközi otthonos ellátás, szervezett étkeztetés, tanórán kívüli tehetséggondozás és felzárkóztatás, iskolakönyvtár, diáksportkör.

2. TÖRVÉNYI HÁTTER

Az országos szintű (központi) szabályozás dokumentumai

Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)

Törvények

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény
- Egyházi Törvénykönyv
- II. Vatikáni Zsinat dokumentumai
- Magyarország 2013. évi központi költségvetéséről szóló 2012. évi CCIV. törvény [MK 2012/172. (XII. 18.)]
- Magyarország 2013. évi központi költségvetését megalapozó egyes törvények módosításáról szóló 2012. évi CXCVI. törvény [MK 2012/170. (XII. 15.)]
- A gyermekek védeleméről és a gyámügyi igazgatásról és módosításai 1997. évi XXXI. törvény
- A lelkiismereti és vallásszabadságról, valamint az egyházról 1990. évi IV. törvény
- Az egyes szakképzési és felnőttképzési tárgyú törvények módosításáról szóló 2012. évi CCXV. törvény [MK 2012/180. (XII. 27.)]
- 2012. évi I. törvény a munka törvénykönyvéről

Rendeletek

- Az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet
- **245/2024 (VIII.8.) kormányrendelet, a nevelési-oktatási intézményekben tiltott és a használatában korlátozott tárgyak köréről, valamint a tárgyakra vonatkozó eljárásrend részletes szabályairól.**
- **A 40/2024 (IX.2.) 8 § BM rendelet a nevelő-oktató munka során alkalmazott tartalomszabályozók ismeretéről szóló, miniszter által elrendelhető képzés teljesítési kötelezettségről**
- A nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet
- A gyermekvédelmi és gyámügyi feladat-és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről 331/2006. (XII.23.) Kormányrendelet
- A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet
- 110/2012. Kormányrendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról.
- 5/2020. (I.31.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI.4.) Kormányrendelet módosításáról.
- A kerettantervek kiadásának és jogállásának rendjéről szóló 51/2012. EMMI rendelet.
- 17/2014. (III.12.) EMMI rendelet.
- Az emberi erőforrások minisztere 4/2013. (I.11.) EMMI rendelete a két tanítási nyelvű iskolai oktatás irányelvének kiadásáról.
- A Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról szóló 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet
- **2024. évi XXV. törvény indokolás a belügyi ágazati feladatellátást támogató törvények 34§ mindennapos testnevelés**

Továbbá a fenntartói és a helyi (önkormányzati) rendeletek

3. KÜLDETÉSNYILATKOZAT

A keresztény nevelésnek arra kell segítenie a fiatalokat, hogy megérjének a szabadság felelős használatára, érzékük legyen az igazi értékek iránt, megismerjék önmagukat és az őket körülvevő világot, felülemelkedjenek a közepszerűségen, ne fáradjanak bele a folytonos önképzésbe és önnevelésbe, és egyre jobban elkötelezzék magukat az Egyházon belül Isten és az emberek szolgálatára.

Az oktatás fő célja az általános emberi értékek továbbadása. Az intézménynek értékhordozónak kell lennie. Ha nincsenek normák, melyeket fölismer az ember, nincs mihez viszonyítani a cselekvést. Nem egyszerűen tudást ad az egyházi intézmény, hanem világképet, emberképet.

Felébresztjük tanítványainkban a szeretetre, jóságra való törekvés igényét. Feladatunk, hogy minden gyermekben elültessük a hit csíráit, lehetőség szerint a családdal együttgondolkodva, tevékenyen, játékos formában.

A reggeli elcsendesedések alkalmával „napindító kör”, továbbá (óvoda), az iskolai hittanórákon megismertetjük a gyermekekkel Jézus életét, az egyházi ünnepek jelentőségét, a bibliai történeteket, a szentek életét.

Ha ismerik a Katolikus Egyház tanításait, hiteles képet kaphatnak a Jézus tanításairól.

A liturgiákba való bekapcsolódás kicsi kortól kezdve sokféle képességet fejleszt, és lehetőséget teremt a tanultak alkalmazására.

A gyermekek katolikus hitre nevelésében segítőtársaink a Hejőcsabai Plébánia vezetője, a hitoktatók.

Hitvallásunk és értékrendszerünk érvényesítése érdekében létfontosságú, hogy a gyermekek hiteles személyiségekkel találkozzanak az intézményekben. Ezért tudatosan vállaljuk nevelőmunkánkban a *példaadás* alapvető és meghatározó szerepét.

Munkánkat úgy szeretnénk végezni, hogy eredményeképpen nevelő és nevelt egyaránt növekedjék emberségében és hitéletben.

„Menjetek tehát, tegyetek tanítványommá minden népet,... Íme, én veletek vagyok mindennap a világ végéig.” (Mt 28,19-20b)

A katolikus intézmény küldetése a társadalom felé

Az Egyház Krisztustól kapott parancsa a misszionálás. Az emberek Isten felé vezetése, üdvösségre segítése alapvető magatartása, lelkiisége kell, hogy legyen a Krisztust követő embernek (Mt 5,11–16). Bár az Egyház 2000 éves, ezt a feladatot minden embernél újra kell kezdenie.

Az Egyház küldetése, hogy hirdesse az evangéliumot, vagyis kinyilvánítsa mindenki előtt az üdvösség örömhírét. Jézus Krisztus evangéliumában egészen kifejezetten megvan az az igény, hogy belegyökerezzenek a hívek lelkébe és életébe. Éppen ez a célja a katolikus óvodai, iskolai nevelésnek is.

A katolikus közoktatás tudatosan arra kötelezi el magát, hogy az egész ember kifejlesztésén munkálkodjék, hiszen Krisztusban a tökéletes emberben, minden emberi érték teljesen kibontakozik, és egymásba fonódik. Ez adja a katolikus iskolák legsajátosabb katolikus jellegét,

és ebben gyökerezik az a kötelessége, hogy tisztelje az emberi értékeket, érvényre juttatva azt az autonómiát, amely megilleti őket, s közben betöltve saját küldetését, amely minden ember szolgálatára kötelezi.¹

A misszionálás egyik eszköze a katolikus óvoda, iskola melyben a nevelés, a gyermek harmonikus személyiségfejlesztése és a tanulás megalapozása folyik.

Korunk nélkülözi a stabil értékrendet. Az egyházi óvoda, iskola a krisztusi tanítás fényében felismerve az ember alapvető küldetését, az egészséges személyiség és a hit alapjait egyszerre kívánja megvetni. (Az ember számára megfelelő erkölcsi nevelés szükséges, amelyre azután ráépülhet a hit.)

A családokkal való kapcsolattartás folyamán a katolikus óvoda remélhetőleg egyre több embert segíthet az igaz értékek megtalálására. Éppen ezért a katolikus intézmény nyitott mindazon családok számára, akik elfogadják az óvoda katolikus szellemiségét. Más felekezetből érkező családoknál tiszteletben tartja saját vallási szokásaikat.

A katolikus intézmény küldetése a pedagógus felé

Az Egyházban a katolikus óvoda szerepe egyre nagyobb. „A nevelés eszközei közül a krisztushívőknek különösen nagyra kell értékelniük az iskolákat (óvodákat), amelyek kiemelkedő segítséget nyújtanak a szülőknek nevelési feladatuk teljesítésében.”²

„A katolikus iskolában az oktatásnak és a nevelésnek meg kell felelnie a katolikus tanítás elveinek; az oktatóknak pedig ki kell tűnniük helyes tanításukkal és becsületes életükkel.”³

Mint minden nevelési és oktatási intézmény, a katolikus óvoda is pedagógusfüggő. Céljait csak akkor érheti el, ha az óvodapedagógusokat, a nevelőmunkát segítő dolgozókat, az egész alkalmazotti közösséget is áthatja a katolikus küldetéstudat. A munkatársak a fenntartó által megfogalmazott erkölcsi elvárásokkal azonosulnak, munkájukat aszerint végzik.

Hangsúlyozni kell, hogy intézményeink nem csupán keresztény intézmények, hanem azon belül katolikus lelkeséggel és szellemiséggel rendelkeznek. Van, kell, hogy legyen katolikus pedagógia is!

A katolikus intézmény küldetése a gyermek felé

A Teremtő öröktől fogva ismer minden embert. Szellemi, lelki, testi értékeket helyezett el a gyermekben, amelyeket a neveléssel kell felszínre hozniuk azoknak, akik a gyermekért felelősek. A szülőnek és a pedagógusnak a mennyei Atya gyermekkel kapcsolatos szándékát kell kifürkésznie és a megvalósulásában segíteni.

¹ Katolikus Iskolák Magyarországon, 7,8,14.

² Egyházi Törvénykönyv (C.I.C. 796.1. kánon)

³ Egyházi Törvénykönyv (C.I.C.803.2. kánon)

II. NEVELÉSI PROGRAM

1. Nevelési alapelvek, a katolikus nevelés

A katolikus intézményben a nevelés és az oktatás szoros egységben van. "Az intézmény azért tanít, hogy neveljen, vagyis belülről alakítsa az embert." (Kat.Isk.29.) Minden tudás, amely mögött nem áll biztos erkölcsi háttér, holt tudássá lesz.

Mint tudjuk, a hitre nevelés nem annyira szavakkal történik, mint inkább az életünkkel, ahogyan a hétköznapiakon viselkedünk és gondolkodunk. A gyermek azt az életstílust sajátítja el, amit a közvetlen környezetében lát (otthon a szülőktől, az óvodában, iskolában a tanároktól, dolgozóktól).

Intézményeinkben a szabadság nem annyit jelent, hogy a gyermek bármit megtehet, hanem hogy megvan a szabadsága arra, hogy azzá váljon, amivé adottságai, képességei alapján válhat.

A hitéletre nevelés megalapozásánál figyelembe vesszük a gyermekek életkori sajátosságait, befogadó képességüket. Elsősorban a személyes példamutatásra törekszünk, hiszen a gyermek (óvodás, iskolás) utánozva sajátítja el a dolgokat.

Értékeink a következők:

- a keresztény családi nevelés folytatásaként a katolikus értékek erősítése és kiegészítése, valamint közvetítése a gyermek által a családba;
- a Krisztustól tanult erények: felebaráti szeretet, megbocsátás, segítőkészség, bűnbánat, önzetlenség, figyelmesség fejlesztése;
- a katolikus vallási élet eszközei: Egyház, egyházi év, liturgia, szentek tisztelete;
- a teremtett világra való rácsodálkozás képességének kialakítása, fejlesztése (öröm, hála, megbecsülés)
- Az élet védelme. A természet és a közvetlen környezet óvó- gondoskodó szeretete.
- Az emberi szabadságjogok tisztelete (A felelős szabadságé és nem a szabadosságé).
- A szeretet és az összetartozás értéke (Önzetlenség, áldozatkészség, segítőkészség).
- A közösségi életet szabályozó erkölcsi értékek. (Egyéni és közösségi érdek összhangja, harmónia, biztonságérzet, becsületesség, őszinteség, igazság és igazságosság).
- Az egyéni értékek, a belső törvényszerűségek érvényesítése (Az önismeret, az önfegyelem az önértékelés összhangja az önnevelés képességének kialakítása érdekében, a helyes ítélőképesség és dönteni tudás, kitartás- állhatatosság, a kötelesség - és felelősségtudat).
- A tolerancia erénye (Türelem, megértés, az emberi méltóság tisztelete).
- A helyes magyarságtudat etikai értékének elfogadtatása.

A nevelésünk célja, hogy a gyermekek személyisége helyes irányban fejlődjön, alakuljon. E munka során egyes tulajdonságokat erősíteni kell, míg másokat lefaragni, helyére tenni. Minden gyermekben más értéket lehet felfedezni, mást kell kibontani. Így az általános emberi értékeken túl mindig szem előtt tartjuk a csak arra a gyermekekre, fiatalra jellemző értékeket is.

- a hitre, reményre, szeretetre nevelés.
- a mások felé való nyitottság, befogadóképesség,
- a saját akaratunkról való lemondás mások érdekében,
- a szelídség, az alázat, a türelem, az alaposág, mértékletesség,
- a bűnbánat, a megbocsátás,
- a belső csendre, elmélyülésre való igény,
- hűség Istenhez és embertársainkhoz,
- felelősség magunk, mások és a teremtett világ iránt.

- A gyermek megismerése és fejlesztése a szabad játék által
- A szülőföldhöz való ragaszkodás
- A spontán tanulás biztosítása a játék által, mely tapasztalatszerzésre épít
- A családdal való szoros együttműködés, együttnevelés

A mai világban sokszor pont az ellenkező tulajdonságok teszik sikeressé, korszerűvé az embert. A nevelés nagy feladata, hogy a hamis értékeket valóban negatívvá tudja tenni, és a gyermekek természetes becsvágyát, sikerre törekvését átítassa a keresztény szellemmel és a helyes irányba terelje. Nem gyökerestül kell kiirtani a rossz irányba vivő tulajdonságokat, hanem átalakítva a jó szolgálatába kell állítani.

1.1. Erkölcsi elvárások

Az intézményekben minden olyan pedagógus taníthat, aki elfogadja annak katolikus voltát, nem dolgozik a hitvallásos nevelés ellen.

Elvárások a diákoktól

Alapvető, hogy elfogadják és befogadják az óvoda, iskola üdvösségre és felelős tudásra irányuló tevékenységét, és ezt tudatosan ne akadályozzák.

Tartsák be az emberi kapcsolatok szabályait.

Részvétel a vallásának megfelelő (katolikus, protestáns) egyházi programokban.

Tiszteletteljes, szép beszéd tanárral, társakkal egyaránt.

Mindenki testi, lelki egészségének megőrzése, biztosítása.

Alapos, rendszeres és pontos munka.

A rábízott feladatok lelkiismeretes elvégzése.

A házirend betartása.

Minden intézmény létét, szükségességét a mögötte álló szülők társadalma igazolja. A szülők joga és kötelessége, hogy hitüknek megfelelő óvodába, iskolába járassák gyermeküket, illetve ennek hiányában igyekezzenek ilyen intézményt alapítani. (v.ö. C.I.C.796-800§, Grav.Ed.2. és 6.) Az intézmény igazán egyházi szelleme csak akkor születhet meg, ha a szülők is közösséget alkotnak, hiszen "a keresztény hit is egy közösség ölében születik és növekszik." (Kat. Isk.53.)

A szülőktől is elvárjuk, hogy elfogadják az óvoda, iskola katolikus jellegét, ne neveljenek, tegyenek ellene. Igyekszünk mindjobban megismertetni intézményeink szellemiségét, nevelési alapelveit. Ezt a szülőkkel való folyamatos kapcsolattartással próbáljuk elérni. Ennek formái a szülői értekezletek, szülői fórumok, (szülői levelek), szülői lelki napok, ahol egy-egy témát a nevelők és a szülők közösen megvitathatnak és természetesen a személyes beszélgetés.

1.2. Az intézmény vallási élete, ünnepei

Az ünnepek örömet, szépséget, értelmet, derűt nyújtanak. Vallásos életünknek három tengelye van: a közös ünneplés, a közös imádság és a Szentírás megismerése. Az ünneplés mindennapi életünk velejárója. Annak az embernek az életéből, aki nem tud ünnepelni, hiányzik valami, ami az embert emberré teszi. A gyermek vallási életének fejlődésében az ünnepeknek nagy jelentősége van. Az egyes ünnepeket úgy kell megülnünk, hogy az ünnep valóban ünnep legyen, mélyítse el a nap titkának mondanivalóját, s hagyjon mély, maradandó nyomot a gyermek lelkében.

Katolikus óvodánk, iskolánk feladata, hogy a gyermek elsajátítsa a lélekből fakadó ünneplést, megemlékezést, hagyományteremtést, ahol a hangsúly nem az anyagi javakat tükröző külsőségeken van. Fontos, hogy életkoruknak megfelelő szinten tapasztalják meg az ünnepek

tartalmát (történelmi múlt, bibliai történetek, szentek élete). Törekednünk kell az ismeretek komplex feldolgozására, hiszen az akkor rögzül igazán, ha minél sokoldalúbban élhetik át. Ezáltal várható, hogy az ünnepek hagyománnyá válnak, erősítik egész óvodai, iskolai közösségünk keresztény magyarságtudatát, megerősítik gyermekeinket.

Az ünnepek tervezésénél teljes mértékben figyelembe vesszük életkori sajátosságait. Tervező munkánkban helyet biztosítunk azoknak a vidám, egyben szórakozást is nyújtó együttléteknek, melyek örömet okoznak a gyermekeknek, egymás iránti barátságra, a közösség összekovácsolására, látóköriük kitágítására, beszédképességük fejlesztésére is felhasználhatók.

A tanév jeles napjai évről évre visszatérnek az intézményeink életében. Megünneplési módjuk szokásrendet, hagyományt alakít ki. Ezek kereszténységünk elmélyítésében és magyarságtudatunk kialakításában jelentős szerepet játszanak: megtanítanak az ünnep szerepére, az ünneplés módjaira, megerősítik gyökereinket, a folytonosság tudatát, és stabilitást adnak.

A tanév jeles napjai

VENI SANCTE

TE DEUM

lelki napok, lelki gyakorlatok
gyónási alkalmak

farsang,

az óvoda, iskola névadójának
ünnepe

ballagás

anyák napja (óvoda)

egyházmegyei iskolanap

elsőáldozás

gyermeknap

Egyházi ünnepek

szept. 08.	Kisboldogasszony- Mária születése – diósgyőri búcsú
szept. 12.	Mária neve napja
okt. 8.	Magyarok Nagyasszonya
nov. 1.	Mindenszentek
nov. 2.	Halottak napja
nov. 11.	Szent Márton
nov. 19.	Árpád házi Szent Erzsébet
dec. 6.	Szent Miklós
dec. 8.	Szűz Mária Szeplőtelen Fogantatása
dec.	Adventi gyertyagyújtások, KARÁCSONY
jan.6.	Vízkereszt
febr. 2.	Gyertyaszentelő Boldogasszony
febr. 3.	Szent Balázs
febr.-márc.	NAGYBÖJT, HÚSVÉT
márc. 25.	Gyümölcsoltó Boldogasszony
június	PÜNKÖSD
aug. 15.	Nagyboldogasszony
aug.20.	Szent István

Állami ünnepek

okt. 6.	Aradi vértanúk
okt. 23.	az 1956-os forradalom és szabadságharc – nemzeti ünnep
jan. 22.	A magyar kultúra napja
jan. 27.	Holokauszt emléknapi
feb. 25.	kommunizmus áldozatainak emléknapi
márc. 15.	Az 1848-as forradalom és szabadságharc – nemzeti ünnep
jún. 04.	Nemzeti összetartozás napja

Az ünneplés módjai

Megemlékezés (tanítási órán, osztályfőnöki órán, iskolai szinten)

Óvodai- iskolai ünnepély

Az ünnepek megtartásának módja

- Az év kiemelt egyházi ünnepeire lelki nappal készülünk, az ünnep napján szentmisén veszünk részt, óvodai csoportokban, iskolai vagy osztálykeretben ünneplünk (vetélkedő, akadályverseny, film).
- A lelki napokat az év kiemelt ünnepe előtt ADVENT, NAGYBŐJT idejére tervezzük tanulóknak és nevelőknek egyaránt.
- Törekszünk arra, hogy havonta biztosítsunk gyónási alkalmat azokban a hónapokban, amelyekben nincs lelkigyakorlat, vagy lelki nap.
- A nevelőknek az év bevezetését, előkészítését szolgálja az intézményi 2 napos és az egyházmegyei 1 napos lelkigyakorlat.

A.Szent Erzsébet Tagóvoda

„Bizony mondom nektek, amit a legkisebb testvéreim közül eggyel is tettetek, velem tettétek!” /Mt 25,40/

1. Bevezető

A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet töltenek be.

A gyermek Isten ránk bízott ajándéka. Szüleinek olyan kincse, amelynek értékét gyakran kevésbé ismerik, s a katolikus óvoda evangelizáló munkája során ez a kincs a szülő számára fokozatosan föltárul.

Sok gyermek a katolikus óvodában szerzi első vallásos ismereteit. Életkori sajátosságaiból fakadóan fontos, hogy kezdetben az őt körülvevő felnőttek (óvodapedagógusok és a nevelőmunkát segítőik) életpéldájából tapasztalja meg Isten szeretetét.

Az emberi személyiség kialakulása a gyermekkortól kezdve a kamaszkoron át az ifjúkorig hosszú folyamat. Minden korszaknak megvan a maga jellemzője mind érdeklődésben, mind emberi példákban, mind olyan értékekben, amelyre érzékenyek.

Az óvodai nevelés az Óvodai nevelés országos alapprogramjával harmonizálva a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására törekszik a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával, oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben. Az óvodás gyermeket, mint fejlődő személyiséget szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg.

1.1. Óvodánk háttere, helyzete

Óvodánk 1980-ban nyitotta meg kapuit Miskolc külvárosában Hejőcsabán, családi házas övezetben. Az önkormányzati fenntartású évek során tagóvodaként üzemelt, változó anyaóvodákkal alkotva egy egységet.

Elérkezett a változás ideje és 2012.szeptember 1-től új szellemiségben folytathatta munkáját az Egri Főegyházmegye fenntartásával, és a Gárdonyi Géza Katolikus Általános Iskola tagintézményeként.

Választottunk védőszentet óvodánknak Szent Erzsébet személyében, ezáltal felvettük a Szent Erzsébet tagóvoda nevet.

Óvodánk három csoportos, 90 férőhellyel rendelkezik. Tágas, esztétikus, jól felszerelt csoportszobákkal várja a gyermekeket a mindennapokban. Udvarunk két részre tagolódik, a kisudvar a kiscsoportosoké, a nagy udvaron pedig a másik két csoport gyermekei játszhatnak. Mindkét udvar fás, a nyári melegben kellő árnyékot adó, illetve az európai Unió szabályoknak megfelelő játékokkal felszerelt.

Óvodánkat a környéken lakók választják leginkább, de a közeli településekről is járnak hozzánk, akik a keresztény nevelést fontosnak tartják gyermekeik számára.

1.2. Az egyházi nevelés alapelvei

Az Egyház az emberek üdvösségének szolgálatára irányuló küldetésének megvalósítása során főként azokkal az eszközökkel él, amelyeket maga Jézus Krisztus bízott rá. De fölhasználja azokat az eszközöket is, amelyek különböző korokban és különféle kultúrákban alkalmaztak arra, hogy természetfölötti céljához közelebb segítsék, és előmozdítsák az emberi személy kibontakozását. Az Egyház azért hozza létre iskoláit, intézményeit, mert egészen különleges eszközt lát bennük a teljes ember kiformalására (C.I.C. 794-795. kánon).

A II. Vatikáni Zsinat dokumentumai közül különösen a *Gravissimum Educationis Momentum* kezdetű leszögezi a katolikus nevelés jelentőségét, amikor ezt írja: „Az egyháznak is feladata a nevelés, sajátos okból: először is azért, mert el kell ismernie, hogy nevelésre képes közösség. Legfőképpen pedig azért, mert kötelessége hirdetni az üdvösség útját minden embernek. A hívők számára át kell adni Krisztus életét és állandó szorgoskodással segíteni kell őket, hogy ennek az életnek teljességére eljussanak.”⁴

A katolikus óvoda, iskola része az Egyház üdvözítő küldetésének, különösen a hitre való nevelés területén. Az Egyház a katolikus óvoda, iskola által, mely föl kínálja korunk embereinek a maga nevelési elgondolását, sajátos módon részt vállal a kulturális párbeszédben, s ezzel elősegíti a valóságos fejlődést, amely az ember személyiségének teljes kibontakozásához vezet.

Amikor a katolikus nevelésről szólunk – Jézus által adott küldetésről van szó –, szükséges megfontolni:

- a Szentírás tanítását, belőle Jézus tanítói és nevelői magatartását, az apostoli küldetést;
- az Egyházi Törvénykönyv rendelkezéseit;
- a zsinati dokumentumokat és a pápai megnyilatkozásokat.

2. Katolikus gyermekkép, katolikus óvodakép

2.1. Katolikus gyermekkép

Az ember mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre.

Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó. A katolikus gyermekképet szem előtt tartva a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek. Nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

A gyermek, fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg. E tényezők együttes hatásának következtében a gyermek sajátos, életkoronként (életkori szakaszonként) és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak. Gyermekeink óvodai nevelése során az értékrendekhez igazodva a nemi szerepek és identitás erősítését figyelembe vesszük. Keresztény szemléletünk áthatja az óvodai nevelés pedagógiai alapelveit. A gyermekkép megrajzolásához idézzük a Szentírás tanítását a gyermekről: „Engedjétek hozzám jönni a kisgyerekeket, és ne akadályozzátok őket, mert ilyeneké az Isten Országá.” /Mk 10,14/

A katolikus gyermekkép kialakulását az alábbiak segítik:

Keresztény szemlélet hassa át az óvodai nevelés pedagógiai alapelveit.

Az óvodai nevelés gyermekközpontú, az egész személyiséget fejleszti:

- a megfelelő személyi és tárgyi környezettel,
- a vallási neveléssel, keresztény értékek hordozásával, megismertetésével,
- az egészséges életmód alakításával,
- az érzelmi neveléssel,
- az erkölcsi neveléssel,
- a közösségi neveléssel,
- az anyanyelvi neveléssel,
- az egyéni készségeknek és képességeknek megfelelő, tevékenységbe ágyazott értelmi fejlesztéssel,
- a testi és lelki szükségletek kielégítésével.

⁴ II. Vatikáni Zsinat „Gravissimum Educationis Momentum” (G.E.3.)

2.2. Katolikus óvodakép

„...és énekelni kezdtek a szegények és jól érezték magukat, s hallván ezt, szólt boldog Erzsébet: íme, mondtam nektek, hogy boldoggá kell tennünk az embereket... És ő is együtt örvendezett az örvendezőkkel.” (Libellus)

Óvodánk védőszentjének, Szent Erzsébetnek élete, tettei, példaképpen állnak a gyermekek és felnőttek előtt egyaránt. Ahogy ő boldoggá tette együttérzésével, segítségével, szeretetével az embereket, úgy nekünk is boldoggá kell tennünk a ránk bízott gyermekeket. Szent Erzsébet a magyarok büszkesége, aki szeretetből adakozott, segített, és mindig érdekelt mi van a másik emberrel.

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család.

A katolikus óvoda a katolikus köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, amely kiegészítője a családi nevelésnek a gyermek 3. életévétől az iskolába lépésig. Biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Az óvoda funkciói: óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő funkció, melynek megvalósulása során a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei.

Az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásoknak, módszereknek a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk. Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszerével és tárgyi környezetével hozzájárul az emberi értékek közvetítéséhez.

Óvodaarculat

A katolikus óvodai nevelésben megjelenítendő értékek:

- a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezet biztosítása,
- a gyermeki személyiség tisztelete, elfogadása, a szeretet, a megbecsülés és a bizalom légköre,
- a nevelésben alkalmazott pedagógiai intézkedések,
- a keresztény pedagógia megjelenítése a gyermek személyiségének alakításában,
- a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakítása,
- a gyermeki közösségben végezhető sokszínű, életkorak és fejlettségnek megfelelő tevékenységek biztosítása, különös tekintettel, a mással nem helyettesíthető játékokra,
- a játékokon és tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltség-tartalmak, emberi értékek közvetítése,

- a nemzetiséghez tartozó, valamint a migráns gyermekek önazonosságának megőrzése, ápolása, erősítése, átörökítése.

3. Az óvodai nevelés feladatai

3.1. Hitre nevelés erősítése

A hitéletre nevelés megalapozásánál figyelembe vesszük a gyermekek életkori sajátosságait, befogadó képességüket. Elsősorban a személyes példamutatásra kell törekedni, hiszen az óvodáskorú gyermek utánozva sajátítja el a dolgokat. Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek vallásos nevelését élő hitű, vallásos pedagógusok vállalják fel.

Mindennapi életünk során megjelenik a katolikus életszemlélet, a teremtett világra való nyitás, rácsodálkozás, az isteni kegyelem tudatos befogadása. Erkölcsi alapokra helyezük vallásos óvodai nevelésünket, a gyermekekben felébresztjük a szeretetre, jóságra való törekvés igényét. Feladatunk, hogy minden gyermekben elültessük a hit csíráit, játékos formában.

A reggeli lelki percek alkalmával megismertetjük a gyermekekkel Jézus életét, az egyházi ünnepek jelentőségét, a bibliai történeteket, a szentek életét.

Mindennapjaink során mindenütt jelen van a vallásos nevelés, így ébresztgetjük a gyermekekben az erkölcsi normákat, a hit világát.

A vallásos élet jelképei körülveszik a gyermeket, természetessé válik számukra, hogy a templomban és az óvodában is találkozik ezekkel.

Feladataink

- A katolikus embereszmény, Krisztus mértéke szerinti élet megalapozása;
- Isten szeretetének megvilágítása a gyermekben;
- a keresztény családi nevelés folytatásaként a katolikus értékek erősítése és kiegészítése, valamint közvetítése a gyermek által a családba;
- a katolikus hitélet megtapasztalása az óvodai élet során;
- a Krisztustól tanult erények: felebaráti szeretet, megbocsátás, segítőkészség, bűnbánat, önzetlenség, figyelmesség fejlesztése;
- a katolikus vallási élet eszközei: Egyház, egyházi év, liturgia, szentek tisztelete;
- a teremtett világra való rácsodálkozás képességének kialakítása, fejlesztése (öröm, hála, megbecsülés, védelem, óvás, felelősség, stb.).

A hit Isten ajándéka, melynek megalapozásához szükséges:

- a megtapasztalás,
- az érzelmi biztonság,
- szerető, elfogadó légkör, bizalom,
- az összetartozás élménye,
- iskolába lépés idején a hit tovább élése.

A hitre nevelés átszövi az óvodai élet egészét:

- a köszönési módban,
- a mindennapos lelki beszélgetés során,
- az étkezés előtti és utáni imádságban,
- a templomlátogatások során,
- a játékban,
- a tevékenységekben megvalósuló tanulásban,
- a délutáni pihenés előtti imában, fohászbán.

A liturgikus év eseményei:

- karácsonyi ünnepkör,
- húsvéti ünnepkör (az ünnepekre készülve jócselekedetek gyűjtése),
- templomlátogatás, ismerkedés a liturgia eszközeivel,
- templomlátogatás során a helyes viselkedési szokások megismertetése,
- közös szentmise-látogatás a családokkal,
- imádságok tanulása.

Ünnepek és megemlékezések

Feladat:

- az ünneplés jelentőségének megérettetése,

- az ünnep érzelmi tartalommal való megtöltése,
- az ünnep, jeles nap kiemelése a mindennapi élet eseményeiből,
- az ünnep előkészítése és lezárása.

3.2. Az egészséges életmód alakítása

A kereszténység nagyra értékeli az emberi testet. Testünk a Szentlélek temploma. A keresztény nevelés az egész embert szolgálja, „egész” – ségre irányul.

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorbankiemelt jelentőségű. Ezen belül az óvodai nevelés feladata:

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének
- kielégítése;
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése;
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;
- az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukor tartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlenzsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása;
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása;
- megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve – speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

Az óvónő feladatai

- Hozzájárul a gyermek, egész személyiségének alakulásához – a különbözőségek természetes módon való elfogadása, gyermeki empátia erősítése, multikulturális, interkulturális befogadó nevelés, az iskolai beilleszkedés közvetett előkészítése, testi-

lelki- szociális érettség fejlesztése, fokozott figyelem a SNI gyermekek felzárkóztatására.

- Biztosítsa az óvoda helyiségeiben a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges környezetet.
- A beszoktatás zökkenőmentessége érdekében szülőkkel való pozitív kapcsolat kialakítása, családi szeretetteljes légkör teremtése, érzelmi biztonságot nyújt a gyermekek számára.
- Alakítson ki belsőleges, pozitív kapcsolatot, elsődleges szempont számunkra a gyermekek iránti szeretet, és személyes példaadás.
- Segítse elő a gyermekek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését.
- Kérje az orvos, védőnő tanácsát, segítségét. Tartson kapcsolatot velük, és folyamatosan konzultáljon probléma esetén – speciális gondozó prevenció és korrekciós testi, lelki, nevelési feladatok ellátása a megfelelő szakemberek bevonásával / logopédus, pszichológus, szakorvos, nevelési tanácsadó szakemberei, szülők /.
- Vegye figyelembe a gyermek egyéni sajátosságait, ennek megfelelő készség- és képességfejlesztés eszközeit, módszereit alkalmazza.
- Gondozással, védje a gyermekek egészségét, előzze meg a betegségek kialakulását, gyakori szellőztetéssel, megfelelő fűtéssel, edzéssel, higiénikus eszközökkel, az esetleg megbetegedett gyermek elkülönítésével.
- Tájékoztassa a szülőket az óvoda gondozási feladatairól, követelményeiről, hívja fel a figyelmet a következetes megtartás fontosságára.

Az egészséges életfeltételek biztosítása érdekében néhány szempont, amelyre különösen figyelünk:

- Az egészségügyi követelményeknek megfelelő szellőztetés, hőmérséklet, megvilágítás
- A helyes, változatos, mértéktartó táplálkozás
- A megfelelő öltözködés
- A tisztaság
- Alvás, pihenés
- A gyermekek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése

- Az étkezés, az öltözködés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak kialakítása
- A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások kialakítása

Gondozás

Az óvónő feladatai

Az óvoda udvarán:

- Az óvoda udvarán teremtsen meg a lehetőséget változatos játéktevékenységek végzésére. Gondoskodjon megfelelő felszerelési tárgyairól. Legyen az udvaron burkolt rész, valamint füvesített virágos és veteményes kert.

Az óvoda helyiségeiben:

- Teremtsen meg a szükséges feltételeket az öltöző kialakításánál, berendezése, világítása feleljen meg a kényelmes öltözködésnek.
- Alakítsa ki a csoportszobákat úgy, hogy legyen elegendő hely és felszerelés a gyermeki tevékenységek számára.
- Gondoskodjon róla, hogy az erős napsugárzás ellen legyen sötétítő, vagy relaxa az ablakon, a természetes megvilágítás domináljon.
- Fordítson gondot a többszöri 5-10 perces szellőztetésre, különösen étkezés után, alvás alatt és mozgásos tevékenység közben.
- Ügyeljen arra, hogy 20-22 C. fokos hőmérséklet legyen a csoportszobában.
- Teremtsen meg a feltételeket, hogy a mosdóban mindennek legyen meg a helye (fésű, fogmosó, törülköző), tisztántartásukról rendszeresen gondoskodjon.
- Tartsa távol, illetve távolítsa el a balesetet okozható tárgyakat.

Egészséges életmódra nevelés:

- Ismerje meg a család és a gyermek szokásait, szociokulturális hátterét, ennek figyelembe vételével differenciáltan fejlessze a gyermeki készségeket és képességeket.
- Segítse elő az egészséges életmód kialakulását.
- Alakítsa ki a testápolás, táplálkozás, életritmus, mozgás, pihenés, és az ehhez kapcsolódó tevékenységek helyes szokásait a gyermek egyéni adottságainak figyelembe vételével, egyéni példamutatással.
- Szoktassa a gyermeket az életkornak megfelelő helyes életritmus kialakítására.

- Rögzítse napirendben az egészséges életmód ritmusát, időbeosztást, a tevékenységek váltakozását.

Testápolás:

- Alakítson ki személyes bensőséges kapcsolatot a testápolási, gondozási műveletek során.
- Hívja fel a szülők figyelmét a hetenkénti hajmosás fontosságára, a körmök tisztántartására, amely betegségek forrása is lehet.
- Segítse elő a papír zsebkendő használatát, a helyes orrfújás gyakorlását.
- Biztosítsa naponta legalább 1 alkalommal a fogmosás lehetőségét.
- Igényelje a tisztaságot és rendet, vetesse észre a rendetlenséget, és megszüntetésébe vonja be a gyermeket is. Érje el, hogy ez a gyermek belső igényévé váljon.

Táplálkozás:

- Étkezés terén szervezzen az étkezéshez kulturált körülményeket.
- Biztosítsa a megfelelő időt az önkiszolgálás szokásainak kialakítására.
- Érje el, hogy a gyermek csak a saját evőeszközével és saját tányérjából fogyassza az ételt, ösztönözze annak elfogyasztására.
- Teremtse lehetőséget az egész nap folyamán folyadék fogyasztására.
- Alakítsa ki a napirendben, hogy azonos időpontban történjen az étkezés, így megerősödnek a táplálkozás feltételes reflexei.
- Segítse elő az új ízek megismerését, megkedveltetését.

Öltözködés:

- Kísérje figyelemmel, hogy megfelelő váltócipőt biztosítsanak a szülők a gyermek számára a tisztaság megóvására és a balesetek megelőzése érdekében.
- Az óvónő irányítsa a gyermekek figyelmét a helyes öltözködés fontosságára, egészségvédelmük érdekében.
- Érje el, hogy a gyermek naponta váltson fehérneműt, harisnyát.
- Biztosítsa, hogy a gyermek a lehető legkevesebbet várakozzon felöltözve a fűtött helyiségben.
- Kérje a szülőket, hogy legyen tartalék fehérnemű, nadrág stb.

- Javasolja a szülőknek a gyermekek többrétegű öltöztetését.
- Biztosítsa, hogy a gyermek bátran öltözhessen, vetkőzhessen a hőmérséklet változásának megfelelően.

Mozgás:

- Szervezen minél több szabadban és csoportszobában végezhető mozgásos tevékenységet, a gyermek mozgásigényének kielégítésére és fejlesztésére.
- Biztosítson a gyermek számára kirándulási lehetőséget is, amely a mozgásigény kielégítésén kívül együttes élményt nyújt.
- Tájékozódjon a kirándulás előtt a helyszínről, a megközelítés módjáról, a hely balesetmentességéről, ösztönözze a gyermeket a környezet tisztaságának megóvására, környezettudatos magatartás megalapozása.
- Segítse elő, hogy a gyermek változatos mozgással tapasztalhassa, mire képes, adjon módot arra, hogy új és újabb mozgásformákat próbáljon ki, és gyakorolja a már megszerzett mozgáskészségüket.
- Juttassa a gyermeket öröm és sikerélményhez a mozgás segítségével.
- Az óvónő növelje a gyermek ellenálló képességét a szabad levegőn való rendszeres tartózkodással.
- Biztosítsa, hogy a lehető legtöbb időt töltsék a szabadban.
- A csoportszobában gondoskodjon a mozgásos játékok alkalmával friss levegőről, kellemes hőmérsékletről.
- Biztosítson a lehetőségek függvényében egyéb edző hatású tevékenységeket: kerékpározás, labdázás, rollerezés.
- Kedveltesse meg változatos tevékenységekkel a testmozgást.
- Javítsa a testtartást fejlesztő mozgással, a lábboltozatot erősítő speciális gyakorlatokkal segítse a lúdtalp korrigálását.

Pihenés:

- Pihenés, alvás idején az óvónő biztosítsa a gyermeknek a nyugodt alvás körülményeit, az alvásigényhez szükséges időt, segítse elő az elalvás előtti nyugalmi állapotba kerülést dúdolással, meséléssel.
- Ügyeljen arra, hogy a korábban ébredők ne zavarják a még alvókat.

- Biztosítsa a levegőcserét alvás alatt is.
- Kisebb rendellenességek megelőzése, korrekció érdekében segítse elő a gyermek fejlődését megfelelő szakemberek bevonásával a prevenciós és korrekciós nevelési feladatok ellátásánál.
- Ismerje fel a veleszületett rendellenességet, neurotikus tüneteket, nevelési hibákat, amely lehetővé teszi a mielőbbi korrekciót.
- Ügyeljen arra, hogy a gyermek megszokja a helyes testtartást a gerincoszlop és mozgásszervi elváltozások megelőzése érdekében, nyugalmi és mozgásos állapotok gyakran váltakozzanak a nap folyamán.
- Javítsa a testtartást fejlesztő mozgással, a lábboltozatot erősítő speciális gyakorlatokkal, segítse a lúdtalp korrigálását.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- Önállóan mosakodik, törülközik, kezet mos, amikor szükséges. Ruhája ujját feltűri, fogat mos, fogápoló szereket tisztán tartja. Haját rendben tartja.
- Helyesen fújja az orrát.
- Tüsszentéskor a szája elé tartja a zsebkendőt.
- Az önkiszolgálást teljes önállósággal, biztonsággal, természetes teendőként látja el.
- Segédkezik a foglalkoztató átrendezésében.
- Segítséget nyújt társainak és a felnőtteknek.
- Étkezés közben kulturáltan viselkedik. Igényli az asztal esztétikai rendjét.
- Helyesen használja az evőeszközöket.
- Önállóan, megfelelő sorrendben öltözik, vetkőzik.
- Ruháját hajtogatja.
- Cipőfűzőjét megkötí, cipőjét szükség esetén letisztítja.
- Ügyel saját személye és környezete rendjére.
- Az eszközökkel óvatosan bánik.
- A rendetlenséget megszünteti.

- Óvja maga és társai testi épségét.

3.3. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

A szeretetről minden gyermeknek van fogalma, hiszen az óvodás korosztály szeretetre, gondoskodásra szorul. A kisgyermek igen mélyen érez. Igényli, hogy ne csak őt szeressék, hanem ő is szerethessen. A szeretet légkörében érzi biztonságban magát és ez védettséget, kiegyensúlyozottságot teremt benne. Nevelni csak szeretettel lehet! A kisgyermek sok mindent nem tud. Tud azonban szeretni, a szeretett személyhez ragaszkodni. Érzelmi nevelésünkben uralkodnia kell a szeretetteljes, meleg, gyengéd viselkedésnek minden emberi kapcsolatban, és kifelé sugárzóan is meghatározónak kell lenni!

Az óvónő biztosítja, hogy minden gyermek egyénileg is nagyon fontos legyen az egész közösségnek, kiemelkedhessen személyiségének pozitív vonásai, gyógyulhassanak azok az érzelmi megnyilvánulások, melyek a gyermek testi – lelki erejét csökkentik. A szeretetközösség hozzájárul ahhoz, hogy kialakuljon a gyermekben a derűs, nyugodt, tevékeny óvodai élethez szükséges szokások elsajátítása. Arra törekszünk, hogy érzelem gazdag, biztonságos légkör vegye körül a gyerekeket az óvodában, melyben az óvodapedagógus – gyermek, a dajka – gyermek, a gyermek – gyermek kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemez.

Katolikus nevelésünk alapja a közösség. A gyermek óvodába lépésével egy tágabb közösség kapuját lépi át. Az átélt élmények, tapasztalatok megalapozzák kreativitását, gondolatainak megosztását, a másakra figyelés képességét, a másik ember gondolatainak meghallgatását. A közös élmények erősítik akaratát, kitartását, a másikhöz való igazodását, alkalmazkodását.

A gyermek egészséges fejlődéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket. A napirend a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségletéhez igazodik, és tekintettel van a helyi szokásokra és igényekre. A rendszeresség, a folyamatosság és rugalmasság érzelmi biztonságot teremt. Fontos a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása, szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét. E célt szerteágazó, egymásra épülő, egymással összefüggő feladatokkal, komplex módon érvényesülő tevékenységekkel érjük el, amelyek átszövik az óvodai nevelés teljes rendszerét.

Az óvónő feladatai

- Biztosítsa az elfogadó érzelmi alapokra épített a biztonságos, állandó értékrendre épülő, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes óvodai légkört.
- Biztosítsa a beszoktatási időszakban, hogy kedvező érzelmi hatások érik a gyermeket.

- Tegye lehetővé a gyermek és társai közötti, valamint a gyermek és felnőttek közötti minél gyakoribb kontaktus felvételt.
- Törekedjenek arra, hogy a gyermek-gyermek, gyermek-felnőtt kapcsolatának pozitív attitűdje biztosított legyen.
- Feladatunk segíteni a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, én tudatának alakulását, és engedjen teret önkifejező törekvéseinek.
- Nevelje a gyerekeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól, és az eltérő képességű gyermekek felé elfogadó szeretettel forduljanak.
- Biztosítsa annak lehetőségét, hogy a felnőttekkel és a társakkal szembeni, s a társadalmilag elfogadott viselkedési szokás- és normarendszereket elsajátítsa a gyermek.
- Tegye lehetővé az elfogadott viselkedési módok természetes szituációkban történő gyakorlását.
- Segítse elő a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlását, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak és akaratának, szokás-, és normarendszerének megalapozását.
- A nemi identitás kialakulásának támogatása mellett a tradicionális nemi szerepek határainak tágítása, a sztereotípiák merevségének oldása.
- Segítse elő a gyermekcsoporton belül az együttműködés, az együttdolgozás képességének kialakulását, az élményekben gazdag környezet járuljon hozzá, hogy a gyermekek befogadóvá, elfogadóvá, segítőkesszé váljanak. Legyen természetes számukra a különbözőség.
- Segítse a gyermekeket, hogy megismerje szűkebb, tágabb környezetét, amely nemzeti identitástudat, keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldre és a családhoz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csatlakozni a természetben, az emberi környezetben megmutakozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.
- Az óvodánk minden dolgozójának kommunikációja, bánásmódja, viselkedése modellértékű legyen a gyermek számára.
- Segítse a közvetett iskolai beilleszkedést a pozitív énkép önbizalom, önfegyelem, önállóság, szabálytudat, kommunikáció, együttműködés formálásával, a szándékos tanulás iránti pozitív attitűd megalapozásával.

- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályban meghatározott, speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.
- Tegye képessé a gyermeket arra, hogy az adódó esetleges konfliktusokat önállóan próbálják egymás között megoldani.
- Segítse elő a társakért, a csoportért érzett felelősség kialakulását a gyermeki tevékenység folyamatos értékelése által.
- Biztosítsa, hogy a gyermek társai irányában mindig megértést tanúsítson. Tisztelje társai másságát.
- Tegye lehetővé a csoport életét színesítő visszatérő hagyományok éltetését, ápolását, jeles napok feldolgozását, a szülőföldhöz való kötődés megalapozását, az egyházi, világi ünnepek közös megélését.
- Állítson a csoport elé távlatokat, melyek a közös tevékenységekkel a gyermekek fejlődésének serkentői.
- Biztosítson alkalmat a baráti kapcsolatok kialakulására. Állandósulását tegye lehetővé közös tevékenységek, élményszerzések biztosításával.
- Környezettudatos magatartás megalapozása, érzelmi viszonyulásuk alakítása a környezettudatos cselekvési szükségletek, szokások, gondolkodás, értékrend, döntési képességek fejlesztésével.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- Szívesen járnak óvodába, megtalálják helyüket a közösségben, abban jól érzik magukat.
- A gyermek hozzájárul a csoportszoba szebbé és otthonosabbá tételéhez, figyel az óvónőre, végrehajtja a kapott feladatokat.
- Képesek a többiekhez alkalmazkodni, toleránsan viselkedni, a másikat elfogadni.
- A tevékenységekben képesek felnőttekkel és társaikkal kapcsolatot teremteni, együttműködni, segítséget nyújtani.
- Mások érzelmeit felismerik, saját érzelmeiket koruknak megfelelően kontrollálni tudják.
- A közösségi élet szokásai természetessé válnak.
- A csoport szokás- és szabályrendszerének ismeretét a magatartásukban is érvényesítik.

- Konfliktushelyzetet mindkét fél számára elfogadhatóan, viszonylag önállóan oldanak meg, szükség szerint felnőtt segítségét kérik.
- Koruknak megfelelően kialakult a felelősségérzet, képesek egyszerű döntések önálló meghozatalára.
- Büszkék magyarságukra, ismerkednek más népek kultúrával, hagyományaival.
- Megköszöni, ha kap valamit, kezd segíteni másoknak, szívesen játszik együtt.
- A kívánt játékszert elkéri társától, használja az udvarias beszédmód kifejezési formáit.
- Betartja a kulturált étkezés szokásait.
- Tisztelettel viselkedik a felnőttekkel, az óvoda dolgozóival, munkájukat tiszteletben tartja. Köszönti a csoportba érkező vendéget.
- Kezd eligazodni a csoport életében, a napirendben. A korábban kialakult szokásokat önállóan alkalmazza. Érti a szabályok lényegét és törekszik is azok betartására. Tevékenységeiben egyre önállóbb.
- Szívesen játszik együtt, érdeklődik társai iránt, segíti őket öltözködés, séta stb. közben. Önállóan keresi a segítségadás megfelelő formáit. Bízik önmagában és társaiban. Számba veszi a csoport tagjait.
- Keresi a közös tevékenység lehetőségét. Jelzi, ha közölni valója van.
- Tudatosodik benne, hogy egy összetartó csoport része, ezáltal együtt érez társaival, türelmes irántuk, figyelmesen hallgatja meg őket, örül a közösen elért sikernek. Átérzi a csoportért végzett tevékenység fontosságát. A megkezdett tevékenységet befejezi. Elfogadja az adott tevékenység által megkívánt magatartásformát.
- Természetes szükségletté válik a közös tevékenység, képes saját akaratát alávetni másokénak. Tűrő és konfliktusmegoldó képessége magasabb szintre jut. Vállalkozik önálló véleményalkotásra. Alakul a csoport közvéleménye.
- Kapcsolatot alakít ki a többi csoportba járó gyermekkel.

3.4. Az anyanyelvi, az értelmi nevelés megvalósítása

Az anyanyelvi nevelés és fejlesztés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósuló feladat. Az óvodai nevelő tevékenység egészében jelen van a beszélő környezet, a nevelőközösség mintaadó, példaadó beszédkultúrája, szabálykövetítése.

Feladat:

- az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés;
- beszélő és meghallgatni tudó környezet alakítása;
- a gyermekek kommunikációra ösztönzése, metakommunikáció fejlesztése;
- a tapasztalatok, élmények verbális kifejezésére nevelés;
- a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére ösztönzés.

Az óvodai nevelés a gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára, valamint meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosítja a gyermekeknek a változatos tevékenységeket.

Az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása a fejlődést elősegítő környezetben.

További feladat:

- spontán és tervezetten szerzett tapasztalatok, ismeretek tapasztalati úton történő bővítése, rendszerezése;
- gyakorlás különböző tevékenységekben és élethelyzetekben az életkori sajátosságokra, élményekre és tapasztalatokra építve;
- az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, gondolkodás, képzelet, kreativitás, alkotóképesség) fejlesztése;
- az egyéni fejlődési ütemnek megfelelően az ismeretek, jártasságok, készségek alapozása.

Az óvónő feladatai

- Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés, a kommunikáció különböző formáinak differenciált fejlesztése a nevelő tevékenység egészében.
- Teremtsen biztonságot adó szeretetteljes, beszélgető légkört az egész nap folyamán, amelyben a gyermek szívesen megnyilatkozik.
- Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését.
- Tegye lehetővé, hogy a gyermek élményeihez kapcsolódva és tapasztalatszerzéssel egybekötve, életszerű helyzetekben beszélhessen arról, ami érdekli, ami foglalkoztatja.
- Mindig találjon időt, hogy válaszoljon a gyermek kérdésére, ne vegye el a kedvét állandó javítással, figyelmeztetéssel, dicsérje, ha szépen fogalmazza meg gondolatait.

- Önképzéssel fejlessze anyanyelvi kultúráját olyan szintre, hogy beszéde legyen követésre méltó, modell értékű, egyszerű, de változatos, éreztesse meg a nyelv kifejező erejét és szépségét.
- Tegye képessé a gyermeket, hogy másokat is tudjon meghallgatni, kialakuljon beszédfigyelme, érdeklődéssel hallgassa társait.
- Biztosítsa mesék, versek által, hogy a gyermek aktív és passzív szókincse bővüljön, beszéde választékos és folyamatos legyen.
- Segítse dicsérettel és biztatással azon gyermeket, aki beszédhibával, beszédgátlósossággal, beszédbeli elmaradással küzd – alkalmazott módszer egyéni bánásmód, differenciált fejlesztés.
- Együttműködés a logopédussal és a családdal megelőzés és a korrekció területén.
- A szociokulturális háttér figyelembe vételére épülő differenciált készség- és képességfejlesztés.
- A nemzeti és etnikai kisebbséghez tartozó, valamint migráns gyermekek differenciált támogatása a magyar nyelv elsajátításában.
- A szülő segítése gyermeke viselkedésének értelmezésében.

A fejlődés jellemzői

3-4 éves korban

- A gyermek egyéni fejlettségének megfelelően szívesen beszél.
- Ismeri a környezetéhez tartozó tárgyak nevét.
- Ismeri a legfontosabb szavakat, amelyek tulajdonságot, mozgást jelölnek.
- Gondolatait láncszerű, vagy szaggatott mondatokba önti.
- Kérdés, kérés, felkiáltás formában nyilatkozik meg.
- A hangzók egy részét tisztán ejti.

4-5 éves korban

- A gyermek bátran beszélget, elmondja korábbi élményeit.
- Megjelenik beszédében a „miért” kérdőszócska.

- Érti és használja az ismert szavakat.
- Gondolatait érhetően, összefüggően mondja el.
- Alkalmazza a párbeszéd jellegzetes fordulatait.
- Odafigyel társaik beszédére, helyesen használja a jelen, múlt, jövő idejű igéket.
- Még előfordul helytelenül képzett hang.

5-6-7 éves korban

- A gyermek összefüggően beszél, aktívan használja kibővült szókincsét.
- Elbeszélése folyamatos.
- Nyugodtan meghallgatja társai és az óvónő beszédét.
- Helyesen használja a névmásokat, névutókat, a különböző igemódokat.
- Jól érhetően, megfelelő hangsúllyal beszél, összetett mondatokban is.
- Beszédét gesztussal, arcjátékkal kíséri.
- Tisztán ejt minden hangot.

4. Kiemelt figyelmet, bánásmódot igénylő gyermekek fejlesztése

4.1. Sajátos nevelési igényű gyermekek integrált fejlesztése

A sajátos nevelési szükséglet, mint fogalom, sokkal tágabb elnevezés, szélesebb populációra terjed ki, mint a fogyatékos, vagy sérült elnevezés. Több az olyan gyermek, akinek szüksége van a megsegítésre, hátrányos helyzete, születési determinációja, részképesség zavara miatt. A speciális nevelési szükséglet nem a képességek hiányára, hanem inkább a teendőkre összpontosít. Sajátos nevelési igényű az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd. A sajátos nevelési igényű gyermeknek joga, hogy különleges bánásmód keretében állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai ellátásban részesüljön attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították. A különleges bánásmódnak megfelelő ellátást a szakértői bizottság szakértői

véleményében foglaltak szerint kell biztosítani .A fenntartói döntés, és feladat-ellátási kötelezettség, az Alapító okiratban megfogalmazott feladat meghatározás alapján, a sajátos nevelési igényű gyermekek fogalomköréhez tartozó gyermekek ellátása kiterjed az alábbi speciális nevelési igényű gyermek ellátására:

- beszéd fogyatékos
- testi fogyatékos
- érzékszervi fogyatékos (látás, hallás kivéve: vak és siket gyermek)
- enyhe értelmi fogyatékos
- a megismerő funkció vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra vissza nem vezethető tartós és súlyos rendellenességgel küzdő

Pedagógiai szempontból az értelem, a látás, a hallás, a mozgás, a beszéd szervek hibás működése vagy az érzelmi élet súlyos zavara által okozott eltérő fejlődést értjük sajátos nevelési igény alatt. Azt az állapotot, amikor a gyermek egyedi sajátosságai oly mértékben térnek el az átlagostól, hogy annak alapján a lehetséges fejlődés csak sajátos (gyógy) pedagógiai eszközök, módszerek és segédeszközök biztosításával érhető el.

Óvodánkban a sajátos nevelési igényből eredő hátrányok csökkentését szolgáló, speciális fejlesztő tevékenységet a helyi nevelési rendszer szerves részeként működő, a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve figyelembe vételével szervezzük.

A rehabilitációs, rehabilitációs ellátás elvei:

- A tartalmi szabályozás és a gyermeki sajátosságok összhangba kerüljenek.
- A fejlesztés a megfelelő területen valósuljon meg.
- Nevelésük, fejlesztésük a terhelhetőség figyelembe vételével történjen.
- A gyermekek harmonikus személyiségfejlődését, elfogadó, eredményeket értékelő környezet, befogadó csoportlégtör kialakítása segítse.
- A gyermekek viselkedésében érvényesüljön a hátrányos megkülönböztetés kizárásának elve.

A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenység célja:

Harmonikus, nyugodt óvodai környezetben

- Biztosított a gyermekek integrált nevelése, esélyegyenlősége.
- Javul a gyermekek életminősége, a társadalmi beilleszkedése.
- Csökkennek a fogyatékból adódó hátrányok.
- Természetessé válik a gyermekek közötti különbözőség elfogadása.

Általános feladatok:

- A napi tevékenységekbe a speciális tevékenységek beépítése, melyek a sajátos nevelési igényű gyermekek felzárkóztatását segítik elő.

- Az egyéni fogyatékból fakadó, hiányzó-vagy sérült funkció helyreállítása, újfunkció kialakítása.
- Az ép funkciók bevonása, a hiányzókat pótlása érdekében, a különböző funkciók egyensúlyának kialakítása.
- Speciális eszközök elfogadtatása, használatuk megtanítása.
- Az egyéni sikereket segítő tulajdonságok, funkciók fejlesztése.
- A fejlesztés céljait, minden esetben a gyógypedagógiai – orvosi – pszichológiai komplex vizsgálat diagnózisára, javaslatára kell építeni.

Feladatok

Integrált nevelésből adódó pedagógiai feltételek biztosítása:

- Sérülés specifikus módszerek, terápiák, technikák szakszerű megválasztása és alkalmazása.
- Egyéni szükségletekhez igazodóan, speciális segédeszközök használatára, elfogadására, következetes használatára, megóvására nevelés.
- Kompenzációs lehetőségek körének bővítése, a nem-vagy kevésbé sérült funkciók differenciált működésének tudatos fejlesztése.
- Kiemelkedő teljesítményre képes területek felismerése.
- Rugalmas szervezeti keretek kialakítása, az egyéni foglalkoztatás megvalósításához.
- Az óvodapedagógusok és a pedagógiai munkát segítők, tájékoztatása a sajátos nevelési szükségleteiről a gyermekek befogadásához.
- A szülők megfelelő tájékoztatása, együttműködés a családdal.

A fejlesztő tevékenység legfontosabb területei:

A tevékenységet meghatározó tényezők; a fogyatékból, típusa, súlyossága, a speciális ellátás kezdetének ideje, az életkor, a meglévő ismeretek alapján:

- A kognitív funkciók, (vizuális, akusztikus, taktilis, mozgásos észlelés)
- Motoros képességek, (alpmozgások, mozgáskoordináció, egyensúly)
- Beszéd –és nyelvi képességek fejlesztése, (nonverbális, verbális kommunikáció, beszédindítás, beszédmegértés stb.)
- Játéktevékenység alakítása, játékhasználat elsajátítása.
- Szociális kompetenciák kialakítása, a fogyatékból függvényében, más-más hangsúlyt kap.

4.2. Beilleszkedési, tanulási, magatartási zavarral küzdő gyermekek fejlesztése

Beilleszkedési, tanulási, magatartási zavarral küzdő gyermek az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alul teljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek. Ha a gyermek, a tanuló beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd, fejlesztő foglalkoztatásra jogosult.

A fejlesztő foglalkoztatás az óvodai nevelés keretében valósul meg, a szakértői vélemény alapján egyéni, mikro csoportos foglalkoztatás keretében.

A fejlesztő foglalkozások szervezésének szempontjai:

- Egyéni vagy mikrocsoportos foglalkoztatás keretében a gyermekek képességének, motiváltságának ismeretében.
- Játékos, kreatív, kerülve az iskolai helyzeteket, nyugodt, ingerszegény környezetben
- A foglalkozások időpontja és helye tekintetében rendszeres

A fejlesztésben minden óvodapedagógus részt vesz, de a fejlesztőpedagógusok tevékenysége kiemelt jelentőséggel bír.

4.3. A kiemelten tehetséges gyermekek fejlesztése

Az intézmény fontos feladata a képességek kibontakoztatása, a tehetséges gyermekek felismerése, nyilvántartása, egyéni nyomon követése, a tehetségek gondozása és fejlesztése, élve az intézményi és az intézményen kívüli együttműködések lehetőségeivel. A mikro csoportos tevékenység-szervezés közben a differenciálás gyakorlata kiválóan alkalmazható a kiemelten tehetséges gyermekek nevelésében, melynek fontos színterei, a játék tevékenység, a bábjáték. A tehetséges gyerek már kisgyermekként is hordozza a kiemelkedő képességűekre úgy általában jellemző személyiségvonásokat, érzelmi mintázatokat és karakterisztikus viselkedésformákat. A tehetség-gondozás során a tehetségígéreteket fejlesztjük a gazdagítás, dúsítás, differenciálás eszközrendszerével komplex programok keretében

Alapelveink:

- A tehetség ígéretek erős oldalának fejlesztése.
- A gyermekek tehetségével összefüggő gyenge területének erősítése.
- Kiegyensúlyozott, elfogadó, szeretetteljes óvodai légkör megteremtése.
- Feltöltődés, pihenés, elvonulás lehetőségének biztosítása.

Célunk: A tehetségígéretes gyermekek személyiségének optimális alakítása, komplex fejlesztése az óvodai programok keretében.

Feladataink:

- A tehetséges gyermek felismerése.
- Sokféle tevékenységkínálat biztosításával, a gyermekek érdeklődési körének megismerése.
- A tehetségfejlesztő programok megszervezése, az óvodai élet gazdagítása egyéb tevékenységekkel.
- Egyéni bánásmód keretében történő célzott fejlesztés, képességfejlesztés.
- A gyermek pozitív én-tudatának kialakítása és erősítése.
- Elfogadó és támogató környezet kialakítása.
- A pedagógusok továbbképzésének megszervezése a tehetségfejlesztés területén.
- A szülők folyamatos tájékoztatása, megnyerése a közös célok hatékony elérése érdekében.
- A tehetségfejlesztési szakértővel partneri kapcsolat kialakítása.

A tehetséggondozás tartalma

Integráló tehetséggondozás, mely a „tehetségígéretes” egész személyiségének komplex fejlesztésére irányul. A többségen belül a differenciálás eszközzel a tehetség fejlesztésének segítése. A tehetséggondozást a tehetségpontokhoz való kapcsolódás segíti.

5. A szociális hátrányok enyhítését szolgáló tevékenység

Óvodánk kiemelt feladata, valamilyen okból lassabban fejlődő, valamilyen zavarral küzdő gyerekek felzárkóztatása. Nagyfokú felkészültséget, toleranciát kíván a pedagógusoktól, a gyerekektől pedig megértést. Teljes értékű emberek ők is, akik ha nem megfelelő, elfogadó környezetben növekednek egész életük során, bizonyíthatják ezt. Szociálisan hátrányos helyzetű, segítségre szoruló családoknak külön figyelmet szentelünk. Hátrányokkal induló gyermekek fejlesztésére, zökkenőmentes beilleszkedésük érdekében, szeretetteljes légkörben befogadó magatartással igyekszünk ezt segíteni.

Célunk: Az elfogadó eredményeket értékelő környezet kialakítása, hátrányok leküzdésének segítése. Ugyanolyan esélyeket biztosítani a hátrányos helyzetű gyerekeknek, mint a többieknek. Feltárni a fejlődés lemaradásának hátterét, és az előforduló veszélyeket.

Feladatunk:

- Megfelelő kapcsolat kialakítása a gyerekekkel, szülőkkel.
- Érzelmi biztonságot nyújtó, szeretetteljes családi légkör megteremtése.

- Biztosítani a szükséges feltételeket, lehetőségeket a gyermeki képességek kibontakozására, szükség esetén hogy leküzdje azokat a hátrányokat, amelyek születésénél, családi vagyoni helyzeténél vagy bármilyen más oknál fogva fenn áll.
- Próbáljuk megérteni érzelmileg a gyereket. Óvjuk a túlterheléstől.
- Pozitívumok kiemelése, pozitív énkép kialakítása.
- Helyes motiválással érheti el a pedagógus az érdeklődés fenntartását.
- Figyelembe kell venni az életkori, és egyéni sajátosságok mellett a sajátos nevelésű, szociálisan hátrányos gyermekeknek az eltérő fejlődésű ütemét, hogy ki tudja szűrni a pedagógus a potenciális tanulási zavarokat, és megelőzze.
- Továbbá segítségül szolgál a pedagógus példaértékű verbális kapcsolat kialakítása. (pl.: üdvözlés-elköszönés) Érdeklődés kialakítása. Gyerek-gyerek, gyerek és felnőtt között.
- Feladataink még az érzelmi verbális kifejező képesség fejlesztése a gyermekeknél (elismerés-öröm-bánat). Helyes kapcsolatteremtés fejlődését segíti elő.
- Pedagógusnak fontos szerepe van, hogy a képességek helyesen megfelelően alakuljanak ki. Helyes szakszerű fejlesztéssel, családi helyzet rendszeres felmérésével és a gyermek pontos megfigyelésével érheti el.
- A társadalmi tendenciák azt mutatják, hogy a gyermekek egyre több negatív hatásoknak veszélyeknek vannak kitéve. Ezért kiemelt feladatunk még hogy óvodánkban a szociálisan hátrányos körülmények közt élő gyerekek problémáit igyekszünk kezelni, törekszünk a veszélyeztettségük megelőzésére illetve megszüntetésére.

További feladatainkat az alábbiakban határoztuk meg:

- Rossz anyagi helyzetben lévő hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek segítségének formái.
- Kedvezményes ebéd biztosítása.
- Javaslattetele a rendszeres gyermekvédelmi támogatás folyósítására.
- Mentálisan sérült gyermekek esetén pszichológus tanácsának kikérése, munkájának igénybe vétele.
- Gyermekek jogainak fokozott védelme.
- Rendszeres kapcsolattartás a szülőkkel.
- A veszélyeztetett illetve a hátrányos helyzetű gyermekek helyzetének figyelemmel kísérése.

A fenti feladatok összefogását az intézményvezető és a pedagógusok végzik. Folyamatos kapcsolattartás az óvoda szociális segítőjével, aki tanácsadással, információnyújtással, ügyintézással, konfliktuskezeléssel segíti a családokat. Ha szükség van rá, felveszi a kapcsolatot a Gyermekjóléti Szolgálat szakembereivel illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatokat ellátó más szervekkel.

6. Gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek, a gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

6.1. Gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek

A gyermekek védelméről szóló törvény

Az országgyűlés 1997. április 22-én fogadta el "A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény"-t, amely új alapokra helyezte a gyermekvédelmet hazánkban. Az óvoda feladatait a gyermekvédelem területén részletesen szabályozza a közoktatási törvény, valamint az intézményműködését szabályozó miniszteri rendelet.

A gyermekvédelmi törvény azon az elven alapszik, hogy a gyermek nevelésére elsősorban a családja jogosult és köteles, és ehhez kell az államnak és az önkormányzatnak segítséget nyújtania. A törvény összefoglalja a gyermekek alapvető jogait és a jogok érvényesülésének garanciáit, illetve a szülői jogokat és kötelességeket.

Gyermekvédelmi feladatok

Az óvodában a vezető óvónő felel a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok megszervezéséért és ellátásáért, így feladatkörébe tartozik a gyermekvédelmi munka irányítása.

Minden óvodapedagógusnak és dajkának munkaköri kötelessége, hogy közre működjön a gyermekvédelmi feladatok ellátásában, a gyermekek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.

Alapvető feladataink:

- A problémák, a hiányosságok feltárása, a veszélyeztetett gyermekek kiszűrése.
- A problémák megoldásában együttműködés a különböző szervezetekkel, kiemelten óvodánk szociális segítő munkatársával.
- A jelzőrendszer működtetése.
- A befogadó társadalmi normák megismertetése.
- A különbözőség elfogadásának segítése.
- A családok értékrendjének, erkölcsi magatartásának alakítása.

A keresztény óvoda pedagógiai munkáján belül az alábbi tevékenységek szolgálják a gyermekvédelem megelőző céljait:

- Egy gyermek sem kerülhet hátrányos helyzetbe származása, színe, neme, vallása, nemzeti vagy etnikai hovatartozása, illetve bármilyen oknál fogva.
- Minden gyermeknek biztosítani kell a fejlődéshez szükséges feltételeket.
- Rendszeres kapcsolatot kell tartani a szülőkkel, a családokkal.
- A gyermek számára biztosítani kell, hogy nevelése biztonságos és egészséges környezetben történjen.
- A gyermek személyiségi jogait tiszteletben kell tartani.

A gyermekvédelmi problémák feltárásának az a célja, hogy a bajokat minél előbb orvosoljuk, megelőzve ezzel súlyosabbá válásukat.

A szülőkkel való kapcsolattartás, együttműködés:

- személyes kapcsolat kialakítása minden szülővel,
- a gyermekek egyénre szabott beszoktatásának biztosítása,
- rendszeres tájékoztatás a gyermekek fejlődéséről,
- egyéni beszélgetések, gyermekneveléssel kapcsolatos nézetek kicserélése, a család szokásainak, értékrendjének megismerése, megértése, a család erőforrásainak feltárása,
- szülői közösségek kialakítása, rendezvények szervezése,
- partnerközpontú együttműködés.

A vezető feladata:

- Az óvodában folyó gyermekvédelmi munka figyelemmel kísérése és koordinálása.
- A gyermekvédelmi tevékenységhez a feltételek biztosítása.
- A törvények és rendeletek naprakész ismerete és alkalmazása.
- Azon szülők felszólítása írásban, (két alkalommal) akiknek hátrányos helyzetben lévő gyermeke nem látogatja az óvodát
- A problémás esetek továbbítása a megfelelő fórumok felé.

Együttműködések kialakítása az óvodán kívüli szervezetekkel:

- gyermekjóléti, családsegítő szolgálat (a szülők támogatása, erőforrásainak feltárása)

- védőnői hálózat (a gyermekek óvodai beíratásának támogatása; korai képességgondozással kapcsolatos tanácsadás)
- szakmai szakszolgálat (konzultációk a gyermek fejlődéséről, fejlesztési terv közös kidolgozása, szolgáltatások biztosításának megtervezése és biztosítása)
- Pedagógiai Szakszolgálat/Nevelési Tanácsadó
- Tanulási Képességet Vizsgáló és Rehabilitációs Bizottság

Gyermekvédelmi felelős feladatai:

- Koordinálja a szociális és pedagógiai tevékenységeket, partneri kapcsolatot alakít ki más szakemberekkel (védőnő, szociális segítő, stb.). Közös eszmegbeszéléseken vesz részt.
- Az ismeretek birtokában megteszi a szükséges lépéseket.
- Gondoskodik a balesetvédelem biztosításáról.
- Segíti az óvodapedagógusok munkáját.
- Rendszeres kapcsolatot tart az óvodapedagógusokkal, óvodavezetővel, eszmegbeszéléseket tart.
- Szükség esetén családlátogatásokat szervez.
- A szülők tájékoztatása a lehetőségekről, személyekről, amelyekhez problémáik megoldása érdekében fordulhatnak.

Az óvodapedagógus alapvető feladata:

- Figyelemmel kíséri a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekek óvodába járását.
- Biztosítja a gyermekeket megillető jogok érvényesülését az óvodán belül.
- Elősegíti az új óvodások befogadását, beilleszkedésüket a csoportba.
- A gyermekek és családjuk minél jobb megismerése a lehetőségekhez képest.
- Felzárkóztatás megszervezése.
- Tehetség-gondozás.
- A rendszeres óvodába járás figyelemmel kísérése.
- A szülőkkel való jó kapcsolat kialakítása

A gyermekvédelmi tevékenység három területre terjed ki: a gyermek fejlődését veszélyeztető okok megelőzésére, feltárására, megszüntetésére.

A megelőzés gyermekvédelmi és egyben pedagógiai, jogi, egészségügyi tevékenységet is jelent. Ennek első és legfontosabb része a felderítő munka, észrevenni, hogy hol a baj. Ebben a jelzőrendszerben igen fontos szerep jut az óvodapedagógusoknak, valamint a gondozó hálózatban dolgozó személyeknek.

Az óvoda pedagógiai munkáján belül az alábbi tevékenységek szolgálják a gyermekvédelem megelőző céljait:

- Egy gyermek sem kerülhet hátrányos helyzetbe származása, színe, neme, vallása, nemzeti vagy etnikai hovatartozása, illetve bármilyen oknál fogva.
- Minden gyermeknek biztosítani kell a fejlődéshez szükséges feltételeket.
- Rendszeres kapcsolatot kell tartani a szülőkkel, a családokkal.
- A gyermek számára biztosítani kell, hogy nevelése biztonságos és egészséges környezetben történjen.
- A gyermek személyiségi jogait tiszteletben kell tartani.

6.2. A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

A társadalmi tendenciák azt mutatják, hogy a gyermekek egyre több negatív hatásnak, veszélynek vannak kitéve. Óvodánkban a szociálisan hátrányos körülmények között élő gyermekek problémáit is igyekszünk kezelni.

A célunk, hogy megfelelő minőségű és időtartamú óvodai nevelést biztosítsunk, gyermekközpontú és családtámogató szemléletmódot alakítsunk ki, próbáljuk csökkenteni az esetleges igazolatlan hiányzások számát, és segítjük a gyermekeket, hogy megfelelő időben megkezdhessék iskolai tanulmányaikat.

Feladatok:

- A rossz anyagi helyzetben lévő, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek segítése, helyzetük figyelemmel kísérése.
- Óvodába lépéskor anamnézis elkészítése
- Beilleszkedési nehézséggel, magatartási problémával küzdő gyerekeknél szakember segítségül hívása.
- A gyermekek jogainak fokozott védelme.
- Rendszeres kapcsolattartás a gyermek szüleivel.
- Kedvezményes étkezés biztosítása.
- Rendszeres team munka az óvodapedagógusok részvételével (esetmegbeszélések)

A fenti feladatok összefogását az intézményvezető által megbízott gyermek- és ifjúságvédelmi felelős végzi, aki folyamatosan kapcsolatot tart a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat szakembereivel, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatokat ellátó más személyekkel, intézményekkel, hatóságokkal.

7. Az óvodai élet megszervezésének elvei

7.1. Személyi feltétel

Az óvoda vezetését az intézményvezető, tagóvoda vezető és a gazdaságvezető látják el.

A helyi plébános feladata, hogy felügyelje és segítse az óvoda katolikus keresztény lelkeségének jelenlétét.

A törvényi előírásoknak eleget teszünk, óvodapedagógusaink felsőfokú szakirányú végzettséggel rendelkeznek. Az óvoda 3 csoportjában 6 óvodapedagógus és 3 dajka látja el a gyermekeket. A kiszolgáló munkát 2 fő konyhai dolgozó végzi.

Nevelőmunkánk középpontjában a gyermek áll, az óvodapedagógus jelenléte állandó és folyamatos a nyitvatartási idő alatt. Minden tevékenységet ő irányít. A katolikus óvodapedagógus és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak viszonya megfelelő kell, hogy legyen az egyházzal, embertársakhoz, szakmához, óvodához, munkatársakhoz, családokhoz, gyermekek szüleikhez, gyermekekhez. A keresztény értékeket képviselve életük elfogadó, segítő, támogató attitűdjük, környezettudatos szemléletük a gyermek számára követendő mintává, modellé válik. A csoportokban dolgozó munkatársak szeretetteljes, egységes nevelési elveket érvényesítenek, kommunikációjuk, magatartásuk, bánásmódjuk, viselkedésük modellértékű a gyermekek hitéleti és egyéb magatartási szokásainak alakulására.

Munkatársaink folyamatos önképzéssel, továbbképzéseken való részvétellel gazdagítják ismereteiket.

Óvodánkba biztosítottak a logopédiai foglalkozások, melyet a Miskolci Pedagógiai Szakszolgálat logopédusa végez.

A gyermekorvosi ellátásra a gyermekek saját gyermekorvosánál kerül sor. A védőnői ellátás és a fogorvosi szűrés biztosított.

7.2. Tárgyi feltétel

Az óvoda rendelkezik a pedagógiai program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel. Az óvoda épülete, udvara úgy vannak berendezve, hogy a gyermekek igényeit szolgálják. Megfelelnek testméreteiknek, biztosítják egészségük megőrzését, fejlődését. Elegendő hely és lehetőség van számukra a mozgás-, és játékigényük kielégítésére. Az épület jelenlegi állapotában felújításra szorul. Az óvoda berendezési tárgyai, bútorzata esztétikus, biztonságos. Nagy hangsúlyt fektetünk az esztétikus díszítésre, melyet óvodapedagógusaink nagy gonddal végeznek, mely gyermekeink esztétikai érzékének fejlődésére hatással vannak. Játékállománya a csoportsobákban megfelelő, bővülő. Udvara méretileg átlagon felüli, füves és betonozott résszel egyaránt rendelkezik, de játék állománya korszerűsítést igényel. Az óvodai munkatársak munkakörnyezete megfelelő. Rendelkezünk öltözőhelyiséggel, zuhanyzóval mosdóval, irodával. logopédiai szobával. A csoportsobákban és közös helyiségekben elhelyezett tárgyi jelek (kisoltár, szentképek, bibliai poszterek, gyertyatartók, stb.) mértéktartóan és ízlésesen tükrözik a vallásos jelleget és az ünnepeket.

7.3. Az óvodai élet megszervezése

Az óvodai nevelés a fenntartó által jóváhagyott pedagógiai program alapján valósul meg és a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével. Az óvoda teljes nyitvatartási idejében a gyermekek tevékenységét óvodapedagógus irányítja.

Az óvodába felvett gyermekek csoportba sorolásáról az óvodavezető dönt, a szülők és óvónők véleményének, valamint a köznevelési törvényben meghatározott létszámhatárok figyelembevételével. Nevelési programunk hatékonyságát elsősorban nem a szervezeti kerete, hanem az óvodapedagógusok felkészültsége, egyénisége, helyzetfelismerése határozza meg.

Óvodai csoportjaink szervezésekor több tényezőt veszünk figyelembe:

- azonos korosztályból jelentkezők létszáma
- tanköteles korú, de még óvodába maradt gyerekek létszáma
- szülői igény szakmailag mérlegelve
- testvérgyermekek együtt vagy külön való elhelyezése
- a nemek egészséges aránya

A fent említett szempontok alapján óvodánkban heterogén, illetve részben heterogén csoportok működnek.

7.3.1.Napirend, hetirend

A napirend nevelés céltudatos megtervezését a gyermekek óvodai életrendjét, időbeosztását szolgálja, amely elősegíti a helyes életritmus, szokásrendszer kialakítását. A játék kapja a legtöbb időt a napirendben, mint legfontosabb tevékenység. A napirend biztonságot, támpontot ad, és állandóságot jelent a gyermek számára, biztosítja a napirenden belül megvalósuló tevékenységek végzésének zavartalanságát, de rugalmasan változtatható a körülmények, évszakok, váratlan események hatására. Összeállításában az óvodapedagógus szakmai önállósága érvényesül.

NAPIREND

A IDŐTARTAM	TEVÉKENYSÉG		
6.30-7.00	Gyülekezés az ügyeletes csoportban		
7.00-8.30	Gyülekezés a saját csoportban, szabadon választott tevékenység, játék		
8.30-10.30	Játékelrakás Lelki percek Mindennapi mozgás Gondozási feladatok Tízórai Verselés, mesélés Hetirend szerinti tevékenységek: <ul style="list-style-type: none">• ének-zene, énekes játék, gyermektánc• rajzolás, festés, mintázás, kézi munka• mozgás• a külső világ tevékeny megismerése		
10.30-12.00	Udvari tevékenység, játék, séta		
12.00-14.50	Gondozási feladatok	Ebéd	Pihenés
15.00-16.30	Gondozási feladatok	Uzsonna	Szabad játék hazamenésig

Hetirend

A hetirendben rögzítjük a kezdeményezett tevékenységi formák időbeli eloszlását, oktatási kereteit, ez elősegíti a folyamatosságot, rendszerességet a szokás, és szabályrendszer kialakulását. Igazodik a különböző tevékenységekhez, a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint a helyi szokásokhoz.

- Összeállításánál figyelni kell arra, hogy jusson elegendő idő a gyermeki tevékenységek kezdeményezések, ötletek, javaslatok meghallgatására, kipróbálására, vagy közös megvitatására, összeállítása az óvodapedagógusok joga.

- Fontos a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása, szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét.
- A hetirendben az óvodapedagógus szabadon változtathat a gyermeki figyelmet, érdeklődést, tapasztalatot figyelembe véve.
- Az egyes tevékenységeknél törekszik a komplexitásra.

7.3.2.Tervezés

A tervező munka az éves munkaterv alapján történik. A tevékenységek megtervezésénél figyelembe vesszük az életkori sajátosságokat. A témák kiválasztásánál az aktualitásokat, ünnepeket is figyeljük, azokhoz igazodunk. A témakörök egyes témái egymásra épülnek, az ismétlések a rögzítést szolgálják, melyek eredményeket hoznak és megmutatkoznak a gyermekek fejlődésében.

A tanulás megtervezésére éves tervet készítünk, amelyet heti lebontásban rögzítünk a heti tervben.

A gondozás és közösségi élet megtervezése 6 havonként történik, a szervezési részt havonta tervezzük.

A gyermekek fejlődését a fejlődési naplóban rögzítjük évente 2 alkalommal, melyek segítik a szülők tájékoztatását gyermekük fejlettségéről.

7.4.A szülő, gyermek, pedagógus együttműködésének formái-az óvoda kapcsolatai

7.4.1.Belső kapcsolatok

Pedagógus-gyermek

A keresztény óvodában különösen fontos a gyermekek személyiségének elfogadása, tiszteletben tartása, melynél szem előtt kell tartanunk, hogy Isten mindanyájunkat különbözőnek teremtett. A pedagógus szeretetével vonzza magához a gyermekeket.

Konfliktushelyzetekben is éreztesse szeretetét, ennek figyelembevételével magyarázza el a helyes magatartást. Segítse a gyermeket az egyik keresztény erény a bocsánatkérés gyakorlásában, illetve ösztönözze a megbocsátást is.

Munkatársak

Fontos, hogy a gyermekek előtt példák vagyunk, ezért a mindennapokban az egymás iránti tisztelet, segítőkészség, figyelmesség megléte elengedhetetlen. Egyenlő partnerként kezeljük

egymást, fogadják el a másságot emberi és szakmai vonatkozásában egyaránt. A partneri légkörben merjék kinyilvánítani, és fogadják el egymástól az építő kritikát.

7.4.2.Külső kapcsolatok

Óvoda - család

A kapcsolattartás feladatai

- A kapcsolattartás legyen folyamatos, törekedjen az együttműködésre és a kölcsönös alkalmazkodásra.
- A két fél közötti kapcsolat alapja legyen a tapintat, érezze a szülő az óvónő segítő szándékát, empátiáját.
- Közös programok segítsék a kapcsolat mélyülését.
- A rendezvények, közös ünnepek, fogadóórák, szülői értekezletek, segítik a minél nagyobb betekintést az óvoda és a család életébe egyaránt.
- Az óvónő minden egyes családdal külön találja meg a kapcsolatteremtés, az együttműködés, a segítség legmegfelelőbb módját.
- Mindig reálistan tájékoztassa a szülőket, tisztelve érzelmeiket.
- A szülők tájékoztatása az iskolába menő gyermekek aktuális fejlettségi szintjét, fejlődési jellemzőit, fejlesztési feladatait tartalmazó dokumentum kérésének lehetőségéről.
- Indirekt hatások mellett tudatos szemléletformálás.
- Komplex intervenció (beavatkozási) stratégia, cselekvési terv és gyakorlat kidolgozása, a helyi szükségletek alapján.

A kapcsolattartás elve

- Az óvoda a családi nevelést kiegészítve, erősítve tudja betölteni nevelő szerepét, elismerve a család elsődleges szerepét.
- A szülői szervezet ellátja a szülői képviseletet, amely működési feltételeit, feladatait, az érvényes jogszabályok alapján maguk alakítják ki.
- A két fél közötti együttműködés egyenrangú nevelőtársi viszonyban valósuljon meg.

- Szükséges, hogy az óvoda minden dolgozója előítélettől mentesen tudjon közeledni minden családhoz.
- A pedagógust és a nevelő – oktató munkát közvetlenül segítő alkalmazottat titoktartási kötelezettség terheli, a gyermekkel és családjával kapcsolatos minden olyan tényt, adatot, információt illetően, amelyről a hivatásának ellátása során szerzett tudomást. A titoktartás határidő nélkül fennmarad, a kötelezettség kiterjed azokra is akik részt vesznek a nevelőtestület ülésén.
- A szülői szervezetbe azon szülőket érdemes bevonni, akik közvetlen kapcsolatot tudnak teremteni az óvónőkkel és szülőkkel egyaránt, partnerként tudnak együttműködni a célok elérése érdekében.

A kapcsolattartás formái:

- mindennapi megbeszélések
- szülői értekezletek /a munkatervbe tervezettek szerint/
- fogadóórák /a munkatervbe tervezettek szerint/
- ünnepek, rendezvények
- kirándulások
- szülői szervezet megbeszélései
- közös szentmisék

Az óvoda - katolikus egyház

Az Egri Főegyházmegye intézményeként részt veszünk a katolikus egyház életében, szoros kapcsolatot tartunk az óvoda fenntartójával, illetve az Egri Főegyházmegyei Katolikus Iskolák Főhatóságának Oktatási Osztályával. Részt veszünk a fenntartó által szervezett rendezvényeken, értekezleteken.

Kapcsolatban vagyunk a **Katolikus Pedagógiai Intézettel**, részt veszünk a képzéseiken, segíti munkánkat a honlapjukra felkerülő szakmai anyagok.

Óvodánk kapcsolata az egyházközséggel: részt veszünk az óvodai szentmiséken minden hónap 3. vasárnapján, ünnepeinkre meghívjuk Plébános Atyát.

Óvoda – Iskola

A kapcsolattartás feladatai

- Az óvónők és tanítónők közötti eszmecsere lehetőségének biztosítása.
- Biztosítsa az óvónő a gyermek számára, hogy közvetlen tapasztalatokat szerezzen az iskoláról, tanító nénikről egy-egy az iskolaelőkészítő foglalkozások alkalmával, és játékos angol tevékenység során.
- Kísérje figyelemmel a gyermek iskolai beilleszkedését, saját nevelőmunkájának tapasztalatait adja át.
- Konzultáció óvodából iskolába érkező gyermek átmeneti állapotának jellemzőiről.
- A kapcsolattartás elve
- Az intézmény kapcsolatát a kölcsönös nyitottság és bizalom, a pedagógusok együttműködése, nevelőpartneri viszony kialakítása, a nevelőmunka összehangolása jellemezze, amely elősegíti a gyermek zökkenőmentes, zavartalan iskolába lépését.

Óvoda - közművelődési intézmények

A kapcsolattartás feladatai

- Látogassanak el a könyvtárba, ahol az óvónő felkelti a gyermek érdeklődését a könyvek és a könyvtár iránt.
- Nézzenek meg olyan kiállításokat a múzeumokban, amely felkelti a gyermek érdeklődését, életkoruknak megfelelő szinten.
- Látogassanak ki a Vadasparkba, ahol a környezetvédelmi nevelésben kitűzött feladatok megvalósítására nyílik lehetőség.
- Szervezzenek látogatást színházba, bábszínházba, ahol erkölcsi érzelme, esztétikai fogékonysága fejlődik, formálódik magatartásuk.

A kapcsolattartás elve

- A folyamatos együttműködés elősegíti a nevelési feladatok sokoldalú megoldását, mely során a gyermek esztétikai élményhez jut, képessé válik a művészetek befogadására, jó alapot képez az általános műveltség kialakulásához.

Óvoda-óvodai nevelőmunkát és a családi nevelést segítő intézmények

- B.A.Z. Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Miskolci Tagintézménye
- Gyermekjóléti Szolgálat
- Egészségügyi Szolgáltatók

A kapcsolattartás feladatai

- Az óvoda vegye igénybe a szakszolgálat szolgáltatását a problémás helyzetekben.
- Logopédus méri fel a gyermekek beszédfejltségét, a beszédhibás gyermeket külön foglalkozásokon fejleszti.

A kapcsolattartás elve

- Tartsák szem előtt, kísérik figyelemmel a gyermek fejlődését, fejlettségét, segítsék az esetleges elmaradások felismerését, majd korrekcióját.

Óvoda - védőnő: a védőnővel jó kapcsolatban vagyunk. többször ellátogatott hozzánk, segíti munkánkat.

Óvoda-Gárdonyi Géza Művelődési Ház: rendezvények megtartása, illetve felkérésre részt veszünk a városrészben megrendezésre kerülő ünnepeken gyermekeinkkel.

Óvoda-Szent Miklós Görög Katolikus Óvoda: szakmai kapcsolattartás jellemzi a két intézmény együttműködését.

Óvoda-Fáy András Görögkatolikus Iskola: az 50 órás szolgálatot teljesítik nálunk a tanév során a tanulók.

Óvoda-Egressy Béni Zeneiskola: évente visszatérnek tanárok, diákok hozzánk, hogy adventi koncertjükkel fokozzák az ünnepi hangulatot.

Óvoda-Szent Rita Óvoda, Szent Anna Óvoda, Kisboldogasszony Óvoda: folyamatos szakmai együttműködés, egymást segítő kapcsolat jellemző.

7.5. Ünnepeink

Az ünneplés pedagógiai szempontból kiemelt lehetőséget kínál a gyermeki személyiség fejlesztésére - a pozitív életérzés elmélyítésére. A keresztény óvoda feladata, hogy megéreztesse a gyermekekkel és rajtuk keresztül a családokkal az ünnepek érzelmi, lelki

töltöttségét. Az ünnepek kiemelik az ünnep résztvevőit a hétköznapokból, és ez által nagyobb aktivitásra ösztönzi őket.

Az ünnepeket jól elő kell készíteni, majd lezárni, éljük át az ezekből származó örömet. Az ünnepek lelkiileg gazdagítják a gyermekeket, és megalapozzuk életük során megvalósuló ünneplést.

Az egyházi év a katolikus óvodában sok lehetőséget kínál az ünnepelésre, a lelki töltődésre, melyeket a lelki percek során dolgozunk fel a gyerekekkel. Az ünnepek akkor válnak teljessé, ha az óvodában mindenki átéli az örömét.

Minden évben átgondoltan kell megtervezni ünnepeinket, melyek, ha több éven keresztül megjelennek, hagyománnyá válnak (pl.: nagyszülők köszöntése, védőszentünk ünnepe).

Óvodaszintű és csoportszintű ünnepeink is vannak. A csoportokban megünnepeljük a gyerekek születés-, és névnapját, mely segíti az egymásra figyelés, örömszerzés, baráti kapcsolatok mélyítését. Azon a napon ők vannak a középpontban, több figyelmet, kedvességet kapnak, mint más napokon.

A családtagokat is megszólítjuk külön-külön az év folyamán, mely elősegíti a családtagok iránti tiszteleltre nevelést. Év végén pedig az egész családot várjuk ünnepre, ahol a gyerekeket helyezzük előtérbe.

A nevelési év során megünnepeljük az egyházi, nemzeti ünnepeket, néphagyományhoz kapcsolódó eseményeket, világnapokat, óvodai ünnepeket a következő időpontokban:

SZENT ERZSÉBET ÓVODA ÜNNEPEI	IDŐPONTJA
Kisboldogasszony ünnepe	szeptember 8.
Assisi Szent Ferenc napja-állatok világnapja	október 4.
Nagyszülők köszöntése	október vége
Szent Márton ünnepe	november 11.
Védőszentünk Szent Erzsébet ünnepe	november 19.
Adventi időszak-gyertyagyújtások	november-december
Szent Miklós ünnepe	december 6.
Karácsony	december
Vízkereszt ünnepe	január 6.
Apák napja	január vége
Gyertyaszentelő Boldogasszony ünnepe	február 2.
Farsang	február
Hamvazószerda	február-március
Nagyböjti időszak	március-április
Nemzeti ünnepünk: március 15.	március
Víz világnapja	március 21.
Gyümölcsoltó Boldogasszony ünnepe	március 25.
Húsvét	március-április
Föld napja	április 22.
Anyák napja	május
Madarak és fák napja	május 10.
Pünkösöd	május-június
Évzáró, ballagás	május
Gyermeknap	május

8. Óvodai életünk tevékenységi formái, és az óvodapedagógus feladatai

8.1. Hitre nevelés

A hit Isten ajándéka, melynek csíráit már kisgyermekkorban elültethetünk gyermekeinkben. Már óvodás korban alakíthatjuk katolikus értékrendünket, hiszen már képesek megcsodálni a dolgokat, érdeklődése nagy a világ iránt. Így elkezdhető a vallásos nevelés, amely lehet alkalomszerű, spontán adódó, vagy tudatosan előidézett helyzet.

Az óvónő feladatai

- Teremtsen meg a hitre neveléshez a megfelelő légkört, az elcsendesedéshez biztosítsa a helyet és időt.
- Személyes példájával, magatartásával, kommunikációjával, viselkedésével mutasson példát a gyermekek számára.
- Ismertesse meg a gyerekekkel a megfelelő köszönési módot (Dicsértessék a Jézus Krisztus!)
- Teremtsen szeretetteljes, imádságos légkört, melyben megérezheti Isten szeretetét.
- Segítse, hogyhogyan kialakuljon bennük az alapvető hitkészség.
- Vallásos élményekkel segítse, hogy vallási érzelmeik erősödjenek.
- Ösztönözze, hogy bátran szólítsák meg a Mennyei Atyát, örömmel imádkozzanak minden nap.
- Alapozza meg az erkölcsi tulajdonságok kialakulását (együttérzés, figyelmesség, segítőkészség).
- Erősítse biztonságérzetüket (feltétel nélküli szeretet, elfogadottság).
- Templomlátogatás alkalmával ismertesse meg a liturgia eszközeivel, a helyes viselkedési szabályokkal.
- Ismertesse meg a gyermekeket óvodánk védőszentjének életével, példaként állítsa eléjük.
- Ismertesse meg a gyermekeket Jézus életének főbb eseményeivel.
- Ismertesse meg őket Szűz Máriával, és néhány szent életével.
- közös elcsendesedések, imádságok, élmények biztosításával segítse, hogy képessé váljanak közösségben imádkozni.
- Ösztönözze az egyéni imákat, melyekben kívánságaikat, köszönetüket fogalmazhatják meg saját szavaikkal.

- A közös élmények, cselekvések által segítse, hogy kialakuljon a csoport összetartozás élménye.
- Adventi és nagybőjti időszakban elkészíti a gyermekek számára a jócselekedet táblákat, melyek ösztönzik a gyermekeket.
- A lelki percek alkalmával használatos eszközöket megismereti a gyerekekkel (kereszt, gyertya jócselekedet kocka).
- A megismert történetek dramatizálását segítse elő.

A hitre nevelés átszövi az óvodai élet egészét, tevékenység formáit, de a legjobban a naponta megjelenő lelki percek és a heti hittanórákon teljesedik ki. A csoportokban éves tervben határozzuk meg a lelki percek témáit, tartalmát, anyagát. A szemléltető képek segítségével tudjuk az egyes történeteket vizuálisan is bemutatni.

A mindennapok során megjelenő hitre nevelési lehetőségek:

- Lelki percek (naponta)
- Játékos hittan (heti 1x)
- Imádságok, vallási tartalmú gyermekdalok megismerése
- Vallási tartalmú könyvek nézegetése, beszélgetés
- Vallási tartalmú játékok (kirakó, társasjátékok)
- Étkezések és alvás előtti imádságok
- Köszönési mód elsajátítása
- Templomlátogatás
- Családi szentmise
- Egyházi ünnepek

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- Váljanak képessé az erkölcsi normákat megismerni, elfogadni, gyakorolni.
- Tudjanak együttműködni a társaikkal, felnőttekkel.
- Tudják, hogy a legfőbb tanítónk Jézus.
- Legyenek képesek megfogalmazni gondolataikat.
- Tisztelettudóan viselkedjenek társaikkal és a felnőttekkel.
- Alakuljon szokássá számukra a köszönési forma, az étkezések előtti és utáni imák.
- Ismerjék Jézus életének egy-egy eseményét.
- Ismerjenek vallási tartalmú gyermekdalokat.
- Ismerjék óvodánk védőszentjének életét.

8.2. Játék

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. Az óvodás gyermek társas kapcsolatának és játéktartalmának alakulása az óvodába lépéstől az iskolába lépésig tart. Az óvodában előtérbe kell helyezni a szabadjáték túlsúlyának érvényesítését. A játék kiemelt jelentőségének meg kell mutatkoznia a napirendben, időbeosztásban, továbbá a játékos tevékenység-szervezésben is.

Az óvónő feladatai

- Teremtse meg a feltételeket és helyzeteket, melyek hatással vannak a játékra, s melyek a gyermekvilágról szerzett spontán tapasztalatainak, tevékenységeinek, ismereteinek állandó bővítésére, elmélyítésére, pozitív élmények kialakulására adnak lehetőséget.
- Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, a döntési képességeinek fejlődését a kortárs kapcsolatban és a környezet alakításában.
- Biztosítsa a játékhoz a kiegyensúlyozott légkört, a játékkedv fokozásával, az együtt játszás igényének felébresztésével, serkentse a közös játék kibontakozását, fejlődését.
- Biztosítsa a gyermek önállósulásának, önkifejező, önérvényesítő képességének fejlődését a játék folyamán, hogy a különböző élethelyzetekben és tevékenységekben is növekedjen önállósága.
- Alakítson ki (szükség szerint a gyermek közreműködésével, vagy nélküle) állandó és ideiglenes játszóhelyeket.
- Biztosítson elegendő időt a minél hosszabb és megszakítás nélküli játékra, a nap minden időszakában.
- Az óvónő igazítsa a gyermek személyiségéhez, szükségleteinek kielégítéséhez az egyéni bánásmód és differenciált fejlesztés feladatait, a kreativitást fejlesztő és erősítő, élményt adó tevékenységet.
- Teremtse meg a gyakorló játékhoz szükséges elegendő helyet és eszközöket, tanítsa meg annak használatára a gyermeket.
- Kísérje állandóan figyelemmel a gyermek játéktevékenységét, segítse hozzá, hogy tartalmat keressen gyakorló játékához, hogy tapasztalatait gyakorolhassa, képességeit kibontakoztathassa, sikerélményhez jusson.
- Segítse ötleteivel a gyakorlójáték magasabb szintre jutását, a szimbolikus szerepjáték kifejlődését.

- Biztosítson minél több élményt, ismeretet (mese, séták, foglalkozások, kirándulások stb. kapcsán) a szerepjáték tartalmi gazdagodásához.
- Segítse elő a szerepvállalást, törekedjék arra, hogy minden gyermek szerepjátéka egyéni képességeinek szintjén bontakozzon ki, segítse elő a nemi identitás fejlődését, a tradicionális nemi szerepektől való eltérés, az egyéni különbözőségek, motivációk tiszteletét, valamint gyakorolhassák a konfliktusok önálló, megnyugtató megoldását.
- Teremtse meg annak a feltételeit, hogy a játék tartalma folyamatosan gazdagodhasson eszközökkel, élményekkel, elmélyültté váljon.
- Biztosítsa az átélt irodalmi élmények dramatizálását, a bábozás lehetőségét.
- Nyújtson lehetőséget az ehhez szükséges eszközök elkészítéséhez, barkácsolásához, teremtsen ösztönző, nyugalmat adó légkört, a szereppel való azonosuláshoz.
- Biztosítson változatos anyagokat, eszközöket, konstrukciós elemeket az építő, konstruáló játékhoz.
- Tanítsa meg őket a konstrukciós eszközök használatára, segítse, hogy a gyermek tapasztalatai segítségével a spontán alkotástól a sikerélmények hatására eljussanak a meghatározott céllal végzett építéshez.
- Vegye figyelembe a szabályjátékok kiválasztásánál a gyermek fejlettségét, segítse a szabályok betartását.
- Ügyeljen arra, hogy a gyermek a szabadon választott játékban is megtartsa az általánosan elfogadott viselkedési szabályokat, normákat és a katolikus magatartásformákat, szokásokat.
- Biztosítsa valamennyi gyermek számára a zavartalan, változatos, elmélyült játéktevékenységeket a csoportban, az udvaron, a kertben, a kirándulások alkalmával, valamint az indirekt irányítás felelősségét tudatos jelenlétével.
- Éreztesse, hogy bármikor igényli a gyermek, kész a velük való együtt játszásra, számíthatnak a segítségére, elfogadó, segítő, támogató attitűdjére.
- Segítse a játék által a keresztény értékekre fogékony, kreatív, társaikhoz alkalmazkodni tudó, aktív, feladatokat értő és megtartó gyermek nevelését.
- Olyan feltételeket kell teremteni az óvónőnek, ahol a hit felé nevelés a gyermeki játékot is áthatja (pl.. közösen átélt vallásos élmények, bibliai történetek)

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

3-4 évesek

- Érzelmileg erősen kötődik a játékszerepéhez, tárgyi cselekvésének tartalma saját személyével és közvetlen környezetével kapcsolatos tapasztalatokat tükrözi.
- Tevékenységét a gyakorlójáték és a szerepjátékból kiemelt művelet jellemzi. A gyakorlójáték keretei között már ekkor kialakulnak a szerep és konstruáló játék elemei.
- Szavakat, szótagokat, rövid mondatokat, dallamokat játékos szabály szerinti ismételtet. Ismétlés közben a ritmushoz mozgásformákat kapcsol. Maguk alkotta szabályok szerint rakosgatja az eszközöket, játékszereket. Az építés, konstruálás során maga a tevékenység a fontos.
- Elsajátítja és már be is tartja a játékszerekkel és az együtt játszással kapcsolatos elemi szabályokat.
- Szívesen játszik egyedül, egymás mellett, vagy 2-3 gyermekből álló csoportban.
- Szerepjátékában még csak olyan szerepeket játszik, melyek egyszerű cselekvéseket tartalmaznak, s a résztvevők jellegzetes műveleteket végeznek.
- Barkácsolásban csak szemlélődőként vesz részt, esetleg az eszközök odaadásánál segít.
- Bábozásnál elsősorban a báb mozgása kelti fel a gyermek érdeklődését, számára még a cselekvés kifejezőbb, mint a szó.
- Ebben a korban csak azt a szabályjátékot játssza szívesen, melynek szabályai egyszerűek, s elsősorban mozgásszükségeit elégíti ki, és nincs szükség az egész csoporthoz való igazodásra.

4-5 éves korban

- A gyakorlójáték már csak a konstrukciós és szerepjáték elemeként jelentkezik, vagy, ha egy új játékszer, eszköz használatát még nem ismeri.
- Tartósan kisebb-nagyobb csoportokban játszik együtt. Mozgása, értelmi és érzelmi fejlődése eljut arra a szintre, hogy képes környezete egyszerűbb jelenségeit megérteni és játékaiban újraalkotni.
- Az eszközökhöz való ragaszkodást felváltja a szerephez való kötődés. A játékszerekkel és eszközökkel végzett cselekvés a szereplők magatartása megfelel a szerep kívánalmainak.

- A játék témájának megfelelően képes egyszerűbb közös játék megszervezésére, a szükséges játékszerek kiválasztására.
- Szívesen segédkezik az óvónőnek a játékok megjavításában.
- Az óvónővel közösen készít bábokat, melyeket közös bábozáshoz fel is használnak.
- Konstruáló, építő játékelemekből már előre eltervezett építményeket készít, az építés, konstruálás gyakran a szerepjátékhoz kapcsolódik, az építmény egyre jobban hasonlít a valóság tárgyaihoz, vagy egyszerű modellekhez.
- A szabályjátékokban már egyéni kívánságait képes egyeztetni, alárendelni társai érdekeinek, közösen örködnék a szabályok betartása felett.

5-6-7 éves korban

- Gyakorlójáték ebben a korban már csak a fejlődésben lemaradt, szegényes élményű gyermeknél jelentkezik tartósan.
- A szerepjáték ekkorra kerül a legfejlettebb fokra. Képesek olyan játékhelyzeteket létrehozni, melyekben a szerepből következő játékszabályok megtartása válik fontossá, és a valóság minél pontosabb visszaadása.
- Közösen örködnék a játékszabályok pontos megtartásán. A szerepjáték tehát a szabályjátékba olvad, mindinkább a valóság logikáját követi.
- Az óvodáskor vége felé megjelennek a szabályokat különösképpen igénylő társasjátékok is.
- A barkácsolás a szerepjáték, a bábozás természetes eszköze, a gyermek maga kezdeményezi, és a létrehozott eszközöket felhasználja játékában, dramatizálásában.
- Önként, saját kezdeményezéssel bábozik, játssza újra a hallott, vagy látott mesét, történetet.
- Konstruációs játékokat az alkotó fantázia motiválja, egyre bonyolultabb alkotásokat hoznak létre önállóan, sok egyéni ötlet alapján, különböző anyagok, eszközök kombinált alkalmazásával.

8.3. Verselés, mesélés

A gyermekek irodalom iránti fogékonyságát, későbbi olvasóvá válását nagymértékben elősegítik az óvodás évek alatt halott mesék, versek. Nagy segítség a gyermek értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlesztésében.

Óvodánkban minden héten az aktuális témához választunk ki egy mesét, melyet eleinte az óvodapedagógus előadásában hallanak, majd a hét vége felé eljátszunk, dramatizálunk.

Az óvónő feladatai

- Teremtse meg a feltételeket a mindennapi meséléshez, verseléshez, mondókázáshoz, a nyugodt légkör biztosításával, alakítson ki állandó helyet az irodalmi élmény nyújtásához.
- Tegye változatossá az irodalmi élményanyagot, szerettesse meg a verset, mesét, okozzon örömet és érje el, hogy a gyermek igényelje ezeket.
- Segítse elő az anyanyelvi fejlesztést, jól kiválasztott versek, mesék alkalmazásával.
- A szülőföldhöz való kötődés alapjaként ismerje meg szűkebb környezetét.
- Biztosítsa, hogy nyelvileg tiszta és értékes magyar gyermekköltészeti, népi, dajkai hagyományokon alapuló irodalmi anyagot halljon a gyermek, fektessen nagy hangsúlyt a népi eredetű mesék felhasználására mellett, a klasszikus és kortárs irodalmi művek alkalmazására, valamint lehetőség biztosítása a multi és interkulturális irodalmi művek meghallgatására.
- Biztosítsa, hogy a 3-7 éves gyerekek életkori sajátosságaihoz igazodó /népmese, mondóka, rigmusok, mondák/ klasszikus és kortárs irodalmi műveket is megismerjenek.
- Segítse elő a gyermek önálló mese- és versmondását, amellyel önbizalmukat erősíti.
- Támogassa a gyermek saját vers és mesealkotását, annak mozgással vagy ábrázolással történő kombinálását. (pl. mesealakok, szituációk megjelenítése, mese átalakítás, fantáziajátékok)
- Megismerteti a gyerekekkel a bibliai történeteket, melyeket dramatikusan elő is adhatnak.
- Teremtse lehetőséget a bábozásra, mese dramatizálására, melyben a gyermek elmondhatja érzelmeit, vágyait. Biztosítson ehhez megfelelő eszközöket.

- Juttassa a gyermeket sikerélményhez irodalmi tevékenységük során (drámajáték, bábozás alkalmával), ehhez kapcsolódó eszközök készítésével.
- Biztosítsa a gyermek számára a szabad önkifejezés lehetőségét, fantáziája fejlődése érdekében.
- Juttassa a gyermeket színházi élményekhez is, látogassanak el báb- és nagyszínházba, melynek során esztétikai vizuális élményeket szerezhethet.
- Alapozza meg a könyvhöz, irodalomhoz fűződő pozitív érzelmi kapcsolatukat.
- Alakítsa az irodalmi élmények segítségével közösségi érzelmeiket, magatartásukat, fejlessze erkölcsi tulajdonságaikat, kiemelten fontos értékek hangsúlyozását.
- Az irodalom, nyelvi-stilisztikai eszközeinek kihasználása.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- A gyermek, játék közben odaillő szövegeket, rímeket, mondásokat mondogat.
- Az elhangzott vers, mondóka, mese ismétlését kéri.
- 8 verset megjegyez, 15-20 verset meghallgat az év folyamán.
- Hangzás, hangulat, érzelem egységében kezdi felfogni a hallott verset, mesét.
- Megszilárdul a mesehallgatáshoz kapcsolódó szokása, a figyelem fenntartása.
- Csendben végighallgatja a mesét, tekintetén látszik a belső képzeleti kép.
- A folytatásos mesék szálait össze tudja kötni.
- Az ismert mesei motívumok bábozása, dramatizálása, rajzolása kedvelt szórakozásai közé tartozik.
- Vigyáz a könyvekre.
- A szereplők érdekes szólásait, furcsa hangzású nevét megjegyzi, játékában használja.

8.4.Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Az óvodai ének-zenei nevelés kiemelkedő része az óvodai nevelésnek. Kodály Zoltán szerint célunk a zenét művelő, zenét élvező és értő közönséget nevelni. Ehhez az alapokat az óvodában tudjuk lerakni, mely megvalósítása megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását. A zene az egész személyiségre hat, óvodában a mindennapos énekléssel aktív zenélést biztosítunk

gyermekeinknek, amely a zenélés legtermészetesebb módja.

Feladatok:

Az él hangsúlyos magyar beszéd erősítése, érzelmi nevelés az ölbeli játékoktól az énekes népi játékokig, zenehallgatás, egyházi zene, vallásos tartalmú dalok, a gyermek-, néptáncok és népi játékok, hagyományok megismertetése, fejlettségnek megfelelő hangterjedelem megválasztása, ismerkedés a hangszerekkel, ritmusérzék fejlesztése, éneklési készség fejlesztése

Az óvónő feladatai

- Teremtse nyugodt, biztonságos légkört, melyben a gyermek bátran kifejezésre juttathatja gondolatait, érzelmeit, ezáltal éneklési készsége fejlődik, szükséglete kielégítődik.
- Az ölbeli játékok népi gyermekdalok, énekes játékok, multi-, interkulturális hagyományok, nemzeti és etnikai kisebbséghez tartozó és migráns közösségek szokásainak alkalmazásával, nyújtsanak örömet a gyerekeknek, formálják zenei ízlésüket, esztétikai fogékonyságukat.
- Fejlessze zenei kreativitásukat (mozgás, rögtönzés, zenére, dallamra, ritmusra)
- Engedjen teret az egész nap folyamán jelenlévő spontán, alkalomszerű éneklésnek.
- Tervezze meg az éves anyagot és a hozzá kapcsolódó feladatrendszert, a készségfejlesztés különböző területein az életkoronkénti fejlődés ütemét.
- Minél többet énekeljen.
- Tegye kiegyensúlyozottá a gyermeket érzelmileg a zene terén.
- Segítse elő a különböző hangulatú dalok (vidám, szomorú) megismerésén keresztül a zenehallgatás által felkeltett érzelmek megértését, feldolgozását.
- Ismertesse meg a gyermeket a népdalokkal, amelyek zenei anyanyelve megalapozását szolgálják.
- Éreztesse meg a népzeneben rejlő szépségeket, az érzelmek és hangulatok kifejezésének többféleségét.
- Ismertessen meg a gyermekekkel vallási tartalmú gyermekdalokat, melyeket mozdulatokkal is kísérhetnek.
- Keltse fel a gyermek érdeklődését a meghallgatott zene iránt, és szoktassa a zene türelmes, figyelmes meghallgatására.

- Fejlessze a gyermek zenei képességeit és készségeit, kreativitását, önkifejező és önérvényesítő törekvéseit.
- Tegye fogékonyra ritmikai és dallami elemek iránt.
- Ismertesse meg a gyermeket a helyes énektechnika legegyszerűbb szabályaival.
- Segítse elő a közösségi érzés kialakulását a közös zenéléssel.
- A zenehallgatási anyag megválasztásánál, a nemzeti-etnikai, kisebbségi nevelés esetében a gyermekek hovatartozásának figyelembe vétele.
- Tegye szívesebbé, örömtelibbé az ünnepeket a közös éneklés, zenélés, táncolás által.
- Járuljon hozzá, hogy a gyermek megismerkedhessen egyszerű, alapvető tánc lépésekkel.
- A beszédszervek koordinált mozgásának fejlesztése, a hangzók helyes formálásának gyakorlása, beszédtechnika fejlesztése.
- Az attitűdök, gondolkodásbeli kommunikációs tulajdonságok kiteljesítése, zenei élményekkel.
- Az egyéni megszólalás bátorítása természetes játékhelyzetekben (felelgetős énekes játékok).

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- Tud kb. 10 dalt biztonsággal énekelni csoportosan és egyénileg is.
- A mondókákat a magyar beszéd ritmusa szerint mondja, kiemelve az egyenletes lüktetést.
- Tisztán, szép szövegkiejtéssel énekel.
- Szívesen énekel, örül, ha zenét hall, maga is örömmel talál ki halandzsa dallamot.
- Megismerkedik eredetiben néhány hangszerrel, azok hangjával, megszólaltatásuk módjával (fúvós, pengetős, ütős, vonós).
- Szöveges ritmus motívumokat visszatapsol, esetleg kétegységnyit is, csoportosan és egyénileg is.
- Egyöntetűen körbejár szép testtartással, kézfogással.
- Biztonságérzete van abban, hogy jól tud énekelni.
- Dallamfordulatokat, ritmusokat pontosan vissza tud adni.

- Be tudja mutatni az egyenletes lüktetést, ritmust.
- Tudja a fogalom párokat (pld. halk-hangos, magas-mély, gyors-lassú stb.).
- Felismeri a finomabb hangszínkülönbséget zörejen, beszédhangon egyaránt.
- Mozgása összerendezett, ismer néhány tánclépést (pld. Egylépéses csárdás egyedül, párosan, forgások stb.).
- A ritmushangszereket ügyesen használja, zenekar kíséretként az énekléshez.
- Megkülönbözteti az egyenletes lüktetést a dal ritmusától.
- Egyszerű, játékos, táncos mozgásokat szépen megformál (dobbantás, koppantás, átbújás, páros forgás stb.).
- Képes egyensúlyváltást kiváltó mozgásokra (sarokkoppantás, forgás egyedül).
- Tud járni és lépni változatos térformákban.

8.5. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

Az ábrázoló tevékenységek az egész nap folyamán a tér és a változatos eszközök meglétével biztosítottak. A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül.

Az óvónő feladatai

- Biztosítson a gyermeknek állandó helyet a csoportszobában, ahol zavartalanul, kényelmesen dolgozhat.
- Biztosítson az egész nap folyamán elegendő időt a tevékenység végzésére.
- Tegye lehetővé, hogy mindig elérhető helyen mindig álljon a gyermek rendelkezésére mindenféle anyag és eszköz, amivel a fantáziájának megfelelően dolgozhat, alkothat.
- Gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagítása, saját formanyelv, alkotó, alakító önkifejezés fejlődésének segítése.
- Juttassa a gyermeket egyéni fejlettségi szintjének megfelelően képi-plasztikai kifejezőképesség birtokába.

- Alakítsa ki az elemi komponáló, térbeli tájékozódó és rendező képességet.
- Segítse a téri, formai- és színeképzetek kialakulását, gazdagodását.
- Ismertesse meg a gyermeket a különböző anyagokkal, változatos munkafogásokkal, technikai alapelemekkel.
- Fejlessze az eszközök használatának, karbantartásának szokásait, a munkaszervezés képességét.
- Teremtse meg a képi-plasztikai, ábrázoló- és komponáló képesség fejlődésének feltételeit.
- Biztosítsa az élmények, megfigyelések és a fantázia képi-térbeli megjelenítésének sokféle lehetőségét.
- Teremtse meg az ábrázolás hangulati feltételeit, a fejlődést belülről serkentő motiválást, juttassa a gyermeket az alakítás, formázás öröméhez.
- Juttassa a gyermeket vizuális élményekhez múzeumlátogatások, művészeti alkotások megtekintése által.
- Érje el személyes példamutatással, hogy a gyermekben kialakuljon környezete alakításával kapcsolatban az esztétikumra, harmóniára törekvés.
- Biztosítson lehetőséget az egész nap folyamán a csoportszobában és az udvaron egyaránt a tevékenység végzésére.
- A vizuális tevékenységekhez kapcsolódó verbális és nem verbális megnyilatkozásokkal a spontán beszéd fejlesztése.
- Esztétikai élmények befogadása, a környezet esztétikai alakítása, vallásos témák megjelenítése.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- Élményei, ismeretei, tapasztalatai, gondolatai kifejezésére bátran, biztonsággal használja az ábrázolás eszközeit.
- Örömmel, saját kezdeményezésére is ábrázol.
- Tevékenyen részt vesz az őt körülvevő tér berendezésében, képes a tárgyak térbeli kiterjedésének, főbb formai jellemzőinek megnevezésére.

- Biztonsággal alkalmazza a megismert technikákat, bátran használja a különböző anyagokat.
- Formaábrázolása változatos, tagoltságot mutat, témáiban a részleteket is ábrázolja.
- Képes kiemelni a megkülönböztető jegyeket, szín- és formabeli tulajdonságokat, hangulati elemeket, változatosan alkalmazza a színeket.
- Emberábrázolásában megjeleníti a részformákat, próbálkozik a legegyszerűbb mozgások jelzésével.
- Emlékek alapján és megfigyelései felhasználásával tud formákat mintázni.
- Díszítő-tervező feladatokat végez önállóan változatos elemekkel, színekkel, technikákkal.
- Önállóan és csoportosan is készít játékokhoz egyszerűbb eszközöket, barkácsol kellékeket, bábokat.
- Ismerje meg a népi kézműves technikák alapjait (szövés, fonás, agyagozás).
- Szívesen vesz részt óvodai környezete szépítésében.
- Alkotásaiban mindinkább kifejezésre juttatja, megjeleníti a témával kapcsolatos érzelmeit.
- Az esztétikai élmények pozitív érzelmeket váltanak ki belőle.
- Finom motorikus mozgása eléri azt a szintet, mely alkalmassá teszi az írástanulásra.

8.6. Mozgás

A rendszeres napi egészségfejlesztő testmozgás a pszichomotoros készségek és képességek fejlesztését szolgálja. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének – pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás – fejlődésére.

Óvodánkban napi szinten jelennek meg rövidebb időtartamú irányított, illetve szabad mozgástevékenységek, és heti egy alkalommal a heti terv szerint hosszabb időtartamú, tervezett mozgástevékenységet végzünk.

Az óvónő feladatai

- Biztosítsa a gyermek szabad mozgásgyakorlásának feltételeit, mozgásigényének kielégítését, mozgásöröm átélését, adjon ötleteket, irányítsa a gyermek figyelmét a legoptimálisabb terhelést biztosító napi mozgáshoz.
- Biztosítson változatos eszközöket, megfelelő helyszíneket a változatos mozgásgyakorláshoz, ötleteivel gyarapítsa a kézi szerek skáláját, hozzon létre sokféle eszközkombinációt.
- A mozgásos tevékenységekhez biztosítson megfelelő környezetet a balesete-megelőzés érdekében.
- Biztosítson lehetőséget a gyermeknek a szabad levegőn való tartózkodásra, tudatos mozgásfejlesztés megvalósítására változatos tevékenységeken keresztül.
- Tegye lehetővé a játék- és mozgásigény természetes gyakorlatokkal és játékokkal történő kielégítését.
- Teremtse meg a társakkal végzett együttmozgás tapasztalatainak gazdagításával a gyermek én-határainak, hogy a másik észlelésének fejlesztése megvalósuljon, ezáltal a gyermekek erkölcsi nevelését is biztosítja.
- Alakítsa ki a gyermekekben az egymás iránti toleranciát, az egymásra való odafigyelést.
- Az óvónő példamutatással, pozitív megerősítéssel erősítse a gyermekek önbizalmát.
- Biztosítsa a gyermeki szervezet sokoldalú arányos fejlesztését.
- Teremtse meg azokat a feltételeket, amelyek elősegítik a biológiai fejlődést, növelik a szervezet teherbíró, ellenálló és alkalmazkodó képességét.
- Segítse elő a vázizomzat erősödését.
- Gondoskodjon a motoros képességek fejlesztéséről a helyes mozgásanyag megválasztásával.
- Segítse elő a helyes testtartás kialakítását.
- Vállaljon szerepet a prevencióban, gerincferdülést és lúdtalp megelőző tornagyakorlatok tervezésével a mindennapi mozgásban.
- Valósítsa meg a mozgásműveltség kialakulását.
- Sajtóíttasson el minél több mozgásformát.

- Keltse fel az igényt a gyermekben a játék és verseny iránt, elégítse ki ezeket, szerettesse meg a mozgást.
- A konkrét mozgásos tapasztalatok beépülésének, a szókincs, az elvont gondolkodás, a keresztcsatornák fejlődésének segítése, a mozgásformák megnevezésével.
- Világos, konkrét értékeléssel a pozitív énkép kialakulásának támogatása.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- A gyermek hat éves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Teste arányosan fejlett, teherbíró.
- Teljesítőképessége növekszik, mozgása összerendezettebbé, ügyesebbé, megfelelő ritmusúvá válik.
- Cselekvőképessége gyors, mozgásban kitartó.
- Fejlődik tér- és idő tájékozódó képessége. Megszereti és igényli a mozgást.
- Ütemtartással jár, valamint irányváltoztatással, különböző kartartásokkal, fordulatokkal.
- Természetes módon kötetlenül fut. Fut különböző tempóban, alakzatban, belegyorsítva.
- Versenyt fut állórajtból 20-30 méter távolságba.
- Megérti az egyszerű vezényszavakat.
- Mozgástapasztalata növekszik az egyensúlyozásban, ugrásban.
- Távol és magasugrást végez néhány lépés nekifutással.
- Mélyugrást és szerugrást végez.
- Dobásokat végez célba és távolba egykezes és kétkezes alsó és felső dobással különböző nagyságú és súlyú labdával (1 kg-ig).
- Természetes támaszgyakorlatokat végez különböző tornaszereken eszközök hordásával minden irányban.
- Talicskázik combfogással.
- Lajhármaszást végez gerendán, kifeszített kötélén.
- Leng, hintázik előre és hátra, szeren, mászókan, függésben lábmozgásokat végez.
- Gurul a test hossz tengelye körül, gurulóátfordulást végez.

- Próbálkozik tarkóállással, a kézállással, guruló átfordulással hátra.
- Zsugorkanyarlati átugrást végez, nyuszi ugrást haladással és leterpesztéssel végez.
- Egyensúlyoz padmerekvítő gerendán.
- Labdát vezet különböző tempókban, irányváltoztatással, két vonal között, padon. Labdaátadást végez társának.
- Gimnasztikai gyakorlatokat végez ütemtartással, változatos kézi szerekkel, eszközökkel és társaival.
- Szerepes és utánzó futó játékokat, szabály és fogójátékokat játszik.
- Egyéni, csoportos, sor- és váltóversenyt játszik az óvónő segítségével és a szabályok pontos betartásával.

8.7.A külső /teremtett/ világ tevékeny megismerése

A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti – emberi – tárgyi környezet formái, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszony kialakítása, az emberi alkotásokhoz, a teremtett világhoz.

8.7.1.Környezeti tartalmú tapasztalatszerzés

Az óvónő feladatai

- Biztosítson a gyermeknek olyan tevékenységeket, hogy az őt körülvevő világot megismerje és megértse a maga egészében, építsen a közvetlen megfigyelésre és tapasztalatszerzésre.
- Tegye lehetővé, hogy a gyermek rácsodálkozhasson a teremtett világ szépségeire ki tudja fejezni örömét, háláját.
- Szervezzen olyan teremtésvédelmi programokat, melyek által a gyermekek képesek legyenek a világ szépségeit felismerni, és megőrizni, a teremtett értékek között úgy élni, hogy a legkevesebb károsodást okozzák.
- Segítse elő, hogy felismerjék, hogy utódaiknak is megfelelő életteret kell hagyniuk
- Tegye lehetővé, hogy a gyermek megismerje azt a szűkebb emberi tárgyi környezetet, amelyben él, és hívja fel a figyelmet annak értékeire és szépségeire.

- Segítse elő, hogy megismerje a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.
- Biztosítson tapasztalási lehetőséget, séták, kirándulások során, az óvoda udvarán és kertjében, vagy a természetsarokban végzett tevékenységek által.
- Készítse fel a gyermeket a társadalomban való harmonikus, kiegyensúlyozott életre, a számára megtapasztalható és megérthető társadalmi folyamatok közvetítésével.
- Biztosítson alkalmat, időt, helyet, eszközöket a szabad természetben a folyamatos tevékenykedtetéshez, a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre.
- Biztosítsa a feltételeit annak, hogy az óvodában élősarok működjenek.
- Alakítsa ki a szülőföldhöz nemzeti kultúra hagyományaihoz fűződő pozitív viszonyt. Tegye lehetővé, hogy megismerjék városunk és környékének nevezetességeit egyházi épületeit, műalkotásait és kirándulóhelyeit.
- Alakítson ki pozitív érzelmi viszonyt környezetével, a természettel, környezettudatos magatartás megalapozása.
- Önkifejező, önérvényesítő gyermeki törekvések segítése.
- Különbözőségek elfogadására, tiszteletére nevelés.
- Segítse elő, hogy természetszerető, természettisztelő, értékeit megbecsülő óvó-védő emberré váljon, személyes példamutatással járuljon hozzá ennek megvalósításához.
- Biztosítson a természetsarokban a természetről, élőlényekről, megfigyelt természeti jelenségekről stb. szóló ismeretterjesztő könyveket és verses köteteket.
- A spontán és irányított beszélgetés a verbális fejlesztés a környezet megismerésének komplex-integrált tevékenységsoraiban célként és eszközként egyaránt megvalósítandó.
- A megtapasztaláson alapuló megismerés, információszerzés biztosításával a gyermek aktív-passzív szókincsének gyarapítása, fogalmak körének és tartalmának bővítése.
- Új fogalomrendszer kialakítása, a beszéd, mondatalkotás aktivizálása, a kontextusos beszéd gyakorlása.
- Vegye figyelembe az udvari növényzet telepítésekor az óvoda földrajzi környezetére jellemző növényeket.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- Ismeri társadalmi és családi környezete fontosabb adatait.
- Alakuljon ki környezettudatos magatartása.
- Elfogadja és tiszteletben tartja a különbözőségeket.
- Alkalmazza az elemi közlekedési szabályokat, ismer többféle közlekedési eszközt.
- Ismeri és megnevezi a környezetében lévő néhány intézményt, és azok rendeltetését.
- Felismeri a tárgyak, jelenségek között lévő összefüggéseket.
- Tárgyakat, jelenségeket rendeltetésük és külső jegyeik alapján összehasonlít.
- Ismeri a testrészeket, a test felépítését.
- Tudja a napszakokat.
- Megkülönbözteti egymástól az évszakokat, ismeri egyes évszakok néhány jellegzetességét.
- Alkalmazza a „növény” szót, mint gyűjtőfogalmat, tudja, hogy mi tartozik oda (fa, bokor, virág, fű stb.).
- Ismeri a növény fejlődésének menetét, a fejlődés és az időjárás összefüggéseit.
- Alkalmazza a növénygondozás legegyszerűbb műveleteit.
- Tudja csoportosítani az állatokat aszerint, hogy hol élnek, ismeri azok védelmét.
- Összehasonlítja a házi szárnyasokat az ismert madarakkal, külső jegyeik, hasznosságuk alapján.
- Ismeri a kulturált viselkedés alapvető szabályait, helyes magatartási formákat

8.7.2. Matematikai tartalmú tapasztalatszerzés

Az óvónő feladatai

- Biztosítson nyugodt, kiegyensúlyozott óvodai légkört.
- Vegye figyelembe a gyermek eltérő fejlettségi szintjét és ütemét.
- Tegye lehetővé, hogy a gyermek, változó testi-lelki szükségletei szerint vegyen részt különböző, matematikai tartalmú tevékenységekben.

- Biztosítsa, hogy a gyermek szabadon próbálkozhasson az egész nap folyamán elemi tapasztalatokat és ismereteket szerezni az őt körülvevő környezetében.
- Teremtse folyamatosan olyan játék szituációkat, amelyek alkalmasak matematikai tartalmak közvetítésére.
- Biztosítson a szabadidős játék tevékenységekhez elegendő és esztétikus eszközöket, megfelelő időt és helyet.
- Tegye lehetővé a gyermek sokfajta és szabadon választható játékos tapasztalatszerzését a tárgyi környezetében található játékeszközök, berendezési tárgyak megszámlálásával, összemérésével, párosításával.
- Biztosítson lehetőséget arra, hogy a gyermek akkor és annyit kérdezhessen, amennyit és amikor akar, ezt kövesse mindig kielégítő óvónői válasz.
- Tegye lehetővé azt, hogy a gyermek teljesítménye, illetve tevékenysége mindig kapjon visszajelzést annak érdekében, hogy a gyermek kontrollálni tudja önmagát.
- Biztosítsa, hogy a gyermekek tudjanak és merjenek is véleményt mondani egy-egy probléma szituációban.
- Segítse a gyermeket a matematikai igazságok megtalálásában.
- Biztosítsa egyéni és csoportos élmények felidézése során a gyermek emlékezetének cselekvéses - mozgásos - képi fejlesztését.
- Biztosítson olyan játék szituációkat, amelyek elősegítik a gyermek egyéni megismerő képességeinek - problémalátásának fejlődését, aktivizálását – segítve, ezáltal is az iskolai tanulásra való alkalmassá válásukat.
- Tegye lehetővé változatos matematikai tartalmú játékok összeválogatásával, hogy a gyermek részképessége fejlettségi állapotának szintjén kibontakozhasson.
- Segítse a gyermeket a matematikai igazságok megtalálásában.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- Képesé válik arra, hogy megértse és kövesse az óvónő kérdéseit, gondolatait.
- Matematikai jellegű problémáról gondolatait szabadon elmondja, javítja tévedését.
- Szívesen vállalja a felismert problémák megoldását.
- Képes ismert tulajdonságok szerint válogatást folytatni, formába rendezni, kiegészíteni.

- Összehasonlítását szóban is ki tudja fejezni.
- Érti és használja is a mennyiségekkel kapcsolatos összehasonlítást kifejező szavakat.
- Hosszúság jellegű mennyiségeket önállóan is össze tud mérni. Helyes következtetéseket von le.
- Össze tud mérni halmazt párosítással különböző színek, formák, nagyságok esetén is.
- Keletkeztet többet, kevesebbet, ugyanannyit - bontással.
- Képes „képolvasásra”. Az elmondott történetet rajzban meg tudja jeleníteni.
- Azonosítani tud egyező alakú tárgyakat és síkbeli alakzatokat.
- Másolással képes megépíteni térbeli és síkbeli alakzatokat.
- Térbeli és síkbeli alakzatokat geometriai tulajdonságaik szerint szét tud válogatni.
- 2-4 elemből álló alakzat tükörképét zsebtükör mögött meg tudja építeni.
- Megkülönbözteti a jobbra-balra irányt.
- Követni tudja a helyeket kifejező névutókat (pl.: alá, fölé, közé, alatt, fölött, között stb.).
- Elégséges tapasztalatot gyűjt az iskolai tanulási tevékenység megkezdéséhez.
- Jártasságot szerez a gondolkodási műveletek gyakorlásában.
- Életkori sajátosságának megfelelően eligazodik a gyakorlati életben.

8.8.Munka jellegű tevékenységek

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a cselekvő tapasztalatszerzés, melyet a játékon és munkán keresztül valósíthatunk meg. A munka a gyermek számára játékos tevékenység, melyet örömmel és szívesen végez. A játékos tapasztalatszerzés során megismerkedik a környezetével, ezáltal képességek, készségek, tulajdonságok, mint a kitarás, önállóság, felelősség, céltudatosság kialakul bennük. Ezen tevékenység a gyermekekkel való együttműködés során az óvodapedagógus számára tudatos, folyamatos, tervszerű szervezést igényel. Figyelembe veszi a gyermekek egyéni fejlettségét, és annak megfelelően fejleszti és értékeli.

A mindennapi óvodai tevékenységek során a gyermeknek lehetősége nyílik a különböző munkatevékenységek elvégzésére:

önkiszolgálás, öltözködés, testápolási teendők, étkezéssel kapcsolatos tevékenységek, közösség

érdekében végzett munka, a naposi tevékenység, csoport életéhez kapcsolódó állandó feladatok, az alkalmoszerű munkák és egyéni megbízatások, a környezet rendjének biztosítása, segítség a felnőtteknek, egymásnak és a kisebbeknek, az évszakoknak megfelelő tevékenységek; csoportszobában, udvaron, az óvoda környezetében.

Az óvónő feladatai

- Biztosítsa, hogy a gyermek aktív munkatevékenysége játékos jellegű maradjon, de erősítse és fejlessze az önkifejező, önértékesítő gyermeki törekvéseket, a munka sajátos, játéktól eltérő vonásait a gyermeki személyiséghez igazodva, a gyermeki szükségleteket kielégítve.
- Példamutatásával biztosítsa a munkavégzéshez szükséges attitűdök, képességek, készségek, tulajdonságok kialakítását.
- Teremtse meg mindenfajta munkában és minden korcsoportban életkorukhoz és erejükhez mért önálló munkavégzés és öntevékenység lehetőségét.
- Biztosítson napirenden belül a munkára megfelelő időt.
- Biztosítson olyan munkalehetőséget, ami a gyermekek számára elfogadható, amihez kedvük van, elvégzése megerőltetés és testi épségük veszélyeztetése nélkül megvalósítható.
- Biztosítsa, és folyamatosan bővítse a munkatevékenységhez szükséges, a gyermek számára megfelelő munkaeszközöket.
- Teremtse meg a biztonságos helyet a munkaeszközök számára, ahol a gyermek bármikor hozzáférhet és használhatja a szükséges eszközöket.
- Teremtse meg a kiegyensúlyozott munkához szükséges légkört.
- Segítse elő a munka által az életre való felkészítést, a társadalmi gyakorlat megismerését és az erkölcsi szabályok, szokás- és normarendszer megalapozását.
- Érje el, hogy a gyermek szívesen, örömmel dolgozzék, a felnőttek munkáját becsülje meg, és felelősséget érezzen a közösség munkájáért.
- Keltse fel a gyermek tevékenységi vágyát, önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a felnőttek utánzása és a felnőttekhez hasonulás igényét, és szükséges attitűdök formálását.
- Konkrét, reális, fejlesztő értékelést kapjon életkorához igazodva.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- Az önkiszolgálást teljes önállósággal, természetes teendőként látja el, képes mindennapi szükségletei önálló kielégítésére.
- Önállóan tevékenykedik, észreveszi elvégezhető feladatait, és segítséget nyújt társainak, valamint a felnőtteknek.
- Örömmel és önként vállal megbízásokat és munkatevékenységeket, azokat önállóan végrehajtja.
- A gyermek képes önállóan dönteni, feladataikat egymás között megosztani.
- A munkát felelősségteljesen végzi el, felfogja eredményét, örül a sikeres végrehajtásnak.
- A munkaeszközöket önállóan előveszik, használják, rendben tartják, elteszik.
- Észreveszik a rendetlenséget, felszólítás nélkül felveszik a szemetet, elteszik a kint felejtett eszközöket.
- Folyamatosan részt vesz a növények gondozásában, megállapítja az elvégzendő műveletek sorrendjét, indokolja egy-egy feladat elvégzésének szükségességét vagy feleslegességét.

8.9.A tevékenységekben megvalósuló tanulás

„Én azt hiszem, annál nincs nagyobb öröm, mint valakit megtanítani arra, amit nem tud.”
(Móricz Zsigmond)

A tevékenységekben megvalósuló tanulás a gyermek teljes személyiségét, személyiségének fejlesztését támogatja.

Célja: Az óvodában a tanulás folyamatos, részben utánzásra épülő, spontán és szervezett, természetes és szimulált környezetben szervezeti és időkeretben megvalósuló tevékenység az egész óvodai nap folyamán. A tanulás nemcsak társadalmilag hasznos ismeretek elsajátítása, hanem a teljes személyiség fejlődését, és fejlesztését támogató kölcsönösség, elfogadás és elfogadottság élményének sokféle módon történő megélése.

Az óvónő feladatai:

- elsődleges a tevékenységhez kötött tanulás, az egyéni adottságok fegyelembevételére, az optimális terelhetőség és a motiválás,

- építsen a gyermek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire,
- jelenjen meg a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés, gyakorlati problémamegoldás,
- figyelni kell a vizuális, akusztikus, kinesztetikus észlelés és érzékelés képességének, a verbális emlékezet fejlesztésének játékos megvalósítására, melyet az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtésével ér el,
- fontos a felfedezés lehetőségeinek biztosítása, a kreativitás erősítése, a spontán szerzett játékos tapasztalatok, ismeretek rendszerezése, egymásra épülése
- megjelenik a kognitív képességek tevékenységbe ágyazott alakítása, a gyermekek kompetenciájának fejlesztése,
- a tanulás akadályba ütközése esetén a gyermek fejlődési üteméhez igazodóan egyéni felzárkóztatás, fejlesztés szükséges,
- tehetségígéretekre utaló tulajdonságok megléte esetén nagyobb figyelem, egyéni fejlesztés szükséges; (gyakori kérdezősködés, környezet apró változásaira való felfigyelés, koncentrált figyelem, kiemelkedő emlékezet, képzelőerő és eredetiség),
- az óvodapedagógus személyre szabott pozitív értékeléssel kell, hogy segítse a gyermek személyiségének kibontakozását, tanulását. Sok dicséréttel, buzdítással, bátorítással.

A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- utánzások mintá- és modellkövetés magatartás- és viselkedéstanulás szokások alakítása
- spontán játékos tapasztalatszerzés
- játékos, cselekvéses tanulás
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés
- gyakorlati problémamegoldás

Az óvodai tanulás a nevelési folyamat egészét áthatja, minden pillanat alkalmas arra, hogy spontán tanuljanak. A játék és a tanulás óvodáskorban összekapcsolódik, mivel a gyermeki kíváncsiság, tevékenységi vágy ösztönöz a tapasztalatszerzésre, cselekvésre. Az óvónő feladata, hogy a gyermekek kíváncsiságát, megismerési vágyát sokoldalúan elégítse ki. Fejlessze értelmi képességeiket (érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, képzelet, fejlett, logikus gondolkodás). A problémahelyzetek megoldására neveljen, ébressze fel a tudás iránti vágyat a gyermekben. Segítse a felfedezés, a kutatás élményének átélését, a tapasztalatok szerzésére olyan lehetőséget, amelyekben a gyermek megismerheti teljesítőkéességét. Vegye figyelembe a családból hozott ismereteket, szokásokat, élményeket, azok gyermekre gyakorolt hatását, amely összefüggésben áll a gyermektési és pszichés fejlődésével.

Várható eredmények:

- A gyermekek érdeklődőek, bátran kérdeznek.
- Szívesen vesznek részt a tervezett, szervezett, kezdeményezett, irányított játékokban, tevékenységekben.
- A tanuláshoz szükséges kompetenciáik koruknak megfelelően fejlettek.
- A részképesség- és tanulási zavaros gyermekek időben megfelelő szakemberhez kerülnek.
- A tehetséges gyermekek is megtalálják a kiemelkedő képességüknek megfelelő tevékenységet.

A szervezett tanulás időkeretei korcsoportonként

	Verselés mesélés hitre nevelés	Ének-zene, énekes játék, gyermektánc	Rajzolás festés mintázás kézimunka	Mozgás, mozgásos játék	Külső világ tevékeny megismerése környezeti tartalom	Külső világ tevékeny megismerése matematikai tartalom
3-4 évesek	Naponta 10-15'	Heti 1X 10-15'	Heti 1X 15-20'	Heti 1X 15-20'	Heti 1X 15-20'	_____
4-5 évesek	10-15'	15-20'	15-20'	15-20'	15-20'	15-20'
5-6-7 évesek	15-20'	30-35'	30-35'	30-35'	30-35'	30-35'

A 3-4 évesek napi szervezett tanulási időkerete max:35'

A 4-5 évesek napi szervezett tanulási időkerete max:45'

Az 5-6-7 évesek napi szervezett tanulási időkerete max:65'

Tervezetten szervezett tevékenységek	Párhuzamosan is végezhető differenciált és csoportos tevékenységek szervezése
<ul style="list-style-type: none"> • Hitre nevelés • Mozgás • Mozgásos játék (mindennapos mozgás) 	<ul style="list-style-type: none"> • Játék • Verselés, mesélés • Ének, zene, énekes játék, gyermektánc • Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka • Mozgás • A külső világ tevékeny megismerése • Matematikai tartalmú tapasztalatok

9.A fejlődés jellemzői az óvodás kor végére

A kisgyermek többsége óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet, belép abba az állapotba, amelyben majd az iskolában, az óvodásból iskolássá szocializálódik.

Feladatok:

- a rugalmas iskolakezdéshez figyelembe kell venni az életkoron túl az egyéni fejlettségi szintet;
- az iskolakezdéshez testi, lelki és szociális értettség szükséges, melyek közül egyik sem hanyagolható el, mindegyik egyformán szükséges az eredményes iskolai munkához;
- a testi fejlettség szintje (alakváltozás, teherbírás, összerendezett, harmonikus mozgás, testi szükségletek kielégítésének szándékos irányítására való képesség),
- a lelki képességek szintje (lelkileg kiegyensúlyozott, ismeri a viselkedés általános szabályait, a tanuláshoz szükséges képességek fejlettsége, szándékos bevetés és figyelem megfelelő kommunikáció, elemi ismeretek önmagáról, a környezetéről),
- a szociális képességek szintje (szociális érettség, elfogadás, együttműködés, kapcsolatteremtés, alkalmazkodóképesség, feladattudat kialakulóban, az ismeretszerzési tevékenységhez szükséges tulajdonságok megléte),
- ötéves kortól (2014. szeptember 1-től 3 éves kortól) kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata, a gyermeki személyiség harmonikus fejlődésének elősegítése;
- a sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka szükséges;
- a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

A fejlődés jellemzői az országos alapprogram alapján:

1. A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai életmegkezdéséhez szükséges fejlettséget. A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodásból iskolássá szocializálódik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

2. Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek egyaránt szükségesek az eredményes iskolai munkához:

- a) A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.
- b) A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciációnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermeknél:

- az önkéntelen emlékezeti bevézés és felidézés, továbbá a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevézés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés,
- megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele,
- a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Az egészségesen fejlődő gyermek:

- érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni, minden szófajt használ, különböző mondat szerkezeteket, mondatfajtákat alkot, tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat azzal, hogy a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek, végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét,
- elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat; ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet

megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak.

c) Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára.

A szociálisan egészségesen fejlődő gyermekkedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőtten és gyermektársaival.

A szociálisan érett gyermek:

- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését,
- feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb - szükség szerint kreatív - elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

A hároméves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata a gyermeki személyiség harmonikus testi és szociális fejlődésének elősegítése.

3. A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettséget.
4. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

10. Szolgáltatások

- Görög katolikus hittan (térítésmentes)
- Református hittan (térítésmentes)
- Gyermektánc (térítéses)
- Úszásoktatás 2 hét nyáron (térítéses)
- Iskolaelőkészítő foglalkozás iskolánkban (térítésmentes)
- Játékos angol nagycsoportosoknak iskolánk tanítónőivel (térítésmentes)

B GÁRDONYI GÉZA KATOLIKUS ÁLTALÁNOS ISKOLA

1. AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ ÉS OKTATÓ MUNKA ALAPELVEI, CÉLJAI, FELADATAI, ESZKÖZEI, ELJÁRÁSA

1. 1.1. Pedagógiai alapelveink

Intézményünkben a nevelő-oktató munka olyan alapvető keresztény értékekre épül.

- > A biológiai, a fiziológiai, a pszichológiai és a társadalmi törvényszerűségek figyelembevétele és összehangolása a nevelés és oktatás során.
- > A gyermekszerteten alapuló és gyermeki jogokat tiszteletben tartó gyermekközpontú pedagógia, amelyet az egyéni sajátosságokat figyelembe vevő bánásmód és felelősség jellemez.
- > Olyan pedagógiai légkör megteremtése, melyben a pedagógus és a növendék egyenrangú félként vesz részt és ezzel összhangban a pedagógusnak vezető szerepe van a tanulók aktivitásának kibontakoztatásában, tevékenységének megszervezésében, személyiségük fejlődésének támogatásában.
- > Folyamatos visszajelzés a tanulói teljesítményekről, ezek változásairól, javításuk akadályairól.

1.2. Nevelő - oktató munkánk céljai

1.2.1. Általános nevelési célok

Az általános iskola célját, szerepét szolgáló nevelési feladatok megvalósítása érdekében szükséges, hogy működését korszerű pedagógiai elvek határozzák meg a társadalom számára olyan fejlett személyiségekre van szükség, amelyek kialakításához, alapozó szerepével, az általános iskola nyújthat segítséget. Az **iskola átfogja, befolyásolja a fiatalok egész élettevékenységét.** Az iskolába lépő kisgyermekben óvja, védi és továbbfejleszti a megismerés, a megértés és a tanulás iránti érdeklődését, nyitottságát

Célunk, hogy az intézményünkben tanuló, különböző képességű, érzelmi feltöltődésű, testi fejlettségű és kultúrájú gyerekek személyiségük fejlesztésével, a **jövő társadalmának hasznos, kiegyensúlyozott tagjai legyenek.**

1.2.2. Konkrét céljaink

- > Harmonikus személyiséget fejlesztő egyéni és közösségi nevelés: pozitív emberi értékek, tulajdonságok kialakítására törekvés.
- > Korszerű, sokoldalú általános műveltség biztosítása: magas színvonalú anyanyelvi kultúra elsajátíttatása, a kommunikációs készség sokoldalú fejlesztése, korszerű társadalomtudományos és természettudományos ismeretek megalapozása.
- > Színvonalas, következetes oktatás: a tanulók egyéni képességeinek, eltérő haladási sebességének megfelelő többszintű oktatási formák biztosítása a tehetséggondozás és a felzárkóztatás érdekében.

> **A kulcskompetenciák fejlesztése**

■ **Kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)**

■ A matematikai, **gondolkodási** kompetencia fejlesztése

■ A természettudományos kompetencia fejlesztése

■ **A digitális kompetencia fejlesztése**

■ A hatékony, önálló **tanulási kompetenciák** fejlesztése

■ **Személyes és társas kapcsolati kompetenciák fejlesztése**

■ A szociális és állampolgári kompetencia fejlesztése

■ A kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia fejlesztése

■ **Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák fejlesztése**

■ Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség fejlesztése

■ **A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciáinak fejlesztése**

❖ A hagyományok tisztelete, ápolása és igényének kialakítása.

❖ Az egészséges életmódra nevelés.

❖ Környezettudatos magatartásra nevelés.

1.2.3.A két tanítási nyelvű oktatásból eredő célok:

- ❖ az anyanyelvi és az idegen nyelvi kommunikatív kompetencia egyidejű és kiegyensúlyozott fejlesztése,
- ❖ a nyelvtanulás és az idegen nyelven történő tanulás stratégiáinak elsajátítása,
- ❖ a célnyelvi műveltség intenzív fejlesztése,
- ❖ a nevelési és tantárgy-integrációs lehetőségek fokozott kihasználása,
- ❖ a két tanítási nyelvű középiskolai oktatás befejezését követően a tanulók legyenek képesek arra, hogy
 - a felsőfokú tanulmányaikat a magyar nyelv mellett a célnyelven is folytathassák,
 - továbbá tanulmányaik befejezését követően a hivatásukat a célnyelven is magas szintű nyelvtudással műveljék.

Nevelési céljaink megvalósulását illetően akkor tekintjük nevelő és oktató munkánkat sikeresnek, ha iskolánk végzős diákjainak legalább a kilencvenöt százaléka a nyolcadik évfolyam végén:

- minden tantárgyból megfelel az alapfokú nevelés-oktatás kerettanterveiben meghatározott továbbhaladás feltételeinek. (Természetesen elsődleges célunk az, hogy tanulóink többsége - vagyis több mint 50 százaléka - a minimális követelmények teljesítésén túl az egyéni képességei alapján elvárható legjobb szinten feleljen meg az iskolánk helyi tantervében megfogalmazott követelményeknek.)
- rendelkezik olyan bővíthető biztos ismeretekkel, készségekkel, képességekkel és jártasságokkal, amelyek képessé teszik őt arra, hogy a középiskolás követelményeknek a későbbiekben megfeleljen,
- ismeri a kulturált viselkedéshez, az emberek közötti kapcsolatokhoz, valamint a közösségben éléshez szükséges viselkedés- és magatartásformákat,
- határozott elképzeléssel bír saját közelebbi és távolabbi jövőjét és sorsát illetően.
- A két tanítási nyelvű általános iskolai oktatás esetében, hogy az abban részt vevő tanulók legalább hatvan százaléka a célnyelvből
 - a hatodik évfolyamon a KER szerinti A2,
 - nyolcadik évfolyamon a KER szerinti B1 szintet eléri.

Tantárgyi rendszer megtalálható a Helyi Tanterv részben.

1.3. Nevelő-oktató munkánk feladatai

1.3.1. Nevelési feladataink

A nevelés a pedagógus legfontosabb tevékenysége. Csodálatos lehetőségek felé nyit kaput. A tanulók cselekedeteit meghatározzák azok az értékek, amelyet a nevelőtestület közvetít az általános iskola befejezéséig.

> Ezért feladatunk

- felkelteni tanulóinkban az ismeretszerzés vágyát.
- minden tanulónk számára biztosítani az alapkészségek elsajátítását, melyek a társadalomba való beilleszkedést, és további ismeretszerzés lehetőségét szolgálják.
- differenciált, korszerű, továbbfejleszthető alpműveltséghez juttatni diákjainkat!
- megismertetni a “tanulni tanulást”, önálló ismeretszerzés alapjainak elsajátítását.
- olyan képességek birtokába juttatni a tanulót, amely továbbtanulását és önfejlesztését lehetővé teszi.
- tiszteletet ébreszteni az emberi-, tárgyi-, művészeti- és az erkölcsi értékek iránt.
- segítséget nyújtani abban, hogy az általános iskolai tanulmányok befejezése után mindenki képességeinek megfelelően tudjon a továbbtanulási lehetőségek közül választani.
- a testnevelés és sport sajátos eszközeivel fejleszteni a felnövekvő nemzedék mozgás-, játék- és sportkultúráját, edzettségét, teherbíró képességét.
- közreműködni a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a tanulók fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.

1.3.2. Kiemelt feladataink

Énkép, önismeret fejlesztése

Az önmegismerést, az önkontrollt, az önfejlesztés igényének kialakulását segítő tevékenységi formák előtérbe helyezése.

> Hon- és népismeret erősítése

- A tanulók sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismeréséhez, megbecsüléséhez, az ezekkel való azonosuláshoz vezetnek. Ismerjék meg a városi és a falusi élet hagyományait jellegzetességeit.

> Európai azonosságtudat kialakítása, az egyetemes kultúra értékeinek megismertetése

- Tanulóinkat iskolás éveik alatt is olyan ismeretekkel, személyes tapasztalatokkal kell gazdagítani, amelyek birtokában meg tudják találni helyüket az európai nyitott

társadalmakban. Fontos az is, hogy európai identitásuk megerősödésével nyitottak és elfogadóak legyenek az Európán kívüli kultúrák iránt is.

> Aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés

- Alapvető feladat, olyan formális, nem formális és informális tanulási lehetőségek biztosítása, amelyek elősegítik a tanulók *aktív állampolgárrá válását*. Az aktív állampolgári léthez *ismeretek, képességek, megfelelő beállítottság és motiváltság* szükséges. Az aktív állampolgári magatartáshoz szükséges részképességek (pl. a társadalmi viszonyrendszerek felismerésének képessége, az egyenlő bánásmóddhoz való jog felismerésének képessége, a konfliktuskezelés, a humanitárius segítségnyújtás, az együttműködés képessége), értékorientációk, beállítódások elsajátítását döntően a tanulók aktív részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások minősége, illetve az iskolai élet demokratikus gyakorlata biztosíthatja.

> Gazdasági nevelés

- Az iskolai nevelésnek alapvető szerepe van abban, hogy a tanulók tudatos fogyasztókká váljanak, mérlegelni tudják a döntéseikkel járó kockázatokat, a hasznot vagy a költségeket. Elősegíti, hogy képessé váljanak a rendelkezésükre álló erőforrásokkal való gazdálkodásra, beleértve a pénzzel való bánni tudást is.

> Környezettudatosságra nevelés

- Különös figyelmet kell fordítani a tanulók természettudományi gondolkodásmódjának fejlesztésére. Konkrét hazai példákon ismerjék fel a társadalmi-gazdasági modernizáció egyénre gyakorolt pozitív és negatív hatásait a környezeti következmények tükrében. Értsék a fogyasztás és a környezeti erőforrások kapcsolatát, a fenntartható fogyasztás elvét.
- Kapcsolódjanak be közvetlen környezetük értékeinek megőrzésébe, gyarapításába. Szerezzenek személyes tapasztalatokat a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén.

> A tanulás tanítása

- A pedagógus fontos feladata, hogy megismerje a tanulók sajátos tanulási módjait, stratégiáit, stílusát, szokásait. Vegye figyelembe a megismerés életkori és egyéni jellemzőit, és ezekre alapozza a tanulás fejlesztését. Gondosan kutassa fel és válassza meg a fejlesztés tárgyi-cselekvéses, szemléletes-képi és elvont-verbális útjait, és életszerű tartalommal ruházza fel azokat.

> Testi és lelki egészség fontosságának tudatosítása

- Segíteni kell azoknak a *pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak és szokásoknak* a kialakulását, amelyek a gyerekek, fiatalok egészséges életvitellel kapcsolatos szemléletét és magatartását fejlesztik.
- A pedagógusok készítsék fel a gyerekeket, fiatalokat arra, hogy önálló, életükben életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket tudjanak hozni, egészséges életvitelt alakítsanak ki, és a konfliktusokat képesek legyenek megoldani. Fejlesszék a beteg, sérült és fogyatékos emberek iránti elfogadó és segítőkész magatartást.

> Felkészülés a felnőtt lét szerepeire

- Az iskolának - a tanulók életkorához és a lehetőségekhez képest - átfogó képet kell nyújtania a *munka világról*. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket kell biztosítani, amelyek elősegítik, hogy a tanulók kipróbálhassák képességeiket, elmélyedhessenek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, ezzel is fejlesztve ön- és pályaismereteiket.
- A tanulók hatékony társadalmi beilleszkedéséhez, az együttéléshez és a részvételhez elengedhetetlenül szükséges a *szociális és állampolgári kompetencia* tudatos, pedagógiaiailag tervezett fejlesztése.

> A tanulási esélyegyenlőség biztosítása

Minden tanköteles tanulónak törvényben biztosított joga, hogy számára megfelelő oktatásban részesüljön. Ennek érdekében iskolánkban a következő elvek érvényesülését tartjuk irányadónak:

- kulcskompetenciák megalapozása, megszilárdítása az 1-6. évfolyamon, folyamatos, egyénhez igazodó fejlesztés, a kulcskompetenciák bővítése az iskolázás további szakaszain;
- a tanulók tanulási nehézségeinek feltárása, problémái megoldásának segítése az iskolai nevelés-oktatás egész folyamatában és valamennyi területén;
- a tanulási esélyegyenlőség eredményes segítésének egyik alapvető feltétele a tanulók személyiségének megismerése, az ahhoz illeszkedő pedagógiai módszerek alkalmazása;
- egységes, differenciált és egyénre szabott tanulási követelmények, ellenőrzési értékelési eljárások alkalmazása.

1.4 Iskolánk nevelői által alkalmazott módszerek, eljárások

1.4.1. Közvetett és közvetlen módszerek

Közvetlen (direkt) módszerek azok, amelyeknek alkalmazása során a nevelő közvetlenül, személyes kapcsolat révén hat a tanulóra.

Közvetett (indirekt) módszerek azok, amelyekben a nevelői hatás áttételesen, a tanulói közösségen keresztül érvényesül.

	Közvetlen módszerek	Közvetett módszerek
Szokások kialakítását célzó, beidegző módszerek	-követelés -gyakoroltatás -segítségadás	a tanulói közösség tevékenységének megszervezése közös célok kitűzése, elfogadtatása hagyományok kialakítása követelés ellenőrzés ösztönzés
Magatartási modellek bemutatása, közvetítése	elbeszélés tények és jelenségek bemutatása műalkotások bemutatása a nevelő személyes példamutatása	a nevelő részvétele a tanulói közösség tevékenységében a követendő egyéni és csoportos minták kiemelése a közösségi életből
Tudatosítás, meggyőződés kialakítása	magyarázat, beszélgetés a tanulók önálló elemző munkája	felvilágosítás a követendő magatartási mintákról vita

1.4.2. Differenciált tanulásszervezés

- Olyan szervezési megoldások előnyben részesítése, amelyek előmozdítják a tanulás belső motivációinak, önszabályozó mechanizmusainak kialakítását, fejlesztését.
- Az oktatási folyamat alkalmazza az együttműködő (kooperatív) tanulás technikáit, formáit.
- A feladathoz illeszkedő tanulásszervezési technikák, alkalmazása nélkülözhetetlen a hátrányos helyzetű tanulók egyéni képességeinek fejlesztése érdekében.
- Sajátos tanulásszervezési megoldások alkalmazása nélkül nem valósíthatók meg a különleges bánásmódot igénylő, sajátos nevelési igényű gyerekek, a tanulási és egyéb problémákkal, magatartási zavarokkal küzdő tanulók nevelésének, oktatásának feladatai.
- Az információs és kommunikációs technika, a számítógép felhasználása gazdag lehetőséget nyújt a tanulók adaptív oktatását középpontba állító tanulásszervezés számára.

Nevelési céljaink megvalósulását illetően akkor tekintjük nevelő és oktató munkánkat sikeresnek, ha iskolánk végzős diákjainak legalább a kilencven százaléka a nyolcadik évfolyam végén:

- **minden tantárgyból megfelel az alapfokú nevelés-oktatás kerettanterveiben meghatározott továbbhaladás feltételeinek.**
- **rendelkezik olyan bővíthető biztos ismeretekkel, készségekkel, képességekkel és jártasságokkal, amelyek képessé teszik őt arra, hogy a középiskolás követelményeknek megfeleljen**
- **ismeri a kulturált viselkedéshez, az emberek közötti kapcsolatokhoz, valamint a közösségben éléshez szükséges viselkedés- és magatartásformákat.**

2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Az általános iskolai nevelés alapozó jellegű, a családi és az óvodai nevelés eredményeire épül. A családdal való együttműködésre törekedve szervezi a gyermekek egészséges testi, lelki és szellemi fejlesztésének feltételrendszerét. Iskolánk nevelőtestülete által képviselt értékek azt a célt szolgálják, hogy a tanulók minél teljesebben bontakoztathassák ki személyiségüket.

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok közül három területet emeltünk ki, melyek fejlesztését feladatunknak tekintjük.

2.1. Az önismeret fejlesztéséhez kötődő célok és feladatok

2.1.1. Elvárásaink az önismeret fejlődésében:

- ismerjék fel adottságaikat, tehetségüket
- legyenek kitartóak, szorgalmasak, magabiztosak
- fejlődjön kritikai és önkritikai érzékük
- fejlődjön kötelességtudatuk
- legyen önfegyelmük

2.1.2. Pedagógiai feladataink:

- vizsgáljuk meg motiváltságait, akarati tulajdonságait, ez nemcsak osztályfőnöki, hanem szaktanári feladat is
- a tanuló igény szintjének meghatározása
- a sikerélmény erősítése dicsérettel
- a tanuló segítése kedvező tanulási tapasztalatok szerzésében
- az önbizalom egészséges fejlesztése
- pozitív viszony kialakítása a munkában

2.1.3. Módszerek:

- személyes fejlődést segítő beszélgetés
- megfigyelés
- irodalmi és filmélményekhez köthető önismerettel kapcsolatos beszélgetések
- a tantárgyakban (pl. társadalomismeret) rejlő lehetőségek kiaknázása
- pozitív példaadás, mintanyújtás
- IKT eszközök használatának szélesítése
- projekt módszer

2.2. A tanulási tevékenységhez, az értelmi képességek fejlesztéséhez kötődő feladatok

2.2.1. Az 1-4. évfolyamon

Elvárásaink a következők a szakaszváltás nem tantárgyi kritériumai terén:

- a spontaneitást az akarati irányítás váltsa fel
- rendelkezzenek a lényegkiemelés képességével
- jelenjenek meg motivációs rendszerének jelei
- a mozgásigénye és a játékossága megfelelő keretek között jelenjen meg
- a pedagógus feladatai ezen a téren:
- a pozitívumok kiemelésére irányuló értékelés
- útmutatás a hibák kijavítására

2.2.2. Az 5-8. évfolyamon

Elvárásaink a szakaszváltással kapcsolatban:

- jelenjen meg az önálló ismeretszerzés igénye
- jelenjenek meg a logikus gondolkodás jegyei
- képes legyen kreatív jellegű fejlesztésre
- jelenjen meg problémaérzékenysége
- sajátítsák el az önálló tanulás technikáját

A pedagógus tevékenysége ennek érdekében:

- a nevelői befolyás elsősorban a logikai készség, a gondolkodás fejlesztésére koncentrálódjon
- alapozza meg a biztos tantárgyi tudást
- ügyeljen a tanulók terhelhetőségére és segítse őket a megfelelő pályairány megkeresésében

2.3. A szocializációhoz kapcsolódó célok és feladatok a tanuló személyiségfejlesztésében

2.3.1. Elvárásaink a szocializáció terén:

- a szocializáció hangsúlyozottabbá válása
- sajátítsák el a kulturált magatartás alapszabályait, és a szerint viselkedjenek
- rendelkezzenek az empátia képességével
- alakuljon ki bennük a tudás becsülete, a munka tisztelete
- legyenek képesek konfliktusaik feloldására bátran, nyíltan, de nem sértően
- legyenek tekintettel mások érzéseire

2.3.2. A pedagógusok feladatai ennek érdekében:

- a család, az iskola, a környezet nevelői tényezőinek összehangolása
- pedagógiai tapintattal óvni őket a negatív magatartási mintáktól, értékrendszerektől
- segítse elő a közéleti magatartás képességeinek kialakítását
- a kommunikációs készség kialakítása és megfelelő technikák alkalmazása
- a nevelőtestület pedagógiai kultúrájának fejlesztése

Mindezeket összefoglalva azt szeretnénk elérni, hogy tanuló és tanár egyaránt jól érezze magát ebben az iskolában. Legyenek büszkék hagyományainkra, erősödjék bennük szűkebb és tágabb hazájuk iránti szeretet. Ha a tanulók úgy kerülnek ki iskolából, hogy ezen elvárásainknak nagymértékben eleget tesznek, akkor elmondhatjuk, hogy munkánk gyümölcse beérett, mert a legnagyobb sikert könyvelhetjük el, mégpedig azt, hogy céljainkat meg tudtuk valósítani.

3. EGÉSZSÉGNEVELÉSI PROGRAM

"Egységünknek három feltétele van. Az első: legyünk elfoglalva napi dolgainkkal. A második: művelődjünk és tanuljunk. A harmadik: legyenek örömeink és multságaink." /Northbrook/

Bevezetés:

Az ember számára mindig nagyon fontos volt az egészség, hiszen e nélkül nincs minőségi élet, csak vegetálás. Igen korán fel is ismerték ezt az emberek, nem véletlen, hogy annyi szólás, közmondás őrzi ennek nyomát: az egészség kincs, akkor vesszük észre, ha nincs. Ép testben ép lélek: az egészség izét a betegség adja stb. a jókívánságok közt első helyen áll: "egészségedre!" Igen fontos tehát, hogy gyermekeinket minél kisebb korunkban megtanítsuk arra, hogyan őrizhetik meg ezt a nélkülözhetetlen értéket. Erre nevelni kell. S mivel a nevelés hosszan tartó folyamat, nem válhat egyszer-egyszer megrendezett kampánnyá. Nagyon tudatosan átgondolt, jól felépített programnak kell lennie, s mivel az összes nevelési tartalom, amely a világról, s benne az emberről szól, összefügg egymással, ezért az egészségnevelési programnak is bele kell épülnie az iskolai nevelési rendszer egészébe. Sőt! El kell érni, hogy minden család életében az otthoni nevelési rendszernek is szerves részévé váljon, ami persze már túlmutat az iskola határain.

Az egészség fogalma

Az egészség az élő szervezeteknek olyan harmonikus működési állapota, amely egyrészt biztosítja a szervek kiegyensúlyozott, zavartalan munkáját, másrészt lehetővé teszi az élőlény beilleszkedését a környezetbe.

WHO meghatározása alapján: A teljes testi, lelki, szociális állapot. Akkor vagyunk egészségesek, ha zavartalan az életműködésünk.

Az iskola szerepe és lehetősége az egészségnevelésben

A WHO meghatározása szerint az egészségnevelés olyan változatos kommunikációs formákat használó, tudatosan létrehozott tanulási lehetőségek összessége, amely az egészséggel kapcsolatos ismereteket, tudást és életkézséget bővíti az egyén és a környezetében élők egészségének előmozdítása érdekében. A korszerű egészségnevelés egészség és cselekvésorientált tevékenységei az iskolában:

- az iskola az egészségfejlesztés egyik legfontosabb színtere, mint szocializációs színtér
- a prevenció (egészséges táplálkozás, testmozgás, lelki egyensúly, stb.)
- hagyományos egészségnevelés, felvilágosítás
- érzelmi intelligenciát, társas kompetenciákat, alkalmazkodást fokozó beavatkozások
- színtér programok (egészséges iskolák)

Az iskola szerepet játszik az életideálok formálásában. A következő témakörökön – spirálisan ismétlődő formában – keresztül gyakorolnak hatást a gyerekekre:

- a biztonság kialakítása
- a test tisztasága
- a mozgás
- tartásjavítás
- növekedés, változás
- családalapítás
- egészséges környezet

3.1. Az iskola egészségnevelési célja, feladatai

Általános célok

Az egészséges életmódra nevelés célja a gyerekek, tanulók személyes részvételén keresztül az attitűd és szemléletek formálása, a család és a közösség értékeinek megőrzése az egészséges életmód kialakításának érdekében. Cél, hogy a felnövekvő nemzedék minden tagja képes legyen arra, hogy folyamatosan nyomon kövesse saját egészségi állapotát, érzékelje a belső és külső környezeti tényezők megváltozásából fakadó, az egészségi állapotot érintő hatásokat és ez által

- Cél:** - az önmagával, társaival az épített és természetes környezetével harmóniában élő, egészséges és felelősen cselekvő személyiség kialakítása.
- pozitív értékek kialakítása (önismeret, önértékelés, önbizalom, önbecsülés)
 - hatékony kommunikáció kialakítása (tolerancia, empátia, másság kezelés)
 - egészséges életstílusok, egészséges modell kialakítása

Az egészséges életmód, életszemlélet, magatartás szempontjából lényeges területek az alábbiak:

- önmagunk és egészségi állapotunk ismerete
- az egészséges testtartás, a mozgás fontossága
- az értékek ismerete
- az étkezés, a táplálkozás egészséget befolyásoló szerepe
- a betegségek kialakulása és gyógyulási folyamat
- a tanulás és a tanulás technikái
- az idővel való gazdálkodás szerepe
- a tanulási környezet alakítása
- az egészséges táplálkozás témái
- a szenvedélybetegségekkel való foglalkozás
- a betegség és a gyógyulást segítő magatartás (elsősegélynyújtás, gyógyszerhasználat)
- a testi higiénia
- a környezeti ártalmak (zaj, légszennyezés, hulladékkezelés)
- a személyes biztonság (közlekedés, rizikóvállalás)

3.2 .Az egészségnevelés feladatai:

Segítse a tanulókat az egészség helyes értelmezésében, és az önmagukkal szembeni felelősségérzet kialakításában.

Ismertesse meg a tanulókkal szervezetük életkori sajátosságait és készítse fel őket a változások helyes kezelésére.

Ösztönözzön a helyes viselkedésmódok elsajátítására, környezet – egészségvédő szokásrendek kialakítására.

Fejlessze a már kialakult higiénés ismereteket és készségeket.

Sajátítsa el azokat a technikákat, amelyek az elsősegélynyújtáshoz szükségesek.

Adjon javaslatokat az egészséges életmód kialakítására, a természet adta lehetőségek kihasználására.

Fejlesztési követelmények:

Az oktatás során felhasználjuk a tanulók már meglévő ismereteit. A szervezettani, élettani ismereteiket fokozatosan bővítjük.

Az egészség megőrzéséhez és a betegségek megelőzéséhez szükséges ismereteiket konkrét példák, események megvitatásával, a tanulói aktivitás kihasználásával, a pozitív minták

megerősítésével fejlesszük.

A meglévő életviteli szokások elemzésével, az életkorra jellemző kritikai képességek kihasználásával és fejlesztésével vezessük rá a helyes konklúzió felismerésére.

A beszélgetés, beszélgetés során oldott légkört teremtve fejleszhetjük a tanulók kifejező képességét, önismeretét, készségüket.

Problémák felvetésével, azok alternatív megoldási lehetőségeinek mérlegelésével a döntéshozatalhoz szükséges felelősségérzet kialakulását segíthetjük elő.

A mindennapi élet példáinak felhasználásával alakítsuk ki a kritikus szemléletmódot a tapasztalatok értékelésében.

Az egészségnevelés, fejlesztés egymásra épülő területei:

1. Egészségmegőrzés:
Egészséges életmódra nevelés preventív jellege
2. Családi életre nevelés:
Szeretetteljes életmód kialakítása, szexuális kultúra, magatartás fejlesztése
3. Önismereti nevelés:
Pozitív döntéshozatal elsajátítása, szenvedélybetegségek elleni küzdelem

Célunk:

- hogy a tanulók ismerjék fel, milyen összefüggés van az egészséges életmód, a viselkedés és az egészségi állapot között. Alakuljon ki az önmagukkal szembeni felelősségérzet.
- Ismerjék az egészségi állapot szempontjából fontos viselkedésmódok, szokások kialakulását, feltételeit, valamint az ezeket befolyásoló tényezőket.
- Tudjanak sajátos étrendet, mozgásprogramot kialakítani az egészségük megőrzése érdekében.

1. évfolyam

A test felépítésére vonatkozó helyes fogalmak kialakítása, testrészeink ismerete. Ismerjék meg a tisztálkodás eszközeit, jelentőségét, a tisztálkodás közösségi hatását.

2. évfolyam

Ismerkedjenek meg helyes és helytelen táplálkozási szokásokkal, értsék meg miért van szükség táplálkozásra és mi a kapcsolat a teljesítmény és táplálkozás között.

Ismerjék meg, hogy milyen tápanyagokból épülnek fel élelmiszereink, melyik tápanyagokból szükséges több, melyikből kevesebb a szervezetünk számára. Milyen fontos anyagokra van szüksége a szervezetnek még?

3. évfolyam

Mit jelent az egészség, betegség fogalma? A betegségek fajtái és megelőzésükhöz szükséges tisztasági szokások kialakítása, a szűrővizsgálatok, védőoltások, mozgás, sportolás fontosságának bemutatása. Értsék meg, hogy az egészséges élethez nélkülözhetetlen a helyes napirend, az aktív élet, a mozgás, kirándulás, játék.

Ismerjenek néhány alapvető elsősegélynyújtó tevékenységet, ismerjenek fel alapvető vészhelyzeteket és a segítségkérés módját.

4. évfolyam

Értsék meg az érzelmek, a társas kapcsolatok, a barátság fogalmainak értelmezésénél a jelenségek és személyek valós tulajdonságai megismerésének szükségességét.

A tanulók előtt világossá kell tenni, hogy az alkohol, a kábítószer, illetve bizonyos gyógyszerek fogyasztásától a fiatalok, illetve felnőttek az életükben jelentkező problémák megoldását várják, remélik, és mire rájönnek, hogy az említettek nem hoznak megoldást, addigra már rászoknak, nem tudnak menekülni tőlük. Ismerjék meg a dohány, alkohol, kábítószer káros hatásait.

5. évfolyam

Értsék meg, hogy az ápoltság az ember testének és öltözetének higiénijára, tisztaságára vonatkozó fogalom, amely kifejezi az ember önmagához, környezetéhez való viszonyát, értékelő magatartását. Az ápoltság szorosan összefügg az egészséggel, míg a divat nem, hatásában mégis lehet egészséges, egészségtelen, vagy közömbös az egészségre.

6. évfolyam

El kell jutni a tanulókkal oda, hogy felismerjék saját rossz szokásaikat is, pl. a szemetelés, zajártalom, stb. (osztályban, folyosón, utcán). Fontos, hogy Ők mit tudnak tenni a környezetük védelméért!

7. évfolyam

Tudják, hogy mikor kell orvos fordulni és mi a teendő, amíg az orvos megérkezik, hogyan kell ápolni a beteget. Ismerjék meg, hogy hogyan védekeznek szervezetük a betegségek ellen, melyek az immunrendszer betegségei.

A helyes nemi szerepek kialakításához kapjanak meg minden segítséget.

Ismerjék meg a szenvedélybetegségek hatásait a családra, az egyénre.

Ismerjék a drogok fajtáit és azok hatását, a függőség kialakulásának következményeit.

8. évfolyam

Önismeret, önértékelés, önkritika. Ki vagyok én? Kire hasonlítok?

Szeretet, őszinteség, barátság, szerelem A szerelem fejlődése. A nemi élet elkezdésével együtt járó veszélyek. A nemi élet higiénije, egészségtana. A családalapítás feltételei.

A szenvedélybetegségek hatása a családalapításra.

Az egészségnevelés legfontosabb feladatai:

- a felvilágosító munka
- a megelőzés (prevenció)
- egészségünk védelme
- az egészség megóvása

Minden évfolyamon ősszel és a tanítási év végén felmérjük tanulóink fizikai állapotát dr. Mérey Ildikó Hungarofit módszerével, hogy a következő évi célokat meg tudjuk határozni.

3.3. Az iskola elhelyezkedéséből, tárgyi felszereltségéből adódó egészségjavító célok, feladatok

3.3.1. Környezetbiztonság

Cél: biztonságos közlekedés, gyermekbalesetek megelőzése

Feladat: A helyes közlekedési szokások kialakítása, a közlekedési szabályok ismerete és gyakoroltatása.

Eszköz, módszer: osztályfőnöki órákon, alsó tagozaton technika órákon, a veszélyes helyek bejárásával, KRESZ-versennyel a gyermeknapon.

Cél: biztonságos közlekedés, balesetek megelőzése

Feladat: A lépcsők, folyosók, termek balesetmentes használatának megismertetése, figyelemfelhívás a vészhelyzetekre és a teendőkre estleges baleset esetén. A lépcsők fokozott tisztántartása.

Eszköz, módszer: osztályfőnöki órákon bejárás, megbeszélés. A házi rendünk tartalmazza a szabályokat.

3.3.2. Környezet-egészségügy

Cél: egészséges, nyugodt környezet biztosítása. A személyes tisztálkodás készséggé fejlesztéséhez megfelelő környezet kialakítása

Feladat: a termekben és a folyosókon további növények elhelyezése, pihenősarkok kialakítása, még több szemétygyűjtő edény kihelyezése (Pl. az udvaron) A személyi higiénés készségek fejlesztése, a fertőző betegségek elkerülését célzó szokások kialakítása. Eszköz, módszer: napközis foglalkozások, osztályfőnöki órák, tisztasági verseny beindítása az alsó tagozaton.

3.3.3. Hulladék elhelyezése

Állapot: a papír és a PET palackok, alumínium italos dobozok szelektív gyűjtése az épületeken kívül, akciókkal megoldott. A kommunális hulladék elszállításához konténerek találhatóak az udvarokon.

Cél: A szelektívgyűjtés, az újrahasznosítás megismertetése, készséggé formálása.

Feladat: Rövidtávú feladat: a szelektívgyűjtéshez a termekben több gyűjtőedény elhelyezése.

Hosszú távú feladat: az udvaron szelektív gyűjtőkonténerek elhelyezése.

3.4. Az egészséges életmód fejlesztő programjai

Személyi higiénés, testápolási programok

- a személyi tisztálkodást készséggé fejlesztő program
- a fertőző betegségek elkerülését célzó szokásalakítás
- fogápolási és szájhigiénés program

Programfelelős: munkaközösségvezetők

Közreműködők: biológia szakos tanárok, védőnők, tanítók

Források: a versenyek jutalmazását a diákönkormányzat biztosítja

Egészséges öltözködési program

- megfelelő öltözködés szokássá alakítása
- ruhaviselés, ruhaváltás gyakorlata

Programfelelős: technikát tanítók

Közreműködők: minden tanár és tanító, védőnők

Források: nincs költsége

Egészséges táplálkozást propagáló program

- a kulturált étkezést gyakorló program
- egészséges táplálkozási szokások kialakítása
- konyhatechnikai, főzési gyakorlatok

Programfelelős: technika tantárgyat tanítók

Közreműködők: tanárok, tanítók, konyhai dolgozók, védőnők

Résztevők: minden tanuló

Módszerek: iskolaorvos felvilágosító előadása több évfolyamon

Életvitel szakkör a felsősöknek

Osztályfőnöki órák felső évfolyamokon: szituációs játékokkal, kérdőívekkel

Gyümölcsnap egész napos témanap keretében novemberben

Források: iskolai költségvetés

Gyermekebaleset megelőzési program

- otthoni balesethelyzetek felderítése
- közlekedési szabályok gyakorlása
- balesetek megelőzésének gyakorlása

Programfelelős: ifjúságvédelmi felelős

Közreműködők: tanítók, osztályfőnökök

Résztevők: minden tanuló

Mozgási programok

- tartásjavítás
- mozgásos játékok bővítése
- szabadban való tartózkodás mozgásprogramjai

Programfelelős: vezető testnevelő

Közreműködők: testnevelők, alsós testnevelést tanítók, természetjáró szakkör vezetője, napközis nevelők
Résztevők: minden tanuló
Időkeret: mindennapos testnevelés keretében napi 1 óra

napköziben a szabadidős tevékenység során napi 1 óra

természetjáró szakkör havi egy hétvégén nem kötelező jelleggel

sportnap a gyermeknapon és az előző napon

osztályok közötti bajnokságok igény szerinti sportágakban a második félévben

Módszerek: játék, sport, kirándulás

A részvétel jellege: a mindennapos testnevelésben kötelező, a többi esetén választható

Források: ISK, a sportnap, a bajnokságok a diákönkormányzat támogatásával

Lelki egészség program

A szervezetfejlesztésben prioritást élvez a lelki egészségvédelem, a mentálhigiéné, melynek tartalma az egyéni és a közösségi kapcsolatok erősebbé, fejlettebbé, magasabb szervezettségűvé tétele. Ez a szemléletmód a garanciája annak, hogy minden tanár (szakjától függetlenül) megtalálja a kapcsolódási pontot a saját tantárgya vonatkozásában.

- az értékek ismerete
- barátság, párkapcsolatok, a sexualitás szerepe az egészségmegőrzésben
- a betegséget és a gyógyulást segítő magatartás megismerése
- szenvedélybetegségek megelőzése
- az idővel való gazdálkodás szerepe

Programfelelős: ifjúságvédelmi felelős

3.5. Az egészséges életmódra nevelés keretei

3.5.1. Egészségnevelés tanórán

Alsó tagozat

A testnevelés, az olvasás, a környezetismeret, a technika, a rajzórák adnak alkalmat a leginkább az egészséges életszemlélet formálására, példák bemutatására, főleg érzelmi beállítódások segítségével, majd tudatosság kialakításával.

Tudjuk, hogy alsó tagozatban a legfogékonyabbak a gyerekek. Ebben a korban hisznek nekünk a legjobban, és ekkor tudjuk őket a legkönnyebben irányítani és bizonyos dolgokra ráhangolni.

Felső tagozat

A legintenzívebben hasznosítható órák a testi-lelki egészség formálására a következők:

Osztályfőnöki órák /min. évi 10 óra/

Témái: 5. oszt. Életmódok és az egészség

7. oszt. Függetlenségi törekvések és az egészség

8. oszt. Felelősség a jövőért

Természetismeret és biológia órák

Egészségtan modul 8. évfolyamon

Technika órák

Kémia órák

Nem hagyományos tanórai keret

Témanap (pl. ősszel „Gyümölcsnap”, tavasszal természettudományi nap, gyermeknap, sportnap)

Szokások, életviteli példák kipróbálására, a szabadidő hasznos eltöltésére, társas kapcsolatok bővítésére, a gyerekekben rejlő értékek felismerésre adnak lehetőséget ezek az órák és mivel nem a megszokott keretekben zajlanak, így még erősebb a hatásuk.

3.5.2. Tanórán kívüli foglalkozások

A szabadidős foglalkozások kiemelt szerepet kapnak az egészséges életmódra nevelés területén is.

Sportrendezvények:

Osztályok közötti bajnokságok

Célzott csoport: felső tagozatos tanulóknak

Időtartam: egész évben folyamatosan

Programfelelős: diákönkormányzatot-segítő pedagógus, testnevelők

Gyermeknap

Célzott csoport: minden tanuló

Időtartam: május vége

Programfelelős: diákönkormányzatot-segítő pedagógus, testnevelők

Mindennapos testedzés

Célzott csoport: minden tanuló

Programfelelős: testnevelők, testnevelést tanító tanítók

ISK foglalkozás

Célzott csoport: minden tanuló

Programfelelős: testnevelő testnevelést tanító tanítók

Osztálykirándulások, táborok Versenyek, vetélkedők:

- tisztasági verseny osztályok között

- a tantermek zöldítése

- helyi versenyeken való részvétel (elsősegélynyújtó verseny)

Akciók: „Zöld udvar” takarítási akció, helyi, országos akciókban való részvétel

Pályázatokon való részvétel (pl. rajzpályázatok)

Előadások iskolánkkal együttműködő intézmények munkatársai által (az iskolaorvos, a védőnők, a rendőrség)

Kiállítások, felvilágosító anyagok elhelyezése falújságon

3.6. Drog prevenció

A drog szónak az európai gyógyszerészeti terminológiában más az eredeti értelme, mint ahogy azt manapság a köznyelv használja. A gyógyszerészetben ma is a gyógyszerként használt szárított növényi részek, a növényi vagy állati termékek (pl. ópium vagy méhviasz) megjelölésére szolgál.

Európában is általánosan elterjedt az angol drog szó - a penicillint és a heroint, az aszpirint és a marihuánát magában foglaló - Amerikában szokásos értelme.

Drognak nevezünk minden olyan szert, amely a szervezetbe kerülve annak működését

megváltoztathatja, s ezzel együtt megváltozik az ember közérzete, hangulata és legtöbbször magatartása is. Orvosi felfogás szerint kábítószer az a gyógyszer vagy vegyszer, amely az előszervezetben, elsősorban a központi idegrendszer működésében olyan változást idéz elő, amely - akár csak rövid időre is - átalakítja az ember személyiségét.

A tanárok ismereteit mindenképpen bővíteni kell. A pedagógusok egyértelmű és határozott véleménye, hogy az iskolában van helye a kábítószerrel kapcsolatos tájékoztatónak, mert a tanulóknak reális ismeretekkel kell rendelkezniük a kábítószer fogyasztás valamennyi hatásáról, és következményéről. Hatékony iskolai felvilágosító munkához a tanároknak szükségük van szakmai segítségre.

Egyértelmű, hogy az iskola elsősorban az elsődleges prevenció színtere. Segíteni kell a gyerekeket az egészségről kialakított, még egészségesnek tekinthető felfogásnak megszilárdításában, és a drogmentes életvitelhez szükséges képességek megbeszélésében. Meg kell tanítani:

- Apróbb sikertelenségek elviselését;
- Konfliktusok megoldását;
- Korlátokat felállítani, és elfogadni;
- Érzelmeket kifejezni;
- Saját erőnyeit és gyengéit felmérni;
- Az érzéseket kezelni;
- A pozitív értékrend kialakítását;
- A jó közérzet, a boldogság és a sikeresség szükségleteinek kontrollálását.

3.7. Módszerek az egészségnevelésben

Módszerek	Alkalmazásának helye
- egészséges ételek készítése	- szakkör, technika óra, őszi témanap
- mindennapi sportolás	- mindennapos testnevelési program
- gyógynövény termesztése	- alsó tagozaton folyamatosan
- gyógyteák készítése	- őszi témanap, napközis foglalkozás
- vizsgálódások, mérések /súly, magasság, alvásidő stb./	- környezetismeret, természetismeret, matematika, biológia órák, napközis foglalkozás
- kísérletek	- szakórák, környezetvédelmi szakkör
- tanulói kiselőadások	- szakórák, osztályfőnöki órák
- növények ültetése, ápolása	- folyamatosan a termekben, tavaszi témanap
- gombaismeret	- természetjáró szakkör, szakórák
- elsősegélynyújtás	- biológia óra, osztályfőnöki óra, szakkör
- betegápolás	- biológia óra, szakkör
- projekt	- őszi témanap
- drámapedagógia	- mindenhol
- negatív és pozitív tapasztalatok gyűjtése	- osztályfőnöki óra, technika, rajz órák
- rajzpályázatok, makettek készítése	- rajzóra, kézműves foglalkozás

3.8. Összesített iskolai egészségnevelési program

hónap	program	cél	Program felelős	Részte- vevők	költségek finanszírozása
Szeptembe- r	fizikai állapot felmérés	általános fizikai teherbíró képesség mérése	testnevelők	minden tanuló	nincs költség
	természetjáró túra	szabadban végzett mozgás, társas kapcsolatok, életmód	természetjáró szakkör vezetője	3. évf- 8-évf.	nincs költség

	életvitel szakkör beindítása	szokások, helyes életmód kialakítása	technika szakos tanár	5. évf. - 8.évf.	iskolai költségvetés
	mindennapos testnevelés	játék, tartásjavítás	testnevelők	minden tanuló	nincs költség
Október	„Gyümölcsnap”	helyes táplálkozás és életmód	biológia szakos tanárok	minden tanuló	diákönkormányzat
	Állatok világnapja kisállat simogató	figyelem felkeltés	alsós munkaközösség-vezető	alsó tagozat	nincs költség
	Szelektív hulladékgyűjtés beindítása	helyes szokások, életmód kialakítása	Diákönkorm. segítő pedagógus	minden tanuló	A jutalmakat a diákönkormányzat adja
November	Egészséges életmód vetélkedő alsóban	helyes öltözködési, fogápolási, étkezési ism.	alsós munkaközösség-vezető	óvoda – 4.évf.	A jutalmakat a diákönkormányzat adja
	Egészséges életmód vetélkedő	helyes öltözködési, fogápolási, étkezési ism	biológia szakos tanárok	5. évf. - 8. évf	A jutalmakat a diákönkormányzat adja
December	Karácsonyi koncert	társas kapcsolatok erősítése, a család	alsós munkaközvezető	minden tanuló	Diákönkormányzat
Január	Szenvedélybetegségekről vetélkedő	figyelfelhívás a veszélyekre	ifjúságvédelmi felelős	felső tagozat	Diákönkormányzat
Február	Önismereti foglalkozás	Helyes énkép kialakítása, önértékelés	etikát tanító	felső tagozat	nincs költsége
Március	„Zöldudvar” takarítási akció	az egészséges környezet jelentősége	napközis nevelők	alsós tanulók	nincs költség
Április	Rajzpályázat „Egészségügyi Világnap”-hoz	Az egészség élet fontossága	rajz szakos tanár	minden tanuló	A jutalmakat a diákönkormányzat adja
Május	Természettudományi vetélkedő	környezet és egészség, helyes életmód	Felső munkaközösség-vezető	felső tagozat	A jutalmakat a diákönkormányzat adja
	Gyermeknapi programok	Aktív mozgás, a szabadidő helyes eltöltése,	Diákönkorm. segítő pedagógus	minden tanuló	A jutalmakat a diákönkormányzat adja
Június	Akadályverseny	Aktív mozgás	testnevelők	minden tanuló	A jutalmakat a diákönkormányzat adja
	fizikai állapot felmérés	általános fizikai teherbíró képesség mérése	testnevelők	minden tanuló	

3.9. Kapcsolatépítés, együttműködés az egészségvédő szervekkel

3.9.1 Helyi belső résztvevők

Az iskolai egészségnevelési csoport tagjai a napi munkában együttműködő iskolai résztvevők: tanárok, tanítók, kiemelten a biológia és testnevelés szakos pedagógusok, gyermekvédelmi felelős, drogkoordinátor, az egészségnevelő-egészségfejlesztő tanár vezetésével, akiknek a munkáját kiegészíti az iskolaorvos, a védőnők, az iskolapszichológus, a logopédus,

3.9.2. Külső kapcsolatok

Intézmény, szervezet	A kapcsolat formája, tartalma	Iskolai kapcsolattartó
ISKOLAORVOS, VÉDŐNŐ	Felvilágosító előadások, egészségügyi vizsgálatok, státusz vizsgálat	
A helyi kórház	sürgős ellátás Megyei Kórház	igazgató
Az ÁNTSZ egészségfejlesztési szakemberei	bemutató órák, megbeszélések, továbbképzések	igazgató
Gyermekjóléti Szolgálat	problémás élethelyzetek megoldásához segítség	ifjúságvédelmi felelős
Az iskola egészségügy-fogászati részlege	szűrővizsgálat	igazgatóhelyettes

A szülőknek az egészségnevelési programról tájékoztatás tartunk. Az iskolaorvosokkal a kapcsolatunk az egészségügyi vizsgálatokra, oltásokra, akut egészségügyi problémák megoldására szorítkozik, de felvilágosító előadásokra is sor került már, amely a jövőben is folytatódik. Az a véleményünk, hogy igazán nem is várható el több segítség az egészségügy részéről.

3.10. Ellenőrzés, értékelés az egészségnevelés terén

Az ellenőrzés bizalomra épüljön és az elért tudásszint megismerésére irányuljon.

Az értékelés során a nevelő legyen:

- körültekintő
- lényegre irányuló
- tárgyilagos, egyértelmű

A minőségfejlesztési eljárásokból az ún. PDCA ciklust lehet adaptálni az iskolai egészségfejlesztési feladatok értékelésére. Ez egyike azoknak az eljárásoknak, amellyel biztosítható az elvégzett munkafolyamatok értékelése, és ez által a fejlődés, illetve az egyes hiányosságok nyomon követésére is mód nyílik. Cél a jól bevált eszközök, módszerek, programok fenntartása, a kevésbé beváltak javítása, esetleg elhagyása, illetve az igények figyelembevételével újabbak beépítése, indítása.

Tanulók számára: közlekedésbiztonsági ismeretekhez munkafüzetek, egészségtanhoz tankönyv, munkafüzet, könyvtárban több tankönyvkiadótól tankönyv, kiadványok.

Tanárok számára: Szakmai-módszertani kiadványok

Eszközök

Multimédiás segédanyagok, videofilmek, Internet-hozzáférés – ezek használatához szükséges hardverek (tv, videó). Videofilmek témái: biztonságos közlekedés

Az iskola épületében már több évtizede folyik a gyerekek oktatása, az épületet nemrégén újították fel. Az osztálytermek nagyok, belmagasságuk eléri a 3,5m-t. A folyosók tágasak, megfelelő mozgásteret biztosítanak a gyerekek számára. Célunk a termék és a folyosók még több virággal való díszítése, a folyosókon pihenősarkok kialakítása. Tornatermünk az előírásoknak megfelelő, nemrég történt meg a felújítása. Célunk a világítás korszerűsítése, energiatakarékosabb nátriumlámpákra a jelenlegi gázégős megoldás helyett. A sportöltözők és a zuhanyozók felújítottak, az előírásoknak megfelelnek.

Irodalomjegyzék

Dr. Aszmann Anna: Egészségvédelem az oktatásban (Anonymus Kiadó 1999.)

Dr. Aszmann Anna: Iskoláskorú gyerekek egészségmagatartása (Orsz. Gyermekéü. Szolg. 2003.)

Dr. Szabó Zsuzsa: Új kihívások az egészségnevelésben (Egészségnevelés XXXV.évf. 1994.)

Simonyi István. (2012): Az egészségfejlesztés helyzete a hazai nevelési-oktatási intézményekben

Deutsch Krisztina. Iskolai egészségfelfogás és egészségfejlesztés kvalitatív és kvantitatív kutatások tükrében (Új pedagógiai szemle - 61. évf. 1-5. sz. (2011.))

3.11. AZ ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK ELSAJÁTÍTÁSÁVAL KAPCSOLATOS ISKOLAI TERV

3.11.1. Célok

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók

- ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát;
- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat.
- ismerjék fel a vészhelyzeteket;
- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit;
- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat;
- ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével;
- sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.

3.11.2 Feladatok

- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek elsősegély-nyújtási alapismeretek területén;
- a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük elsősegély-nyújtás alapismereteit;
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.

3.11.3. Tevékenységek

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok megvalósításának elősegítése érdekében - az iskola kapcsolatot épít ki az Országos Mentőszolgálattal, Magyar Ifjúsági Vöröskereszttel és az Ifjúsági Elsősegélynyújtók Országos Egyesületével;

- tanulóink bekapcsolódnak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos iskolán kívüli vetélkedőkbe;
- Az elsősegély-nyújtási ismeretekkel kapcsolatos feladatok az iskolai védődő vezetésével történnek.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

- a helyi tantervben szereplő alábbi tantárgyak tananyagaihoz kapcsolódó alábbi ismeretek:

TANTÁRGY	ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK
biológia	- rovarcsípések - légúti akadály - artériás és ütőeres vérzés - komplex újraélesztés
kémia	- mérgezések - vegyszer okozta sérülések - savmarás - égési sérülések - forrázás - szénmonoxid mérgezés
fizika	- égési sérülések - forrázás
testnevelés	- magasból esés

- az ötödik-nyolcadik évfolyamon az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott elsősegélynyújtási ismeretek: teendők közlekedési baleset esetén, segítségnyújtás balesetknél; a mentőszolgálat felépítése és működése; a mentők hívásának helyes módja; valamint az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vétele félévente egy alkalommal az ötödik-nyolcadik évfolyamon egy-egy osztályfőnöki óra megtartásában az elsősegélynyújtási alapismeretekkel kapcsolatosan.

Az egészségnevelést szolgáló egyéb (tanórán kívüli) foglalkozások:

- minden évben egy alkalommal elsősegélynyújtási bemutatót szervezünk a tanulóknak az Országos Mentőszolgálat, Magyar Ifjúsági Vöröskereszt vagy az Ifjúsági Elsősegélynyújtók Országos Egyesületének bevonásával;
- évente egy egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegélynyújtással foglalkozó tanítási nap szervezése az alsó és a felső tagozatos tanulók számára.

4. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Pedagógiai munkánk egyik legfontosabb területe a közösségfejlesztés, hiszen ennek során, illetve ebben a közegben alakulnak, fejlődnek ki azok az alapvető emberi tulajdonságok, melyek nélkülözhetetlenek az egyén társadalmi beilleszkedéséhez, a normák, jogok, szabályok gyakorlásához. Közösségfejlesztés történhet tanórán, tanórán kívüli foglalkozásokon, diákönkormányzati és szabadidős tevékenységek során.

Általános feladatok

- az egyéni és közösségi érdekek összehangolása
- a véleménynyilvánítás, érvelés, meggyőzés technikáinak elsajátíttatása
- a különféle kultúrák megismerése és elfogadása iránti igény felkeltése
- nyitottság kialakítása a hátrányos helyzetű rétegek ügye iránt

Tevékenységi formák

- egyéni tehetségek megismerése és bemutatása rendezvényeken
- külföldi partnerkapcsolatok kialakítása
- házi versenyek szervezése
- DÖK bevonása a szabadidős programok szervezésébe

5. A PEDAGÓGUSOK HELYI INTÉZMÉNYI FELADATAI

5.1. A pedagógusok alapvető feladatai

A magasabb jogszabályokban, a pedagógiai programban, a szervezeti és működési szabályzatban, valamint az intézmény más belső szabályzatában és vezetői utasításában előírt pedagógiai és adminisztratív feladatok ellátása.

Heti teljes munkaidejének nyolcvan százalékát (kötött munkaidejét) az intézményvezető által meghatározott feladatok ellátásával töltse.

Heti teljes munkaidejének ötvenöt-hatvanöt százalékában (neveléssel-oktatással lekötött munkaidejében) tanórai és tanórán kívüli (egyéb) foglalkozásokat tartson.

Kötött munkaidejének neveléssel-oktatással lekötött munkaidején felőli részében a nevelést-oktatást előkészítő, a neveléssel-oktatással összefüggő egyéb feladatokat, tanulói felügyeletet, továbbá eseti helyettesítést lásson el.

A tanítási órák és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások pontos és eredményes megtartása.

Aktív részvétel a nevelőtestület értekezletein, valamint a szakmai munkaközösségek munkájában.

Aktív részvétel az éves munkaterv szerinti rendezvényeken.

A tudomására jutott hivatali titkot megőrizze.

A jogszabályokban meghatározott határidőkre megszerezze az előírt minősítéseket.

Az iskola céljainak képviselője a tanulók és a szülők előtt.

A pedagógusra bízott osztályterem, szaktanterem gondozottságának és pedagógiai szakszerűségének figyelemmel kísérése.

5.1.1. A tanórai és a tanórán kívüli oktató-nevelő munka, tanulásirányítás

Tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások megtartása.

A tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások éves tervének elkészítése (tanmenetek, éves programok).

Előzetes felkészülés a tanítási órákra és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozásokra.

A motiválás, a differenciálás, a tanulói aktivitás változatos formáinak alkalmazása a tanítási órákon.

Változatos szervezeti formák alkalmazása a tanítási órákon.

A tanulók életkorához és a didaktikai feladatokhoz megfelelően illeszkedő módszerek, szemléltetés, ellenőrzés és értékelés alkalmazása a tanítási órákon.

A tanulók aktív munkájának és megfelelő magatartásának biztosítása a tanítási órákon és a különféle iskolai foglalkozásokon.

Az eredményes tanulás módszereinek, technikáinak elsajátíttatása, gyakoroltatása a tanítási órákon.

A helyi tanterv követelményeinek elsajátítása a nevelő által tanított tanulók körében.

5.1.2. A tehetséges tanulók gondozása

Egyéb (tanórán kívüli) fejlesztő foglalkozások szervezése a tehetséges tanulók részére

Iskolai tanulmányi, sport és kulturális versenyek, vetélkedők, bemutatók, pályázatok önálló szervezése, segítség a szervezésben.

Részvétel az iskolai tanulmányi, sport és kulturális versenyeken, vetélkedőkön, bemutatókon.

A tehetséges tanulók részvételének biztosítása és felkészítése a különféle iskolán belüli versenyekre, vetélkedőkre stb.

A tehetséges tanulók részvételének biztosítása és felkészítése a különféle iskolán kívüli versenyekre, vetélkedőkre stb.

5.1.3. A hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók gondozása, eredményes fejlesztése

Egyéb (tanórán kívüli) fejlesztő foglalkozások szervezése a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók részére.

A gyermekvédelmi feladatok ellátása a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók körében.

A hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók korrepetálása, segítése, mentorálása.

A hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók felkészítése javító vagy osztályozó vizsgára.

Az eredményes középiskolai felvétel elősegítése a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók körében.

5.1.4. A tanulók tanórán kívüli foglalkoztatása

Szabadidős programok szervezése iskolán kívül (pl. színház-, múzeumlátogatás, kirándulás).

Szabadidős programok szervezése iskolán belül (pl. klubdélután, karácsonyi ünnepség).

Iskolai rendezvények, ünnepélyek, évfordulók megrendezése.

A nevelők, gyerekek és szülők együttműködését, kapcsolatát erősítő (közös) programok.

5.1.5. Az iskolai diákönkormányzat működtetésében való aktív részvétel

Az iskolai diák-önkormányzati munka egy-egy részterületének irányítása, segítése.

Az iskolai diákönkormányzat programjainak önálló szervezése, segítség a programok szervezésében, részvétel a programokon.

Iskolai szintű kirándulások, táborok önálló szervezése, segítség a szervezésben, részvétel a kirándulásokon, táborokon.

5.1.6. Munkafegyelem, a munkához való viszony

A munkaköri köteleességek teljesítése.

Az ügyeleti munka pontos, felelősségteljes ellátása az óráközi szünetekben.

Pontos adminisztrációs munka. A formai követelmények, a határidők betartása.

Az egyes tanév közben adódó feladatok pontos, határidőre történő megoldása.

5.1.7. Folyamatos, aktív részvétel a nevelőtestület és a szakmai munkaközösség tevékenységében

Feladatvállalás a munkaközösség, a nevelőtestület aktuális feladataiban.

Részvétel a különféle feladatok megoldására alakult nevelői munkacsoportokban.

Oktatási segédanyagok, szemléltető és mérőeszközök kidolgozása, közreadása.

Belső továbbképzések, előadások, bemutató órák szervezése, megtartása.

5.1.8. Továbbtanulásban, továbbképzésekben való részvétel, önképzés

Folyamatos igénye legyen az élethosszig tartó tanulás.

Esetlegesen másoddiploma megszerzésére irányuló továbbtanulásban való részvétel.

Továbbképzéseken való részvétel. A továbbképzéseken tanultak átadása a nevelőtestület tagjainak.

Esetlegesen publikációk szakmai (pedagógiai, szaktárgyi) témákról folyóiratokban, kiadványokban.

5.1.9. Az iskolai munka feltételeinek javítása

Pályázatok összeállítása, pályázatokon való részvétel.

Bekapcsolódás az eredményes pályázatok megvalósításába.

Az iskolai alapítvány működésének segítése.

Az iskolai munka javítása új ötletekkel, az ötletek kivitelezése megvalósítása (innováció).

Az oktatáshoz kapcsolódó szemléltető eszközök tervezése, kivitelezése.

Az iskola épületének, helyiségeinek dekorálása.

5.1.10. Részvétel a nevelőtestület szakmai életében, a döntések előkészítésében és végrehajtásában

Részvétel az adott tanév munkatervében meghatározott feladatok ellátásában.

Részvétel a nevelőtestület szakmai (pedagógiai) döntéseinek előkészítésében.

Önkéntes feladatok vállalása a nevelőtestületi feladatok megoldásában.

5.1.11. Aktív részvétel a tantestület életében

A pályakezdő (gyakornok) vagy az iskolába újonnan került nevelők munkájának, beilleszkedésének segítése.

Önkéntes feladatvállalások a nevelőtestület közösségi életének; rendezvényeinek szervezésében, a szervezés segítése.

Részvétel a nevelőtestület közösségi életében, rendezvényeiben.

5.1.12. Az iskola képviselete

A szülői szervezet által szervezett rendezvények segítése.

Részvétel a szülői szervezet által szervezett rendezvényeken.

Tudósítások közreadása a helyi társadalom számára az iskola életéről, eredményeiről a helyi médiában.

Bekapcsolódás az iskolán kívüli szakmai-pedagógiai szervezetek tevékenységébe.

Bekapcsolódás az iskolán kívüli érdekképviseleti szervezetek tevékenységébe.

A település rendezvényein, eseményein való részvétel.

Aktív részvétel, tisztségek vállalása a település társadalmi, kulturális, sport, stb. életében, civil szervezeteiben.

5.1.13. A vezetői feladatok ellátása

Vezetői feladatok vállalása a nevelőtestület szervezeti életében.

Az egyes vezetői feladatok (tervezés, szervezés, a végrehajtás irányítása, ellenőrzés, értékelés) lelkiismeretes ellátása.

A vezetőre bízott közösség formálása, az emberi kapcsolatok javítása.

5.1.14. Megfelelő kapcsolat kialakítása a tanulókkal, a szülőkkel és a pedagógus kollégákkal

A tanulók, a szülők és a pedagógus kollégák személyiségének tiszteletben tartása.

Elfogadást, figyelmet, megértést, jóindulatot sugárzó stílus, hangnem és viselkedés a tanulók, a szülők és a pedagógus kollégák felé. Pedagógiai tanácsadás a tanulóknak és a szülőknek.

Kellő figyelem érdeklődés, megbecsülés és jóindulat a nevelőtársak felé (a pedagógus kollégák segítése, a tapasztalatok átadása, észrevételek, bírálatok elfogadása).

5.2. Az osztályfőnöki munka lehetőségei

Az osztályfőnöki óráknak kiemelt szerepe van a közösségfejlesztésben, mert az ott feldolgozott témakörök, beszélgetések célirányosan formálják a közösséget:

- Formálják a tanulók személyiségfejlődését kedvezően befolyásoló, az osztály kohézióját erősítő közvéleményt.
- Fejlesztik a tanulók kollektivitását.
- Hozzájárulnak a társas kapcsolatok gazdagításához, a kommunikációs képességek kibontakozásához.
- Segítik feldolgozni és feloldani az iskolában és az iskolán kívül átélt konfliktusokat.
- Kialakítják az együvé tartozás és az egymásért való felelősség érzését.
- Bővítik a betegségek, balesetek, sérülések elkerülésére, az egészség megőrzésére vonatkozó ismereteket.

Az osztályfőnöki munka tartalma, feladatai

Ma a gyerekeknek nincs tapasztalatuk az emberi közösség jó működéséről, nincs alkalmuk megismerni önmagukat – sodródni s gyakran a virtuális világba, elsietett kapcsolatokba, esetleg drogba menekülnek, vagy az értelmetlen agresszióhoz folyamodnak.

Az osztályfőnöknek gyakran a szülői ház nevelési hiányait is pótolnia kell, de természetesen a szülőkkel való együttműködést keresve. Bár ez lehetetlen, mégis meg kell kísérelniük a családi nevelést is pótolni és/vagy korrigálni.

Az osztályfőnöki óráknak kiemelt szerepe van a közösségfejlesztésben, mert az ott feldolgozott témakörök, beszélgetések célirányosan formálják a közösséget:

- Ösztönzik a tanulókat az életkoruknak megfelelő közösségi-közéleti tevékenységre.
- Formálják a tanulók személyiségfejlődését kedvezően befolyásoló, az osztály kohézióját erősítő közvéleményt.
- Fejlesztik a tanulók kollektivitását.
- Hozzájárulnak a társas kapcsolatok gazdagításához, a kommunikációs képességek kibontakozásához.
- Segítik feldolgozni és feloldani az iskolában és az iskolán kívül átélt konfliktusokat.
- Hozzájárulnak a tanulók felkészítéséhez a harmonikus magánéletre.
- Kialakítják az együvé tartozás és az egymásért való felelősség érzését.
- Fejlesztik az új információs rendszerben való eligazodást.
- Bővítik a betegségek, balesetek, sérülések elkerülésére, az egészség megőrzésére vonatkozó ismereteket.

Az osztályfőnöki óráknak döntő szerepe van abban is, hogy a gyermekben megszülessék a **hit** és a **tudás**, valamint a hit és az **élet szintézise**.

Az osztályfőnöknek tudomásul kell vennie, hogy a katolikus iskolában ez elsődlegesen az ő feladata, szoros együttműködésben a hitoktatóval, az egyházzal.

Ugyanakkor a katolikus iskola színvonalas oktató munka egy sajátos közegben, aminek **alapja a résztvevők személyes találkozása az evangélium Krisztusával**, amiből személyes öröm és hivatástudat fakad, s ebből következik az egyéni és közkerköls.

Fejlesztési területek, feladatok:

- Az erkölcsi nevelés
- Nemzeti öntudat, hazafias nevelés
- Állampolgárságra, demokráciára nevelés
- Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése
- Testi és lelki egészségre nevelés
- Fenntarthatóság, környezettudatosság
- Pályaorientáció
- Gazdasági és pénzügyi nevelés
- Médiatudatosságra nevelés
- A tanulás tanítása
- Kommunikáció – verbális és metakommunikáció
- Konfliktuskezelés – társas kapcsolatok
- Életvezetés – élet a családban és a társadalmi közösségben
- Személyes világnézet és világnézet
- Tudatos jellemformálás – erények szokássá válása
- Családi életre való képesség, a családi élet csapatmunka, összjátékra való képesség
- Tudatosan vállalt keresztény életvitel
- Az önmagáért és másokért vállalt felelősség
- Közösségépítés képessége
- Értékorientált ízlés
- **Közlekedésbiztonság**

Mindez természetesen az általános iskolás gyermekek életkorának megfelelő játékos feladatokkal, beszélgetésekkel és irodalmi illusztrációkkal, filmek megtekintésével és megbeszélésével, példaképek felkínálásával.

6. A személyiségfejlesztéssel és a közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

6.1 A tanulói személyiség fejlesztésének legfontosabb színtere a hosszabb tanítási-tanulási folyamatba illeszkedő tanítási óra.

Az iskola nevelői a tanítási-tanulási folyamat megszervezése során kiemelten fontosnak tartják a tanulók motiválását, a tanulói aktivitás biztosítását és a differenciálást.

a) A motiválás célja, hogy tanulóinkban felébresszük azokat az indítékokat, amelyek a gyermekeket tanulásra ösztönzik, és ezt a tanulási kedvet a tanulás végéig fenn is tartjuk.

b) A tanítási órák tervezésénél és szervezésénél minden esetben előtérbe helyezzük azokat a módszereket és szervezeti formákat, amelyek a tanulók tevékenykedtetését, vagyis állandó aktivitását biztosítják.

c) Az iskolai tanulási folyamat során kiemelten fontos feladat a differenciálás, vagyis az, hogy a pedagógusok nevelő-oktató munkája a lehetőségekhez mérten a legnagyobb mértékben igazodjon a tanulók egyéni fejlettségéhez, képességeihez és az egyes tantárgyakból nyújtott teljesítményéhez. A nevelők az egyes szaktárgyak tanítási óráin előnyben részesítik az egyéni képességekhez igazodó munkaformákat, így - elsősorban a gyakorlásnál, ismétlésnél - a tanulók önálló és csoportos munkájára támaszkodnak.

6.2 Az iskolában a nevelési és oktatási célok megvalósítását segítő tevékenységek

a) Hagyományörző tevékenységek

Fontos feladat az iskola névadójának, Gárdonyi Géza emlékének ápolása. Ezt szolgálja az évenkénti megemlékezés a Gárdonyi Prózamondó verseny megrendezésekor.

Minden tanév folyamán az osztályok megemlékezést tartanak október 6-án, a magyar kultúra napján, a kommunista és egyéb diktatúrák áldozatainak emléknapján, a költészet napján, a holokauszt áldozatainak emléknapján, a Föld napján és a Nemzeti Összetartozás Napján.

Tízévenként az iskola tevékenységét, munkáját összefoglaló iskolai gálaműsor megrendezése.

b) Diákönkormányzat

A tanulók és a tanulóközösségek érdekeinek képviselőjére, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére az iskolában diákönkormányzat működik.

Az iskolai diákönkormányzat munkáját az 5-8. osztályokban megválasztott küldöttekből álló diák-önkormányzati vezetőség irányítja. A diákönkormányzat tevékenységét az iskola igazgatója által megbízott pedagógus segíti.

c) Diákétkeztetés

A tanulók számára – igény esetén – napi háromszori étkezést (tízórai, ebéd, uzsonna) vagy ebédet (menzát) biztosít az intézmény. Az étkezési térítési díjakat az iskola által meghatározott módon kell befizetni.

d) Tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások

Az egyéni képességek minél jobb kibontakoztatását, a tehetséges tanulók gondozását, valamint a gyengék felzárkóztatását az egyes szaktárgyakhoz kapcsolódó tanórán kívüli tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások segítik.

Az 1-4. évfolyamon az egyes tantárgyakból gyenge teljesítményt nyújtó tanulók képességeinek fejlesztésére lehetőségeinkhez mérten felzárkóztató órát szervezünk.

A 8. évfolyamon a továbbtanulás, a középiskolai felvétel elősegítésére felvételi előkészítő órákat tartunk heti egy órában magyar nyelv és matematika tantárgyakból.

További tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások indításáról – a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembevételével – minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt.

A felzárkóztató foglalkozások sajátos formái az egyéni foglalkozások. Az egyéni foglalkozásokon a köznevelési törvény előírása alapján elsősorban azok a tanulók vesznek részt,

- akiknek az első-negyedik évfolyamon az eredményes felkészülése ezt szükségessé teszi,
- akik második vagy további alkalommal ismétlik ugyanazt az évfolyamot.

e) Képesség-kibontakoztató felkészítés és integrációs felkészítés

Az iskola – amennyiben a feltételek adottak a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló miniszteri rendeletben szereplő előírásoknak – a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók szociális helyzetéből és fejlettségéből eredő hátrányainak ellensúlyozása céljából képesség-kibontakoztató és integrációs felkészítést szervez.

A képesség-kibontakoztató és integrációs felkészítés keretei között a tanulók

- egyéni képességének, tehetségének kibontakoztatása,
- fejlődésének elősegítése,
- a tanuló tanulási, továbbtanulási esélyének kiegyenlítése folyik.

Integrációs felkészítésben vesznek részt azok a képesség-kibontakoztató felkészítésben részt vevő tanulók, akik egy osztályba, osztálybontás esetén egy csoportba járnak azokkal a tanulókkal, akik nem vesznek részt a képesség-kibontakoztató felkészítésben.

A képesség-kibontakoztató felkészítésben részt vevő tanulók nevelése-oktatása, tudásának értékelése az oktatásért felelős miniszter által kiadott program alkalmazásával történik.

f) Iskolai sportkör

Az iskolai sportkör foglalkozásain részt vehet az iskola minden tanulója. Az iskolai sportkör a tanórai testnevelési órákkal együtt biztosítja a tanulók mindennapi testedzését, valamint a tanulók felkészítését a különféle sportágakban az iskolai és iskolán kívüli sportversenyekre.

g) Szakkörök

A különféle szakkörök működése a tanulók egyéni képességeinek fejlesztését szolgálja. A szakkörök jellegüket tekintve lehetnek művésziak, technikaiak, szaktárgyiak, de szerveződhetnek valamilyen közös érdeklődési kör, hobbi alapján is. A szakkörök indításáról – a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével – minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt. Szakkör vezetését – az igazgató beleegyezésével – olyan felnőtt is elláthatja, aki nem az iskola dolgozója.

h) Versenyek, vetélkedők, bemutatók

A tehetséges tanulók továbbfejlesztését segítik a különféle (szaktárgyi, sport, művészeti stb.) versenyek, vetélkedők, melyeket az iskolában évente rendszeresen szervezünk. A legtehetségesebb tanulókat az iskolán kívüli versenyeken való részvételre is felkészítjük. A versenyek, vetélkedők megszervezését, illetve a tanulók felkészítését a különféle versenyekre a nevelők szakmai munkaközösségei vagy a szaktanárok végzik.

i) Témahetek, témanapok (projekthetek, projektnapok)

Az iskola nevelői a tantervi követelmények eredményesebb teljesülése, a nevelőmunka elősegítése céljából a tanulók számára projektoktatást (témaheteket, témanapokat) szerveznek. A projektoktatás egy iskolai napon legalább három órát meghaladó foglalkozás vagy több iskolai órán, tanítási napon át zajló tanítási tanulási folyamat. Ennek során – elsősorban – a tantárgyi rendszerbe nehezen beilleszthető ismeretek feldolgozása történik egy-egy témakör köré csoportosítva a gyerekek aktív részvételével zajló közös, sokféle tevékenységre építve. A hosszabb (több napos, egy hetes) témahetet (projekthetet) a tanulócsoporthoz – ismereteket összegző vagy művészeti – bemutatója zárja. Iskolánkban évente ismétlődnek azok a témahetek, amelyek a Fenntarthatóság, Digitális, Pénzügyi és 7. osztályban a Dráma és Színházismeret. A hosszabb (több napos, egy hetes) témaheteken feldolgozásra kerülő ismereteket a nevelők szakmai munkaközösségei az iskola éves munkatervében határozzák meg.

j) Tanulmányi kirándulások

Az iskola nevelői a tantervi követelmények eredményesebb teljesülése, a nevelőmunka elősegítése céljából a tanulók számára gyalogos vagy kerékpáros tanulmányi kirándulásokat szerveznek a lakóhely és környékének természeti, történelmi, kulturális értékeinek megismerése céljából.

k) Osztálykirándulások

Az iskola nevelői a tantervi követelmények eredményesebb teljesülése, a nevelőmunka elősegítése céljából az osztályok számára évente egy alkalommal osztálykirándulást szerveznek. Az osztálykiránduláson való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük. Az iskola nevelői a pályázati lehetőségek minél jobb kihasználásával törekednek arra, hogy ezeken a programokon a nehezebb szociális körülmények között élő családok – elsősorban halmozottan hátrányos helyzetű – gyermekei is részt tudjanak venni.

l) Erdei iskolák, táborozások

A nevelési és a tantervi követelmények teljesítését segítik a táborszerű módon, az iskola falain kívül szervezett, több napon keresztül tartó erdei iskolai foglalkozások, melyeken főleg egy-egy tantárgyi téma feldolgozása történik, illetve az iskolai szünidőkben szervezett táborozások. Az erdei iskolai foglalkozásokon és a táborozásokon való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük. Az iskola nevelői a pályázati lehetőségek minél jobb

kihasználásával törekednek arra, hogy ezeken a programokon a nehezebb szociális körülmények között élő családok – elsősorban halmozottan hátrányos helyzetű - gyermekei is részt tudjanak venni.

m) Múzeumi, kiállítási, könyvtári és művészeti előadáshoz kapcsolódó foglalkozás

Egy-egy tantárgy néhány témájának feldolgozását, a követelmények teljesítését szolgálják a különféle közművelődési intézményekben, illetve művészeti előadásokon tett csoportos látogatások. Az e foglalkozásokon való részvétel – ha az költségekkel is jár – önkéntes. A felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük. Az iskola nevelői a pályázati lehetőségek minél jobb kihasználásával törekednek arra, hogy ezeken a programokon a nehezebb szociális körülmények között élő családok – elsősorban halmozottan hátrányos helyzetű – gyermekei is részt tudjanak venni.

n) Szabadidős foglalkozások

A szabadidő hasznos és kulturált eltöltésére kívánja a nevelőtestület a tanulókat azzal felkészíteni, hogy a felmerülő igényekhez és a szülők anyagi helyzetéhez igazodva különféle szabadidős programokat szervez (pl. túrák, kirándulások, táborok, színház és múzeumlátogatások, klubdelutánok, táncos rendezvények stb.). A szabadidős rendezvényeken való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük. Az iskola nevelői a pályázati lehetőségek minél jobb kihasználásával törekednek arra, hogy ezeken a programokon a nehezebb szociális körülmények között élő családok – elsősorban halmozottan hátrányos helyzetű – gyermekei is részt tudjanak venni.

o) Iskolai könyvtár

A tanulók egyéni tanulását, önképzését a tanítási napokon látogatható iskolai könyvtár segíti.

p) Az iskola létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata

A tanulók igényei alapján előzetes megbeszélés után lehetőség van arra, hogy az iskola létesítményeit, illetve eszközeit (pl. sportlétesítmények, számítógép stb.) a tanulók – tanári felügyelet mellett – egyénileg vagy csoportosan használják.

Hit és vallásoktatás: Az iskolában a területileg illetékes, bejegyzett egyházak – az iskola nevelő és oktató tevékenységéből adódóan – hit és vallásoktatást szerveznek. A hit és vallásoktatáson való részvétele a tanulóknak kötelező heti két órában. A 110/2012. Korm. rendelet (NAT) 9. § (1) bekezdés a) pontja szerint.

7. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG

Alapelvünk: a gyermek nevelhetősége.

Céljaink, feladataink:

- tanulási nehézségek enyhítése,
- a tanulók személyiségének megismerése,
- a tanulási nehézség, sikertelenség okának megkeresése, feltárása szülői együttműködéssel.

Kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

- a) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló
- b) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló
- c) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló

7.1.Sajátos nevelési igényű tanuló

Sajátos nevelési igényű tanulók integrált oktatása

Olyan gyerekek képzését tudjuk vállalni, akik a szakértő és rehabilitációs bizottság véleménye alapján integráltan oktathatók.

- Az a fontos számunkra, hogy az integrált nevelés morális elvei megvalósuljanak, azaz a nem sérült tanulók megismerjék és elfogadják sérült társaikat. Azt tartjuk szerencsésnek, hogyha egy osztályközösség már eleve így indul az iskolai életbe.
- Az oktatás hatékonysága érdekében gyógypedagógus alkalmazása mindenképpen szükséges. Kevés létszámú integrált gyermek esetén azonban ezt utazó vagy óraadó gyógypedagógussal lehet megoldani.
- A gyógypedagógus feladata a megfelelő tankönyv kiválasztása, a képzés folyamán felmerülő dokumentumok vezetése (fejlesztési napló), az integrált gyermekkel való foglalkozás olyan szinten, hogy a sérült tanuló, illetve az osztályközösség ne érezze a tanulók közötti különbséget.
- Egy osztályba legfeljebb két integrált gyereket tartunk érdemesnek elhelyezni, hiszen ilyen létszám mellett biztosítható az oktatás színvonala.

A fejlesztés lépései

- Minden évfolyamon a gyermekek megismerése
 - A leendő elsős gyermekek megismerése óvodai környezetben.
 - Évfolyamonként (2-8. oszt.) az osztályban tanító pedagógusok év eleji közös tapasztalatcseréje által.
 - A tanórákon és tanórán kívüli foglalkozásokon.
 - Fogadóórákon: a szülőkkel való nyílt beszélgetések útján.
 - A hagyományostól eltérő szülői értekezletek szervezésével.
- A tudásszint felmérése és esetenként kiegészítő vizsgálatok elvégzése
- A fejlesztési terv kidolgozása és alkalmazása
 - A kudarc okainak a felderítését követően a tanulságok hasznosítása az önnevelésben (egészséges önbizalom, ambíció, céltudatosság).
 - A tanulás tanítása, tanulási szokások, módok, technikák elsajátíttatása.
- Egyénre szabott értékelés
- Egyéni és csoportos felzárkóztatás

Eszközök, módszerek

- Fejlesztőpedagógusok, gyógypedagógusok egyéni és kiscsoportos fejlesztő tevékenysége
- Beszédfejlesztés, logopédiai foglalkozások
- Csoportra és egyénre szabott fejlesztő program kidolgozása és alkalmazása a tantárgyak tanmenetébe építve
- Osztályon belüli differenciálás
- A csoportos, páros és egyéni munkaformák előtérbe állítása
- Tanulópárok kialakítása (jobb képességű - nehezebben haladó), egymás segítése
- Az állandó pozitív megerősítés (jutalmazás) szerepe
- Felzárkóztatás korrepetáláson (speciális feladatok, fejlesztő eszközök, játékok, számítógép segítségével)

7.2. Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló

- **Tünetek, tünetcsoportok megállapítása**
 - Agresszív (a környezet felé forduló magatartászavar: rendbontás, nyugtalanság, hazudozás, bántalmazás stb.)
 - A szociális fejlődés zavarai (kapcsolatteremtés, alkalmazkodás, beilleszkedési problémái)
 - Regresszív (önmagára vonatkoztatva: visszahúzódó, passzív, szorongó, félénk, érzékeny, autoagresszív)
 - Szorongások, félelmek, önértékelési zavarok, tic
 - A kognitív, motoros, figyelmi funkciók zavarai, teljesítményromlás, észlelési elégtelenség.
- **A magatartási rendellenesség okainak feltárása**
 - Környezeti (családi, iskolai okok)
 - Organikus (idegrendszeri: szakember segítségének igénybevétele)
 - A lefolyás dinamikájának vizsgálata:
 - Akut (azonnali, közvetlen segítséget igényel)
 - Krónikus (hosszabb távú célokhoz feladatok kijelölése, azok rendszeres értékelése, újabb célok, feladatok kitűzése)

Céljaink, feladataink:

- tanulási nehézségek enyhítése,
- a tanulók személyiségének megismerése,
- a tanulási nehézség, sikertelenség okának megkeresése, feltárása szülői együttműködéssel.

Eszközeink, módszereink a megvalósítás érdekében:

- egyéni program kidolgozása
- felzárkóztatás
- logopédiai, pszichológiai foglalkozások (Nevelési Tanácsadó szakemberei)
- magatartási zavarok enyhítése
- elsődleges teendő a prevenció
- a gyerekek életkörülményeiben lévő veszélyek, fejlődésükben tapasztalható rendellenességek időben történő feltárása
- egyénre szabott nevelőprogramok kidolgozása, fejlett szociális és kommunikatív képesség kialakítása
- szociális kompetenciák tanulása, gyakorlása
- a tanuló sikerélményhez juttatása
- korszerű módszerek alkalmazása (differenciált tanulásszervezés, kooperatív technikák alkalmazása, projekt-módszer elterjesztése, tevékenységközpontú pedagógiák)
- pozitív iskolaélmény és iskolakép kialakítása a tanulóknak, illetve a tanulói háttér (szülők, kortárs csoport, lakóhelyi környezet) bevonásával
- az iskola fontos feladata a hiteles és őszinte kommunikáció és a következetes nevelés (egyéni bánásmód)
- a tanulók ismerjék meg az emberi viselkedés alapvető személyiség és szociálpszichológiai törvényszerűségeit
- a pozitív magatartási formák kialakítása, gyakoroltatása
- a tanulóknak is fejlődnie kell az empátiás és metakommunikációs képességeknek
- erősítsük a pontos, előítélet mentes személyésszelést, a tolerancia képességét
- diákjaink váljanak képessé a konfliktushelyzetek kezelésére, megoldására
- legyenek képesek az egyéni és a közösségi értékrend meghatározására

A kijelölt feladatok megvalósulásának színtere:

- osztályfőnöki órák
- szaktárgyi órák
- közösségi programok osztály, illetve iskolai keretek között
- szülői értekezlet, fogadóóra, családlátogatás

A pedagógusokkal kapcsolatos elvárásaink:

- az osztályfőnökök kísérik figyelemmel ezekben a tanulóknak az iskolai előmenetelét, kortárskapcsolatait
- szoros kapcsolattartás az ifjúságvédelmi felelőssel, szülőkkal, iskolavezetéssel
- a megfelelő intézmények megkeresése segítségkérés céljából, ezekkel való kapcsolattartás

7.3. TEHETSÉGONDOZÁS

Tanulóink egy része kimagasló eredményekre képes, intellektuális és nem intellektuális tevékenységekben. Ők a kiemelkedő képességűek, potenciális tehetségek.

A tehetség meghatározása egyben ki is jelöli feladatainkat: *...a tehetségen azt a velünk született, majd gyakorlás, céltudatos fejlesztés által kibontakoztatott képességet értjük, amely az emberi tevékenység egy bizonyos területén az átlagosat messze meghaladó teljesítményeket tud létrehozni.*

7.3.1. Feladataink a tehetséggondozás területén

A tehetség felismerése

> A tehetség felismerésére különböző pedagógiai helyzeteket kell teremtenünk. Figyelünk azokra a tanítványokra, akik szüntelen kíváncsiak, kitartóak, nagyfokú a szorgalmuk, "megszállottak", a beszélt nyelvet magas szinten használják, kiemelkedő érvelési képességűek, gyors gondolkodásúak, erős a képzelőerejük, gyakran kérdeznek, szenvedélyesen érdeklődnek egy vagy több tantárgy iránt, eredeti javaslataik vannak, ugyanakkor a rutinmunkában csekély az érdeklődésük.

Ne csak az elméleti tantárgyak követelményeit kiválóan teljesítők között keressük a tehetséges tanulókat!

> Oktatásunk tevékenységközpontú legyen, hisz a képesség a tevékenykedtetés során fejlődik.

> Minél többfajta foglalkozást biztosítsunk, hogy többfajta képességük fejlődjön, ugyanis ezzel lehet a tehetséges tanulók számát sokszorozni.

> Korán, az iskoláskor kezdő szakaszán kezdjük a képességfejlesztést, mert így jobb eredményt érünk el. A zenei és a matematikai kiemelkedő képesség már ekkor megmutatkozik.

> A tehetség sokféle, ezért a tehetséggondozás, a tanuló képességeinek, érdeklődésének, adottságainak leginkább megfelelő nevelés, oktatás az egész nevelőtestületünk feladata.

> A választott tanterv, a tárgyi és személyi feltétel befolyásolja a jó adottságok kibontakoztatását.

> Heterogén összetételű osztályainkban a differenciált oktatás, az egyénre méretezett tudásanyag elsajátítása biztosítja a kiemelkedő képességűek optimális foglalkoztatását és fejlesztését.

A tehetségfejlesztés szinterei

- > a kötelező órák, választható órák
- > a szakkörök
- > az énekkar
- > az iskolai sportkör
- > osztálykirándulások, amennyiben a szülők vállalják annak költségeit
- > házi versenyek, bajnokságok, tanulmányi és akadályversenyek

2. Eszközaink, módszereink a megvalósítás érdekében:

- egyéni program kidolgozása
- felzárkóztatás
- logopédiai, pszichológiai foglalkozások (Nevelési Tanácsadó szakemberei)
- magatartási zavarok enyhítése
- elsődleges teendő a prevenció
- egyénre szabott nevelőprogramok kidolgozása, fejlett szociális és kommunikatív képesség kialakítása
- szociális kompetenciák tanulása, gyakorlása
- a tanuló sikerélményhez juttatása
- pozitív iskolaélmény és iskolakép kialakítása a tanulók, illetve a tanulói háttér (szülők, kortárs csoport, lakóhelyi környezet) bevonásával
- a tanulók ismerjék meg az emberi viselkedés alapvető személyiség és szociálpszichológiai törvényszerűségeit
- a pozitív magatartási formák kialakítása, gyakoroltatása
- a tanulóknak is fejlődnie kell az empátiás és metakommunikációs képességeknek
- diákjaink váljanak képessé a konfliktushelyzetek kezelésére, megoldására
- a keresztény értékek elsajátítása

A kijelölt feladatok megvalósulásának szintere:

- osztályfőnöki órák
- szaktárgyi órák
- hittanórák
- közösségi programok osztály, illetve iskolai keretek között
- szülői értekezlet, fogadóóra, családlátogatás

A pedagógusokkal kapcsolatos elvárásaink

- az osztályfőnökök kísérik figyelemmel ezeket a tanulóknak az iskolai előmenetelét,
- szoros kapcsolattartás az ifjúságvédelmi felelőssel, szülőkkel, iskolavezetéssel
- a megfelelő intézmények megkeresése segítségkérés céljából, ezekkel való kapcsolattartás

7.4. Az iskola gyermek és Ifjúságvédelemmel összefüggő tevékenysége

7.4.1. A hátrányos helyzet meghatározása

Hátrányos helyzetű gyermek, tanuló az, akit családi körülményei, szociális helyzete miatt a jegyző védelembe vett, illetve aki rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül.

Kialakulásához vezető tényezők: alacsony jövedelmi, fogyasztási szint, rossz lakáskörülmények, a szülők alacsony iskolázottsági, műveltségi szintje.

Következménye lehet a tanuló esélyegyenlőtlensége.

Segítségét jelent rövidebb-hosszabb ideig tartó támogatásuk, anyagi segélyezésük, lehetőség szerinti társadalmi integrációjuk. Amennyiben a hátrányok halmozódnak, és a család nem tud kiemelkedni helyzetéből, a gyermek halmozottan hátrányos helyzetűvé válik, ami gyakran veszélyeztetettséghez vezet.

Veszélyeztettség olyan — magatartás vagy mulasztás következtében kialakult — állapot, amely a gyermek érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja, vagy akadályozza.

Kialakulásához vezető tényezők: a családjára, szűkebb társadalmi környezetére jellemző elhanyagoló nevelés, gondozás, valamint a családban a devianciák halmozott előfordulása (alkohol, drog, brutalitás, bűncselekmény).

7.4.2. Gyermekvédelemmel kapcsolatos feladatok

A gyermek és ifjúságvédelem a nevelőtestület valamennyi tagjának, de különösen az osztályfőnököknek és a gyermekvédelmi felelősnek a feladata. Az 1997/31. törvény a gyermekek védelméről megfogalmazza, hogy minden személy, aki munkája során gyermekekkel foglalkozik, köteles őket segíteni a felmerülő problémáinak megoldásában, érdekeit védeni és jogait képviselni. Az iskola pedagógiai célkitűzései között a testi, lelki harmónia kialakítása, megőrzése fontos célként fogalmazódik meg. Helyi tantervünk, képzési specialitásaink, élet és munkarendünk segítségével igyekszünk megmutatni a helyes életviteli szokásokat, s azok gyakoroltatásában az iskola szabadidős tevékenységeivel is részt vállal. Az első és meghatározó tényező a prevenció. A prevencióban résztvevő szakemberek:

- osztályfőnökök,
- ❖ szaktanárok,
- ❖ iskolaorvos,
- ❖ gyermek- és ifjúságvédelmi felelős,
- ❖ **iskolai szociális munkás**
- ❖ Nevelési Tanácsadó Intézet
- ❖ A prevenciót szolgáló programok:
 - előadások, tájékoztatók, filmvetítés, drog és bűnmegelőzési programok,
 - részvétel az ÁNTSZ mentálhigiéniai programjában,
 - versenyek, pályázatok,

Pedagógiai eszköztárunkat képezi a színes közösségi élet szervezése is, ami hatékonyan segíti mind a prevenciót, mind a szocializációt.

7.5. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő programok

7.5.1. Előidéző okok

- fiziológiai okok: bizonyos genetikai meghatározók, perceptuális zavarok, alultápláltság
- pszichológiai és/vagy pszichiátriai tényezők: emocionális problémák, önértékelési nehézségek, motivátlanság, a nyelvi fejlődés zavara
- környezeti tényezők: a tanulásra nem motiváló családi háttér, a gyermek egyéni és életkori sajátosságait figyelmen kívül hagyó teljesítményorientált iskolai követelményrendszer, a megalapozásra nem alkalmas olvasástanítási módszerek stb.

7.5.2. Sajátos nevelési igényű tanulók integrált oktatása

Olyan gyerekek képzését tudjuk vállalni, akik a szakértő és rehabilitációs bizottság véleménye alapján integráltan oktathatók.

- > Az a fontos számunkra, hogy az integrált nevelés morális elvei megvalósuljanak, azaz a nem sérült tanulók megismerjék és elfogadják sérült társaikat. Azt tartjuk szerencsésnek, hogyha egy osztályközösség már eleve így indul az iskolai életbe.
- > Az oktatás hatékonysága érdekében gyógypedagógus alkalmazása mindenképpen szükséges. Kevés létszámú integrált gyermek esetén azonban ezt utazó vagy óraadó gyógypedagógussal lehet megoldani.
- > A gyógypedagógus feladata a megfelelő tankönyv kiválasztása, a képzés folyamán felmerülő dokumentumok vezetése (fejlesztési napló), az integrált gyermekkel való foglalkozás olyan szinten, hogy a sérült tanuló, illetve az osztályközösség ne érezze a tanulók közötti különbséget.
- > Egy osztályba legfeljebb két integrált gyereket tartunk érdemesnek elhelyezni, hiszen ilyen létszám mellett biztosítható az oktatás színvonala.

7.5.3. A fejlesztés lépései

- > Minden évfolyamon a gyermekek megismerése
 - A leendő elsős gyermekek megismerése óvodai környezetben.
 - Évfolyamonként (2-8. oszt.) az osztályban tanító pedagógusok év eleji közös tapasztalatcseréje által.
 - A tanórákon és tanórán kívüli foglalkozásokon.
 - Fogadóórákon: a szülőkkel való nyílt beszélgetések útján.
 - A hagyományostól eltérő szülői értekezletek szervezésével.
- > A tudásszint felmérése és esetenként kiegészítő vizsgálatok elvégzése
- > A fejlesztési terv kidolgozása és alkalmazása

A kudarc okainak a felderítését követően a tanulságok hasznosítása az önnevelésben (egészséges önbizalom, ambíció, céltudatosság). A tanulás tanítása, tanulási szokások, módok, technikák elsajátíttatása.

7.6. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

Szociálisan hátrányos helyzetűek azok a tanulók, akiket különböző jellegű szociális tényezők gátolnak adottságaikhoz mért fejlődésben. Fontos feladata iskolánknak segíteni minden hátrányos helyzetű, de különösen a szociális hátrányban lévő tanulót képességeinek kibontakoztatásában, valamint a hátránykompenzáció segítségével az esélyegyenlőség elősegítését.

7.6.1. Tanulási esélyegyenlőség biztosítása

Minden tanköteles tanulónak törvényben biztosított joga, hogy számára megfelelő oktatásban részesüljön. Ennek érdekében iskolánkban a következő feladatok ellátását tartjuk szükségesnek az esélyegyenlőségi tervünk szerint:

A feladatellátás, intézkedések

Feladat megnevezése	Tervezett intézkedések	ellátója	ellenőrzés gyakorisága	ellenőrzést végző személy(ek)
I. Az iskolai háttérből fakadó esélyegyenlőséget biztosító feladatok				
1. Oktatásba történő bekapcsolódás				
	Hirdetmények kifüggesztése a beiratkozásról, és a beíratással kapcsolatos tájékoztató		folyamatos	igazgató
	Házirend átadása		beíratáskor	igazgató
2. Jogellenes megkülönböztetés				
	A jogellenes megkülönböztetés ellenőrzése bejelentés esetén	nevelő testület	alkalomszerű	igazgató
	Jogellenes megkülönböztetés ellenőrzése a belső szabályozásban és gyakorlatban	igazgató	szabályzatok éves felülvizsgálatakor	-
3. Továbbtanulásra való felkészülés				
	Pályaorientációs foglalkozások szervezése	osztályfönök	félévenként	igazgató
	Továbbtanulásra felkészítő foglalkozásokra igényfelmérés	osztályfönök	tanév elején	igazgató
	Igény esetén a felkészítés megszervezése	pedagógusok	tanév elején	igazgató
4 A szolgáltatások és jutalmazások				
	A beérkező észrevételek kivizsgálása	nevelő testület	esetenként	igazgató
II. A családi háttérből fakadó esélyegyenlőséget biztosító feladatok				
1. Családi háttér iskolai végzettsége				
	Fogadóórák, szülői értekezlet	osztályfönök,	alkalomszerű	igazgató
	Családlátogatás	osztályfönök,	alkalomszerű	igazgató
	Differenciálás	szaktanár	folyamatos	igazgató
	Korrepetálás, felzárkóztatás	szaktanár	folyamatos	igazgató

	Kapcsolattartás a gyermek- és ifjúságvédelmi felelőssel	osztályfőnök	folyamatos	igazgató
2. Csonka család				
	Kapcsolattartás a gyermek- és ifjúságvédelmi felelőssel	osztályfőnök	folyamatos	igazgató
	Kapcsolattartás a	osztályfőnök	folyamatos	igazgató
	Differenciált oktatás	szaktanár	folyamatos	igazgató
	Szakemberekkel való kapcsolattartás (pszichológus, tanácsadó stb.)	igazgató, osztályfőnök	folyamatos	igazgató
3. A család szociális, anyagi helyzete				
	Kapcsolattartás a szülőkkel	osztályfőnök	folyamatos	igazgató
	Szülők tájékoztatása a lehetséges támogatásokról	igazgató, osztályfőnök	folyamatos	-
	Kapcsolattartás a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetésében részt vevő szervekkel	igazgató	folyamatos	-
	A rászoruló tanulók részére támogatási eszközök, források keresése (alapítvány, stb.)	igazgató	folyamatos	-

III. Együttműködés az iskolával

1. A megfelelő iskolai légkör, az intézményi lehetőségek				
	Egyeztetés az iskola és a fenntartó között	igazgató	alkalomszerű	-
	Szülők tájékoztatása	igazgató, osztályfőnök	folyamatos	-
	Kapcsolattartás az intézmény és a szülők között	igazgató	folyamatos	-
2. A tanuló védelmével összefüggő együttműködési feladatok				

	Kapcsolattartás a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetésében részt vevő szervekkel	igazgató	folyamatos	-
	Kapcsolattartás a helye szerint illetékes jegyzővel	igazgató	folyamatos	-
	A rászoruló tanulók részére támogatási eszközök, források keresése (alapítvány, stb.)	igazgató	folyamatos	-
	Egészségügyi helyzettel kapcsolatos feladatok (könnyített vagy gyógytestnevelés, iskolaorvosi, stb.)	szaktanár	folyamatos	igazgató
	Tájékoztatás a baleset-megelőzési és védő, óvó intézkedésekkel kapcsolatban	igazgató, osztályfőnök, szaktanár	folyamatos	-
3. Az iskolának a szülőkkel, a tanulóközösséggel való együttműködése				
	A szülőkkel, tanulóközösséggel kapcsolatos együttműködési szabályozás áttekintése	nevelőtestület	alkalomszerű	-
	Házirend kiadása		beíratáskor	igazgató
	Diákönkormányzat létrehozása	pedagógus	tanév elején	igazgató
	Kapcsolattartás az iskolaszékkal és a szülői szervezettel	igazgató	folyamatos	-
IV. A szülő jogai és kötelezettségei				
1. Szülői jogok és kötelezettségek				
	A szülők tájékoztatása a kötelezettségeikről és jogaikról	igazgató, osztályfőnök	alkalomszerű	-
	A szülői tájékozottság ellenőrzése (értesítést, érdemjegyet aláírta-e, szülői értekezleten részt vett stb.)	osztályfőnök, szaktanár	folyamatos	-

	Kapcsolattartás a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetésében részt vevő szervekkel	igazgató	folyamatos	-
--	---	----------	------------	---

V. A pedagógus jogai és kötelezettségei

1. A pedagógusi jogok és kötelezettségek				
	A tananyag és a módszer a tanulói életkori sajátosságainak megfelelő	szaktanár	folyamatos	igazgató
	Alkalmazza a kooperatív oktatást	szaktanár	folyamatos	igazgató
	Objektíven értékeli a tanulók teljesítményét	szaktanár	folyamatos	igazgató
	Korrepetálást, felzárkóztató órát tart	szaktanár	folyamatos	igazgató
	Felkészít a továbbtanulásra, segít a pályaválasztásban	osztályfőnök, szaktanár	folyamatos	igazgató
	Kapcsolattartás a megfelelő szakemberekkel (pszichológus, nevelési tanácsadó stb.)	igazgató, osztályfőnök	folyamatos	-

VI. A tanulók jogai és kötelezettségei

1. A tanulói jogok és kötelezettségek				
	A tanulói jogok biztosítása, érvényesül az esélyegyenlőség és az egyenlő bánásmód követelménye	igazgató	folyamatos	-
	A tanulói kötelezettség teljesítésének megkövetelése	igazgató, osztályfőnök, szaktanár	folyamatos	-
	Kapcsolattartás a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetésében részt vevő szervekkel	igazgató	folyamatos	-

VII. A tanulói teljesítmény értékelése

1. A tanulók értékelésének, minősítésének módja				
---	--	--	--	--

	A teljesítmény objektív értékelése	szaktanár	folyamatos	nevelőtestület
	Érdemjegyekről, minősítésről a szülők tájékoztatása	osztályfőnök, szaktanár	folyamatos	igazgató

2. Felzárkóztatás

	A felzárkóztatásra szoruló tanulók minél korábbi felismerése	osztályfőnök, szaktanár		
	Szülő tájékoztatása a felzárkóztatás eredményességéről	osztályfőnök, szaktanár	folyamatos	-
	Szülő tájékoztatása az eredményes felkészülés lehetőségeiről	osztályfőnök	folyamatos	-
	Tárgyi és személyi feltételek biztosítása	intézmény	folyamatos	igazgató
3. Továbbhaladás				
	Az esélyegyenlőségi és egyenlő bánásmód követelményeinek betartása	igazgató	folyamatos	
4. A tanulmányi követelmények nem teljesítése				
	Döntés a javítóvizsga letételének lehetőségéről	nevelőtestület	tanév végén	igazgató
	Javítóvizsga megszervezése	igazgató	tanév végén	-
	Szülők tájékoztatása a javítóvizsgával kapcsolatban	osztályfőnök, szaktanár	tanév végén	-
	A tanulók egyéni foglalkozásokon való részvételének biztosítása	intézmény	alkalmi	igazgató
	Osztályozó vizsga letételére való engedélyezés sok mulasztás esetén	nevelőtestület	tanév végén	-

5. Évfolyamisméltés

	Szülők tájékoztatása az évfolyamisméltés feltételeiről	igazgató, osztályfőnök	tanév végén	igazgató
--	--	------------------------	-------------	----------

7.7.A roma tanulók felzárkóztatása

A többszörösen hátrányos helyzetű, veszélyeztetett tanulóink nagy többsége a roma etnikumhoz tartozik. Beilleszkedésükre, iskolakezdésük zökkenőmentessé tételére különösen nagy gondot kell fordítanunk. Tapasztalatunk, hogy már az alsó tagozatban ők jelentik az évismétlők nagyobb hányadát, ám ha több éves kudarc után a felső évfolyamra kerülnek, ha gyenge tanulmányi eredménnyel is, de elvégzik a 8. osztályt. Felzárkóztatásukra tehát már az első osztályban kiemelt figyelmet kell fordítanunk. Iskolánk e területen vállalt legfontosabb feladatai:

- Kiemelt fontosságúnak tartjuk a cigány származású családok és az iskola közötti kapcsolat hatékonyabbá tételét.
- Törekszünk arra, hogy minél több családdal megismertessük, és megértessük az iskola által támasztott követelményeket, és meggyőző munkával rábírjuk őket az iskolai törekvések támogatására /családlátogatások, fogadóórák, egyéni beszélgetések/.
- Szülői értekezletek szervezésével igyekszünk megismertetni velük a gyermekekkel való bánásmód legfontosabb alapelveit, az asszimilációs törekvéseiket segítő viselkedés, kapcsolatteremtő formák követelményeit.

A cigány tanulók nevelése, oktatása az interkulturális /együttnevelés/ formában valósul meg.

Tanórai keretek lehetőségei a felzárkóztatásra

Elsősorban tanórai keretek között részesei mindazoknak a programoknak, amelyek a tanulók felzárkóztatását, tehetséggondozását segítik elő.

- A tantárgyakhoz kapcsolódóan a tanítási órákon helyet kapnak azok az ismeretek, amelyek az etnikum identitását, múltjukhoz kapcsolható ismereteik bővítését segítik elő.
- A roma etnikumhoz tartozó tanulók az osztályban tanító pedagógusok javaslata, valamint a szülő írásbeli nyilatkozata alapján rendszeresen részt vehetnek felzárkóztató foglalkozásokon.
- Folyamatos, kis lépésekben történő feladatvégeztetésekkel, öntevékenységükre alapozva, a folyamatos gyakoroltatás biztosításával, a játékos tevékenységi formák alkalmazásával, a tanuláshoz való pozitív viszony kialakítása.

Tanórán kívüli feladataink

- Mintaadással a helyes magatartási szokások kialakítása.
- Az egészséges életmóddal, életvitellel összefüggő ismeretek megtanítása, az ehhez kapcsolódó iskolai követelmények betartása.
- A kommunikációs nehézségek leküzdése érdekében kiemelt figyelmet kell fordítanunk e gyermekek szerepeltetésére, a drámapedagógiai módszerek alkalmazása során fejlődésük elősegítésére.

7.8. Szociális juttatások, kedvezmények biztosítása

Ingyenes étkeztetés illetve kedvezményes étkeztetés biztosítása a rászorulóknak. A megfelelő kedvezmény igénybevétele a szülők tájékoztatása után szülői kérésre, az igazolások bemutatása után azonnal megtörténik, a tanév folyamán bármikor igényelhető.

Napközi, iskolaotthon, tanulószoba biztosítása az igényelőknek.

8. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

A tanulók érdekeinek képviselőjére az iskolában diákönkormányzat működik. A diákönkormányzat feladata, hogy tagjainak érdekeit képviselje, az érintett tanulók érdekében eljárjon. A diákönkormányzat tevékenysége a tanulókat érintő valamennyi kérdésre kiterjed.

A diákönkormányzat a tanulói érdekképviselően túl részt vesz az iskolai élet – tanórán kívüli – alábbi területeinek tervezésében, szervezésében és lebonyolításában:

- a tanulmányi munka (versenyek, vetélkedők, pályázatok stb.);
- tanulói ügyelet, iskolai felelősi rendszer;
- sportélet;
- túrák, kirándulások szervezése;
- kulturális, szabadidős programok szervezése;
- a tanulók tájékoztatása (iskolaújság, iskolarádió, iskolai honlap).

Ezekben a kérdésekben

- az osztályközösség véleményét az osztály éves munkatervének összeállítása előtt az osztályfőnököknek ki kell kérniük;
- a diákönkormányzat iskolai vezetőségének véleményét az iskola éves munkatervének összeállítása előtt az igazgatónak ki kell kérnie.

Ezekben a kérdésekben a tanév folyamán az osztályközösségek, illetve a diákönkormányzat iskolai vezetősége javaslatokkal élhet az osztályfőnökök, a nevelőtestület és az igazgató felé.

A magasabb jogszabályok alapján a diákönkormányzat véleményét ki kell kérni:

- az iskola szervezeti és működési szabályzatának jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt,
- a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt,
- az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor,
- a házirend elfogadása előtt.

A diákönkormányzatot az iskola igazgatóságával, a nevelőtestülettel, illetve más külső szervezetekkel való kapcsolattartásban (a tanulók véleményének továbbításában) a diákönkormányzatot segítő nagykorú személy képviseli.

Az iskolában iskolai vezetőség működik, mely az iskolai élet egészére kiterjedő döntés előkészítő, véleményező és javaslattevő jogkörrel rendelkezik. Az iskola vezetőségének teljes jogú tagja az iskolai diákönkormányzat képviselője.

9. A szülő, a tanuló és az iskolai pedagógusok együttműködésének formái

A közoktatási törvény a közvetlen partnerek, a **szülő, a tanuló és az iskola együttműködését** helyezi előtérbe a nevelés együttes hatásának erősítése érdekében.

9.1. Kapcsolat a szülőkkel

9.1.1. A Szülői Szervezet

Az **osztályok szülői szervezeteit** az egy osztályba járó tanulók szülei alkotják.

Az osztályok szülői szervezetei a szülők köréből képviselőket választanak, egy osztályból 2 főt.

- > Az iskolai szülői szervezet elnöke közvetlenül az iskola igazgatójával tart kapcsolatot.
 - > Az iskolai szülői szervezet választmányát, vezetőségét az iskola igazgatójának tanévenként legalább 2 alkalommal össze kell hívnia, és tájékoztatást kell adnia az iskola feladatairól, tevékenységéről.

Az iskolai szülői szervezeteket az alábbi döntési, véleményezési, egyetértési jogok illetik meg:

- képviselik a szülőket és a tanulókat az oktatási törvényben megfogalmazott jogaik érvényesítésében
- **megismerik és javaslattal élhetnek az iskolai Pedagógiai Program, Házirend, Munkaterv, valamint a Szervezeti és Működési Szabályzat azon pontjaiban, amelyek a szülőkkel, illetve a tanulókkal kapcsolatosak, ezekben a témákban tanácskozási joggal részt vehetnek a nevelőtestületi ülésen**

9.1.2. Kapcsolattartás a szülőkkel

- > A szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai munkaterről, az aktuális feladatokról
 - az igazgató:
 - a szülői szervezet választmányi, vezetőségi ülésén évente 2 alkalommal
 - az iskolai szülői értekezleten fontosabb események kapcsán
 - a tanulók tájékoztató füzetén keresztül alkalomszerűen
 - az osztályfőnökök:
 - az osztály szülői értekezletén évente legalább 2 alkalommal
 - a tájékoztató füzet segítségével tájékoztatják.
- > A szülők számára a tanulók egyéni haladásával kapcsolatos tájékoztatásra az alábbi lehetőségek szolgálnak:
 - a családlátogatások
 - a szülői értekezletek
 - a nevelők fogadóórái
 - a nyílt tanítási napok
 - a tanuló értékelésére összehívott megbeszélések
 - írásbeli tájékoztatók a tájékoztató füzetben
- > A tanév folyamán legalább két szülői értekezletet kell tartani. Az elsőt a tanév elején, a következőt a féléves értekezlet után. Amennyiben az egyes osztályok szülői közösségének többsége vagy az osztályfőnök kéri, akkor ettől eltérő időpontban és többször is összehívható a szülői értekezlet.
- > Fogadóórákat kéthavonta kell tartani. Abban a hónapban, amikor szülői értekezlet van, nem kell fogadóórát tartani.
- > A szülői értekezletek és a fogadóórák időpontját az iskolai munkaterv tartalmazza.

Az iskola Pedagógiai Programja nyilvános, minden érdeklődő számára elérhető, megtekinthető. A Pedagógiai Program egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél található meg:

- az iskola fenntartójánál
- az iskola irattárában
- az iskola könyvtárában
- az iskola nevelői szobájában
- az iskola igazgatójánál és igazgatóhelyetteseinél

A szülők és más érdeklődők az iskola Pedagógiai Programjáról, Szervezeti és Működési Szabályzatáról, Intézményi Minőségirányítási Programjáról, illetve Házi rendjéről az iskolai Honlapon tájékozódhatnak

- > A Házi rend előírásai nyilvánosak, azt minden érintettnek (tanulónak, szülőnek, valamint az iskola alkalmazottainak) meg kell ismernie.

A Házi rend egy-egy példánya megtekinthető

- az iskola irattárában;
- az iskola könyvtárában
- az iskola igazgatójánál
- az osztályfőnököknél
- a diákönkormányzatot segítő nevelőnél
- az iskolai szülői szervezet vezetőjénél
 - a Házi rend egy példányát - a közoktatási törvény előírásainak megfelelően - az iskolába történő beiratkozáskor a szülőnek át kell adni.

> Lehetőség a szülőknek rendezvényeink látogatására:

- Veni Sancte, farsangi bál, alapítványi bál, gyermeknap rendezvények, ballagás, Te Deum (Tanévzáró ünnepély).

9.2. Kapcsolat a tanulókkal

9.2.1. A diákönkormányzat tevékenysége

- > Tanévenként legalább egy alkalommal iskolai diákközgyűlést tartunk.
- > A diákközgyűlés összehívásáért minden tanév végéig az iskola igazgatója a felelős.
- > Az iskolai diákközgyűlésen minden tanulónak joga van részt venni.
 - > A diákközgyűlésen a diákönkormányzatot segítő nevelő, valamint a diákönkormányzat gyermekvezetője beszámol az előző diákközgyűlés óta eltelt időszak munkájáról, valamint az iskola igazgatója tájékoztatást ad az iskolai élet egészéről, az iskolai munkaterről, a tanulói jogok helyzetéről és érvényesüléséről, az iskolai házi rendben meghatározottak végrehajtásának tapasztalatairól.

9.3. A szülő, a tanuló és az iskolai pedagógusok együttműködésének továbbfejlesztésének lehetőségei

A szülői ház és az iskola együttműködésének alapjai

- a gyermekek iránt érzett közös nevelési felelősség
- A megvalósulási formái:
- kölcsönös támogatás és a
- koordinált pedagógiai tevékenység.

Feltétele:

- a kölcsönös bizalom és tájékoztatás,
- az őszinteség

Eredménye:

- a családi és iskolai nevelés egysége és ennek nyomán kedvezően fejlődő gyermeki személyiség.

> A szülők részéről a nevelőmunka segítéséhez az alábbi közreműködési formákat várjuk el:

- aktív részvétel az iskolai rendezvényeken
- őszinte véleménynyilvánítás
- együttműködő magatartás
- nevelési problémák őszinte megbeszélését, közös megoldását
- szponzori (alapítványi és egyéb) anyagi és természetbeni segítségnyújtást.

> Iskolánk a gyermekek helyes neveléséhez a következő segítségnyújtási formákat kínálja:

- rendszeres és folyamatos tájékoztatást a tanuló előmeneteléről, magatartásáról
- változatos témájú szakkörök, egyéb kulturális és sportfoglalkozások indítása,
- előre tervezett szülői értekezletek
- rendkívüli szülői értekezletek
- fogadóórák
- előadások szervezése
- pályaválasztási segítségnyújtás
- családlátogatások
- közös kirándulások

9.4. Az iskola közösségeinek együttműködése

9.4.1 Az igazgatóság és a nevelőtestület együttműködése

1. A nevelőtestület különböző közösségeinek együttműködése az igazgató segítségével a megbízott pedagógus vezetők, illetve a választott képviselők útján valósul meg.

2. Az együttműködés fórumai:

- az igazgatóság ülései,
- az iskolavezetőség (az igazgatói tanács) ülései,
- a különböző értekezletek,
- megbeszélések,

3. Ezen fórumok időpontját az iskola éves munkaterve határozza meg.

4. Az igazgatóság az aktuális feladatokról a tanárban elhelyezett hirdetőtáblán, valamint írásbeli tájékoztatókon keresztül értesíti a nevelőket.

5. Az iskolavezetőség tagjai kötelesek:

- az iskolavezetőség ülései után tájékoztatni az irányításuk alá tartozó pedagógusokat az ülés döntéseiről, határozatairól,
- az irányításuk alá tartozó pedagógusok kérdéseit, véleményét, javaslatait közvetíteni az igazgatóság, az iskolavezetőség felé.

6. A nevelők kérdéseiket, véleményüket, javaslatukat szóban vagy írásban egyénileg vagy

munkaköri vezetőjük, illetve választott képviselőik útján közölhetik az igazgatósággal, az iskola vezetőségével.

9.4.2 A szakmai munkaközösségek együttműködése

1. Az iskolában tevékenykedő szakmai munkaközösségek folyamatos együttműködéséért és kapcsolattartásáért a szakmai munkaközösségek vezetői felelősek.

2. A szakmai munkaközösségek vezetői a munkaközösség éves munkatervének összeállítása előtt közös megbeszélésen egyeztetik az adott tanévre tervezett feladataikat különös tekintettel a szakmai munka alábbi területeire:

- a munkaközösségen belül tervezett ellenőrzések és értékelések,
- iskolán belül szervezett bemutató órák, továbbképzések,
- iskolán kívüli továbbképzések,
- a tanulók számára szervezett pályázatok tanulmányi, kulturális és sportversenyek.

3. A szakmai munkaközösségek vezetői az iskolavezetőség ülésein rendszeresen tájékoztatják egymást a munkaközösségek tevékenységéről, aktuális feladatairól, a munkaközösségeken belüli ellenőrzések, értékelések eredményeiről.

4. Végzik a TÉR belső szabályzatában meghatározott feladatokat a teljesítményértékelés kapcsán.

9.4.3. A nevelők és a tanulók kapcsolattartása és együttműködése

1. A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkaterről, illetve az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, a diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják:

- az iskola igazgatója legalább évente egyszer a diákközgyűlésen, valamint a diákönkormányzat vezetőségének ülésén,
- a diákönkormányzat vezetője havonta egyszer a diákönkormányzat vezetőségének ülésén és a diákönkormányzat faliújságján keresztül,
- az osztályfőnökök folyamatosan az osztályfőnöki órákon.

2. A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan

(szóban, illetve a tájékoztató füzetben keresztül írásban) tájékoztatják.

3. A tanulók a jogszabályokban, valamint az iskola belső szabályzataiban biztosított jogaiknak az érvényesítése érdekében – szóban vagy írásban, közvetlenül vagy választott képviselőik, tisztségviselőik útján – az iskola igazgatóságához, az osztályfőnökökhöz, az iskola nevelőihez, a diákönkormányzathoz vagy az intézményi tanácshoz, illetve az iskolaszékhez fordulhatnak.

4. A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel vagy az intézményi tanáccsal, illetve az iskolaszékkal.

9.4.4. A nevelők és a szülők kapcsolattartása és együttműködése

1. A szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai munkaterről, az aktuális feladatokról az iskola igazgatója és az osztályfőnökök tájékoztatják:

- az iskola igazgatója legalább félévente egyszer a szülői szervezet iskolai vezetőségének ülésén vagy az iskolai szintű szülői értekezleten,
- az osztályfőnökök folyamatosan az osztályok szülői értekezletein.

2. A szülők és a pedagógusok együttműködésére az alábbi fórumok szolgálnak:

a) Egyéni megbeszélések

Feladata a szülők tájékoztatása gyermekük iskolai életéről, magaviseletéről, tanulmányi eredményeiről; segítségnyújtás a szülőknek a gyermek neveléséhez; valamint az együttes, összehangolt pedagógiai tevékenység kialakítása a szülő és a pedagógus között.

b) Családlátogatás

Feladata, a gyermekek családi hátterének, körülményeinek megismerése, illetve tanácsadás a gyermek optimális fejlesztésének érdekében.

c) Szülői értekezlet

Feladata:

- a szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása,

- a szülők tájékoztatása:

- az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről,
- az országos és a helyi közoktatás-politika alakulásáról, változásairól,
- a helyi tanterv követelményeiről,
- az iskola és a szaktanárok értékelő munkájáról,
- saját gyermekének tanulmányi előmeneteléről, iskolai magatartásáról,
- a gyermek osztályának tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről,
- az iskolai és az osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról,
- a szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az iskola igazgatósága felé.

d) Fogadó óra

Feladata a szülők és a pedagógusok személyes találkozása, illetve ezen keresztül egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal. (Otthoni tanulás, szabadidő helyes eltöltése, egészséges életmódra nevelés, tehetséggondozás, továbbtanulás stb.)

e) Nyílt tanítási nap

Feladata, hogy a szülő betekintést nyerjen az iskolai nevelő és oktató munka mindennapjaiba, ismerje meg személyesen a tanítási órák lefolyását, tájékozódjon közvetlenül gyermeke és az osztályközösség iskolai életéről.

f) Írásbeli tájékoztató

Feladata a szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő eseményekről, illetve a különféle iskolai vagy osztály szintű programokról.

A szülői értekezletek, a fogadó órák és a nyílt tanítási napok időpontját az iskolai munkaterv évenként határozza meg.

A szülők a tanulók és a saját – a jogszabályokban, valamint az iskola belső szabályzataiban biztosított jogaiknak az érvényesítése érdekében szóban vagy írásban, közvetlenül vagy választott képviselőik, tisztségviselőik útján az iskola igazgatóságához, az adott ügyben érintett gyermek osztályfőnökéhez, az iskola nevelőihez, a diákönkormányzathoz vagy az intézményi tanácshoz, illetve az iskolaszékhez fordulhatnak.

A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, nevelőtestületével.

A szülők és más érdeklődők az iskola pedagógiai programjáról, szervezeti és működési szabályzatáról, illetve házirendjéről az iskola igazgatójától, valamint nevelőitől az iskolai munkatervben évenként meghatározott igazgatói, igazgatóhelyettesi fogadóórákon kérhetnek tájékoztatást.

Az iskola pedagógiai programjának, szervezeti és működési szabályzatának és házirendjének előírásai nyilvánosak, azt minden érintettnek (tanulónak, szülőnek, valamint az iskola alkalmazottainak) joga van megismernie.

A pedagógiai program, a szervezeti és működési szabályzat, illetve a házirend egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél tekinthető meg:

- az iskola honlapján;
- az iskola fenntartójánál;
- az iskola irattárában;
- az iskola könyvtárában;
- az iskola nevelői szobájában;
- az iskola igazgatójánál;
- az iskola igazgatóhelyetteseinél;
- a nevelők szakmai munkaközösségeinek vezetőinél

9.4.5. Az iskola vezetésének és közösségeinek külső kapcsolatai, együttműködése iskolán kívüli intézményekkel

1. Az iskolai munka megfelelő szintű irányításának érdekében az iskola igazgatóságának állandó munkakapcsolatban kell állnia a következő intézményekkel:

- Az intézmény fenntartójával: Egri Főegyházmegye, 3300, Széchenyi 1
- A területileg illetékes önkormányzati képviselőtestülettel és polgármesteri hivattal: Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata 3525 Miskolc, Város ház tér 8.
- A helyi oktatási intézmények vezetőivel és tantestületeivel

A területileg illetékes szakszolgálattal a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Pedagógiai Szakszolgálat,

és a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Miskolci Tagintézménye.

A munkakapcsolat megszervezéséért, irányításáért az igazgató a felelős.

2. Az eredményes oktató- és nevelőmunka érdekében az iskola rendszeres munkakapcsolatot tart fenn az alábbi intézményekkel, szervezetekkel, gazdálkodókkal:

- Az iskolát támogató: Gárdonyi Géza oktatási alapítvány kuratóriumával.

- Az alábbi közművelődési intézményekkel:

- Miskolc Városi Szabadidőközpont
- Miskolci Csodamalom Bábszínház
- Miskolci Galéria Városi Művészeti Múzeum
- Diósgyőri Ady Endre Kulturális és Szabadidő Központ
- Miskolci Nemzeti Színház
- Miskolci Szimfonikus Zenekar
- II. Rákóczi Ferenc Megyei és Városi Könyvtár
- Ifjúsági és Szabadidő Háza

- Az alábbi gyermek- illetve ifjúsági szervezetekkel:

- Iránytű Avasi Szociális Szolgálat
- Miskolci Egyesített Szociális, Egészségügyi és Gyermekjóléti Intézmény
- Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Gyermekvédelmi Központ és Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat

- A történelmi egyházak helyi gyülekezeteivel.

A munkakapcsolat megszervezéséért, felügyeletéért az igazgatóhelyettesek a felelősök. Az egyes intézményekkel, szervezetekkel kapcsolatot tartó nevelőket az iskola éves munkaterve rögzíti.

3. A tanulók egészségi állapotának megóvásáért az iskola igazgatósága rendszeres kapcsolatot tart fenn az iskolaorvossal és a védőnővel, az illetékes egészségügyi dolgozókkal, és segítségükkel megszervezi a tanulók rendszeres egészségügyi vizsgálatát.

A tanulók veszélyeztetettségének megelőzése, valamint a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok eredményesebb ellátása érdekében az iskola gyermek- és ifjúságvédelmi felelőse rendszeres kapcsolatot tart fenn az iskolai szociális munkással, az Iránytű Avasi Szociális Szolgálattal, a Miskolci Egyesített Szociális, Egészségügyi és Gyermekjóléti Intézménnyel. A munkakapcsolat felügyeletéért az igazgatóhelyettes a felelős.

4. A nevelők szakmai, pedagógiai munkájának segítésének, fejlesztésének céljából az iskolában működő szakmai munkaközösségek bekapcsolódnak a területi (iskolaközi) szakmai munkaközösségek munkájába.

10. Tanulmányok alatti vizsgák szabályai

Iskolánkban az alábbi tanulmányok alatti vizsgákat szervezzük:

- osztályozó vizsga,
- pótló vizsga,
- javítóvizsga.

A.) OSZTÁLYOZÓ VIZSGA

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha

- a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól fel volt mentve,
- engedély alapján egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tehet eleget,
- ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen a kétszázötven tanítási órát meghaladja, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,
- ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát meghaladja, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet.

B.) PÓTLÓ VIZSGA

Pótló vizsgát tehet a tanuló, ha valamely vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné.

C.) JAVÍTÓ VIZSGA

Javítóvizsgát tehet a tanuló, ha a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott.

A tanulmányok alatti vizsgákat a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet előírásaiban szereplő szabályok szerint kell megszervezni.

A vizsgák időpontját, helyét és követelményeit az érintett tanulók szüleivel

- osztályozó vizsga esetén a vizsgák időpontja előtt legalább két hónappal,
- javítóvizsga esetén a tanév végén (bizonyítványosztáskor) közölni kell.

Az osztályozó és javítóvizsgák követelményeit az iskola helyi tantervében (a kerettantervben) szereplő követelmények alapján a nevelők szakmai munkaközösségei, illetve – amelyik tantárgynál nincs munkaközösség – a szaktanárok állapítják meg.

A vizsgák követelménye és tartalma megegyezik a helyi tantervben egyes tantárgyaknál feltüntetett továbbhaladás feltételeivel, illetve tananyagtartalommal.

A tanulmányok alatti vizsgákon az alábbi tantárgyakból kell írásbeli, szóbeli vagy gyakorlati vizsgarészeket tenniük a tanulóknak:

TANTÁRGY

ALSÓ TAGOZAT

Magyar nyelv ÍRÁSBELI SZÓBELI
Magyar irodalom ÍRÁSBELI SZÓBELI
Idegen nyelv ÍRÁSBELI SZÓBELI
Matematika ÍRÁSBELI SZÓBELI
Étika/Hit és erkölcsstan ÍRÁSBELI SZÓBELI
Környezetismeret ÍRÁSBELI SZÓBELI
Ének-zene SZÓBELI GYAKORLATI
Vizuális kultúra GYAKORLATI
Életvitel és gyakorlat GYAKORLATI
Testnevelés és sport GYAKORLATI
Tánc és mozgás GYAKORLATI

FELSŐ TAGOZAT

Magyar nyelv ÍRÁSBELI SZÓBELI

Magyar irodalom ÍRÁSBELI SZÓBELI
Idegen nyelvek ÍRÁSBELI SZÓBELI
Matematika ÍRÁSBELI SZÓBELI
Etika/Hit és erkölcsstan ÍRÁSBELI SZÓBELI
Történelmi és állampolgári ismeretek ÍRÁSBELI SZÓBELI
Állampolgári ismeretek SZÓBELI
Természetismeret/Természettudomány ÍRÁSBELI SZÓBELI
Fizika ÍRÁSBELI SZÓBELI
Kémia ÍRÁSBELI SZÓBELI
Biológia ÍRÁSBELI SZÓBELI
Földrajz ÍRÁSBELI SZÓBELI
Ének-zene ÍRÁSBELI SZÓBELI GYAKORLATI
Hon- és népismeret SZÓBELI
Vizuális kultúra GYAKORLATI
Informatika/Digitális kultúra SZÓBELI GYAKORLATI
Technika, életvitel és gyakorlat/Technika és tervezés GYAKORLATI
Testnevelés és sport GYAKORLAT

11. Az iskolába jelentkező tanulók felvétele és átvétele

Az iskola pedagógiai programjának előírásai minden nevelőre, és minden olyan tanulóra vonatkozik, aki az iskolával tanulói jogviszonyban áll.

A tanulói jogviszony létrejötte

- > Belépés az iskola induló évfolyamára
 - Az iskola első évfolyamára történő belépésnél a törvényi feltételek az iránymutatók: óvodai szakvélemény, születési anyakönyvi kivonat, szülői nyilatkozat,
 - A beiratkozás a törvényi előírásoknak megfelelően történik.

Az első évfolyamba történő beiratkozáskor be kell mutatni:

- a gyermek lakcímkártyáját;
- az iskolába lépéshez szükséges fejlettség elérését tanúsító óvodai igazolást;
- a gyermek egészségügyi könyvét a gyermekorvos felvételi javaslatával;
- szükség esetén a szakértői bizottság véleményét.

- > Belépés az iskola bármely évfolyamára
 - Szülői kérésre a tanév folyamán bármikor van lehetőség arra, hogy iskolánkba beiratkozzanak tanulók.
 - Szükség esetén különbözeti vizsgák.
 - Ha olyan tanulót fogad az iskola, aki más tanterv, illetve program szerint halad, mód van az osztályozás alóli felmentésre, illetve követelmény a hiányzó anyagrészt pótlása, majd különbözeti vizsga tétele.

A második-nyolcadik évfolyamba történő felvételnél be kell mutatni:

- a szülő személyi igazolványát;
- az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítványt;
- az előző iskola által kiadott átjelentkezési lapot.

Az iskola beiratkozási körzetén kívül lakó tanulók átvételéről a szülő kérésének, a tanuló előző tanulmányi eredményének, illetve magatartás és szorgalom érdemjegyeinek, valamint az adott évfolyamra járó tanulók létszámának figyelembe vételével az iskola igazgatója dönt.

Ha az átvételt kérő körzeten kívüli tanuló előző tanév végi osztályzatának átlaga 3,5 alatt van, illetve magatartása vagy szorgalma rossz, hanyag vagy változó minőségű, az igazgató a tanuló felvételéről szóló döntése előtt kikéri az igazgatóhelyettesek és az érintett évfolyam osztályfőnökeinek véleményét.

Az iskolába beadott felvételi kérelmeket a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló rendeletben meghatározott sorrendben kell teljesíteni.

Amennyiben iskolánk – a rendeletben megadott sorrend szerint – az összes felvételi kérelmet helyhiány miatt nem tudja teljesíteni, akkor az érintett csoportba tartozók között sorsolás útján kell dönteni. A sorsolás lebonyolításának részletes szabályait a házirend tartalmazza.

A második-nyolcadik évfolyamba jelentkező tanulónak – az iskola helyi tantervében meghatározott követelmények alapján összeállított – szintfelmérő vizsgát kell tennie azokból a tantárgyakból, amelyeket előző iskolájában – a bizonyítvány bejegyzése alapján – nem tanult. Amennyiben a tanuló bármely tantárgyból a szintfelmérő vizsgán az előírt követelményeknek nem felel meg, a vizsgát az adott tantárgyból két hónapon belül megismételheti. Ha az ismételt vizsgán teljesítménye újból nem megfelelő, az évfolyamot köteles megismételni, illetve tanév közben az előző évfolyamra beiratkozni.

Tanulói jogviszony megszűnése a tanulmányok befejezése előtt

- Ha a tanulót egy másik iskola átvette, az átvétel napján.
- Kilépés 6, illetve 8 évfolyamos gimnáziumba, a tanévzáró napján.
- Áthelyezés egy másik iskolába magatartási zavar esetén, az átvétel napján.

III. Helyi Tanterv

1. Az iskola által választott kerettanterv megnevezése

Iskolánkban az Emberi Erőforrások Minisztériuma által kiadott „A kerettantervek kiadásának és jogállásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) számú EMMI rendelet” alapján a Katolikus Pedagógiai Intézet által javasolt Katolikus helyi tantervet alkalmazzuk.

Valamint 2020-2021-es tanévtől első-ötödik évfolyamokon felmenő rendszerben az 5/2020. (I.31.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI.4.) Kormányrendelet módosításával ajánlott kerettantervet alkalmazzuk.

2. TANTÁRGYI RENDSZER ÉS ÓRATERV

Az óraterv alapvető fogalmai

Kötelező: minimális tantárgyi óraszám

Kötelező: szabadon tervezhető órakeret

Választható: maximális többletórakeret, mely az osztály számára engedélyezett és a tanulói kötelező óraszám differenciájának része, s magába foglalja az emelt szintű oktatás többletidőkeretét is.

A **rendelkezésre álló órakeret** a tanuló számára kötelező és választható tanórai időkeret törvényileg meghatározott minimumküszöbe, mely magába foglalja a szabadon tervezhető időkeretet is.

Az **osztály számára engedélyezett foglalkozási időkeret** a törvényben meghatározottak szerint a kötelező és a választható tanórai foglalkozásokon (rendelkezésre álló órakeret) felül tartalmazza a további tanórákra, osztálybontásra és egyéb foglalkozásra (pl. korrepetálás, szakkör, napközi, sportkör stb.) tervezhető időkeretet. Ez utóbbi komponens az engedélyezett heti osztályidőkeret és a tanulói kötelező órakeret differenciája.

2.1. **Tantárgyi rendszer és óraterv a NAT 2012 alapján kiadott kerettanterv szerint**

Általános tanterv

Tantárgy	1. osztály				2. osztály				3. osztály				4. osztály			
	Kötelező óra	Szabadon tervezhető órakeret	Választható órakeret	Összes óra	Kötelező óra	Szabadon tervezhető órakeret	Választható órakeret	Összes óra	Kötelező óra	Szabadon tervezhető órakeret	Választható órakeret	Összes óra	Kötelező óra	Szabadon tervezhető órakeret	Választható órakeret	Összes óra
Magyar nyelv és irodalom	7	-	-	7	7	1	-	8	6	1	-	7	6	1	-	7
Idegen nyelv	-	-	2	2	-	-	2	2	-	-	2	2	2	-	1	3
Matematika	4	-	-	4	4	1	-	5	4	-	-	4	4	-	-	4
Hittan	1	1	-	2	1	-	-	1	1	1	-	2	1	-	-	1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek																
Környezetismeret	1	-	-	1	1	-	-	1	1	-	-	1	1	-	-	1
Természetismeret																
Fizika																
Kémia																
Biológia-egészségtan																
Földrajz																
Ének-zene	2	-	-	2	2	-	-	2	2	-	-	2	2	-	-	2
Hon- és népismeret																
Vizuális kultúra	2	-	-	2	2	-	-	2	2	-	-	2	2	-	-	2
Informatika													-	1	-	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	-	-	1	1	-	-	1	1	-	-	1	1	-	-	1
Testnevelés és sport	3	-	-	3	3	-	-	3	3	-	-	3	3	-	-	3
Tánc és mozgás	2	-	-	2	2	-	-	2	2	-	-	2	2	-	-	2
Osztályfőnöki																
Összes kötelező óra a tv. alapján	23				23				22				24			
Összes szabadon tervezhető órakeret		2				2				3				3		
Összes választható órakeret			2				2				2				2	
ÖSSZESEN	23	2	2	26	23	2	2	27	22	3	2	26	24	3	2	27

Tantárgy	5. osztály					6. osztály					7. osztály					8. osztály				
	Kötelező óra	Szabodon tervezhető órakeret	Választható órakeret	Összes óra	Kötelező óra	Szabodon tervezhető órakeret	Választható órakeret	Összes óra	Kötelező óra	Szabodon tervezhető órakeret	Választható órakeret	Összes óra	Kötelező óra	Szabodon tervezhető órakeret	Választható órakeret	Összes óra				
Magyar nyelv és irodalom	4	-	-	4	4	-	-	4	3	1	-	4	4	-	-	4				
Idegen nyelv	3	-	2	5	3	-	2	5	3	-	2	5	3	-	2	5				
Matematika	4	1	-	5	3	1	-	4	3	1	-	4	3	1	-	4				
Hittan	1	1	-	2	1	1	-	2	1	1	-	2	1	1	-	2				
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	-	-	2	2	-	-	2	2	-	-	2	2	-	-	2				
Környezetismeret																				
Természetismeret	2	-	-	2	2	-	-	2												
Fizika									2	-	-	2	1	-	-	1				
Kémia									1	-	-	1	2	-	-	2				
Biológia-egészségtan									2	-	-	2	1	1	-	2				
Földrajz									1	-	-	1	2	-	-	2				
Ének-zene	1	-	-	1	1	-	-	1	1	-	-	1	1	-	-	1				
Dráma és tánc	1	-	-	1																
Vizuális kultúra	1	-	-	1	1	-	-	1	1	-	-	1	1	-	-	1				
Informatika	-	-	1	1	1	-	-	1	1	-	-	1	1	-	-	1				
Technika, életvitel és gyakorlat	1	-	-	1	1	-	-	1	1	-	-	1								
Testnevelés és sport	5	-	-	5	5	-	-	5	5	-	-	5	5	-	-	5				
Osztályfőnöki	1	-	-	1	1	-	-	1	1	-	-	1	1	-	-	1				
Összes kötelező óra a tv. alapján	26				25				28				28							
Összes szabadon tervezhető órakeret		2				3				3				3						
Összes választható órakeret			3				3				4				4					
ÖSSZESEN	26	2	3	31	25	3	3	29	28	3	4	33	28	3	4	33				

Két tanítási nyelvű tanterv

Tantárgy	1. osztály				2. osztály				3. osztály				4. osztály			
	Kötelező óra	Szabodon tervezhető órakeret	Kéttannyelvű órakeret	Összes óra	Kötelező óra	Szabodon tervezhető órakeret	Kéttannyelvű órakeret	Összes óra	Kötelező óra	Szabodon tervezhető órakeret	Kéttannyelvű órakeret	Összes óra	Kötelező óra	Szabodon tervezhető órakeret	Kéttannyelvű órakeret	Összes óra
Magyar nyelv és irodalom	7	-	-	7	7	-	-	7	6	1	-	7	6	1	-	7
Angol nyelv	-	1	4	5	-	1	4	5	-	1	4	5	2	-	3	5
Célnyelvi civilizáció																
Matematika	4	-	-	4	4	-	-	4	4	-	-	4	4	-	-	4
Hittan	1	1	-	2	1	1	-	2	1	1	-	2	1	1	-	2
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	-				-				-							
Környezetismeret	1	-	-	1	1	-	-	1	1	-	-	1	1	-	-	1
Természetismeret																
Fizika																
Kémia																
Biológia-egészségtan																
Földrajz																
Ének-zene	2	-	-	2	2	-	-	2	2	-	-	2	2	-	-	2
Hon- és népismeret																
Vizuális kultúra	2	-	-	2	2	-	-	2	2	-	-	2	2	-	-	2
Informatika													-	1	-	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	-	-	1	1	-	-	1	1	-	-	1	1			1
Testnevelés és sport	3	-	-	3	3	-	-	3	3	-	-	3	3	-	-	3
Tánc és mozgás	2	-	-	2	2	-	-	2	2	-	-	2	2	-	-	2
Osztályfőnöki																
Összes kötelező óra a tv. alapján	23				23				22				24			
Összes szabadon tervezhető órakeret		2				2				3				3		
Összes kéttannyelvű órakeret			4				4				4				3	
ÖSSZESEN	23	2	4	29	23	2	4	29	22	3	4	29	24	3	3	30

Célnyelven tanított tantárgyak zölddel jelölve

Tantárgy	5. osztály				6. osztály				7. osztály				8. osztály			
	Kötelező óra	Szabodon tervezhető órakeret	Kéttannyelvű órakeret	Összes óra	Kötelező óra	Szabodon tervezhető órakeret	Kéttannyelvű órakeret	Összes óra	Kötelező óra	Szabodon tervezhető órakeret	Kéttannyelvű órakeret	Összes óra	Kötelező óra	Szabodon tervezhető órakeret	Kéttannyelvű órakeret	Összes óra
Magyar nyelv és irodalom	4	-	-	4	4	-	-	4	3	1	-	4	4	-	-	4
Angol nyelv	3	-	2	5	3	-	2	5	3	-	2	5	3	-	2	5
Célnyelvi civilizáció	-	-	1	1	-	-	1	1	-	-	1	1	-	-	1	1
Matematika	4	-	1	5	3	1	-	4	3	1	-	4	3	1	-	4
Hittan	1	1	-	2	1	1	-	2	1	1	-	2	1	1	-	2
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	-	-	2	2	-	-	2	2	-	-	2	2	-	-	2
Környezetismeret																
Természetismeret	2	-	-	2	2	-	-	2								
Fizika									2	-	-	2	1	-	-	1
Kémia									1	-	-	1	2	-	-	2
Biológia-egészségtan									2	-	-	2	1	1	-	2
Földrajz									1	-	-	1	2	-	-	2
Ének-zene	1	-	-	1	1	-	-	1	1	-	-	1	1	-	-	1
Hon- és népismeret	1	-	-	1												
Vizuális kultúra	1	-	-	1	1	-	-	1	1	-	-	1	1	-	-	1
Informatika		1	-	1	1	-	-	1	1	-	-	1	1	-	-	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	-	-	1	1	-	-	1	1	-	-	1				
Testnevelés és sport	5	-	-	5	5	-	-	5	5	-	-	5	5	-	-	5
Osztályfőnöki	1	-	-	1	1	-	-	1	1	-	-	1	1	-	-	1
Összes kötelező óra a tv. alapján	26				25				28				28			
Összes szabadon tervezhető órakeret		2				3				3				3		
Összes kéttannyelvű órakeret			3				3				3				3	
ÖSSZESEN	26	2	3	32	25	3	3	30	28	3	3	34	28	3	3	34
Felhasználatlan órakeret			1	1			1	1			1	1			1	1

2.2. A 2020-as NAT bevezetése felmenő rendszerben 2020-21-es tanévtől

Tanév	Évfolyam							
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
2020/2021								
2021/2022								
2022/2023								
2023/2024								

2012-es NAT

2020-as

NAT

Tantárgyi rendszer és óraterv a NAT 2020 alapján kiadott kerettanterv szerint

Általános tanterv

Tantárgy	1. osztály				2. osztály				3. osztály				4. osztály			
	Kötelező óra	Hittan	Szabodon tervezhető órakeret	Összes óra	Kötelező óra	Hittan	Szabodon tervezhető órakeret	Összes óra	Kötelező óra	Hittan	Szabodon tervezhető órakeret	Összes óra	Kötelező óra	Hittan	Szabodon tervezhető órakeret	Összes óra
Magyar nyelv és irodalom	7	-	-	7	7	-	-	7	5	-	2	7	5	-	2	2
Idegen nyelv	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	2
Matematika	4	-	-	4	4	-	-	4	4	-	-	4	4	-	-	4
Hittan	1	1	-	2	1	1	-	2	1	1	-	2	1	1	-	2
Történelem																
Állampolgári ismeretek																
Környezetismeret	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1	-	-	1
Fizika																
Kémia																
Biológia																
Földrajz																
Ének-zene	2	-	-	2	2	-	-	2	2	-	-	2	2	-	-	2
Hon- és népismeret																
Vizuális kultúra	2	-	-	2	2	-	-	2	2	-	-	2	1	-	-	1
Digitális kultúra									1	-	-	1	1	-	-	1
Technika és tervezés	1	-	-	1	1	-	-	1	1	-	-	1	1	-	-	1
Testnevelés	3	-	-	3	3	-	-	3	3	-	-	3	3	-	-	3
Tánc és mozgás	2	-	-	2	2	-	-	2	2	-	-	2	2	-	-	2
Dráma és színház																
Közösségi nevelés (Osztályfőnöki)																
Összes kötelező óra a tv. alapján	22				22				22				23			
Hittan		1				1				1				1		
Szabodon tervezhető órakeret			2				2				2				2	
ÖSSZESEN	22	1	2	23	22	1	2	23	22	1	2	25	23	1	2	26
Felhasználatlan órakeret			2				2									

Tantárgy	5. osztály				6. osztály				7. osztály				8. osztály			
	Kötelező óra	Hittan	Szabadon tervezhető órakeret	Összes	Kötelező óra	Hittan	Szabadon tervezhető órakeret	Összes	Kötelező óra	Hittan	Szabadon tervezhető órakeret	Összes	Kötelező óra	Hittan	Szabadon tervezhető órakeret	Összes
Magyar nyelv és irodalom	4	-	-	4	4	-	1	5	3	-	-	3	3	-	1	4
Idegen nyelv	3	-	-	3	3	-	-	3	3	-	-	3	3	-	-	3
Matematika	4	-	1	5	4	-	-	4	3	-	1	4	3	-	1	4
Hittan	1	1	-	2	1	1	-	2	1	1	-	2	1	1	-	2
Történelem	2	-	-	2	2	-	-	2	2	-	-	2	2	-	-	2
Állampolgári ismeretek													1	-	-	1
Környezetismeret																
Természettudomány	2	-	-	2	2	-	-	2								
Fizika									1	-	-	1	2	-	-	2
Kémia									1	-	-	1	2	-	-	2
Biológia									2	-	-	2	1	-	-	1
Földrajz									2	-	-	2	1	-	-	1
Ének-zene	2	-	-	2	1	-	-	1	1	-	-	1	1	-	-	1
Dráma és színház*									-	-	1	1*				
Vizuális kultúra	1	-	-	1	1	-	-	1	1	-	-	1	1	-	-	1
Hon- és népismeret					-	-	1	1								
Digitális kultúra	1	-	-	1	1	-	-	1	1	-	-	1	1	-	-	1
Technika és tervezés	1	-	-	1	1	-	-	1	1	-	-	1				
Testnevelés	5	-	-	5	5	-	-	5	5	-	-	5	5	-	-	5
Közösségi nevelés (Osztályfőnöki)	1	-	-	1	1	-	-	1	1	-	-	1	1	-	-	1
Összes kötelező óra a tv. alapján	27				26				28				28			
Hittan		1				1				1				1		
Szabadon tervezhető órakeret			1				2				2				2	
ÖSSZESEN	27	1	1	29	26	1	2	29	28	1	2	31	28	1	2	31
Felhasználatlan órakeret																

Dráma és színház tantárgy óraszámait témahetek formájában kerülnek kiosztásra.

Emelt idegen nyelvű tanterv

Tantárgy	1. osztály				2. osztály				3. osztály				4. osztály			
	Kötelező óra	Hittan	Szabadon tervezhető órakeret	Összes óra	Kötelező óra	Hittan	Szabadon tervezhető órakeret	Összes óra	Kötelező óra	Hittan	Szabadon tervezhető órakeret	Összes óra	Kötelező óra	Hittan	Szabadon tervezhető órakeret	Összes óra
Magyar nyelv és irodalom	7	-	-	7	7	-	-	7	5	-	-	5	5	-	-	5
Idegen nyelv	-	-	2	2	-	-	2	2	-	-	2	2	2	-	2	4
Matematika	4	-	-	4	4	-	-	4	4	-	-	4	4	-	-	4
Hittan	1	1	-	2	1	1	-	2	1	1	-	2	1	1	-	2
Történelem																
Állampolgári ismeretek																
Környezetismeret	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1	-	-	1
Természettudomány																
Fizika																
Kémia																
Biológia																
Földrajz																
Ének-zene	2	-	-	2	2	-	-	2	2	-	-	2	2	-	-	2
Hon- és népismeret																
Vizuális kultúra	2	-	-	2	2	-	-	2	2	-	-	2	1	-	-	1
Digitális kultúra									1	-	-	1	1	-	-	1
Technika és tervezés	1	-	-	1	1	-	-	1	1	-	-	1	1	-	-	1
Testnevelés	3	-	-	3	3	-	-	3	3	-	-	3	3	-	-	3
Tánc és mozgás	2	-	-	2	2	-	-	2	2	-	-	2	2	-	-	2
Dráma és színház																
Közösségi nevelés (Osztályfőnöki)																
Összes kötelező óra a tv. alapján	22				22				22				23			
Hittan		1				1				1				1		
Szabadon tervezhető órakeret			2				2				2				2	
ÖSSZESEN	22	1	2	25	22	1	2	25	22	1	2	25	23	1	2	26
Felhasználatlan órakeret																

Tantárgy	5. osztály					6. osztály					7. osztály					8. osztály				
	Kötelező	Hittan	Emelt sz.	Szabado n	Összes	Kötelező	Hittan	Emelt sz.	Szabado n	Összes	Kötelező	Hittan	Emelt sz.	Szabado n	Összes	Kötelező	Hittan	Emelt sz.	Szabado n	Összes
Magyar nyelv és irodalom	4	-	-	-	4	4	-	-	1	5	3	-	-	-	3	3	-	-	1	4
Idegen nyelv	3	-	2	-	5	3	-	2	-	5	3	-	2	-	5	3	-	2	-	5
Matematika	4	-	-	1	5	4	-	-	-	4	3	-	-	1	4	3	-	-	1	4
Hittan	1	1	-	-	2	1	1	-	-	2	1	1	-	-	2	1	1	-	-	2
Történelem	2	-	-	-	2	2	-	-	-	2	2	-	-	-	2	2	-	-	-	2
Állampolgári ismeretek																1	-	-	-	1
Környezetismeret																				
Természettudomány	2	-	-	-	2	2	-	-	-	2										
Fizika											1	-	-	-	1	2	-	-	-	2
Kémia											1	-	-	-	1	2	-	-	-	2
Biológia											2	-	-	-	2	1	-	-	-	1
Földrajz											2	-	-	-	2	1	-	-	-	1
Ének-zene	2	-	-	-	2	1	-	-	-	1	1	-	-	-	1	1	-	-	-	1
Dráma és színház*											-	-	-	1	1*					
Vizuális kultúra	1	-	-	-	1	1	-	-	-	1	1	-	-	-	1	1	-	-	-	1
Hon- és népismeret						-	-	-	1	1										
Digitális kultúra	1	-	-	-	1	1	-	-	-	1	1	-	-	-	1	1	-	-	-	1
Technika és tervezés	1	-	-	-	1	1	-	-	-	1	1	-	-	-	1					
Testnevelés	5	-	-	-	5	5	-	-	-	5	5	-	-	-	5	5	-	-	-	5
Közösségi nevelés (Osztályfőnöki)	1	-	-	-	1	1	-	-	-	1	1	-	-	-	1	1	-	-	-	1
Összes kötelező óra a tv. alapján	27					26					28					28				
Hittan		1					1					1					1			
Emelt szintű többletóra			2					2					2					2		
Szabado n tervezhető órakeret				1					2					2					2	
ÖSSZESEN	27	1	2	1	31	26	1	2	2	31	28	1	2	2	33	28	1	2	2	33
Felhasználatlan órakeret																				

Dráma és színház tantárgy óraszámait témahetek formájában kerülnek kiosztásra.

Két tanítási nyelvű tanterv **Célnyelven tanított tantárgyak zölddel jelölve**

Tantárgy	1. osztály					2. osztály					3. osztály					4. osztály				
	Kötelező	Szabadon	Kéttan	Hittan	Összes	Kötelező	Szabadon	Kéttan	Hittan	Összes	Kötelező	Szabadon	Kéttan	Hittan	Összes	Kötelező	Szabadon	Kéttan	Hittan	Összes óra
Magyar nyelv és irodalom	7	-	-	-	7	7	-	-	-	7	5	-	-	-	5	5	-	-	-	5
Angol nyelv	-	1	4	-	5	-	1	4	-	5	-	1	4	-	5	2	-	3	-	5
Célnyelvi civilizáció																				
Matematika	4	-	-	-	4	4	-	-	-	4	4	-	-	-	4	4	-	-	-	4
Hittan	1	-	-	1	2	1	-	-	1	2	1	-	-	1	2	1	-	-	1	2
Történelem																				
Állampolgári ismeretek																				
Környezetismeret											1	-	-	-	1	1	-	-	-	1
Természetismeret																				
Fizika																				
Kémia																				
Biológia																				
Földrajz																				
Ének-zene	2	-	-	-	2	2	-	-	-	2	2	-	-	-	2	2	-	-	-	2
Hon- és népismeret																				
Vizuális kultúra	2	-	-	-	2	2	-	-	-	2	2	-	-	-	2	1	-	-	-	1
Digitális kultúra											1	-	-	-	1	1	-	-	-	1
Technika és tervezés	1	-	-	-	1	1	-	-	-	1	1	-	-	-	1	1	1	-	-	2
Testnevelés	3	-	-	-	3	3	-	-	-	3	3	-	-	-	3	3	-	-	-	3
Tánc és mozgás	2	-	-	-	2	2	-	-	-	2	2	-	-	-	2	2	-	-	-	2
Közösségi nevelés (Osztályfőnöki)																				
Összes kötelező óra a tv. alapján	22					22					22					23				
Összes szabadon tervezhető órakeret		2					2					2					2			
Összes kéttannyelvű órakeret			4					4					4					3		
Hittan				1					1					1					1	
ÖSSZESEN	22	2	4	1	28	22	2	4	1	28	22	2	4	1	28	23	2	3	1	28
Felhasználatlan órakeret		1					1					1					1			

Tantárgy	5. osztály					6. osztály					7. osztály					8. osztály				
	Kötele	Szaba don	Kéttan	Hittan	Összes	Kötele	Szaba don	Kéttan	Hittan	Összes	Kötele	Szaba don	Kéttan	Hittan	Összes	Kötele	Szaba don	Kéttan	Hittan	Összes
Magyar nyelv és irodalom	4	-	-	-	4	4	1	-	-	5	3	-	-	-	3	3	1	-	-	4
Angol nyelv	3	-	2	-	5	3	-	2	-	5	3	-	2	-	5	3	-	2	-	5
Célnyelvi civilizáció	-	-	1	-	1	-	-	1	-	1	-	-	1	-	1	-	-	1	-	1
Matematika	4	1	-	-	5	4	-	-	-	4	3	1	-	-	4	3	1	-	-	4
Hittan	1	-	-	1	2	1	-	-	1	2	1	-	-	1	2	1	-	-	1	2
Történelem	2	-	-	-	2	2	-	-	-	2	2	-	-	-	2	2	-	-	-	2
Állampolgári ismeretek																1	-	-	-	1
Természettudomány	2	-	-	-	2	2	-	-		2										
Fizika											1	-	-	-	1	2	-	-	-	2
Kémia											1	-	-	-	1	2	-	-	-	2
Biológia											2	-	-	-	2	1	-	-	-	1
Földrajz											2	-	-	-	2	1	-	-	-	1
Ének-zene	2	-	-	-	2	1	-	-	-	1	1	-	-	-	1	1	-	-	-	1
Dráma és színház*											-	1	-	-	1*					
Hon- és népismeret						-	1	-	-	1										
Vizuális kultúra	1	-	-	-	1	1	-	-	-	1	1	-	-	-	1	1	-	-	-	1
Digitális kultúra	1	-	-	-	1	1	-	-	-	1	1	-	-	-	1	1	-	-	-	1
Technika és tervezés	1	-	-	-	1	1	-	-	-	1	1	-	-	-	1					
Testnevelés	5	-	-	-	5	5	-	-	-	5	5	-	-	-	5	5	-	-	-	5
Közösségi nevelés (Osztályfőnöki)	1	-	-	-	1	1	-	-	-	1	1	-	-	-	1	1	-	-	-	1
Összes kötelező óra a tv. alapján	27					26					28					28				
Összes szabadon tervezhető órakeret		1					2					2					2			
Összes kéttannyelvű órakeret			3					3					3					3		
Hittan				1					1					1					1	
ÖSSZESEN	26	1	3	1	32	25	2	3	1	32	28	2	3	1	34	28	2	3	1	34
Felhasználatlan órakeret																				

A célnyelven tanított tantárgyak zöld színnel vannak jelölve.

Dráma és színház tantárgy óraszámait témahetek formájában kerülnek kiosztásra.

2.3. A tantárgyi rendszer és az óraterv tartalmi sajátosságai iskolánk helyi tantervében

- A szabadon tervezhető órákat készségfejlesztésre, képességfejlesztésre és gyakorlásra kell használni.
- A szabadon tervezhető órákkal megemelt óraszámú tantárgyak esetében az új anyag feldolgozása és a gyakorlás a tanítási órákon kell, hogy megvalósuljon. Minimális otthoni felkészülés várható el a tanulótól.
- Iskolánk a miniszter által kiadott kerettantervben szereplő választható „A változat” alapján tanít.
- A választott kerettanterv a tantárgyak tartalmát és követelményét két évfolyamra adja meg. A szaktanárok az egyes tankönyvkiadók ajánlásait alapul véve meghatározták tanévekre lebontva a tananyagot és a követelményeket. Alsó tagozaton az Apáczai Kiadó, angol nyelvnél az MM Publication Kiadó, természettudományoknál az OFI és Nemzedékek Tudása Kiadó, humán tantárgyak esetén az Apáczai és Nemzedékek Tudása Tankönyvkiadó javaslatait vették figyelembe.
- Iskolánk az ötödik évfolyamon választható **Dráma és tánc**, illetve **Hon- és népismeret** tantárgyak közül a **Dráma és tánc** tantárgyat tanítja.
- Iskolánkban idegen nyelv keretében angol nyelvet tanulhatnak a gyerekek.
- A választható órák felhasználásával az idegen nyelv oktatásának 1-3. évfolyamon történő tanítása, valamint 4-8. évfolyamon az emelt óraszámú oktatás megvalósítása volt a célunk. Az idegen nyelv oktatásának ilyen formájában iskolánk a korábban alkalmazott helyi tantervünket használja, figyelembe véve az új kerettanterv előírásait 4-8. évfolyamon.
- Választható órák felhasználása azon tantárgyak esetében, ahol az óraszámot emeltük meg vele, a tananyag elmélyítését szolgálja, nem bővítjük a tartalmi részeket, hanem képességet fejlesztünk.

A tantárgyi rendszer és az óraterv tartalmi sajátosságai iskolánk helyi tantervében

- A **szabadon tervezhető óra a kéttannyelvű tantárgyak esetében** a két tanítási nyelvű oktatás irányelveiben előírt tartalmak és követelmények megvalósítását szolgálja.
- A két tanítási nyelvű oktatásra biztosított órakeret minden esetben a célnyelven tanított tantárgyak tananyagának átadására és a követelmények teljesítésére kell fordítani.
- A két tanítási nyelv általános iskola nyelvi fejlesztési céljait minden évfolyamon heti 5, összesen évi 180 órában kell teljesíteni.
- Az iskola a kéttannyelvű oktatás célnyelvének és célnyelvi civilizáció tantárgy tanításához a 4/2013. (I. 11.) EMMI rendelet 2. számú mellékletét veszi alapul.
- Iskolánkban a két tanítási nyelvű oktatás célnyelve az angol nyelv.
- A célnyelv minél mélyebb elsajátítása érdekében anyanyelvi lektor munkáját vesszük igénybe, elsődlegesen a szóbeli kommunikáció fejlesztése céljából.
- A nem célnyelven tanított tantárgyak esetében az alábbi sajátosságok jellemzik a két tanítási nyelvű osztályok helyi tantervét:
 - A szabadon tervezhető órákat a nem kéttannyelvű tantárgyak esetében készségfejlesztésre, képességfejlesztésre és gyakorlásra kell használni, ugyanolyan módon, mint az általános tantervű osztályokban. A szabadon tervezhető órákkal megemelt óraszámú tantárgyak esetében az új anyag feldolgozása és a gyakorlás a tanítási órákon kell, hogy megvalósuljon. Minimális otthoni felkészülés várható el a tanulótól.

2.4. A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai

A tanulói részvétel szempontjából a tanítási óra lehet kötelező, kötelezően választandó és szabadon választható tanítási óra.

A helyi tanterv határozza meg, hogy melyek azok a kötelező tanítási órák, amelyeken egy adott osztály valamennyi tanulója köteles részt venni, valamint, hogy melyek azok a kötelező tanítási órák, amelyeken a tanulónak a választásra felkínált tantárgyak közül kötelezően választva, a helyi tantervben meghatározott óraszámban részt kell vennie.

2.5. A választható órák választásának szabályai

Az iskola igazgatója minden év április 15-éig elkészíti és a fenntartó jóváhagyását követően közzéteszi a tájékoztatót azokról a tantárgyakról, amelyekből a tanulók választhatnak.

A tájékoztatónak tartalmaznia kell, hogy a tantárgyat előreláthatóan melyik pedagógus fogja oktatni.

A tájékoztató elfogadása előtt be kell szerezni a szülői szervezet és az iskolai diákönkormányzat véleményét.

Az iskolának minden év május 20-áig fel kell mérnie, hogy a tanuló

a) milyen szabadon választott tanítási órán, továbbá

b) melyik egyház által szervezett hit- és erkölcsstan órán kíván részt venni.

Ha a tanulót - kérelmére - felvették a szabadon választott tanítási órára, a tanítási év végéig, vagy, ha a tanítási év vége előtt befejeződik, az utolsó tanítási óra befejezéséig köteles azon részt venni. Erről a tényről - a szabadon választott tanítási órára történő jelentkezés előtt - a tanulót és a tizennyolc év alatti, továbbá a gondnokság alatt álló tanuló szülőjét írásban tájékoztatni kell.

A szabadon választott tanórai foglalkozást az értékelés és a minősítés, a mulasztás, továbbá a magasabb évfolyamra lépés tekintetében úgy kell tekinteni, mint a kötelező tanítási órát. A tanulónak - kiskorú tanuló esetén a szülőnek - írásban nyilatkoznia kell arról, hogy a szabadon választott tanítási órákra történő jelentkezés jogkövetkezményeit tudomásul vette.

A tanulónak, vagy kiskorú tanuló esetén a szülőnek írásban kell bejelentenie, ha a tanuló a következő tanítási évben már nem kíván részt venni a szabadon választott tanítási órán, továbbá, ha jelentkezni kíván a szabadon választott tanítási órára.

A tanuló május 20-áig jelentheti be a tantárgy és a felkészülési szint megválasztásával kapcsolatos döntését.

A tanuló a tanév során egy alkalommal az igazgató engedélyével módosíthatja választását.

Kiskorú tanuló esetén a tantárgyválasztás jogát a szülő gyakorolja. A szülő ezt a jogát attól az évtől kezdődően, amelyben gyermeke a tizennegyedik életévét eléri - ha a gyermek nem cselekvőképelen -, gyermekével közösen gyakorolja.

2.6. Egyéb foglalkozásokon való részvétel szabályai

Az iskolában a tanítási órákat és egyéb tanórán kívüli foglalkozásokat 8 és 16 óra között kell megszervezni.

A tanuló kötelessége, hogy ezeken a foglalkozásokon részt vegyen.

Iskolánk tanulói érdeklődésük és igényeik szerint részt vehetnek a különböző tanórán kívüli foglalkozásokon:

- napközi
- tanszoba
- szakkör
- énekkar
- sportkör

A foglalkozásokra való jelentkezés önkéntes, kivéve az énekkart, melyre a szaktanár jelöli ki a tanulókat.

A napközibe és tanszobára történő jelentkezést az előző tanév végén fel kell mérni, de lehetőség van a tanév elején, illetve elegendő férőhely esetén tanévközben is a felvételt kérni.

A felvételt a tanuló szülője írásban kéri. A tanulót a szülő kérésére az igazgató mentesítheti a tanórán kívüli foglalkozások részt vétele alól.

2.7. A pedagógusválasztás szabályai

Az első évfolyamra történő beiratkozáskor a szülő választhat pedagógust.

A választható órák esetében az iskola vezetése előző tanév végén közzé teszi a választható tantárgyakat és megnevezi az azt tanító pedagógust. Ennek alapján dönthet a szülő és a tanuló a jelentkezésről.

Más esetben nincs lehetőségünk arra, hogy választást ajánljunk fel a pedagógusokat illetően.

2.8 A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei

Az osztályba sorolás elsődleges kritériuma beiratkozáskor a szülői igény.

A nagy létszámú osztályokban, amennyiben az órakeret engedi csoportbontásra kell törekedni.

A csoportba sorolás a szaktanárok feladata. Lehet képességek szerint, lehet esetleges, de törekedni kell a hátrányos helyzetű tanulók arányos elosztására.

2.9 A tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei

Iskolánkban a nevelő-oktató munka során a pedagógusok csak olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép stb.) használnak a tananyag feldolgozásához, amelyeket az Emberi Erőforrások Minisztériuma hivatalosan tankönyvvé nyilvánított. A nyomtatott taneszközön túl néhány tantárgynál egyéb eszközökre is szükség van: testnevelés, technika, rajz.

Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a nevelők szakmai munkaközösségei (illetve, ahol nincs munkaközösség, ott az egyes szaktanárok) határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján.

A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév előtt (a megelőző tanév májusában szülői értekezleteken) tájékoztatjuk. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetéig a szülők kötelessége.

A taneszközök kiválasztásánál a szakmai munkaközösségek a következő szempontokat veszik figyelembe:

A taneszköz feleljen meg az iskolahelyi tantervének!

Az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat az eszközöket kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatóak.

A taneszközök használatában az állandóságra törekszünk: új taneszköz használatát csak nagyon szükséges, az oktatás minőségét lényegesen jobbító esetben vezetünk be.

Az ingyenessé váló tankönyvellátás keretében az első és második évfolyam kivételével tartós tankönyveket kell választani, melyek az iskolai könyvtárba kerülnek.

3. A tanulói teljesítmény ellenőrzésének, értékelésének, minősítésének módja, formája, területei:

- A számonkérés követelményei és formái 1-8 évfolyamig a tantárgyi tantervekben találhatóak.
- Felső tagozaton a modul tantárgyakat érdemjeggyel értékeljük.
- Az Osztályfőnöki foglalkozás fejlesztési követelményeinek való megfelelést 5-8. évfolyamon nem értékeljük és nem minősítjük.
- 1-8. évfolyamon a tanuló magatartását és szorgalmát havi egy érdemjeggyel értékeljük, félévkor, és év végén osztályozzuk.
- 5-8. évfolyamon a jelen fejezetben másként nem szabályozott tantárgyakból nyújtott teljesítményt érdemjegyekkel értékeljük. Ezekből a tantárgyakból átlagban havi egy érdemjegynek kell születnie, hogy az osztályzat biztonsággal megállapítható legyen.
- A tanulók tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelését, minősítését a helyi tantervben meghatározott követelmények szerint ítéljük meg.
- Az egyes tantárgyak tantervi követelményeit világosan meg kell fogalmazni, a tanuló tudomására kell hozni.
- Az egyes tantárgyak egységes iskolai követelményrendszerét minden tanár köteles betartani.
- A tanulók tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók írásbeli dolgozatainak, feladatlapjainak, tesztjeinek értékelésekor az elért teljesítményt (% és pontszám) érdemjegyekre váltjuk át, a helyi tanterv tantárgyi követelményeiben meghatározottak szerint.
- A tanuló által szerzett érdemjegyekről a szülőt a tárgyat tanító nevelő értesíti az értesítő könyvön, tájékoztató füzetben keresztül. A bejegyzéseket az osztályfőnök havonta ellenőrzi, és az esetlegesen elmaradt érdemjegyek beírására felhívja a szaktanár figyelmét.

Az osztályozás módja:

- Jelest kaphat, aki a szaktantárgyak helyi tantervi követelményeiben foglaltakat maradéktalanul teljesíti.
- Elégségest kaphat, aki a szaktantárgy helyi tantervi követelményeinek minimumát teljesíti.

3.1. A tanulók ellenőrzése és értékelésének elvei

Az előírt követelmények teljesítését az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók szóbeli felelete, írásbeli munkája vagy gyakorlati tevékenysége alapján mérjük és ellenőrizzük. Az ellenőrzés kiterjedhet a régebben tanult tananyaghoz kapcsolódó követelményekre is.

A tanulók tudásának ellenőrzése írásban

- felmérők szummatív (tanév eleje, vége),
- témazárók
- szintmérések (idegen nyelvből negyedévente),
- tantárgyi feladatlapok (kisebb résztéma),
- tantárgytesztek (belső mérések, külső mérések),
- összefüggő írásbeli feleletek (esszé, project),
- munkafüzet feladatlapjai,
- röpdolgozatok (10-15 perc, lényegre irányuló fogalom, definíció, szabály stb.),
- kísérletekkel, magyarázatokkal egybekötött írásbeli munka,
- rajzok, agyagmunkák, tablók, gyűjtemények stb. készítése.

Írásbeli felelet egyenértékű a szóbeli felelettel.

Témazáró dolgozat: a félévi, illetve az év végi értékelésnél fokozottan vesszük figyelembe.

A tanulók tudásának ellenőrzése szóban

- összefüggő felelet (konkrét, megadott téma),
- feleletek (sok apró kérdés, célzott),
- egyéni és csoportos beszélgetések (céltudatos tanári irányítás),
- kiselőadás (előzetes felkészülés alapján),
- kísérletekkel, magyarázatokkal egybekötött felelet.

Az elméleti tantárgyak ellenőrzése

- A tanulók munkáját egy-egy témakörön belül szóban és írásban is ellenőrizzük.

Az értékelés célja

- Az önértékelés képességének kialakítása,
- Motiváció,
- A teljesítményszint és tudásszint jelzése,
- Jelezi a pedagógus számára a tanuló fejlődését, fejleszthetőségét,
- Tájékoztatja a szülőt, gyermeke hogyan teljesítette a követelményeket.

Az értékelés legyen

- Sokszínű, serkentő, ösztönző hatású,
- Folyamatos, rendszeres, minden tevékenységre kiterjedő,
- Tárgyilagos, objektív, a tanuló személyiségét fejlesztő, segítő szándékú,
- Következetes, szakszerű és felelősségteljes,
- Céljai és követelményei mindenki számára legyenek előre ismertek.

3.2 AZ OTTHONI FELKÉSZÜLÉSHEZ ELŐÍRT ÍRÁSBELI ÉS SZÓBELI FELADATOK MEGHATÁROZÁSÁNAK ELVEI, KORLÁTAI

Az írásbeli és szóbeli házi feladat a tanult ismeretek alkalmazását, elmélyítését, begyakorlását szolgálja.

Mivel a szabadon tervezhető és szabadon választható órák megnövelik a tanulók iskolai terhelését és iskolában eltöltött időt, ezért házi feladatot csak minimális mennyiségben lehet adni.

- az első-negyedik évfolyamon a tanulók hétvégére (szombatra, vasárnapra), valamint a tanítási szünetek idejére kötelező jelleggel nem kapnak sem szóbeli, sem írásbeli házi feladatot;
- az ötödik-nyolcadik évfolyamon a tanulók a tanítási szünetek idejére – a szokásos (egyik óráról a másikra esedékes) feladatokon túl – nem kapnak sem szóbeli, sem írásbeli házi feladatot;
- az egész napos iskolában nincs házi feladat.

3.3. A tanulók tanulmányi munkájának értékelése, az iskola mérési rendszere

Alapkoncepciónk:

Az objektív, igazságos értékelés nevelő hatású, a tanulók személyiségének fejlesztését kell szolgálnia a nevelés-oktatás teljes folyamatában.

Célunk a kialakított mérési értékelési rendszerben felmérni, hogy az iskola tanulói az adott évfolyamon, illetve a meghatározott mérési szakaszban hogyan tettek eleget iskolánk kerettantervhez igazított helyi tantervében előírt követelményeknek.

Kiemelten hangsúlyozzuk a diagnosztikus és a fejlesztő értékelés szerepét és jelentőségét. Meggyőződésünk, hogy a tanulók akkor motiváltabban tanulnak, ha teljesítményük értékelésekor nagyon jól ismerjük a kiinduló állapotot, és ennek függvényében tervezzük meg a folyamatos fejlesztést.

Diagnosztikus fejlődésvizsgáló rendszer alkalmazása (DIFER)

Országos mérési feladatok keretében végezzük el első évfolyamon a DIFER méréseket.

Célja: Központi diagnosztikus mérőeszközrendszer segíti a pedagógiai folyamat bemeneti pontján a tanulók megismerését, a hiányosságok feltárását. Segíti a nevelőket az egyéni fejlesztési tervek elkészítésében a hiányosságok megszüntetése érdekében.

Alkalmazása: A mérés az iskolai munka kezdő szakaszában nélkülözhetetlen alapkészségekre terjed ki. (Beszéd-hallás, reláció-szókincs, írásmozgás koordináció)

A mérés eredménye alapján egyéni fejlesztési tervet készítünk – ha ez szükséges – a hiányosságok pótlására.

Összegző – lezáró – minősítő értékelés

Célja: A tanulók fejlődésének átfogó minősítése. Adott tanítási – tanulási szakasz lezárásakor az elért tudásállapot rögzítése, viszonyítás a követelmények tükrében az induló tudásállapothoz. Cél – a minősítés.

Alkalmazása: Nagyobb tanulási témák, időegységek végén, (Félév, tanév vége, vizsgák).

Külső értékelés

- Az iskola keresettség szintje a környezet függvényében.
- Tanulmányi, művészeti és sportversenyeken nyújtott teljesítmény.
- Továbbtanulás, beiskolázás sikeressége.
- Külső mérések (bemeneti, kimeneti) eredményessége, tapasztalatai.

Az országos idegen nyelvi mérés, országos célnyelvi mérés.

Az országos kompetenciamérések a 6. és 8. évfolyamon – anyanyelvi matematikai alapkészségek fejlődésének vizsgálata.

Rendszeresen – jogszabályi kötelezettségnek megfelelően mérjük, országos mérési feladatok keretében az alapkészségek, képességek fejlődését. A mérést évente az oktatási miniszter tanév rendjéről szóló rendeletében meghatározottak szerint végezzük.

Az Oktatási Hivatal által közzétett intézményi szintű eredményeket elemezzük. A tapasztalatokat felhasználjuk nevelő-oktató munkánk eredményesebbé tételére az alapkészségek fejlesztése területén.

Az értékelés eredményét iskolánk honlapján is közzé tesszük. A munkát mérésbiztosok koordinálják.

Eredményes nevelő-oktató munkánk egyik alapvető feltétele, hogy az értékelési rendszer iskolai szinten is egységes legyen, és azt valamennyien céltudatosan egységesen alkalmazzuk.

Az értékelés csak akkor érheti el a fentiekben vázolt célkitűzéseinket, ha az:

- sokoldalú,
- objektív,
- ismeretekre és azok alkalmazására, tevékenységre irányul,
- igazodik a fejlesztési követelményekhez, belépő tevékenységformákhoz, továbbhaladási feltételekhez évfolyamonként, fejlesztési szakaszonként,
- változatos (szóbeli, írásbeli, szöveges, osztályzattal történő)
- rendszeres.

Az értékelésnél általában törekszünk:

- a pozitív teljesítmény – motiváció elérésére,
- az optimális értékelési rendszer kialakítására,
- készségtárgyaknál az elméleti és a gyakorlati ismeretek összhangjára.

Mérési, értékelési rendszerünk alapelvei

- A pedagógusoknak folyamatosan és rendszeresen össze kell vetniük a tanulók fejlődéséről kapott adatokat a tanulók fejlődése iránt támasztott követelményekkel.
- Az ellenőrzés, értékelés nem szorítkozhat csupán az ismeretek, készségek értékelésére, folyamatosan kell értékelnünk a tanulók képességeinek, egész személyiségének fejlődését.
- A folyamatos nevelői megfigyeléseknél alkalmazzuk a fejlesztő, egyénre szóló szöveges értékelést szóban és írásban.
- Ne csak a tanulók mechanikus emlékezetét vizsgáljuk, hanem fejlesszük okkereső, problémamegoldó gondolkodásukat is.
- Az ellenőrzés, értékelés nem lehet fegyelmezés, retorzió eszköze.
- Az ellenőrzéshez megfelelő légkört kell teremteni.

Mérési, értékelési rendszerünk szempontjai

- Alapja a tanulók folyamatos megfigyelése.
- Követelményeknek megfelelően az adott évfolyamra, adott időszakra tudja-e megszerzett ismereteit alkalmazni? Alkalmazóképes tudás feladatmegoldásokban.
- Ismeri-e, érti-e az alkalmazáshoz szükséges legfontosabb fogalmakat, tényeket?
- Tükröződik-e logikus gondolkodás teljesítményében?
- Milyen az önálló ismeretszerzésének szintje?
- Mennyire egyenletes a tanuló teljesítménye?
- Mennyire igényes az elvégzett munkával kapcsolatban?

Az értékelésnek – bármelyik a továbbiakban ismertetett formáját alkalmazzuk – minden esetben tükröznie kell a követelmény és a teljesítés viszonyát. Kialakításánál domináljon a motiváló szándék, az objektivitás.

1-4. évfolyam

Az 1. évfolyamon és a 2. év első félévéig szöveges értékeléssel minősítünk.

A követelményeknek megfelelően történjen az értékelés, de az messzemenően fejezze ki és segítse a gyermeki személyiség eltérő ütemben való fejlődését.

A 2. év félévétől - érdemjegyekkel – (1-5 fokozatú skála) – történik a tanulók tudásának mérése, értékelése.

5-8. évfolyam

Minden teljesítményt érdemjeggyel értékelünk – (ötfokozatú skála, - (1-5) – a tanév folyamán. A modul tárgyak értékelésénél is.

- **Jeles (5):** ha a tantervi követelményeknek kifogástalanul eleget tesz a tanuló, ismeri, érti, tudja a tananyagot, mindazt alkalmazni is képes. Szóban és írásban szabatosan fogalmaz.
- **Jó (4):** ha a tantervi követelményeknek megbízhatóan, csak kevés és jelentéktelen hibával tesz eleget. Apróbb bizonytalanságai vannak, kisebb hibákat vét.
- **Közepes (3):** ha a tantervi követelményeknek pontatlanul, néhány hibával tesz eleget. Többször is nevelői segítségre, javításra, kiegészítésre szorul. Ismeretei felszínesek. Kevésbé tud önállóan dolgozni, gyakorlati tevékenységében kissé bizonytalan, feleleteiben rövid mondatokat alkalmaz.
- **Elégséges (2):** ha a tantervi követelménynek csak nevelői útbaigazításokkal, hiányosságokkal tesz eleget, de a továbbhaladáshoz szükséges minimális ismeretekkel, jártasságokkal rendelkezik. Csak egyszavas vagy tömönatos válaszokat ad, gyakorlati tevékenysége bizonytalan, képtelen önálló feladatvégzésre.
- **Elégtelen (1):** ha a tantervi követelményeket nevelői útbaigazítással sem teljesíti. A magasabb évfolyamba lépés feltételeinek nem felel meg, gyakorlati tevékenysége segítséggel is eredménytelen.

A tanulók tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók nagyobb tananyagot felölelő, egy-egy témakört lezáró írásbeli dolgozatainak, feladatlapjainak, tesztjeinek értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyekre történő átváltását a következő arányok alapján végzik el a szaktárgyat tanító nevelők:

Teljesítmény	Érdemjegy
0-33% :	elégtelen (1)
34-50%:	elégséges (2)
51-73%:	közepes (3)
74-90%:	jó (4)
91-100%:	jeles(5)

Az értékelés rendszeressége

1. év és -2. év első félévében

A szöveges értékelés rendszeressége:

félévkor

tanév végén

Ebben az értékelési időszakban az alábbi értékelési tartalom jelentkezik dominánsan:
a legutóbbi értékelés óta mutatott pozitív vagy negatív fejlődés,
személyiségjegyek fejlődése pozitív, vagy negatív értelemben
javaslatok, tennivalók a jövőre (rövid távra vonatkozóan rövid, tömör lényegre mutató megfogalmazásokkal.)

A 2. év második félévétől

év végén osztályzatot kapnak a tanulók.

Az 5-8. évfolyamokon minden teljesítményt érdemjeggyel (1-5) értékelünk tanév közben.

Félévkor, és tanév végén osztályozzuk a tanulók teljesítményét.

Érdemjegyek száma havonta:

heti 1 órás tárgynál legalább 1 jegy

heti 2 órás tárgynál 1-2 jegy

heti 3 órás tárgynál legalább 2-3 jegy

heti 4, vagy ennél több órás tárgy esetében legalább 2-3 jegy

A belépő új tantárgyaknál az első hónapban nem kötelező érdemjegy adása.

Az előzőekben ismertetett értékelési formák mellett más módok és eszközök is alkalmazhatók adott időegység (naponta, hetente) alkalmával. Ez történhet piros ponttal, csillaggal, jelek, szimbólumok alkalmazásával.

A konkrét teljesítményekhez kötődő, alternatív megoldások bármely területen és fejlesztési szakaszban alkalmazhatók. Érdemjeggyé vagy szöveges értékeléssé történő átszámítások azonban mindenkor a nevelőtestület egyeztetésével – elsődlegesen az adott szakmai munkaközösség – döntésével valósulhat meg.

A szöveges értékelés formái – tantárgyi összegzések

a./ Szöveges értékelés, a minősítések fokozatai:

Minősítés: Kiválóan teljesített
Jól teljesített
Megfelelően teljesített
Felzárkóztatásra szorul

Külön jelezzük a dicséretet, vagy a gyenge tanulmányi előmenetelt.

b) Az értékelés tantárgyi elvei:

- A tanuló továbbhaladásához minden területen a minimális követelményt teljesíteni kell.
- A tantárgyi értékelés tükrözze a helyi tantervben megfogalmazott követelmények és a teljesítés viszonyát, a fejlődésben elért eredményt.
- Tárja fel az elmaradás és a hibák okait.
- Hangsúlyozza a pozitívumokat.
- Legyen folyamatos, segítse elő a rendszeres megerősítést.
- Törekedjen mindenkor valamennyi tantárgy tekintetében objektivitásra, méltányosságra.
- A tantárgyi órákon a tanulók teljesítményét szövegesen vagy osztályzattal értékeljük.

c) A szöveges értékelés területei:

- kitartó szorgalom az adott tantárgy tekintetében, vagy annak hiánya,
- kiemelkedően jó, vagy visszaeső tanulmányi teljesítmény,
- feladattudat, figyelmes munkavégzés az órán,
- órai munkák, órai aktivitás,
- íráskép, füzetvezetés

d) Érdemjeggyel történő értékelés:

- témazáró dolgozatok
- írásbeli, szóbeli feleletek
- kiemelkedő órai munka
- memoriterek

A magatartás és szorgalom értékelése

Cél: Az iskolai élet szabályait betartó viselkedési értékrend meggyőződéssé váljon

Eljárásrend: A tanulók magatartásának és szorgalmának értékelését az osztályfőnökök havonta végzik. Az osztályfőnökök a szaktanárokkal és a napközis nevelőkkel közösen alakítják ki az érdemjegyet. Félévkor és évvégén osztályzattal minősíti a konferencia, amelyre javaslatot az osztályfőnök tesz.

Magatartás

példás (5) Viselkedése, közösségi magatartása példamutató, rendszeresen részt vesz az iskolamiséken. Megbecsüli és vigyázza az iskola környezetét.

Jó (4) Ha az előbb felsorolt értékek kis hiányossággal valósulnak meg.

Változó (3) Ha a fenti értékek nem valósulnak meg, magatartása problémás.

Rossz (2) Sorozatosan megszegi a házirendet. Viselkedésével akadályozza társait a tanulásban.

A szorgalom értékelésének figyelembe vesszük a tanulásban elért eredményeit.

Feladatunk azoknak a készségeknek és képességeknek a kialakítása, amelyek segítségével a tanulás örömtelivé válik.

Szorgalom példás (5) A tanuláshoz való hozzáállása, aktivitása munkafegyelme példamutató.

Jó (4) többnyire képességeinek megfelelően tanul, kis hiányok előfordulhatnak, a felszerelésben, órai aktivitásban.

Változó (3) Munkafegyelme kifogásolható, teljesítménye hullámzó.

Hanyag (2) Ha még a minimumot sem teljesítette, a jobb tanulmánya érdekében semmit sem tesz.

A jutalmazás fokozatai:

- Szaktanári dicséret
- Osztályfőnöki és napközis tanári dicséret
- Igazgatói dicséret
- Nevelőtestületi dicséret

A fegyelmezés fokozatai:

- Ügyeletes tanári figyelmeztetés
- Napközis tanári figyelmeztetés
- Szaktanári figyelmeztetés (3 után következő fokozat)
- Osztályfőnöki figyelmeztetés (3 után következő fokozat)
- Osztályfőnöki intés
- Osztályfőnöki megrovás
- Igazgatói figyelmeztetés
- Igazgatói intés
- Igazgatói megrovás
- Tantestületi figyelmeztetés
- Tantestületi intés
- Tantestületi megrovás
- Fegyelmi eljárás

A fegyelmi fokozatok átléphetők a viselkedés súlyosságától függően. Amennyiben a tanuló a házirend szabályait súlyosan és vétkesen megszegi ellene fegyelmi eljárás indítható.

3.4 A MAGASABB ÉVFOLYAMBA LÉPÉS FELTÉTELEI

A tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette.

3.4.1 Az 1. évfolyamon

- A tanuló az első évfolyamon csak abban az esetben utasítható évfolyamisméltésre
 - ha a tanulmányi követelményeket az iskolából való igazolt és igazolatlan mulasztás miatt nem tudta teljesíteni.
- A tanuló részére engedélyezhető az iskola évfolyamának megisméltése
 - abban az esetben is, ha egyébként felsőbb évfolyamra léphetne, de a szülő írásbeli kérelme alapján az igazgató határozatban engedélyezi az évfolyam megisméltését.

3.4.2. A 2-8. évfolyamra vonatkozó előírások

Az egyes tanulók év végi osztályzatát a nevelőtestület osztályozó értekezleten áttekinti, és a pedagógus, illetve az osztályfőnök által megállapított osztályzatok alapján dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről. Abban az esetben, ha az év végi osztályzat a tanuló hátrányára lényegesen eltér a tanítási év közben adott érdemjegyek átlagától, a nevelőtestület felhívja az érdekelt pedagógust, hogy adjon tájékoztatást ennek okáról, és indokolt esetben változtassa meg döntését. Ha a pedagógus nem változtatja meg döntését, és a nevelőtestület ennek indokaival nem ért egyet, az osztályzatot az évközi érdemjegyek alapján a tanuló javára módosítja.

Diákjaink abban az esetben folytathatják tanulmányaikat magasabb évfolyamon

- ha valamennyi tárgyból eleget tettek a helyi tantervünkben rögzített magasabb évfolyamba lépés követelményeinek.
- ha a tanuló az érvényes jogszabályban leírtaknak megfelelően eredményes javító- és osztályozóvizsgát tett.

4. Az iskola által alkalmazott sajátos pedagógiai módszerek

Pedagógiai munkánk során tapasztaljuk, hogy egyre nagyobb kihívásokkal állunk szemben. Változó társadalmunk más igényeket támaszt a pedagógusok elé. Keressük azokat az új megoldásokat, melyek eredményesebbé teszik munkánkat a változó körülmények közepette is.

Célunk olyan reformpedagógiai módszerek alkalmazása, melyek munkáltató jellegűek és önálló csoportos tevékenységet igényelnek.

4.1 Projektmódszer

Jellemzői:

- célvezérelt tapasztalatszerzés, „teljes értékű”, erős aktivitás,
- lehetőséget biztosít, megtanulni hogyan kell a célt meghatározni (a célkitűzés belső sürgetés),
- a cél irányába mutató beállítódás készséget, felkészültséget jelent,
- a gyermek folyamatosan szelektív döntéseket végez,
- a cél meghatározza az eredményt,
- a felkészültség megelégedést vált ki, ha a célt elérték,
- az elégedettség megerősíti a tevékenységet,
- tartós érdeklődésből fakadó cselekvés,

Alkalmazási területei:

- egészségnevelési program megvalósítása
- környezeti nevelési program megvalósítása
- dráma és színház tanítása

4.2 Erdei iskola

Cél: a természeti környezetben megismerni az osztálytermi foglalkozásokon tanultakat. legfőbb pedagógiai módszere a projektmódszer és a kooperatív tanulás.

Megvalósítás: Minden tanév szeptemberében városunk környékén különböző feladatok kapcsán megismerkednek az erdő, a mező élővilágával. Tapasztalatokat szereznek a környezetvédelem területén is.

4.3 Kooperatív tanulás

A kooperatív oktatási módszer a tanulók kis csoportokban (4-6 fő) való együttműködésen alapuló, tevékenységorientált foglalkoztatása.

Célja: az intellektuális készségek fejlesztése, a szociális készségek fejlesztése, az együttműködési képesség kialakítása.

Alapelvei: az egyidejű interakció, az építő egymásrautaltság, az egyéni felelősség, az egyenlő részvétel.

Változatai: csoportos tanulás – egyéni teljesítmény csoportos tanulás egyéni vetélkedő(csoporton belül) mozaik tanulás (az anyag felosztása, és együttes előadás) csoportkutatás (közös tervezés, kutatás)

A kooperatív módszer nem nélkülözheti a társak aktív, segítő, támogató részvételét az együttes munka, a kooperatív tanulás keretei között. A tanulók nemcsak a saját munkájukért, hanem a csoport tagjának tanulási eredményeiért is felelősek.

A kooperatív módszerek nagymértékben elősegítik az adott osztályon, közösségen belüli kapcsolatok pozitív irányú alakulását, hozzájárulnak az önértékelés fejlődéséhez, az iskolához való pozitív attitűdök kialakulásához.

A kooperatív munka feltételezi: a kooperatív munkára alkalmas témát, helyzetet; a diákok közötti kölcsönös

függési viszony felismertetését; a közvetlen interakciók feltételét; az egyéni beszámolás, az egyéni eredmények hasznosítását; a tolerancia, a bizalom, a konfliktuskezelés képességeit; a pedagógus képességeit a közvetett irányításra.

A kooperatív munka vitathatatlan előnyei: a tanulók empátiás képességeinek, kooperációs képességeinek (beszélgetés, vita, meghallgatás stb.) fejlődése; a közösen végzett munka szorongástoldó, motiváló hatásának érvényesülése.

5. A nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

5.1 A NAT, a kerettantervek és a helyi szintű szabályozás

A Nat-ban megfogalmazott elvek, célok, fejlesztési feladatok és műveltségi tartalmak a képzési szakasz sajátosságai szerint több változatban is kimunkált dokumentumokban, a kerettantervekben öltenek testet.

A helyi tantervek iránti alapvető követelmény, hogy megfeleljenek annak a választott kerettantervnek, amely elkészítésük alapjául szolgál, továbbá az iskola arculatára jellemzően töltsék meg tanítási-tanulási tartalommal és tevékenységekkel a rendelkezésükre álló átlagosan 10%-os szabad időkeretet. A 10%-os időkeret helyi szintű felhasználása:

- a 2.1. pontban meghatározottak szerint szabadon tervezhető órákra.
- Képességfejlesztésre, gyakorlásra

5.2 A hit- és erkölcsstan oktatására vonatkozó szabályok

Míg az etika oktatási területének tartalmát és követelményeit a Nemzeti alaptanterv szabályozza, addig a hit- és erkölcsstan oktatáson belül a tanuló által választható hitoktatás kereteiről a nemzeti köznevelésről szóló törvény másként rendelkezik: az iskolai keretek között folyó hitoktatás szervezését, tartalmának meghatározását és felügyeletének ellátását minden nevelési-oktatási intézménytípus (óvoda, iskola, kollégium) esetén az adott egyház és az adott egyház nevében eljáró jogi személy hatáskörébe utalja.

5.3 Egész napos iskola

Az általános iskola a nemzeti köznevelésről szóló törvény rendelkezéseinek megfelelően egész napos iskolaként is működhet.

Intézményünk alsó tagozatos osztályai első és második évfolyamon egész napos iskola formájában működnek kötelező jelleggel. 3. és 4. évfolyamon szülők többségének nyilatkozata alapján választhatják az egész napos iskolaformát.

5.3.1. Az egész napos iskola szervezési sajátosságai

Az egész napos iskolában a tanórai és egyéb foglalkozásokat az iskola délelőtt és délután, egyenletesen szétosztva 16 óráig szervezi meg.

- A tanulóknak délelőtt és délután legfeljebb 3-3 tanítási órájuk lehet.
- A délelőtti órákban, amikor a tanulók a legaktívabbak, a nehezebben elsajátítható tantárgyak vannak napi renden.
- Lehetőség szerint délutánra kell szervezni a készségtárgyak oktatását.

Egész napos iskolai nevelés-oktatás során az osztályban legalább két tanítónak kell tanítania.

Az egész napos iskolai nevelés-oktatás keretében kell biztosítani:

- a segítségnyújtást a házi feladatok elkészítéséhez,
- a tananyag megértéshez és elsajátításához kapcsolódó többlet pedagógiai támogatást azon tanulóknak részére, akik bármely okból kifolyólag egyéni tanulási nehézséggel, a tananyag értelmezési problémájával küzdenek,
- a felzárkóztatással és a tehetséggondozással kapcsolatos feladatok ellátását.

A fenntartónak az egész napos iskolai nevelés és oktatás megszervezése esetén is biztosítania kell az ingyenes tankönyvellátást és étkezést mindazon tanulók számára, akik a külön jogszabályban foglalt feltételeknek megfelelnek.

A fenntartónak az intézményvezető közreműködésével meg kell teremtenie továbbá a feltételeket a tankönyvek, füzetek és más tanulói felszerelések biztonságos iskolai tárolásához.

Amikor a szülő beiratja gyermekét az egész napos iskolai oktatású osztályba, akkor vállalja, hogy gyermekének délelőtt és délután is iskolába kell járnia, nincs mód a tanulók foglalkozások alóli mentesítésére, a hiányzásokat igazolni kell.

5.3.2. Kiemelt feladatok az egész napos iskolai nevelés-oktatásban

Képességek differenciált fejlesztése, különös tekintettel a kommunikációs készségek fejlesztésére.

Alapvető higiénés-, társas-, magatartási- és munkaszokások fejlesztése:

- az alapvető normák elfogadtatása és követésükre ösztönzés,
- az egészséges és kulturált életmód gyakorlati elsajátítása,
- a társas kapcsolatok kialakításának képessége
- az önálló tanulás képességének fejlesztése
- Pozitív életmódmodell nyújtása.

Az egész napos iskola működése esetén az iskola pedagógiai programjának része az oktatásért felelős miniszter által kiadott nevelési oktatási program. A program megjelenéséig iskolánkban a kifutó rendszerben működő iskolaotthonos oktatási forma gyakorlatát alkalmazzuk, figyelembe véve az új jogszabályokat.

5.4. Természettudományos nevelés

Az egyén, a közösségek és a természet harmóniájának elősegítése a nevelés-oktatás rendszerének kiemelt feladata. A kísérletezés, a megfigyelés, a természettudományos gondolkodás differenciált fejlesztése és alkalmazása, a műszaki ismeretek hétköznapi életben is használható elemeinek gyakorlati elsajátítása a NAT kiemelten fontos tartalma. Cél, hogy a természettudomány ismeretei és módszerei úgy épüljenek be a diákok gondolkodásába és tevékenység-repertoárjába, hogy előhívhatók legyenek a mindennapi problémák értelmezése és megoldása során. Az átlagosnál elmélyültebb természettudományos érdeklődés felkeltését

Szorgalmazzuk a tanórán kívüli foglalkozások keretében tartandó programok megvalósítását, a projektmódszer alkalmazását.

5.5. A mindennapos testnevelés

Az intézmény mindennapos testnevelési programja a helyi lehetőségekből kiinduló, reális, fenntartható célkitűzés, mivel a program iskolánk minden tanulójának egész éven át lehetőséget ad a rendszeres mozgásra.

A mindennapos testnevelésben lehetőség van arra, hogy a tanuláshoz szükséges tulajdonságokat megerősítsük: legyen erős, kitartó, becsületos és szorgalmas, ne legyen fáradékony, bírja a tanulással járó idegi és fizikai terhelést.

A gyerekek minél szélesebb körben ismerkedjenek meg – lehetőségeinknek megfelelően – a legkülönbözőbb szabadidősportok alapjaival, hogy kiválaszthassák a számukra megfelelő sportot, amelyeket később folytatva javulhat életminőségük, testi-lelki egészségük, fenntartva természetesen a „klasszikus”, a tantervben is szereplő mozgásformák elsődlegességét.

A játéknál jobb nevelő nem létezik, mert része a vereség és a győzelem, feltétele a szabályok betartása, és ami a legfontosabb, része a siker is.

Az iskola a mindennapi testedzést a tanórai foglalkozások mellett a diáksportkörök működésének támogatásával biztosítja.

Az iskola biztosítja továbbá, hogy az udvar, a tornaterem - testnevelő tanár felügyelete mellett - a tanulók rendelkezésére álljon - a testnevelő tanárok által összeállított program szerint.

Az iskolai sportkör szakmai programja az iskola munkatervének részét képezi.

Az iskola igazgatója és a sportköri vezetők évente értékelik a mindennapi testedzés és sportolás megvalósulásainak feltételeit, a tanulók részvételét és közösen állapodnak meg a teendőikben.

Az iskola és a sportköri vezetők kapcsolata a mindennapi munkában közvetlen.

Iskolánk helyi tanterve minden évfolyamon és minden osztály számára heti 5 testnevelés órát ír elő kötelező jelleggel.

A testnevelés órákat alsó tagozaton a tanító képesítéssel rendelkező nevelő és szaktanár is taníthatja.

A testnevelés órákat az 5-6. évfolyamon tanító testnevelés műveltségi területtel vagy szaktanár taníthatja

A testnevelés tantárgyat 7-8. évfolyamon szaktanár tanítja.

A nevelők az éves óraszámnak megfelelő tanmenetet készítenek.

A nevelők a haladási naplóban dokumentálják az óra megtartását és a hiányzókat.

A mindennapos testnevelés megvalósítása feltételezi, hogy a tanulóknak 16 óráig kell biztosítani a foglalkozásokat, valamint az egész napos iskola szervezési sajátosságaiból következik, hogy délutáni időpontban is kell tartani testnevelés órát. A délutáni testnevelés órák részt vétele alól csak az igazolt sportolók kapnak felmentést megfelelő igazolás ellenében.

Mindennapos testnevelés kiváltási lehetőségei:

2024. évi XXV. törvény indokolás a belügyi ágazati feladatellátást támogató törvények 34§ alapján

A heti öt órából legfeljebb heti két óra a NAT Testnevelés és sport műveltségterületében jelzett sporttevékenységekre fordítható:

- úszás,
- néptánc,
- közösségi és más sportjátékok,
- szabadtéri sportok,
- természetjárás, kirándulás

Amennyiben a testnevelés óra keretében megvalósított úszásoktatás infrastrukturális feltételei a nevelési-oktatási intézményben nem állnak rendelkezésre, akkor heti egy alkalommal legfeljebb két testnevelésórát egy tanítási napon összevonva lehet megszervezni. Amennyiben a testnevelés óra keretében megvalósított néptáncoktatás feltételei a nevelési-oktatási intézményben nem állnak rendelkezésre, akkor heti egy alkalommal legfeljebb két testnevelésórát egy tanítási napon összevonva lehet megszervezni.

Felmentést adni sportfoglaltság esetén: kizárólag a versenyengedéllyel rendelkező tanulók kaphatnak felmentést heti két óra alól, ha az edzés igazolása mellett az érintett testnevelésórát közismereti tanóra nem előzi meg vagy nem követi, azaz ha a testnevelési óra a nulladik, az első, az utolsó vagy utolsó kettő tanítási órára esik..

5.6. A mindennapos művészeti nevelés

Az alsó tagozatos nevelés-oktatás egyik kiemelt feladata a mindennapos művészeti nevelés, amely az iskola délutáni foglalkozási keretének felhasználásával is megvalósulhat, így teremtve alkalmat a tanulók különféle egyéni, kisközösségi művészeti tevékenységeinek fejlesztésére.

A tanórán kívüli foglalkozások között biztosítjuk az iskolai énekkar működését.

5.7. Az idegennyelv-oktatás

Az első idegen nyelv oktatása legkésőbb az általános iskola 4. évfolyamán kezdődik. Amennyiben az 1–3. évfolyam idegennyelv-oktatásában képzett pedagógus alkalmazása megoldható, és az iskola pedagógiai programja erre lehetőséget ad, az első idegen nyelv oktatása ezen évfolyamokon is megkezdhető. Az első idegen nyelv megválasztásakor – amely az angol lehet – biztosítani kell, hogy azt a felsőbb évfolyamokon is folyamatosan tanulhassák. A második idegen nyelv oktatása a 7. évfolyamon kezdődhet.

- Iskolánkban az idegen nyelv oktatása már 1. évfolyamon elkezdődik a választható órakeret terhére.
- Tantervünk az iskola által korábban használt tanterv.
- Angol oktatást választhatnak a tanulók.
- Felső tagozatban a tantárgy óraszám megfelel az emelt szintű oktatás feltételeinek.
- Iskolánkban nincs lehetőség második idegen nyelv választására.
- Iskolánkban angol két tanítási nyelvű oktatás folyik.

5.8. Az emelt szintű képzési forma

Az emelt szintű (hagyományosan ún. „tagozatos”) szervezési forma a tehetséggondozás sajátos módja, amelynek során az általános iskolában, illetve a középfokú oktatásban egy vagy több meghatározott tantárgy fejlesztési követelményeinek és ismereteinek elsajátítása a kerettantervek által meghatározott, magasabb szintű követelményekkel, emelt óraszámban valósul meg. Ebben a szervezési formában kiemelt hangsúlyt kell helyezni a természettudományok, az idegen nyelvek, illetve a művészeti területek fejlesztésére.

- Iskolánkban angol nyelv esetében valósul meg az emelt óraszámú oktatási forma.
- Alapja a kerettanterv, melyhez a korábbi tantervünk magasabb szintű követelményeit is figyelembe vesszük.
- Az óraszámok kialakításában a választható órákat használtuk fel.

5.9. A sajátos nevelési igényű tanulók nevelésének-oktatásának elvei

A sajátos nevelési igényű tanulók esetében is a Nat-ban meghatározott egységes fejlesztési feladatokat kell alapul venni. A nevelési-oktatási folyamatot a tanulók lehetőségeihez, korlátaikhoz és speciális igényeihez igazodva elsősorban a következő elvek szerint kell megszervezni:

- a feladatok megvalósításához hosszabb időszavakat, tágabb kereteket kell megjelölni ott, ahol erre szükség van;
- igény szerint sajátos, a fogyatékosággal összeegyeztethető tartalmakat, követelményeket kell kialakítani és teljesíteni;
- szükség esetén a tanuló számára legmegfelelőbb alternatív kommunikációs módszerek és eszközök, alkalmazásának beépítése a nevelés, oktatás folyamatába;
- az iskolák segítő megkülönböztetéssel, egyénileg is támogassák a tanulókat, elsősorban az önmagukhoz mért fejlődésüket értékelve; az egyes fogyatékkal élő tanulókkal összefüggő feladatokról a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának tantervi irányelve és a vizsgaszabályzatok adnak eligazítást.

5.10. A nemzetiségi nevelés és oktatás elvei

A nemzetiségi nevelés és oktatás célja a tanulók nemzetiségi közösséghez tartozásának erősítése. Ezt a célt az iskola a nemzetiségi nyelv és kultúra közvetítésével éri el a következő elvek szerint:

- a helyi tantervekben megjelenő kötelező és nem kötelező tanórai foglalkozásokon túl felhasználható időkeret a kötött nyelvi és népismereti óraszám miatt általában kisebb az általánosnál; ezt a hátrányt a műveltségi területek erőteljesebb integrációjával, a kiemelt fejlesztési feladatok átgondolt megjelenítésével kell a helyi tantervi szabályozás szintjén kiegyenlíteni;
- az óraterv kialakításakor biztosítani kell egy idegen nyelv oktatását is;
- az iskola nevelő és oktató munkája arra irányuljon, hogy a készségek kialakítása és a képességek fejlesztése az általános követelmények szerint érvényesüljön minden műveltségi területen;
- a speciális követelményekre vonatkozóan további eligazítást a nemzetiség iskolai oktatásának irányelve ad.

5.11. Napközi otthonos oktatás és tanulószoba

A tanulót szülői kérésre megilleti a jog, hogy napközi otthonos vagy tanulószobai ellátásban részesüljön a 3-4 (napközi) vagy 5-8 (tanulószoba) évfolyamon. Iskolánk minden tanulójának biztosítjuk ezen lehetőségeket, ahol tanári felügyelettel végezhetik munkájukat, de a távollétet igazolni kell. A tanulási időről (½ 3-tól -16:00 óráig) elmenni csak indokolt esetben lehet.

A tanulási idő zavartalansága miatt a napköziből, tanulószobáról csak 16 órától lehet tanulót elvinni!

A foglalkozásokról való eltávozás - az oda jelentkezett diákoknál - csak a szülőnek írásos kérelme alapján történhet, a foglalkozást vezető pedagógus engedélyével. A rendszeres, bizonyos napokra, vagy időszakokra szóló felmentést a szülő kérésére az intézményvezető adhat.

6. A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek

Az általános fizikai teherbíró képesség mérésének fő célja

A közoktatásról szóló törvény 41.§ (5) kimondja, hogy az általános iskolában és középiskolában évente két alkalommal – ősszel és tavasszal – gondoskodni kell a tanulók fizikai állapotának méréséről.

Az iskolai testnevelés és sport egészségmegőrző hatásának növelése, egészségmegőrző szerepének népszerűsítése és tudatosítása az iskoláskorú fiatalok körében.

Az általános fizikai teherbíró-képesség egységes mérése, értékelése és minősítése.

Év elején és év végén a tanulók felmérése NETFIT rendszerrel.

Az elért teljesítmények pontértékei alapján értékelés és minősítés elvégzése.

6.1.A felmérés célja:

1. A fizikai erőnlét nemcsak a testnevelés órákon fontos tényező, hanem az egészséges életmódra nevelés és az általános jólét szempontjából is elengedhetetlen feltétel.

2. A pedagógus és a tanuló is pontos képet kap a felmért eredményéről és annak pozitív és negatív változásairól.

3. Segíti a tanulókat abban, hogy képességeiket, teljesítményüket megismerjék. Önismeretre nevel és motiválja őket a jó kondíció megtartására és továbbfejlesztésére.

4. A felmért eredmények információt nyújtanak a testnevelő tanárnak arról, hogy milyen területeket kell fejleszteni, súlypontosítani, milyen hiányosságokat kell leküzdeni a kondicionális és koordinációs képességek területén.

5. A felmérési adatok összehasonlíthatók más iskolák eredményeivel.

A tanulók fizikai állapotának felmérése, fejlesztése nem kizárólag a testnevelő tanár felelősége, hanem közös érdeke a gyerekeknek, a szülőknek, az iskolának, a társadalomnak, hiszen csak egészséges ember képes alkotni és dolgozni.

Iskolánkban a NETFIT-teszt felmérést alkalmazunk.

NETFIT:

- **ütemezett hasizom (hanganyag szerint)**
- **törzsemelés**
- **ütemezett fekvőtámasz (hanganyag szerint)**
- **helyből távolugrás**
- **hajlékonysági teszt (jobb láb, bal láb)**
- **kézi szorítóerő mérés.**
- **15 méteres állóképességi ingafutás (hanganyag szerint)**

Testmagasság, testtömeg és BMI és testzsír mérése.

Jegyet nem adunk, nem értékeljük, de a tanulóinkat ösztönözzük a legjobb eredmény elérésére. Az eredményeket május végén lejelentjük a központi rendszerbe.

A NETFIT-hez készített hanganyag adja az ütemet a feladatok végrehajtására.

Attól függően, hogy melyik gyerek hogyan teljesít, három zónába kerülhet:

- **egészségzóna,**
- **fejlesztése szükséges,**

- fokozott fejlesztése szükséges

A teszteket ötödiktől kell használni. A felmérést tavasszal hajtjuk végre. Májusban kell feltölteni az MDSZ honlapjára. A kiértékelés ott történik. Az adatok letölthetők. Kihelyezett plakátokkal segítjük a tanulóinkat tájékozódni.

Méréskor az eredmények a „Tanulócsoport adatfelvételi és értékelő lap”-ra kerülnek és a táblázat segítségével azonnal megtudhatják, melyik zónába kerültek.

„Az új fitességi teszt egy, az életkori és nemi sajátosságokhoz illeszkedő átlagos egészségi állapothoz viszonyított minimum szint elérését határozza meg. Ha a tanuló valamelyik, vagy akár az összes területen nem éri el az egészséghez szükséges küszöbértéket, akkor ajánlást kap arra, hogy mit és hogyan kell tennie, hogy a következő alkalommal fitességi állapota javuljon.” MDSZ

A tanulók képességeinek figyelembevételével differenciált terheléssel, szükség esetén felzárkóztató program biztosításával hozzájuttatni a tanulókat az egészséghez szükséges szint eléréséhez.

Az oktatásban eltöltött évek alatt a rendszeres testedzés egészségmegtartó, egészségjavító szerepének tudatosítása.

7. KÖRNYEZETI NEVELÉSI PROGRAM

Az iskola rendelkezik mindazokkal az alapvető oktatási eszközökkel, amelyek a környezeti neveléshez szükségesek, természetesen folyamatosan pótolni kell az elhasználódott eszközöket.

1. Belső személyi erőforrások

- *Tanárok.* Az iskola minden tanárának feladata, hogy környezettudatos magatartásával, munkájával példaértékű legyen a tanulók számára. Ahhoz, hogy az iskolai környezeti nevelés ill. oktatás közös szemléletben és célokkal valósuljon meg, ki kell alakítanunk egy munkacsoportot alsós és felsős kollégákból.
- *Munkaközösségek.* Az alsós és felsős munkaközösség foglalkozik a környezeti nevelési és egészségnevelési tartalmak feldolgozásával, a programok tervezésével.
- *Diákok.* Az iskola minden diákjának feladata, hogy vigyázzon környezetére és figyelmeztesse társait a kulturált magatartásra. Ebben kiemelkedő feladata van az iskolai diákönkormányzatnak, az osztályközösségeknek, valamint a környezet védelme iránt különösen érdeklődő és elkötelezett tanulókból álló diákcsoporthoz. Feladatunk van a környezettudatos szemlélet kialakításában, környezetvédelmi programokban.
- *Szülők.* Az iskolai környezeti nevelés területén is nélkülözhetetlen a szülői ház és az iskola harmonikus együttműködése. Fontos, hogy a szülők megerősítsék gyermekükben azt a környezettudatos magatartást, amit iskolánk is közvetíteni kíván. Iskolánkban ez egyrészt azon keresztül valósul meg, hogy bevonjuk a szülőket akcióinkban (pl. hulladékgyűjtési akció, sport programok gyermeknapon) és a külső erőforrások felkutatásába.
- *Nem pedagógus munkakörben foglalkoztatottak.* Az iskola adminisztrációs és technikai dolgozói munkájukkal aktív részesei környezeti nevelési programunknak. Az iskolai adminisztráció területén fontos feladatunk, hogy csökkentsük a felesleges papírfelhasználást, folyamatosan gyűjtsük a hulladékpapírt.

Iskolán kívüli együttműködés

- *Környezeti neveléssel is foglalkozó intézmények.* A tanórai és tanórán kívüli környezeti programot színesebbé és tartalmasabbá teszi a különböző intézmények meglátogatása. Iskolánk számára ilyen szempontból kiemelkedően fontos, hogy a Bükki Nemzeti Park tövében élünk és ezért iskolai tanulmányai során, minden tanulónak legalább egy-egy kiránduláson (alsóban és felső tagozaton) legyen lehetősége megismerkedni nemzeti parkunkkal. Ezeket a látogatásokat a tanórákon készítjük

elő és az alsós és felsős munkaközösség-vezetők segítenek a megtervezésben.

- *Civil szervezetek.* A civil szervezetek szakmai ismereteikkel és programjaikkal, foglalkozások megtartásával segítik környezeti nevelési munkánkat. Tantestületünk több tagja rendszeresen részt vesz előadásaikon, továbbképzéseiken. Szükséges, hogy több, az egész tantestületet érintő környezeti témájú előadás és foglalkozás legyen a jövőben.

2. Külsőforrások

Intézmény, szervezet	A kapcsolat formája, tartalma	Iskolai képviselő, kapcsolat-tartó
Közoktatási intézmények (óvodák, általános, és középiskolák)	Versenyek, nyílt napok, városi programok, kiállítások	Szaktanárok
Felsőoktatási intézmények	Hallgatók tanítási gyakorlata, szakmai együttműködés	Szaktanárok
Városi Sporthivatal Megyei Sportigazgatóság Miskolc Városi Sportiskola	Pályázatok Versenyek Szakmai együttműködés	Testnevelő tanár
Aggteleki Nemzeti Park Bükki Nemzeti Park	Szakmai előadások, túravezetés, kiadványok	Biológia, földrajz szaktanár
Allami Erdészet	Tanösvények, túravezetés, erdei iskolai nap	Diákönkormányzatot segítő tanár
Zöld Akció	Szakmai anyagok, kiadványok, túraszakkör	Biológia szaktanár Diákok
Herman Ottó Múzeum	Programok szervezése Helytörténeti kiadványok	Történelem szaktanár
Miskolci Vadaspark	Szakmai segítség, versenyek, kirándulások	Szaktanárok Osztályfőnökök
Helyi szolgáltatók		
Vízművek Hulladékgazd. cég Közlekedési vállalat Telefontársaság Áramszolgáltató	Tájékoztatás Működési feltételek biztosítása Versenyek Tanulmányutak Akciók	Programfelelősök Igazgatóság Technika, adminisztratív dolgozók

Anyagi erőforrások

Saját erőforrások

Az iskolai költségvetésből minden évben olyan felújításokat kell végezni, amelyek a környezetbarát és kulturált környezet megteremtését és környezetkímélő működést szolgálják. A diákönkormányzat bevételeiből a környezeti témájú versenyek jutalmazása, lebonyolítása lehetséges a diákönkormányzat tanévi munkaterve alapján.

Külső erőforrás

A pályázatok figyelése a munkaközösségek feladata, akik tájékoztatják a kollégákat a lehetőségekről és segítenek a pályázatok elkészítésében.

3. Jövőkép - alapelvek, célok

1 Általános hosszú távú cél

Környezeti nevelésünk célja:

- A természet, az élet, a biológiai sokféleség jelentőségének megértése.
- Globális összefüggések megértése.
- Fogyasztás helyébe az életminőség helyezése.
- Fenntarthatóságra való nevelés az ökológiai szemléletmód segítségével.
- A helyi értékek és problémák megismertetése.
- Lakóhelyünk környezetvédelmi munkájában aktív részvétel.
- Hagyományok őrzése.

Ennek érdekében diákjainkban ki kell alakítani:

- a környezettudatos magatartást és életvitelt;
- a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő, takarékos magatartást és életvitelt;
- a környezet (természetes és mesterséges) értékei iránti felelős magatartást, annak megőrzésének igényét és akaratát, a helyi környezeten keresztül;
- az egészséges életmód igényét és elsajátíttatni az ehhez vezető technikákat, módszereket.

A célok eléréséhez szükséges készségek kialakítása, fejlesztése a diákokban. Ilyenek például:

- alternatív, problémamegoldó gondolkodás;
- ökológiai szemlélet, gondolkodásmód;
- kreativitás;
- együttműködés, alkalmazkodás, tolerancia és segítő életmód;
- kommunikáció, média használat;

4. Az iskolai környezeti nevelés szemlélete

Az iskola jövőképe

Ma még a környezettudatos magatartás nem jellemző, most kezdjük csak érzékelni fontosságát. Úgy gondoljuk mi is, hogy a leggyorsabban eredményt a gyerekeken keresztül érhetünk el a szemléletváltásban, mert fogékonyak, nyitottak mindenre és beépíthető mindennapi életükbe a környezettudatos magatartás. A gyerekeken keresztül a szülők is bevonhatók és talán az ő gondolkodásmódjuk is alakítható.

A diákok számára olyan oktatást kell az iskolánknak biztosítania, amelyben az alapképzésen kívül hangsúlyt kapnak a keresztény értékek és a környezettudatos életmód. Munkánk az iskolai élet sok területére terjed ki. Szemléletet csak úgy lehet formálni, ha minden tantárgyban és minden iskolán kívüli programon törekszünk arra, hogy diákjaink ne elszigetelt ismereteket szerezzenek, hanem egységes egészként lássák a természetet, s benne az embert. Tanórán, természetjárás során, a szakköreinkben, táborozás alkalmával megismertetjük gyerekeinkkel a természetet, gyakoroltatjuk az egyszerű, komplex természetvizsgálatokat. Megtanítjuk őket arra, hogy a természetben tapasztalt jelenségek okait keressék, kutassák a köztük rejlő összefüggéseket. Így válhatnak a gyerekek majd tudatos környezetvédővé, a természetet féltő, óvó felnőttekké.

Rövid távú célok:

- hagyományok védelme
- az iskola „zöldítése” (szemléletformálás, zöld szabályok)
- a család „zöldítése” (szemléletformálás, környezettudatos életvitel)

Alapelvünk, hogy a tanárok, a diákok és a szülők együttműködése nélkül nem lehetünk sikeresek. Fontosnak tartjuk, hogy tanulóink nyitottak legyenek szűkebb környezetük és a nagyvilág felé. Törekvésünk, hogy tanulóinkban kialakítsuk a felelősséget saját szellemi és testi fejlődésükért, egészségük megőrzéséért, hogy képesek legyenek tudatosan elkerülni az egészségüket veszélyeztető hatásokat. Diákjaink nem lehetnek közömbösek a szűkebb és a tágabb környezetük tisztasága, esztétikuma és a világ globális problémái iránt. Fontosnak tartjuk, hogy diákjaink a környezetünkért felelősséget érző, érte tenni akaró emberekké váljanak, akik az emberi alkotásokat tisztelik.

Rövid távú célok	Feladatok	Sikerkritériumok
A környezeti nevelés az oktatás és nevelés valamennyi területén jelenjen meg!	A helyi tantervben s a tanmenetekben is konkrétan jelöljük meg a környezeti nevelési feladatokat és az alkalmazni kívánt módszereket.	Az iskolai élet egészét átfogó környezeti nevelés valósul meg: - átdolgozott tanmenetek; - több környezeti nevelési tartalom a tanórákon; - változatosabb tanítási, tanulássegítési környezeti nevelési módszerek.
Erősítsük a tantárgyközi kapcsolatokat, hogy a tanulók egységben lássák az egy témához tartozó ismereteket!	Témanap kidolgozása	A széttagolt ismeretek rendszerszemlélettel összekapcsolódnak, egyre több tanuló vesz részt tanulási projektben, a gyerekek örömmel készülnek a következő projektre.
A pedagógusok, a felnőtt dolgozók és a szülők személyes példájukkal legyenek a környezettudatos életvitel hiteles terjesztői!	Képzések, továbbképzések. Szülők bevonása a programokba.	A felnőttek rendelkeznek mindazon ismeretekkel, szakmai hozzáértéssel és személyiségvonásokkal, amelyek a környezettudatosság alakítása során mintaként szolgálnak. Egyre több szülő, tanár vesz részt a programokon. Az iskolai programok tervezésekor szempont, hogy a lehetőségekhez képest minél környezetkímélőbb legyen a program.
Az iskola tisztaságának javítása, a szemét mennyiségének csökkentése.	Szelektív hulladékgyűjtés –a papír, PET palackok folyamatos gyűjtése, tárolásának és elszállításának megszervezése. A helyes vásárlói szokások kialakítása.	Az iskola dolgozói szelektíven kezelik a papírhulladékot. Csökken az elszállított szemét mennyisége. Javul a tisztaság.
A tanulók ismerjék meg szűkebb környezetüket, lássák az értékeket, problémákat, ápolják a hagyományokat!	A természetben, környezetben végzett szemlélődés, vizsgálgóds, kutatómunka; kiállítások, vetélkedők, előadások szervezése.	Ha ismeri környezetét, jobban szereti, kötődik hozzá és megóvja. Minél többen szeretnének versenyeken részt venni, vetélkedőket, előadásokat szervezni.

Legyenek a tanulók környezetük, szülőföldjük védelmezői!	Alsósoknál „Örökbefogadási” akciók: egy-egy fát, területet, amihez rendszeresen visszajárnak, figyelik változásait, gondozzák. Felsősök: vizsgálatok környezeti terhelés mérése rendszeresen, változások értékelése. Faültetés, téli madáretetés.	Változik az osztály közvéleménye, morálja. A tanuló kötődik környezetéhez, egy darabkájához, és ezen keresztül átérzi környezetünk megóvásának fontosságát.
Fejlesszük a tanulók problémamegoldó gondolkodásmódját, az önálló ismeretszerzés képességét – megalapozva az élethosszig tartó tanulást!	„Zöld sarok” kialakítása az iskolai könyvtárban, szakkönyvek, folyóiratok. Az iskolaújságban „zöld” rovat nyitása.	Egyre több gyerek kér feladatot, tart kiselőadást, „sürög-forog” a könyvtárban, ír cikkeket, tudja használni a szakirodalmat.

Tevékenységek a célok elérése érdekében

- ❖ Igényes környezeti kultúra kialakítása a tantermekben, az iskola területén.
 - a termek dekorálása év elején,
 - virágládák elhelyezése és gondozása az iskolában,
 - faültetés az udvaron a búcsúzó nyolcadikosok
- ❖ Helyes fogyasztási szokások kialakítása tanórákon,
 - egészséges életmód vetélkedővel, amelyre az óvodásokat is meghívjuk
- ❖ Takarékos, figyelmes anyaghasználatra való felhívás
 - szelektív hulladékgyűjtés segítségével, ahol nemcsak papírt, hanem PET-palackot és alumínium dobozokat is gyűjtjük
- ❖ A lakókörnyezet adottságainak megismerése, értékeinek felkutatása tanórákon
 - helytörténeti vetélkedővel a gyereknapon májusban
- ❖ Saját környezetünkkel kapcsolatos aktivitásra, tevőleges magatartásra nevelés hulladékkezelési program,
- ❖ A természetes anyagok és hagyományos kézműves technikák megismertetése napközis foglalkozáson, tanórákon
- ❖ A természet szeretetére nevelés osztálykirándulásokkal

5. A környezeti nevelés szinterei

5.1. A környezeti nevelés a tantárgyi keretek közt

Az iskolai oktató-nevelő munka nem szorítkozik a tantárgyak óráira, de a feladatok zömét mégiscsak a tanórákon oldjuk meg. Itt történik a megalapozás, szemléletformálás, helyes értékrend, a természethez fűződő viszony kialakítása.

A környezeti nevelés összetettségét csak komplex módszerek segítségével lehet közvetíteni. Ezért fontos a tantárgyak közötti integráció, legalább néhány területen. Minden lehetőséget meg kell ragadnunk, hogy megfelelő módon diákjainkban egységes képet alakítsunk ki az őket körülvevő világról.

Tanórai keretek

- tantárgyakba beépítve
- osztálykirándulás
- osztályfőnöki órákon környezet- és egészségvédelmi témák
- erdei iskola

Környezeti nevelés tantárgyi keretek közt az alsó tagozatban

Az alsó tagozatos tantárgyakat teljes egészében átszövi a környezeti nevelés, mivel a közvetlen környezetük megismerésén keresztül történik az ismeretanyag feldolgozása. Az első és második évfolyamon inkább érzelmi beállítódás alakítása, a természettel, a környezettel való ismerkedés és „környezetbarát” szokások formálása a fő cél. Itt csaknem minden tantárgyat egy pedagógus tanít, így könnyen be lehet szőni az órák anyagába a környezeti nevelési témákat. Az iskolaotthonos osztályok esetében még nagyobb lehetőség nyílik arra, hogy a szokásos napi tevékenységen belül helyet kapjon a környezeti nevelés és az egészségnevelés.

Harmadik és negyedik évfolyamon a környezettel való ismerkedés mellett a tudatosság és elkötelezettség kialakítása a cél.

Környezetismeret

A környezeti nevelés legintenzívebben ezeken az órákon zajlik, mert a valóságos környezet megfigyeltetése, vizsgálata felkelti a tanulók kíváncsiságát, a megismerés vágyát. Bemutatja az élővilág sokszínűségét, az élőlények egyedi, megismételhetetlen voltát, az ember felelősségét. Ezeken az órákon lehet tervszerűen és intenzíven fejleszteni a tanulók ismeretein kívül a környezetbarát hozzáállást és környezetbarát szokásokat. A tanulói tevékenységek állnak az órák megtervezésének középpontjában. A tantárgy koncentrációs lehetőségeket kínál a többi tantárgy irányába. Ismeretanyagot nyújt, amelyet a többi tantárgy érzelmi motivációval megerősít. Példák az alkalmazható módszerekből:

- növények gondozása a tanteremben, az élőlények megfigyelése az időben,
- tanulmányi séták során az idő és életmód kapcsolatának észrevétele, okok keresése,
- érzékszervek segítségével felismertetése az anyagoknak

Magyar nyelv és irodalom

A tanulók ismerjék meg a természetes- és mesterséges ember alkotta környezetük értékeit bemutató irodalmi alkotásokat (meséket, mondákat, verseket, szépirodalmi műveket), és ismeretterjesztő szövegeket.

Egy táj megismerésekor képesek legyenek kifejezni érzelmeiket, alkalmazva érzékeljék az anyanyelv gazdagságát, szépségét a szóbeli és írásbeli kommunikáció során.

Az új NAT bevezetésével 1-2 osztályban nincs környezetismeret tantárgy, így ez a feladat a magyar nyelv és irodalom órákon lesz hangsúlyosabb.

Matematika

Szöveges feladatokban valódi adatok felhasználása a tanítás során (pl. vadon élő fajok egyedszámának alakulása, kisebb-nagyobb összehasonlítás stb.). Keressék meg más adatok hozzáférési forrásait és használják különböző típusú feladatok megfogalmazásánál. Gyűjtött és mért meteorológiai adatsorok felhasználása a feladatokban.

Rajz és vizuális kultúra

A művészeti tárgyak alkalmasak a kérdéskör érzelmi megközelítésére, a természet és az ember alkotta környezet szépségeinek művészi bemutatására. E tárgyak hatásosan fel tudják hívni a figyelmet kulturális örökségünk megőrzésének fontosságára, az uniformizálódásra, az értékvesztésre.

Technika-életvitel/tervezés

A tantárgy nagy lehetőséget nyújt, hogy a gyakorlati szempontból elemezzék a környezetbarát létformát és követendő, helyes példákat keressenek és mutassanak be. A felhasznált természetes anyagok, az épített környezet megismerése nyújt lehetőséget a környezeti nevelés számára.

- kézműves technikák megismerése
- a közlekedés szabályai és környezetszennyezése

Testnevelés

Eszköz lehet pl. a mozgás örömeinek átélése, a szabad levegőn való tartózkodás fontossága.
úszás, szánkózás, korcsolyázás

Ének-zene

Érzelmi megközelítésre ad alkalmat a népdalokon, népi mondókákon, szerepjátszó gyermekjátékokon.

- mondókák az időjárásról, évszakokról
- dalos játékok előadása

Környezeti nevelés tantárgyi keretek közt a felső tagozatban

A környezeti nevelés alapvető pillérei a **természettudományi tantárgyak**: biológia, földrajz, kémia, fizika, matematika. Ezeknek a tantárgyaknak a tanulása során szerzik a tanulók a természetre vonatkozó ismereteket, összefüggéseket, a kölcsönhatások sokaságát. Védni csak azt lehet, amit ismerünk. Környezetünk élővilágának ismerete nemcsak tananyag, hanem a szemléletformálás nagyon fontos eszköze.

A **társadalomtudományi tantárgyak** feladata, hogy az emberi kultúra és viselkedés irányából közelítse meg a kérdést. A korábbi döntések elemzése segíti a jelenben való eligazodást, növeli a jövő iránti felelősségét. Ezek a tárgyak útmutatást adnak a környezeti gondok felismeréséhez és megoldásához, a közügyekben való részvételhez.

A **technika-életvitel/tervezés** tantárgy nagy lehetősége, hogy gyakorlati szempontból elemezze a környezetbarát létformát, és követendő, helyes példákat keressen és mutasson be.

Az **anyanyelv, idegen nyelvek** oktatása során a környezeti nevelés lehetősége lehet például: újságcikkek elemzése, fordítása, amelyek környezeti problémákkal, azok sikeres megoldásával foglalkozik, szituációs játékok játszása, a megszerzett ismeretek környezetvédelmi szakterületen való alkalmazásának bemutatása, illetve ilyen témájú gyakorlati példák alkalmazása.

A **művészeti tárgyak** alkalmasak a kérdéskör érzelmi megközelítésére, a természet és az ember alkotta környezet szépségeinek művészi bemutatására, a negatív példák elemzésére és az igény felkeltésére, hogy ezeken változtassanak.

A **test- és egészségnevelési tárgyak** a környezet és az egészség szoros kapcsolatának megértésével, és az igények kialakításával teheti a legtöbbet.

A tantárgyak lehetőségeinek kiegészítése az **osztályfőnöki teendőkkel**: A környezet megóvására, szépítésére, otthonossá tételére, igényes gondos, alakítására való nevelésen túl a mindennapi problémák felismerése, életmódminták elemzése, a megoldások keresése is kiváló lehetőséget nyújt az együttes tevékenységek során a közösségépítésre, a személyes kapcsolatok kialakítására, elmélyítésére.

Osztálykirándulások

A környezeti nevelés egyik hatékony módszere a tantárgyi időben szervezett terepi program, az osztálykirándulás szervezése. A valóságos környezet megismerésére, értékeinek befogadására, a problémák értelmezésére támaszkodik. A kirándulásokon az érzéki-megismerő tanulás, a cselekvő- felfedező magatartás dominál. Jelentős személyiség és közösségfejlesztő hatású. Segíti a helyes viselkedésformák elsajátítását a természetben, idegenek között. A kirándulások időpontját munkatervünkben előre meghatározzuk.

5.2. Tanórán kívüli foglalkozások

- Szelektív hulladékgyűjtés (papír, PET-palack, fém italos dobozok) évente két alkalommal hulladékgyűjtési versenyhez kapcsolódva. - (technikai dolgozók, napközis nevelők, osztályfőnök).
- Jeles napok megünneplése témahetek, vetélkedők, kirándulások, akciók, pályázatok keretében (Föld Napja, Madarak és Fák Napja Víz Világnapja, Autómentes Nap, Állatok Világnapja, Takarítási Világnap) a tanév elején rögzített szempontok szerint. - (biológia, földrajz, magyar, rajz, kémia szaktanárok, DÖK)

- Az iskola zöldesítése önálló programként, illetve jeles napokhoz kapcsolódóan. -(alsós, felsős szaktanárok, napközis nevelők, technikai dolgozók)
- Napközis szabadidős foglalkozások, séták, a környezet, természet megfigyelése. -(napközis nevelők)
- Kapcsolattartás külső segítő partnerekkel: helyi környezet-, és természetvédő civil szervezetekkel, egészségnevelő intézményekkel. - (ifjúságvédelmi felelős, iskolavezetés alsós, és felsős szaktanárok)

6. Módszerek

A környezeti nevelésben a hatékonyság növelése érdekében módszertani megújulásra van szükség. Olyan módszereket kell választanunk, amelyek segítségével a környezeti nevelési céljainkat képesek leszünk megvalósítani. Ezek nem mindegyike ismert mindenki előtt, ezért olyan tanárképzést szervezünk, amelyen bemutatjuk az interaktív lehetőségeket. A módszerválasztásnál fontos feltétel, hogy az életkornak megfelelő és pozitív szemléletet adó legyen.

Néhány, a munkánk során alkalmazott módszercsoport:

- kooperatív (együttműködő) tanulási technikák;
- játékok: érzékelést, ráhangolást segítő, szituációs, memóriafejlesztő
- projekt módszer: akcióprojektek
- terep gyakorlati módszerek: térképkészítés, egyszerű megfigyelések, mérések
- kreatív tevékenység: szelektív hulladékgyűjtés, rend- és tisztasági verseny,

7. Taneszközök

Folyamatosan pótolni kell az elhasználódott vegyszereket, eszközöket, valamint lépést tartva a fejlődéssel, új eszközöket kell beszerezni. Az erdei iskolai programok számára biztosítani kell a kémia vízvizsgálatokhoz, illetve a levegő- és talajvizsgálatokhoz szükséges eszközöket, vegyszereket. A pedagógiai program végrehajtásához szükséges, hogy a nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzékébe beépüljön a környezeti nevelés speciális eszközigénye is.

Ismerethordozók:

- Jelenleg is érvényben lévő tankönyvek, munkafüzetek
- Lexikonok
- Ismeretterjesztő kiadványok
- Elsősegélynyújtó kézikönyvek
- Videofilmek
- Oktatócsomagok
- Szakmai, módszertani kiadványok

Eszközök:

- interaktív táblás feladatok, online lehetőségek
- Földgömbök, atlaszok, térképek
- Helymeghatározási eszközök (iránytű)
- Számítógépek, programok
- Kerti szerszámok

8. Kommunikáció

Iskolán belüli kommunikáció formái

- kiselőadások tartása megfelelő szemléltetőeszközökkel;
- faliújságon közölt információk készítése.

Iskolán kívüli kommunikáció formái

- a környezet állapotfelmérésének értékelése, kapcsolatfelvétel a civil szervezetekkel

9. Ellenőrzés, értékelés, minőségfejlesztés

Az iskolai környezeti nevelési munkájának mérése, értékelése több szempontból eltér az iskola életének más területén alkalmazottaktól. Ennek oka, hogy a környezeti nevelés a szakmai ismeretek mellett – a többi tantárgyhoz képest – erőteljesebben közvetít egy viselkedési módot és értékrendet az embernek a világban elfoglalt helyéről.

A környezeti nevelés értékelése

A környezeti nevelés pedagógiai céljai, feladatai, illetve előírt követelményei határozzák meg azokat a tartalmakat, melyek értékelése a feladatunk. Az értékmegőrzésre, az értékteremtésre és értékátadásra vállalkozunk, a tanuló teljes személyiségét fejlesztjük.

A pedagógusok környezeti nevelési gyakorlatának színvonala a következő szempontok alapján minősíthető:

- Lehetőséget biztosítanak-e arra, hogy a tananyag természetes, valóságában tanulmányozható legyen, és élményt nyújtson?
- Megszervezik-e az egyéni és kooperatív tanulás formáit, biztosítják-e a differenciálás lehetőségeit a képességek fejlesztésének folyamatában?

Ellenőrző-értékelő tevékenységünk szempontjai:

- Az értékelés során a nevelő körültekintő, lényegre irányuló, tárgyilagos, egyértelmű információkat adjon, mely tükrözi a fejlődés irányát és fokát, minősítve a személyes előrehaladást és határozott instrukciókat adva a továbblépéshez.
- Fontos az összefüggések meglátásának segítése.

A környezet-egészségvédelmi nevelés eredménye nem mérhető olyan egzakt módon, mint a tantárgyi tudás. Az sem egyértelmű, hogy mi tekinthető az iskolai és mi a családi nevelés eredményének! A fejlődés folyamatos követése és az iskolai célokkal történő összehasonlítása alapvető nevelői kötelesség. Tanulóink neveltségi szintje és beállítódásának értékelése magatartásuk és szorgalmuk minősítéseként jelenik meg.

Eredményvizsgálati módszereink a következők lehetnek:

- folyamatkövető megfigyelés
- célzott megfigyelés
- egyéni és csoportos megbeszélés, interjú.

A nevelői követelmények teljesítéséről az intézmény belső ellenőrzési szabályzata részletes előírásokat tartalmaz.

Választott módszereink lehetnek:

- a személyiségjellemzők és a feladatellátás minőségének megfigyelése;
- spontán és irányított személyes beszélgetések;
- írásos felmérés, illetve kérdőíves vizsgálat;

10. Pedagógus-továbbképzés

Az élethosszig tartó tanulás egy pedagógus számára nélkülözhetetlen. Ennek egyszerre kell tartalmaznia a szakmai és a módszertani ismeretekben való fejlődést.

Belső (helyi)

- Nevelési értekezletek témája lehet a környezeti nevelés.
- Tanulmányutak az iskola tágabb környezetében lévő természeti és kulturális értékek megismerése céljából
- Szaklapok, szakkönyvek, videokazetták, oktatócsomagok, multimédiás eszközök biztosítása a folyamatos

önképzéshez, ennek motiválása

Külső helyzetkép, helyzetelemzés

A nagyvárosi léthez kapcsolódó előnyök és hátrányok meghatározzák környezeti, egészségnevelési lehetőségeinket.

A környezet alapvetően kulturált, rendezett, családi és bérházakkal körülvett terület.

Gyakorlati környezetvédelmi, egészségvédelmi foglalkozások tarthatók az iskola környezetében. Közelünkben található a Népkert, a Hejő-park, a Miskolc-Tapolca parkrendszere, és a Greutter-kert (Kisavasi Arborétum). E két utóbbi Miskolc város helyi jelentőségű védett természeti értékei közé tartozik. Lehetőség nyílik területükön a környezet, természet, különböző élőhelyek megfigyelésére, szabadban tartott órák megszervezésére.

A természettel, környezettel való kapcsolat, egészséges környezetben való tartózkodás megvalósítható a közelben lévő Bükki Nemzeti Park területein is.

A városrészen áthaladó 3-as főközlekedési út környezeti hatásától az iskola védve van, könnyen megközelíthető, nyugodt környezetben. Iskolánkhoz közel található a Bárczy-kert védett platánfáival. Szennyező forrásokban is bővelkedik a terület, a főközlekedési út, cementgyár mellett szeméttel is található tágabb környezetünkben.

A település és közvetlen környezetének természeti-környezeti adottságai:

További jó természeti adottság, hogy Tapolca, Miskolc egyik legfontosabb idegenforgalmi központja a maga hatalmas és szép zöldfelületével kicsit távolabb a Bükk, benne a Bükki Nemzeti Parkkal további lehetőséget jelent a környezeti nevelés számára. De még mielőtt a Bükkbe jutnánk, előtte szintén sok megcsodálni való van: Lillafüred barlangjai, vízesése a város vadasparkja, a háromi őskohó, Herman Ottó háza, mint múzeum.

A település társadalmi-gazdasági adottságai:

A település ilyen típusú adottságai szintén jók: Teljes az infrastruktúra, víz, gáz, villany, csatornázottság, pormentes utak, jó közlekedés jellemzi a városrészt. A tömegközlekedést a sűrű buszjáratok jelentik, egyébként sok a személygépkocsi is.

11. Konkrét célok, feladatok

A helyzetből adódó jellemzők	Célok	Tevékenység, feladat
nagy forgalom	-közlekedési biztonság növelése;	- közlekedésbiztonsági ismeretek kiemelt tanítása;
légszennyezés	- csökkentés	- zöldesítés az iskola környékén, az iskola udvarán - a növények gondozása, pótlása; - tantermekben növények
szemét	- tiszta, egészséges környezet	- szeméttárolók sűrítése; - szelektív hulladékgyűjtés, - felvilágosító előadások az egészségkárosító anyagokról és a fertőzési veszélyekről;
az iskolabelső	- tiszta, meghitt környezet	- festések, felújítások, a dekorációhoz falitáblák, élősarkok, - portalanítás (atkák-allergia); - gyakori szellőztetés
energia-felhasználás	- takarékos fűtés	- gázkazán cseréje - nyílászárók javítása

világítás	- egészséges, takarékos; - a természetes fény preferálása	- hagyományos fénycsövek cseréje energiatakarékos, kompakt izzókra
vízfelhasználás	- egészséges ivóvíz;	csapok karbantartása;
csatorna	- a csatorna karbantartása	- biológiai lebontók alkalmazása; - ecetsav, mosószóda, bórax, szódabikarbóna és egyéb környezetbarát takarítószer alkalmazása.
udvar	- biztonságos aljzat	- az aszfaltozott rész felújítása
az iskola eszközellátottság	- a tanítás-nevelés élményközpontúságának növelése; - az esztétikai érzék fejlesztése - egészséges személyiség kifejlődése.	- a tanteremben smart táblák és számítógép - esztétikus dekorációk, falitáblák, szemléltetőanyagok; - digitális fényképezőgép; - ismeretterjesztő folyóiratok, könyvtár, médiatár.

Iskolai, tanórán kívüli nevelés:

A környezeti nevelés szempontjából kiemelt jelentősége van a szabadidős tevékenységeknek. A szabadabb keretek nagyobb teret engednek a többirányú pedagógiai módszerek alkalmazásához.

Tisztasági verseny alsó tagozatos osztályok között

A tanulócsoporthoz közöti verseny kiterjed a tanterem, a taneszközök rendjére, tisztaságára. Értékelés havonta, az összesítés és díjazás tanév végén történik.

Programfelelős: osztályfőnökök

”Zöld udvar”

A napközis csoportok, az egész napos iskolai oktatásban részt vevő csoportok és a tanulószobai csoportok az iskola udvarának és környékének rendben tartásán, szépítésén csoportosan dolgoznak (szemétszedés, falevelek összegyűjtése, ásás, ültetés, stb.)

Programfelelős: a délutáni foglalkozást vezető tanárok

Hagyományörző foglalkozások alsó tagozaton

A tanév során, az időszerű jeles napokhoz, ünnepkörökhöz kapcsolódó népi hagyományok megismertetését célzó előadást rendezünk, korcsoportok szerinti bontásban (1-2. illetve 3-4. osztályosok részére). A program felépítése: rövid történeti áttekintés, népszokások felelevenítése, dramatikus játék dallal, táncal.

Programfelelős: könyvtáros

Jeles napok

A környezeti nevelés a környezetkultúra átadásáról is szól. Figyelemfelkeltő műsorok a „Jeles napok” –on. Kiemelten a „Föld Napja”.

Programfelelős: felsős munkaközösség-vezető

Rajzpályázatok

A Jeles napokhoz kapcsolódóan hirdetünk meg iskolai rajzpályázatokat pl. a „Víz világnapján”, amelyeket év végén, a gyermeknapon a szülőknek is bemutatunk.

Programfelelős: rajz szakos tanár

Szelektív hulladékgyűjtés

Egész évben folyamatosan az AVE Miskolc Kft. segítségével szelektív hulladékgyűjtést folytatunk, amely során műanyag palackokat, alumínium italos dobozokat, elemeket és papírt gyűjtünk. A májusi összesítésnél a legtöbbet gyűjtő osztály egy szabadon felhasználható napot kap jutalmul. A papírgyűjtésben az elsők tortajutalomban részesülnek minden gyűjtési akció során.

Programfelelős: diákönkormányzatot segítő pedagógus

Teremtésvédelmi napok

Kiemelten fontos feladat intézményünkben a teremtésvédelmi programok és napok megszervezése. Ferenc pápa Laudato si' gondolatával egybe forrva próbálunk rendszeresen ilyen órákat, programokat és napokat szervezni a gyermekeknek és a diákoknak,

Programfelelős: Mályi Andrea teremtésvédelmi felelős

Jeles napok jegyzéke

Március 22.	Víz Világnapja
Április 7.	Egészségügyi Világnap
Április 22.	Föld Napja
Május 10.	Madarak és Fák Napja
Május 18.	Múzeumi Világnap
Május 24.	Európai Nemzeti Parkok Napja
Május 31.	Dohányzásmentes Világnap
Június 5.	Környezetvédelmi Világnap
Szeptember 22.	Autómentes Nap
Október 4.	Állatok Világnapja
Október 8.	Madárfigyelő Világnap
Október 8.	Természeti Katasztrófák Elleni Védekezés Világnapja
Október 10.	Lelki Egészség Napja
Október 31. vagy a hónap utolsó munkanapja	Takarékossági Világnap
November 17.	Füstmentes Nap

12. A környezeti nevelés tartalma az alsó tagozaton

Környezetismeret

1. osztály

Témakörök, tartalmak	Tevékenységek
Az időjárás elemeinek (napsugárzás, hőmérséklet, szél, felhőzet, csapadék) megfigyelése. A víz megjelenési formái a természetben.	Az időjárás elemeinek és változásának megfigyelése, rajzos rögzítése. A megfigyelés során a víz megjelenési formáinak felismerése. <i>Időjárási naptár készítése. Szimbolikus jelek (nap, felhő, eső, stb.) használata. A különböző csapadéktípusok vizsgálata.</i>
Az évszakokhoz kapcsolódó ünnepek, helyi szokások.	Részvétel a helyben hagyományos ünneplésben. <i>Pl, a Föld napja.</i>
A közvetlen környezetben előforduló gyakori növények, állatok megfigyelése. Elemi ismeretek a növénygondozásról.	Érzékszervi tapasztalatszerzés a tanító irányításával. A sokféleség bemutatása. Növények gondozása az osztályban, iskolakertben (öntözés, tápoldatkészítés, ültetés, magvetés). <i>Az iskolaudvar növényzetének vizsgálata. Séta az iskola közelében lévő parkba. Madarak megfigyelése. Könnyen tartható állatok az osztályban: halak. Növények gondozása az osztályban. Búzavetés Luca napkor. Virágos növények magjainak elvetése, palántanevelés .</i>

2. osztály

Témakörök, tartalmak	Tevékenységek
Érzékszerveink szerepe a környezet megismerésében. A környezetben előforduló anyagok érzékelhető tulajdonságai. Mérhető és nem mérhető tulajdonságok.	A tulajdonságok (alak, szín, felület, alaktartás, összenyomhatóság, illat, íz, hang stb.) megtapasztalása. <i>Kitaláló játékok: letakart tárgyak felismerése tapintás alapján; élelmiszerek felismerése ízlelés alapján; hangszerek hangjának felismerése, különböző zörejeknek az azonosítása a zajkeltő tárggyal.</i>
Az anyagok csoportosítása. Az anyagok tulajdonsága és felhasználhatóságuk közötti kapcsolat.	Kapcsolat keresése tulajdonság és funkció között. Az anyagok azon tulajdonságainak észrevétele, amelyek miatt a környezetet szennyezhetik, veszélyeztethetik. <i>Azonos funkciójú, de különböző anyagú tárgyak összehasonlítása: pl. fakanál, leveses kanál, műanyagkanál, vagy üvegpohár; műanyag pohár. Képgyűjtemények készítése: fából készül, fémből készül stb. Egy pohár vízbe olaj öntése: az olaj a víz felületét borítja be. Az autók kipufogó gáza és a tiszta levegő összehasonlítása: levegőkonzervek készítése.</i>
A termesztett növények megfigyelése. Növényi táplálékaink. Gyümölcsök, zöldségek szerepe az egészséges táplálkozásban.	Tapasztalatszerzés előzetes megfigyelési szempontsor alapján. <i>Vizsgálódás kertben, gyümölcsösben, veteményesben. Séta a piacon. Zöldségfélék, gyümölcsök gyűjtése, vásárlása, tisztítása, saláták készítése.</i>
A vadon élő és a tenyésztett, kedvtelésből tartott állatok élete közötti különbség. Az állatok viselkedésének megfigyelése, összehasonlítása.	Az élőlények változásának megfigyelése az időben (növekedés, fejlődés, pusztulás). Az idő és az életmód kapcsolatának észrevétele (téli álmom, költöző madarak). A megfigyelt jelenségek okainak keresése, annak észrevétele, hogy egy adott ok megléte befolyásolja a jelenség létrejöttét (életfeltételek). <i>Háziállatok viselkedésének megfigyelése. Gondozás, az ember felelőssége az állatok életében. Képek sorba rendezése, a növények, állatok fejlődése időrendjében. Virágpalánták nevelése különböző helyzetekben: fény, víz megvonásának következményei.</i>
Életműködésünk főbb jellemzői. A környezet szervezetünkre gyakorolt leggyakoribb ártalmas hatásai (pl. napsugárzás, hő, zaj, szennyezett levegő, víz, talaj, erős fény, a képernyő hatása, vérszívó élősködők).	A 8-9 éves gyerek helyes napirendjének kialakítása. <i>Képek, szavak sorba rendezése. Szituációs játékok, bábozás. Az iskolai életrend tudatos alakítása: tanulás, levegőzés, mozgás, pihenés, étkezés ideje. A gyerekek korábbi élményeinek meghallgatása, elkerülési lehetőségek.</i>
A település és környéke felszínének jellemző formái, vizei	Természeti értékeink szépségének felfedeztetése. <i>Séta vagy kirándulás. A tapasztalatok rajzos rögzítése. Képgyűjtemények (fényképek) készítése.</i>

3. osztály

Témakörök, tartalmak	Tevékenységek
Ismerkedés a közvetlen tapasztalással nem megszerezhető ismeretek forrásaival (gyermekenciklopédiák, egyszerű képes határozók, térképek, álló és mozgóképek).	Tévéműsorok, reklámok és az azokban esetleg előforduló helyes és téves tájékoztatások megfigyelése, elemzése. <i>Tévéműsorban a természetfilmek megjelölése. Mit nézzenek a gyerekek a televízióban? Könyvtári órák. Előzetes feladatok „búvárkodásra” enciklopédiákból, határozókból.</i>
A növények életéhez nélkülözhetetlen környezeti feltételek vizsgálata. A környezet változásainak (pl.: fény, talaj időjárás, szennyező anyagok) hatása a növények életére.	Egyszerű kísérletek az életfeltételek bizonyítására. <i>Palánták nevelése különböző feltételek között: fény, víz, talaj megvonása, talaj szennyezése. Hasonló helyzetek megfigyelése a kertekben, parkokban. Mi történik az „örökbefogadott” fával?</i>
Helyes viselkedésünk a természetben	Az ember szerepe a környezetében élő más élőlények életfeltételeinek alakításában. Tetteink következményeinek kutatása. <i>Szituációs játékok. Irodalmi szemelvények. Séta kirándulás alkalmával a helyes viselkedés tudatos alkalmazása: madárles, hangok a természetben („hangtérkép” játék), szeméttérkép.</i>
Életünk nélkülözhetetlen környezeti feltételeinek vizsgálata. A környezet változásainak hatása életünkre	Megfigyelések, mérések. Saját tapasztalatok megbeszélése, összehasonlítás a társakéval. <i>Naplókészítés, gyűjteménykészítés: jó és rossz a környezetünkben. Például rossz: a nagy autóforgalom okozta zaj és bűz. Jó: fákat ültettek az utcánkban.</i>

4. osztály

Témakörök, tartalmak	Tevékenységek
Az otthon tisztasága, szennyező forrásai. Környezetünk tisztasága, szennyezettsége. A lakóhely levegőjének, vizeinek tisztasága, szennyezettsége. Szennyező források a környezetben, a szennyezés hatása az élőlényekre, az emberre. A megelőzés, a védekezés lehetőségei.	Folyamatos megfigyelések egyszerű vizsgálatok, kísérletek a levegő, a víz a talaj tisztaságáról. Környezetünkből vett vízminták egyszerű vizsgálata. Egyszerű eljárás a víz tisztítására, szűrésére. A lakóhely levegőtisztaságának megfigyelése. Levegő-, víz-, talajvizsgálat érzékszervekkel és egyszerű vizsgáló eszközökkel (nagyító, szűrőpapír). <i>A lakóhely feltérképezése, a tiszta és szennyezett területek észrevétele, rögzítése.</i>
A környezet szennyeződése miatt kialakuló veszélyhelyzetek felismerése, az önvédelem lehetőségeinek megismerése.	Kapcsolat keresése az egyes anyagok tulajdonságai és a környezetszennyezés között. Jelenlegi viselkedésünk, szokásaink és azok jövőbeli környezeti hatásai közötti egyszerű összefüggések felismerése. <i>Ötletroham: hogyan védekezhetünk a szennyeződés ellen? Szennyezés nélküli város tervezése. Dramatikus játékok.</i>

Az ember hatása az élőhelyekre. A természet védelmének fontossága, védett helyi természeti értékek.	Annak észrevétele, hogy jelen cselekedeteink befolyásolják a jövőt. Kapcsolat keresése az ember tevékenysége és a természet veszélyeztetettsége között. <i>Képek, cikkek gyűjtése a természetvédelemről. A helyi természetvédelmi terület vagy természetközeli hely felkeresése, megismerése. A helyileg védett növény- és állatfajok nevének ismerete.</i>
Helyes és helytelen szokásaink. Az egészséget károsító szokások (dohányzás, alkoholfogyasztás, kábítószerelés) kialakulása, veszélye, felkészülés az elutasításukra. A reklámok hatása életmódunkra.	Dramatikus játékok helyes és helytelen szokásainkról. Reklámok elemzése az elérni kívánt hatás és a valóság között.
Tárgy és környezetkultúra	Tárgyak csoportosítása. Használat és jelentés. A tárgyak üzenetének megfejtése. <i>Régi használati tárgyak bemutatása, pl.: mángorlófa, csigacsínáló. Mire használhatták?</i>
Technikák	Konstruálás talált tárgyakkal (pl. termékek, textilek, nemezelés gyapjúból). <i>Bábok zöldségekből: krumplimalac, káposztatündér, szemétszörnyek készítése.</i>
Témakörök, tartalmak	Tevékenységek
Vizuális kommunikáció	A közvetlen természeti és mesterséges környezet szemlélése, jellegének leírása. <i>Séták, kirándulások alkalmával a jellemző színek, formák megfigyelése, később ennek felelevenítése (pl. meredek domboldal, alacsony házak, karcsú templomtorony, fehérre meszelt kerítések...).</i>

Testnevelés

1–2. évfolyam

Témakörök, tartalmak	Tevékenységek
Szabadidős sporttevékenységek	Séták, szánkózás, hócsata, hóemberépítés. Ügyességet fejlesztő közlekedési eszközök. <i>A mozgás örömeinek átélése, a szabad levegőn való tartózkodás fontossága. Az időjárás elemeinek közvetlen megtapasztalása.</i>

3. évfolyam

Témakörök, tartalmak	Tevékenységek
Szabadidős sporttevékenységek	Gyalogos, kerékpáros túrák, hócsata, korcsolyázás, szánkózás. <i>A természeti környezet sajátosságai a túrák során. Helyes viselkedés a természetben. Természeti értékeink megismerése.</i>

4. évfolyam

<i>Témakörök, tartalmak</i>	<i>Tevékenységek</i>
Szabadidős sporttevékenységek	Számháború, járőrversenyek (a lehetőségek figyelembevételével). <i>Helyes viselkedés a természetben. A zaj is szennyezi a természetet! Tájékozódás a terepen.</i>

Ének-zene

1. évfolyam

<i>Témakörök</i>	<i>Tartalmak</i>
Ünnepkörök dalai (mikulás, lucázás, karácsony, márc. 15., Anyák napja). Művészeti értékű komponált gyermekdalok (pl. gyermek és környezete: természeti és emberi környezet témákban). Tárgyi, környezeti zajok, zörejek	Dalos játékok előadása. Éneklés szöveggel emlékezetből. Helyes testtartás, levegővétel alkalmazása.

2. évfolyam

<i>Témakörök</i>	<i>Tartalmak</i>
Újabb népi mondókák. Népi gyermekjátékdalok, népszokások.	<i>Időjárásra, időjárás-változásra, évszakokra, természetre utaló mondókák.</i>

3. évfolyam

<i>Témakörök</i>	<i>Tartalmak</i>
Szerepjátszó gyermekjátékok. Magyar népdalok, népszokások dalanyagának bővítése. Európai gyermekdalok. Nemzetiségi és etnikai kisebbségek dalai. Ünnepkörök dalai (regölés, tavaszi népszokások).	

4. évfolyam

<i>Témakörök</i>	<i>Tartalmak</i>
Jeles napok, ünnepkörök dalai.	

13. A környezeti nevelés tartalma a felső tagozaton

		<i>Tananyagrészek, tartalmak</i>
Magyar nyelv és irodalom	Célok: megérteni, írni, gondolkodni tanít ezzel valamennyi tantárgy tanulását segíti.	Általános személyiségfejlesztés.
5. évfolyam	Tájéleírás készítése valóságos vagy elképzelt tárgyról, lakókörnyezetünkről. Petőfi Sándor: Az Alföld Tájékozódás a dokumentumtípusok között: szépirodalom és ismeretközlő könyvek, segédkönyvek (szótárak,	Környezet leírása, közlése és a környezeti leírás befogadása. A családdal, iskolával, lakóhellyel kapcsolatos érzések leírása. Verselemzés, mesék feldolgozása drámapedagógiai módszerekkel. Regényelemzés, filmvetítés.

7. évfolyam	A mindennapi élet kérdéseinek megválaszolásához ismeretanyagok keresése a könyvtár nyomtatott és elektronikus	Modern informatika és adatbáziskezelés a környezeti nevelésben. Saját vélemény megfogalmazása. Versek összehasonlító elemzése.
8. évfolyam	Tapasztalatszerzés a mindennapi élet hivatalos iratainak megfogalmazásában.	Állampolgári nevelés a környezeti nevelésben. Erkölcsi ítéletalkotás, véleményalkotás. Verselemzések.
Idegen nyelv	Témakör: természeti környezetünk: a természet megóvása, Földünk nevezetes tájai, veszélyeztetett növények és állatok.	Globális nevelés, biodiverzitási probléma, fenntarthatóság. Képleírás, párbeszéd, fogalmazás, beszélgetés, vita, monológikus beszéd; Természetes anyagok felhasználása tantermek dekorálásakor. Újságcikkek, fordítások, képek gyűjtése, tabló készítése; Projekt készítése Budapest középületeiről, látványosságairól. Természeti környezetben megtartott óra. Céltartó megfigyelések az élőlényekről, beszélgetés. Video, kiselőadás, szituációs párbeszéd.
Matematika	Cél: a tanulókat körülvevő konkrét környezet mennyiségi és térbeli viszonyainak megismertetése; adatok gyűjtése környezetünkből; matematika a természettudományokban.	Statisztikák készítése, értelmezése. Táblázat-, grafikonkészítés. Átlagszámítások. Kalóriaszámítás. Pénzmegtakarítási lehetőség a családban: pl. otthoni, éttermi étkezés összehasonlítása, menühöz való árának becslése, megtudakolása. Mérések teremben, udvaron. Számítások környezetszépítéssel, védelemmel kapcsolatban:pl. Mennyibe kerülne az iskola udvarának füvesítése? Hány tanuló tartózkodhat a teremben, ha fejenként 3 köbméter levegőre van szükség stb. A matematikaoktatásba beépíthető sok környezeti nevelést szolgáló példa, amely a valóságból indul ki, absztrakt gondolkodással, számításokkal folytatódik, végül az eredmények és a tapasztalatok összevetésével fejeződik be.
Informatika	Cél: tantárgyi multimédia oktatóprogramok kezelése. Táblázatok kezelése, katalógusokban való eligazodás.	Hatékony informatikai és kommunikációs technológia elősegítése
5. évfolyam	Böngésző programok által a hazai és nemzetközi környezetvédő szervezetek pályázatainak, irodalmának, felhívásainak figyelemmel kísérése. A grafikai programok oktatásánál a természet elemeinek reprodukálása, szerkezetük, sokféleségüknek érzékelése. Animáció készítése: Évszakok, Egy virág „élete”.	Ember- és környezetkímélő munkakörnyezet kialakítása, megóvása. A káros hatások ellensúlyozásának ismertetése (alacsony sugárzású monitor, helyes testtartás stb.). Az informatika oktatás során keletkező szennyező hulladékok szelektív gyűjtése (tonerek, patronok).

7. évfolyam	A hardverismeretnél ismételtén kitérünk az ergonómiai elvekre, a hi-tech alkatrészek környezet- és egészségkímélő hatására. Táblázatok összeállítása környezeti katasztrófákról, környezetbarát anyagokról és eseményekről. A gyűjtőmunka anyagának feldolgozása szövegszerkesztéssel, kiegészítése saját rajzzal, beszkenelt, letöltött képpel.	Tudatosodják a tanulóknak, hogy természetes emberi törekvés az egészség és környezet egyre színvonalasabb megkímélése, ennek érdekében újabb, káros hatásoktól egyre mentesebb termékek megjelenése az informatikai piacon is.
8. évfolyam	Mozgófilm és prezentáció készítése aktuális környezetvédelmi témában (védett állatok stb.) problémák, lehetséges megoldások. Programnyelveknél a természet mintáinak, adatainak feldolgozása; pl.: Koch görbék felhasználása jégkristály szerkezetének reprodukálásához. Virág, fa szerkezetének megrajzolása, növekedésének érzékeltetése a programírással. Adatbázis létrehozása: hazai védett madárfajok – szűrés, lekérdezés.	A gyűjtés, feldolgozás, programok készítése során olyan szintű ismeretekhez, élményekhez jutnak a gyerekek, melyek hatására várhatóan meg is óvják környezetüket, kiállnak a környezetkárosító cselekedetek, tervek ellen.
Történelem és állampolgári ismeret	Célok: a tantárgy alapot ad a demokratikus közéletben való tudatos részvételhez. Annak megismerése, hogy a földrajzi környezet hogyan hat egy ország, térség fejlődésére. A múlt eredményeinek és hibáinak megismerése révén a természetes és az épített környezetért való felelős magatartás kialakítására.	Állampolgári neveléssel való kapcsolat: a fenntarthatóság pedagógiai gyakorlatához való hozzájárulás. Tevékenység: a múlt egyes elemeinek, tevékenységének megismerése és rekonstruálása mellett jövőtervezés, makettek, rajzok, fogalmazások.

5. évfolyam	<p>Vadászat, halászat, gyűjtögetés, természeti népek napjainkban Földművelés, állattenyésztés, termelés, természetimádás Öntözéses földművelés Természet és gazdaság görög és a római világban Finnugor nomád pásztorkodás</p>	<p>Videofilmek közös megtekintése feladatlapok. Szituációs játékok – „jön a kardfogú tigris”. Ahol lehetséges terepen gyűjtögetés, halászat/ kézzel, horoggal. Múzeum, kiállítás és kézműves foglalkozás: agyaggal, szalmával, rézlapokkal, rézszálakkal. Videó Egyiptomról. Tepsiben homokból, falapokból csatorna, zsilipkészítés / <u>otthoni munka</u>. Egyéni beszámoló, kiselőadás: Milyen környezeti katasztrófával járt Mezopotámiában a túlzott termelés? Egyéni beszámolók, kiselőadások könyvek, filmek alapján a környezeti adottságok és az ebből eredő tevékenységekről; mivel jártak a hajóépítésekhez szükséges nagy mennyiségű fakitermelések rajzok, festmények és makettek készítése otthoni munka.</p>
-------------	--	--

6. évfolyam	<p>Az újkor: gyarmatok, manufaktúra, világkereskedelem</p>	<p>adta megélhetési lehetőségek megfigyelése feladatlapok segítségével rögzítése, feldolgozása; az ipar megjelenése és természet átalakítása: vaskohászat Ómassán és Diósgyőrben. Egyéni beszámolók, kiselőadások: Európa gazdagodása és fejlődése milyen „árat” fizetett az indiánkultúrákkal és népekkel. Térkép készítése a világkereskedelmi útvonalakról montázssal: mit visz a hajó – <u>otthoni munka</u>.</p>
7. évfolyam	<p>A polgári átalakulás: a mezőgazdaság és a gépek forradalma Az iparvárosok kialakulása, Magyarország a millenniumi ünnepségek, a világkiállítás idején /fények és árnyékok/.</p>	<p>Iparművészeti / Mezőgazdasági Múzeum feladatlapok alapján való megtekintése egyéni beszámolók, kiselőadások a természeti környezet átalakításáról /bányászat, folyószabályozás / és szennyezéséről; az épített környezet és az emberi kapcsolatok elsivárosodásáról /munkás bérlakások/ és gazdagodásáról /gyártulajdonosok palotái, úthálózat, vasúthálózat/; ez utóbbi környezetszennyezéséről.</p>

8. évfolyam	<p>Az ökológiai problémák</p> <p>A fogyasztói társadalom problémái</p> <p>A népességgrobbanás a világ szegényebb felén</p> <p>A globalizáció problémája</p>	<p>Egyéni beszámolók és kiselőadások az egyéb tanórákon, a tömegtájékoztatásban megismert problémákról; külföldi és hazai jó és rossz megoldásokról; a bekövetkezett katasztrófákról és arról, hogyan lehetett volna elkerülni őket /pl. 2000. évi hazai árvíz/; a régiók, a kisebb közösségek, az osztály lehetőségei (papírgyűjtés, szelektív hulladékgyűjtés, a szemetelés, a zaj-, idegi ártalmak csökkentésére). Fogalmazások, rajzok, tablók készítése a jövő városairól, otthonairól – <u>otthoni munka.</u> Egyéni beszámolók, kiselőadások: milyen találmányok révén lehetne a sivatagok visszahódításával élelmiszertermeléssel és ipartelepítéssel fejleszteni ezeket a területeket.</p> <p>Beszélgetés, hogyan őrizheti meg egy kis ország a kultúráját, szokásait, identitását.</p>
	<p>Az Európai Unióba való belépésünk problémái</p>	<p>Előzetes gyűjtőmunka alapján beszélgetés arról, mit tehet az ország, és mit tehet az egyén, akár a tanuló is, hogy a csatlakozás előnyeiből minél többet élvezhessen; a hátrányokat pedig a lehetőség szerint minimalizálja.</p>
Fizika	<p>Cél: annak felismertetése, hogy a fizikai ismereteket természeti környezetünk megóvásában is</p>	
7. évfolyam	<p>Közlekedőedények:</p> <p>környezetvédelmi vonatkozások:</p> <p>kutak, vizek szennyezettsége.</p>	<p>Egyszerű mérések adatfeldolgozás, grafikonok, diagramok értékelése. A víz fizikai tulajdonságainak vizsgálata, érzékszervi vizsgálatok. Kísérlet: különböző szerkezetű talajok víz- átteresztő, vízmegkötő képessége. Cikkek, képek gyűjtése a víz- és talajszennyezésről, azok hatásáról.</p>
8. évfolyam	<p>Az egyes elektromos fogyasztók, háztartási gépek teljesítményének, fogyasztásának megállapítása.</p> <p>Az energiatakarékosság globális stratégiai jelentősége. Az energiatakarékosság hétköznapi, gyakorlati megvalósítása.</p>	<p>Galván elem szétbontása tanári felügyelet mellett. Fogyasztásmérők leolvasása. Elektromos fogyasztás összehasonlítása neoncsövek és izzólámpák esetén, számítások. Háztartási energiafogyasztással kapcsolatos kiadások elemzése, energiatakarékossági lehetőségek otthon, iskolában.</p>

Biológia	Cél: a tanulók legyenek tisztában, a földi élővilág sokféleségével, e sokféleség értékével, segítsék elő e változatosság fennmaradását. A globális problémák és a rá adható biológiai válaszok bemutatása. Az egészséges életmód, az egészséges táplálkozás és a környezet között lévő kapcsolatok bemutatása.	
7. évfolyam	A földi élővilág általános jellemzése. Az életközösségek pusztulásának okai, védelmük jelentősége a földi élet és az ember szempontjából. A forró övezet: az őserdők pusztulása és védelme, az elsivatagosodás. A mérsékelt övezet: a lomberdők, a füves puszták, a tajga és védelmük. A hideg övezet: a tundra, sarkvidék és védelmük. Tengerek: életközösségek, szennyezés megelőzés és öntisztulás. Rendszerezés: különböző	Videó- anyagok megtekintése, szakirodalmak tanulmányozása, aktualitások figyelemmel kísérése, megbeszélése. Önálló információgyűjtés különböző életközösségekről, élőhelyekről. Kiselőadások, posztterek készítése. Látogatás valamelyik vadasparkba vagy állatkertbe. Az élőlények életmódja, élőhelye, szervezete közötti összefüggés megfigyelése. Szituációs játék az ember bioszférára gyakorolt hatásával kapcsolatban.
8. évfolyam	A mozgásszegény életmód következményei. A légzőszervekre ható környezeti ártalmak, a dohányzás káros hatásai. Az egészséges táplálkozás	
Kémia	Cél: fel kell hívni a figyelmet, hogy a kémiai ipar jelentős környezetkárosító, és potenciális környezetvédő. Ki kell fejleszteni a tanulóknál az anyag- és energiatakarékosságnak mint a környezetvédelem egyik hatékony módszerének a szemléletét. Ismerjék meg az elterjedt vegyszereket, ezek élettani hatásait. Tudatosítani kell a tanulóknál, hogy ők maguk is sokat tehetnek a környezet és saját egészségük megóvása érdekében.	
7. évfolyam	A megismert anyagok szerepe a mindennapi életben helyes használatuk, egészség- és környezetkárosító hatásai	A környezetünkben előforduló legismertebb kémiai változások felismerése, értelmezése. Az ivóvíz paraméterei. Kísérlet: desztillálás (kémiailag tiszta víz). Oldatok kémhatása, mérések, pH. A vízkeménység okai, következményei, kísérlet: cserepes virág öntözése kemény vízzel, vegyszeres vízzel. Beszélgetés, tanulói gyűjtőmunka, kiselőadások a vegyszerek élővilágra gyakorolt hatásáról környezet szennyezésekről.

8. évfolyam	<p>A környezet terhelését csökkentő lehetőségek a mindennapi életben.</p> <p>Szervetlen anyagok a természetben és a mindennapokban.</p> <p>Talaj: Na, CaCO₃, K, Mg, Si stb.</p> <p>Víz: keménység, vízkő, savasság.</p> <p>Építkezések anyagai. Korrózióvédelem .</p> <p>Környezeti kémia: energiagazdálkodás, tűzifa, természetes és mesterséges szenek, kőolaj, földgáz, atomenergia, elektromos áram. Megújuló energiahordozók szerves szennyeződés, szennyvíz és tisztítása., energiatakarékosság.</p> <p>Levegőszennyezés: üvegházhatás, savas eső, szmog. Vízzennyezés, kémhatás, iontartalom,</p>	
Természet-ismeret	<p>Cél: az egészséges és környezettel harmonikus életvezetési szokások kialakítása. A környezet állapota iránti érzékenység, az ökológiai szemlélet, a helyes magatartásformák attitűdök, értékrend kialakítása. A környezettudatos döntések elősegítése. A tanuló lássa be, hogy ő maga is felelős a természet jövőjéért. Becsülje meg környezete értékeit. Készüljön fel tudatosan a természet megóvására, a környezeti problémák megelőzésére. Ismerje a leggyakoribb környezetszennyezéseket.</p>	
5. évfolyam	<p>Az időjárás és az éghajlat elemei. A víz körforgása. A vízkészletek védelme. A talaj védelme. Felelős magatartás a természetben. A legismertebb háziállatok és természetű növények. Az állatvédelem legfontosabb szabályai.</p>	<p>Tapasztalatgyűjtés, megfigyelések, egyszerű mérések kísérletek.</p> <p>Meteorológiai megfigyelés, időjárási adatgyűjtés, mérési adatok csoportosítása, ábrák, grafikonok elemzése. Évszakok jellemzése. A víz fizikai tulajdonságai, kísérlet: halmazállapot változása.</p> <p>Hogyan takarékoskodhatunk a vízzel?</p> <p>Számítások. Cikk, aktuális hírek gyűjtése vízzennyeződésekről (interneten is).</p> <p>Kísérlet: szennyezett víz hatása a cserepes növényre.</p> <p>Akvárium, terrárium létrehozása, madárodúk, madáretetők kihelyezése.</p>
Földünk és környezetünk	<p>Cél: a jövő kihívásaira való felkészülés érdekében ismertetni a regionális és globális problémákat és a lehetséges megoldási módokat. Tudatosítani a társadalom működése és a környezet állapota közötti összefüggéseket. Megismertetni a társadalmi és természeti értékeket.</p>	

7. évfolyam	<p>Afrika: elsivatagosodás.</p> <p>Amerika: az ültetvény, a farmvidék, a technológiai park és az agglomerációs zóna mint tipikus táj.</p> <p>Európa: az országok kapcsolata a földrajzi környezettel.</p>	<p>Szemelvények gyűjtése a természeti környezetet veszélyeztető folyamatokról.</p> <p>Környezeti problémákkal kapcsolatos videofilm megtekintése, megvitatása.</p> <p>Beszélgetés a megújuló energiaforrások hasznáról, a kőolajszállítás veszélyeiről. TV, sajtóanyag, gyűjtőmunka.</p> <p>Példák gyűjtése a természeti adottságok és a gazdasági élet kapcsolatáról, csoportmunka.</p> <p>Kiselőadások egy-egy ország természeti, gazdasági sajátosságairól, értékeiről, kapcsolatairól más országokkal. Térképek, ábrák, statisztikai adatok elemzése.</p>
8. évfolyam	<p>Magyarország földrajza. Természeti adottságaink és erőforrásaink, medencejelleg. A belvíz, az árvíz és a hóesés okozta veszélyek. Népesedési folyamatok.</p>	<p>Történelmi visszatekintés földrajzi szempontból. Kiselőadások, beszélgetés, összefüggések keresése.</p> <p>Fotók, képeslapok gyűjtése, tábló készítése.</p> <p>Korabeli vízrajzi térképek elemzése, éghajlati összefüggés keresése.</p> <p>Képek, szemelvények bemutatása árvízről, belvízről, veszélyeiről, következményeiről.</p> <p>Grafikonok elemzése a folyóvizek szennyezettségének helyzetéről.</p> <p>Népesedéssel kapcsolatos statisztikai adatok elemzése. Népesedési problémák okainak feltárása. Számítási feladatok népsűrűséggel kapcsolatban. Idegenvezetői kiselőadás hazánk nevezetességeiről. Terméklista gyűjtése hazai termékeinkről, kivitelünkről.</p>
Technika és életvitel	<p>Cél: annak megismertetése, miképpen tudunk együtt élni azzal a technikai környezettel, amelyet az élet megkönnyítése érdekében hoztunk létre. Bemutatni a fenntartható fejlődés összefüggéseit, követelményeit, a problémák rendszerét és lényegét átlátó környezetgazdálkodást. A technikai nevelés alkalmas a környezeti válság okainak és lehetséges megoldásainak bemutatására.</p>	

5. évfolyam	Az ember környezetátalakító tevékenysége. Lakóhelyünk veszélyeztetettsége. A városi és a vidéki közlekedés. A levegőszennyezés és elkerülésének módjai. A kerékpáros, gyalogos és tömegközlekedés. Háztartástan: egészséges táplálkozás, a hulladékok kezelése.	Séta az iskola körül, mesterséges környezeti tényezők listázása. Megfigyelés: milyen növények, állatok élnek környezetünkben? Milyen az épületek állapota? Térképvázlat készítése, fák bejelölésével. Egyszerű levegő tisztasági vizsgálatok: szálló porszennyeződés kimutatása közlekedési út mentén és attól távolabb, pl. fás területen. Forgalomszámlálás: adott idő alatt hány db. gépkocsi halad el? (Csoportmunka) Hétvégi élelmiszer-bevásárlás anyagainak csoportosítása. Milyen alkotórészeket tartalmaznak? Megfigyelés: mit tartalmaz a háztartási szemét? Hogyan csoportosíthatjuk a hulladékokat?
7. évfolyam	A fosszilis energiahordozók. A savas esők. Az erőművek bemutatása. Alternatív energia-források: (nap, szél, biomassza, geotermikus energia). Az alternatív energiahasznosítás (pl. napkollektor) egyszerű bemutatása. A közlekedési eszközök környezetkímélő használata. Energiatakarékosság a lakásban	Videófilm a savas esők okozta környezetkárosító hatásokról. A környék épületeinek, szobrainak megfigyelése terepsétán, a mészke pusztulási formái. Szituációs játékok közlekedési szokásokkal kapcsolatban. Villany-, gázszámlák tanulmányozása. Hogyan takarékoskodhatunk otthon, és az iskolában az energiával?

Ajánlott irodalom

Általános környezeti nevelési művek

Budayné Kálóczi Ildikó; Sára Endréné: Rácsodálkozás a természetre. A helyi értékek jelentősége a környezeti nevelésben, Természet; és Környezetvédő Tanárok Egyesülete, Budapest, 1994.

Disinger, John F.; Monroe, Martha C.: A környezeti nevelés fogalma, Magyar Környezeti Nevelési Egyesület, Budapest 1998. (Környezeti nevelési Szer-Tár - Műhelyszervezési kézikönyvek sorozat)

Fernengel András: Tegzes ; az iskolai nomád táborozás kézikönyve, Magyar Környezeti Nevelési Egyesület, Budapest, 1995.

Szerényi Gábor: (szerk.) Környezeti nevelés a szakkörön, Alapítvány a Magyarországi Környezeti Nevelésért, Budapest, 1994. (Réce füzetek sorozat)

Tourtilott, Leann; Britt, Peggy: Környezeti nevelési segédletek értékelése, Magyar Környezeti Nevelési Egyesület, Budapest, 1998. (Környezeti nevelési Szer-Tár -Műhelyszervezési kézikönyvek sorozat)

Szakmai és ismeretterjesztő kiadványok

A világ helyzete; Föld Napja Alapítvány, Budapest; évente jelenik meg

Beliczay Erzsébet: A kerékpárrá változott energia; Budapest, Energia Klub, 1995.

Energiatakarékossági és környezetvédelmi tájékoztató az általános iskolák felső tagozatos tanulóinak és családtagjainak

Tevékenység-gyűjtemények, munkafüzetek

Ácsné Ravasz Éva: Iskolakert a gyakorlatban, Általános Iskola, Kapolcs, 1997.

Adorján Rita, , Magonc (természetismereti játékok az erdőben); Mecseki Erdészeti Rt., Pécs; 1998.

Béres Mária: Az erdőből jöttünk. Oktatási ötletár a fákról és az erdőkről, Független Ökológiai Központ, Budapest, 1994.

Cornell, Joseph: Kézenfogva gyerekekkel a természetben, Magyar Környezeti Nevelési Egyesület, Budapest, 1998.

V. FOGYASZTÓVÉDELEM

Jogi háttér

Az Egyesült Nemzetek Szervezete 1985-ös Fogyasztóvédelmi Irányelveiben leszögezte, hogy minden állampolgár fogyasztóként a következő alapvető jogokkal rendelkezik:

- az alapvető szükségleteik kielégítéséhez való jog
- a veszélyes termékek és eljárások ellen való tiltakozás joga
- a különböző termékek és szolgáltatások közötti választás joga
- az egészséges és elviselhető környezetben való élethez való jog
- a tájékozott és tudatos fogyasztóvá váláshoz szükséges ismeretek és tudás elsajátításához való

Az Országgyűlés 1997. december 15-én fogadta el a fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvényt, melynek első része V. fejezet 17.§-a rendelkezik a fogyasztók oktatásáról.

E törvény írja elő a fogyasztók oktatásának szükségességét a fogyasztóvédelmi jogszabályok megismerése céljából. A törvény szerint a fogyasztók oktatása alapvetően állami feladat, amelyet az oktatási intézmények, a Fogyasztóvédelmi Felügyelőség és az érdekvédelmi szervezetek együttműködve teljesítenek.

A fogyasztóvédelemről szóló törvénynek, valamint az EU jogharmonizációs követelményeknek is eleget téve a 2003. évi LXI törvénnyel módosított Köznevelési törvényben (1993. évi LXXIX törvény) is megjelenik a fogyasztóvédelem oktatása.

1. A fogyasztóvédelmi oktatás célja

A fogyasztóvédelem célja a fogyasztói kultúra fejlesztése, és a tudatos kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése a tanulóknál.

A cél elérését a fenntarthatóság, azon belül a fenntartható fogyasztás fogalmának kialakítása, elterjesztése és a fenntarthatóságnak a mindennapi életben fogyasztóként való képviselése jelenti.

A fogyasztóvédelmi oktatás tartalmi elemei

A tanulók hatékony társadalmi beilleszkedéséhez, az együttműködéshez és a részvételhez elengedhetetlenül szükséges a szociális és társadalmi kompetenciák tudatos, pedagógiaileg megtervezett fejlesztése. Olyan szociális motívumrendszerek kialakításáról és erősítéséről van szó, amelyek gazdasági és társadalmi

előnyöket egyaránt hordoznak magukban.

A napi gazdasági tapasztalatok, a gazdasági élet mind alaposabb és tudatosabb megismerése és megértése segít a fenntarthatóság eszméjének elfogadtatásában. Az emberek sokszor az olcsó, akciós termékeket részesítik előnyben, általában keveset költenek kultúrára, utazásra, erősen differenciálódnak abból a szempontból is, hogy mennyire akarnak, vagy tudnak megtakarítani. E gyakorlattal szemben a fenntarthatóság irányába ható fogyasztói minták kialakítását segítheti a korrekt sokoldalú tájékoztatás és információáramlás.

Az iskolai programokban a pszichológiai mozgatókra, és a helyes értékrend alakítására kell a hangsúlyt fektetni. A fenntartható fogyasztás nem annyira tudományos vagy technikai kérdés, hanem inkább az értékek választásával, a tudatos beállítódással kapcsolatos viszony.

Az értékek formálásában lényeges:

- a kívánság és a szükséglet fogalmának tisztázása és elkülönítése
- az egyéni és társadalmi jogok tiszteletben tartása,
- a természeti értékek védelme.

A fogyasztás során fontos:

- a tájékozódás képessége,
- a döntési helyzet felismerése és
- hangsúlyozni kell a minőség és a biztonság szerepét a fogyasztás során, valamint a gazdaságosságot és a takarékoságot.

A fogyasztóvédelmi oktatás céljaként megfogalmazott fogyasztói kultúra, valamint a kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése érdekében különösen fontos, hogy az általános iskola befejezésekor a diákok értsék, valamint a saját életükre alkalmazni tudják az alábbi fogalmakat:

Ökológiai fogyasztóvédelem: Az elmúlt években sokan felismerték, hogy a környezeti problémáink túlnyomó többségének gyökere a mai fogyasztói társadalmunkban keresendő. Mind a javak pazarló előállítási technológiája, mind pedig fogyasztásunk gyakran ön- vagy csupán vállalati profitcélú volta, mennyisége, valamint annak összetétele hozzájárul erőforrásaink feléléséhez és természeti környezetünk elszennyezéséhez.

Környezettudatos fogyasztás: kiegyensúlyozottan dinamikus középút az öncélú, bolygónk erőforrásait gyorsulva felélő fogyasztás és a környezeti erőforrásokat nem kizsákmányoló fogyasztás között.

Fenntartható fogyasztás: A szolgáltatások és a hozzájuk kapcsolódó termékek olyan módon történő felhasználása, amely a jelenleginél jobb általános társadalmi életminőséget eredményez, de közben minimálisra csökkenti a természeti források és a mérgező anyagok használatát, valamint a hulladék- és szennyező anyagok kibocsátását az adott szolgáltatás, illetve termék teljes életciklusa során, annak érdekében, hogy a jövő nemzedékek szükségletei – és egészsége – ne kerüljenek veszélybe.

Preventív, vagyis megelőző fogyasztóvédelem: Amikor a vevő már a kezdet kezdetén érvényesíteni tudja jogait és nincs szükség panaszbejelentésre, bírósági perekre.

2. A fogyasztóvédelmi oktatás színterei az oktatásban

Az egyes tantárgyak **tanórai foglalkozásaiba** beépülő fogyasztóvédelemmel kapcsolatos tartalmak.

Technika – áruismeret, a gyártás és a termékminőség összefüggései

Matematika – banki, biztosítási vagy üzemanyag-fogyasztási számítások

Fizika – mérés, mértékegységek, mérőeszközök (villany, gáz, víz mérőórák);

Földrajz: eltérő fogyasztási struktúrák és szokások;

Magyar: reklámyelv, feliratok; a reklám kommunikációs csapdái

Biológia – génmódosított élelmiszerek (GMO), amíg egy élelmiszer a boltba kerül, táplálkozás kiegészítők és divatjaik, egészséges táplálkozás

Kémia – élelmiszerbiztonság, élelmiszeradalékok (E-számok), vegyszermaradványok, háztartási vegyszerek, kozmetikumok célszerű és tudatos használatuk

Informatika – elektronikus kereskedelem (e-kereskedelem), internetes fogyasztói veszélyforrások, telefónia

Történelem – EU fogyasztói jogok, fogyasztástörténet és fogyasztóvédelem, a reklám története, stb.

Médiaismeret: a reklám képi nyelve és hatásai.

Tantárgyközi projektek (pl. Hogyan készül a reklám? A zsebpénz)

Osztályfőnöki óra:

Interjúk, felmérések készítése az emberek vásárlási szokásairól

Riportkészítés az eladókkal

Egyéni és csoportos döntéshozatal

Helyi, országos- és EU-s szabályozások tanulmányozása

Problémamegoldó gyakorlat ötletbörzével, értékeléssel

VI. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

1. A pedagógiai program érvényessége

Ezen pedagógiai program érvényességi ideje: a mindenkori jogszabálynak megfelelően. A Köznevelési törvény hatályba lépő rendelkezéseinek megfelelő módosításokkal 2024. szeptember 1-től határozatlan ideig. A Köznevelési törvény előírása szerint a Pedagógiai programot a nevelőtestület fogadja el, és a fenntartó hagyja jóvá.

A pedagógiai program felmenő rendszerben kerül bevezetésre. Évente szükséges felülvizsgálni és a változtatásokat elvégezni.

2. A pedagógiai program felülvizsgálata

A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja az alábbiak szerint:

A nevelők szakmai munkaközösségei évente értékelik a pedagógiai programban megfogalmazott általános célok és a helyi tantervben megfogalmazott tantárgyi célok és követelmények megvalósulását.

Minden tantárgyból vizsgálják a munkaközösségek és a munkaközösségbe nem tartozó pedagógusok is, hogy a helyi tanterv szerinti oktatásban részt vevő tanulók az előírt tantervi követelményeket milyen szinten teljesítik.

Öt tanév után a nevelőtestületnek el kell végeznie a pedagógiai program teljes, minden fejezetre kiterjedő felülvizsgálatát, értékelését, és szükség esetén módosítania kell azt. Ezen pedagógiai program érvényességi ideje 2025. augusztus 31. napjáig szól

3. A pedagógiai program módosítása

A pedagógiai program módosítására az iskola igazgatója, a nevelőtestület bármely tagja, a nevelők szakmai munkaközössége, a szülők közössége, az iskola fenntartója javaslatot tehet.

A szülők és a tanulók a pedagógiai program módosítását közvetlenül a szülői választmányon keresztül, illetve diák-önkormányzati képviselő útján javasolhatják.

A pedagógiai program módosítását a nevelőtestület fogadja el, és az a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.

4. A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

Az iskola pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető. A pedagógiai program egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél tekinthető meg:

- A fenntartónál – Főegyházmegyei Hatóság Eger.
- Az iskola irattárában,
- Honlapon www.gardonyikatolikus.hu
- Könyvtárában,
- Nevelői szoba
- Munkaközösség vezetőinél
- Igazgatóhelyettesi iroda
- Igazgatói irodában

A PEDAGÓGIAI PROGRAM LEGITIMÁCIÓJA

Jelen Pedagógiai Programot csak a nevelőtestület módosíthatja a plébános, a szülői munkaközösség és a diákönkormányzat véleményének kikérésével.

Miskolc, 2024. szeptember 2.

P.h.

Harasztiné Kádár Ágnes
igazgató

Nyilatkozat - Nevelőtestület

A Gárdonyi Géza katolikus Általános Iskola és Óvoda Pedagógiai Programját, SZMSZ-ét és Házirendjét az intézmény vezetőjének előterjesztése után a nevelőtestület 2024. augusztus 29-én elfogadta. Az elfogadás tényét a nevelőtestület képviselői az alábbiakban hitelesítő aláírásukkal tanúsítják.

.....
Humán munkaközösség vezető

.....
Reál munkaközösség vezető

Nyilatkozat – Plébános

A Gárdonyi Géza Katolikus Általános Iskola és Óvoda plébánosaként aláírással tanúsítom, hogy a pedagógiai program, az SZMSZ és a házirend elkészítéséhez és elfogadásához előírt véleményezési jogomat gyakoroltam. A programot elfogadtam.

Miskolc, 2024. szeptember 2.

.....
Dr. Sedon László

Nyilatkozat - Diákönkormányzat

A Gárdonyi Géza Katolikus Általános Iskola és Óvoda Diákönkormányzatának képviseletében és felhatalmazása alapján aláírással tanúsítom, hogy a pedagógiai programot, az SZMSZ-t és a házirendet megismertük.

Miskolc, 2024. szeptember 2.

.....
Diákönkormányzat vezetője